

1912

ZALAMEGYEI
ALMANACH

Szerkesztette

Czobor Mátyás.

lérei nyomda .Készítel .

ZALAMEGYEI ALMANACH 1912. ÉVRE.

SZERKESZTI:
CZOBOR MÁTYÁS
VÁRMEGYEI ALJEGYZŐ.

HARMADIK ÉVFOLYAM.

Ára: 4 korona.

Szerkesztő tulajdona és kiadása.

ELŐSZÓ,

Harmadik éve már, hogy a ZALAMEGYEI ALMANACH utjára indult. A kezdet szokott nehézségeit legyőzve ezuttal újra koptat jó barát gyanánt s szeretettel köszönti hűséges olvasóit.

Azt a kitartást és ragaszkodást, melylyel a nagy közönség az Almanachot kitüntette, azzal hálálom meg, hogy az 1912 évi kötetet az eddiginél is bővebb tartalommal és diszesebb kiállításban bocsájtom utjára.

Különösen bővült és ezzel használhatóbbá vált a címtár. Ugyanis felvettem abba betűsorrendben vármegyénk községeinek teljes, hiteles névjegyzékét, ugyanint azt a m. kir. belügyminiszter az 1908 évi november hó 1-én 117.358 szám alatt kelt rendeletével az 1908: IV. t.-c. 2. §-a alapján megállapította.

Hogy ezen névjegyzékét minél használhatóbbá tegyem, a községek nevei után kitüntetem azt is, hogy az egyes községek melyik körjegyzőséghez, adóhivatalhoz, járáshoz, járásbirósághoz, törvényszékhez és kir. közjegyzőséghez tartoznak, valamint azt is, hogy hol van utolsó postájuk.

Azt hiszem, hogy ezen ujitással az Almanachot a nagyközönség az a része, amely gyakran van utalva megbízható címtárra, ezután még nagyobb haszonnal forgathatja. Egyebekben a címtár többi része is teljesen

átdolgoztatott, amennyiben az időközi személyi változások hivatalos adatok alapján abban teljesen keresztülvezetettek.

Ami pedig könyvecském irodalmi részét illeti, csak annyit mondhatok nyugodt lélekkel, hogy a Zalamegyei Almanach hű maradt eddigi programjához. Megmaradt ezuttal is igazi *fehér könyvnek*, amely csak azzal szolgál hű olvasóinak, ami igazán szép és hasznos; szem előtt tartva azt, hogy az olvasmány nem lehet az érzékek szolgálja, sem az idegek nárkózisa, hanem csakis nemesítő gyümölcse a nemes munkának! Romlatlan, üde és izes!

Fogadják tehát e könyvet oly igaz örömmel, amilyennel hűséges munkatársaim segítségével annak összeállításán fáradoztam.

E helyen mondok hálás köszönetet kedves munkatársaimnak is, akik megértvén a Zalamegyei Almanach becsületes, tiszta irányát, önzetlenül tárták ki lelkük kincseit s értékes munkájukkal emelték e könyv irodalmi színvonalát; továbbá jóakaróimnak, akik a címtárhoz szükséges adatokat és az illusztráláshoz szükséges képeket a legnagyobb készséggel bocsájtották rendelkezésemre.

Kelt Zalaegerszezen, Karácsony havában.

ÇZOBOR MÁTYÁS

vármegyei aljegyző,

a ZALAMEGYEI ALMANACH szerkesztő-kiadója.

1912

JANUÁRIUS

31 nap

Nap		Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Hétfő	Ujév	Ujév	11 Teb.5672
2	Kedd	Makár ap.	A sz. k. vt.	12
3	Szerda	Genovéva sz.	Gordius	13
4	Csütörtök	Titus pk.	Titus	14
5	Péntek	Teleszfór vt.	Simeon, Árpád	15
6	Szombat	Vizkereszt	Három király	16 Sab. Vaj.
7	Vasárn	G1 Raimund	G1 Rajmund	17
8	Hétfő	Szeverin	Szever	18
9	Kedd	Julián vt.	Julián	19
10	Szerda	Vilmos pk.	Pál rem.	20
11	Csütörtök	Higin p. vt.	Fruktuóz	21
12	Péntek	Arkád vt.	Tácián	22
13	Szombat	40 katona vt.	Vidor	23 S. Sem.
14	Vasárn	G2 Jézus n.	G2 Bódog	24
15	Hétfő	Pál rem.	Laski János	25
16	Kedd	Marcel p.	Marcel	26
17	Szerda	Antal r.	Antal	27
18	Csütörtök	Piroska	Piroska	28
19	Péntek	Kanút kir.	Babilasz	29
20	Szombat	Fáb., Seb.	Fáb. és Seb.	1 Sab. V.
21	Vasárn	G3 Sz. Cs. ü.	G3 Ágnes	2
22	Hétfő	Vince	Vince	3
23	Kedd	B. A. elj.	Izaiás	4
24	Szerda	Timót pk.	Timót	5
25	Csütörtök	Pál ford.	Pál fordulása	6
26	Péntek	Polikarp	Polykarp	7
27	Szombat	A. sz. Ján.	Krizoszt.	8 Sab. Bo
28	Vasárn	G4 Apollónia	G4 N. Károly	9
29	Hétfő	Sal. Fer.	Juven.	10
30	Kedd	Mártonka	Mártonka	11
31	Szerda	Nol. Pét.	Virgil	12

Holdtölte: 4-én, 2 óra 29 perckor délután.

Utolsó negyed: 11-én, 8 óra 43 perckor reggel.

Ujhold: 19-én, 12 óra 10 perckor délben.

Első negyed: 27-én, 9 óra 51 perckor délelőtt.

Naphossza: 1-én, 8 óra 27 perc.

Januárban a nap 58 perccel nő.

Időjárás Herschel szerint: A hó elején változó; 4—11-ike közt derült, enyhe; 11-től a hó végéig hideg, sok csapad.

1912

FEBRUÁRIUS

29 nap

Nap		Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Csütörtök	Ignác p.	Ignác	13
2	Péntek	Gy. sz. b. a.	Gyertyasz. b. a.	14
3	Szombat	Balázs p.	Anszgár	15 S. Bes.
4	Vasárn	G Hetv. v.	G Veronika	16
5	Hétfő	Agota sz.	Agota	17
6	Kedd	Dorottya	Dorottya	18
7	Szerda	Romuald	Rikárd	19
8	Csütörtök	M. János	Salamon	20
9	Péntek	Al. Ciril	Apollónia	21
10	Szombat	Skolastik.	Skolasztika	22 S. Jithro
11	Vasárn	G. Hatv. v.	G Dezső	23
12	Hétfő	Eulália	Eulália	24
13	Kedd	R. Katalin	Benignusz	25
14	Szerda	Bálint áld.	Bálint	26
15	Csütörtök	Fauszt, J.	Fausztin	27
16	Péntek	Julianna	Julianna	28
17	Szombat	Donát vt.	Donát	29 S. Misp.
18	Vasárn	G. Fars. v.	G Szimeon	30 Ros Ch.
19	Hétfő	Konrád	Konrád	1 Adar R.
20	Kedd	Eleutér	Aladár	2
21	Szerda	Hamvaz. †	Meinrad	3
22	Csütörtök	Péter sz. f.	Didim	4
23	Péntek	Dam. Pét.	Damián	5
24	Szombat	Szökő nap	Etelbert	6 S. Ther.
25	Vasárn	FI Invocabit	FI Mátyás	7
26	Hétfő	Géza, Viktor vt.	Géza	8
27	Kedd	Sándor pk.	Sándor	9
28	Szerda	Leánder pk. †	Leánder	10
29	Csütörtök	Román ap.	Román	11 Eszt. böjt

Holdtölte: 3-án, 12 óra 58 perckor éjjel.

Utolsó negyed: 10-én, 1 óra 50 perckor hajnalban.

Ujhold: 18-án, 6 óra 44 perckor reggel.

Első negyed: 25-én, 8 óra 26 perckor este.

Naphossza: 1-én, 9 óra 28 perc.

Februárban a nap 1 óra 28 perccel nő.

Időjárás Herschel szerint: 1—18-ig hideg, sok hóval és esővel; 18—25-ig szeles, viharos; 25-től a hó végéig hó meg eső.

1912

MÁRCIUS

31 nap

Nap	Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Péntek	Albin pk. hv.	Albin
2	Szombat	Szimplicius p.	Szimplic
3	Vasárn	F2 Reminisc.	F2 Kunigunda
4	Hétfő	Kázmér hv.	Adorján
5	Kedd	Őzséb vt.	Őzséb
6	Szerda	Perpetua vt.	Fridolin
7	Csütörtök	Aqu. Tamás	Rikárd
8	Péntek	Ist. János hv.	Istenes János
9	Szombat	Róm. Franciska	Franciska
10	Vasárn	F3 Oculi	F3 40 vértanu
11	Hétfő	Konstantin	Konstantin
12	Kedd	Gergely p. ea.	Gergely
13	Szerda	Nicefor pk. vt	Roderig
14	Csütörtök	Matild kir.	Matild
15	Péntek	Longin vt.	Longin
16	Szombat	Heribert pk.	Herbert
17	Vasárn	F4 Laetare	F4 Patrik.
18	Hétfő	Jer. Ciril et.	Sándor
19	Kedd	Józs. J. Kr. n. a.	József
20	Szerda	Joachim hv.	Hubert
21	Csütörtök	Benedek ap.	Benedek ap.
22	Péntek	Oktávián vt.	Oktávián
23	Szombat	Viktorián vt.	Frumenc
24	Vasárn	F Judica	F5 Gábor
25	Hétfő	Gy. o. B. A.	Gy. o. B. A.
26	Kedd	Manó vt.	Manó
27	Szerda	Damaszk. Ján.	Rupert
28	Csütörtök	Kap. János	Gedeon
29	Péntek	Fájdalm. Szüz	Eusztáz
30	Szombat	Kvirin vt.	Kvirin
31	Vasárn	F Palmarum	F6 Amosz

Holdtölte 3-án, 11 óra 42 perckor délelőtt.

Utolsó negyed 10-én, 8 óra 55 perckor este.

Ujhold 18-án, 11 óra 8 perckor este.

Első negyed 26-án, 4 óra 2 perckor reggel.

Tavaszközelet 20-án éjfélkor.

Nap hossza 1-én 10 óra 59 perc.

Márciusban a nap 1 óra 44 perccel nő.

1912

ÁPRILIS

30 nap

Nap		Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Hétfő	Hugó pk.	Hugó	14 Pass. 1
2	Kedd	P. Ferenc hv.	Teodózia	15 Pass. 2
3	Szerda	Richard pk. hv.	Rikárd	16
4	Csütörtök	Nagycsütörtök	Izidor	17
5	Péntek	Nagypéntek	Nagypéntek	18
6	Szombat	Nagyszombat	Coelesztin	19 Sabbat
7	Vasárn	F Husv. v.	F. Husv. v.	20
8	Hétfő	Husv. hétfő	Husv. hétfő	21 Pass. 7.
9	Kedd	Dömötör vt.	Dömötör	22 Pass. 8.
10	Szerda	Ezekhiel pr.	Ezekiel	23
11	Csütörtök	Leo p. et.	Leo	24
12	Péntek	Gyula p.	Gyula	25
13	Szombat	Hermenegild	Hermenegild	26 S. Sem.
14	Vasárn	F1 Quasim.	F1 Tibor	27
15	Hétfő	Anasztázia vt.	Anasztázia	28
16	Kedd	Lambert vt.	Lambert	29
17	Szerda	Anicét p. vt.	Anicét	30 Ros Ch.
18	Csütörtök	Apollónius vt.	Apollónius	1
19	Péntek	Timon vt.	Timon	2
20	Szombat	Tivadar, Ágnes	Tivadar	3 S. Thasz.
21	Vasárn	F2 Misericor.	F2 Anzelm	4
22	Hétfő	Szótér és Kájus	Szótér	5
23	Kedd	Béla pk. vt.	Béla	6
24	Szerda	György vt.	György	7
25	Csütörtök	Márk ev.	Márk	8
26	Péntek	Kletus és Marc.	Kilit	9
27	Szombat	Zita sz., Peregr.	Zita	10 S. Achre
28	Vasárn	F3 József olt.	F3 Valéria	11
29	Hétfő	Péter vt.	Szibilla	12
30	Kedd	Sziénai Katalin	Katalin	13

Holdtölte 1-én, 11 óra 4 perckor este.

Utolsó negyed 9-én, 4 óra 23 perckor délután.

Ujhold 17-én, 12 óra 40 perckor délután.

Első negyed 24-én, 9 óra 47 perckor reggel.

Nap hossza 1-én 12 óra 48 perc.

Áprilisban a nap 1 óra 35 perccel nő.

Időjárás Herschel szerint: A hó eleje hideg, derült; 9-től 17-ig kellemes napok; 17–24-ig igen esős; a hó vége változó.

1912

MÁJUS

31 nap

Nap		Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Szerda	Fülöp és Jakab	Fülöp és Jakab	14
2	Csütörtök	Athanáz pk. ea.	Atanáz	15
3	Péntek	Sz. † megal.	Ker. föltalalása	16
4	Szombat	Flórián vt.	Flórián	17 S. Emor
5	Vasárn	F.4 Cantate	F4 Gotthárd	18 Lag. Be.
6	Hétfő	Olajba f. János	Dam. Ján.	19
7	Kedd	Szaniszló pk.vt.	Szaniszló	20
8	Szerda	Mihály főa.	Arzén	21
9	Csütörtök	Naz. Gergely	N. Gergely	22
10	Péntek	Antonin pk.	Antonin	23
11	Szombat	Mamertus pk.	Mamertusz	24 S. Beh.
12	Vasárn	F5 Rogate	F5 Pongrác	25
13	Hétfő	Szervác	Szervác	26
14	Kedd	Bonifác	Bonifác	27
15	Szerda	D. S. J.	Mózes	28
16	Csütörtök	Áldozó csüt.	Áldozó csüt.	29
17	Péntek	Paskál hv.	Paskál	1 Sziván
18	Szombat	Venáncz vt.	Venánc	2 S. Bam.
19	Vasárn	F6 Exaudi	F6 Ivó	3
20	Hétfő	Szien. Bernardin	Bernardin	4
21	Kedd	Timót vt.	Konst. és Ilona	5
22	Szerda	Julia sz. vt.	Julia	6 Sab. 1 n.
23	Csütörtök	Dezső pk. vt.	Dezső	7 Sab. 2 n.
24	Péntek	Sz. M. ker. s.	Eszter	8
25	Szombat	Orbán p. vt.	Orbán	9 S. Nasszo
26	Vasárn	F Pünkösd v.	F Pünkösd v.	10
27	Hétfő	Pünkösd h.	Pünkösd h.	11
28	Kedd	Emil vt.	Emil	12
29	Szerda	Pazzi M. Kán.	Maxim	13
30	Csütörtök	A sz. Jobb felt.	Nándor	14
31	Péntek	Petronella sz.	Petronella	15

Holdtölte: 1-én, 11 óra 19 perckor délelőtt.

Utolsó negyed: 9-én, 10 óra 56 perckor délelőtt.

Ujhold: 16-án, 11 óra 13 perckor délután.

Első negyed: 23-án, 3 óra 11 perckor délután.

Holdtölte 31-én 12 óra 29 perckor délután.

Naphossza: 1-én, 14 óra 25 perc.

Időjárás Herschelszerint: A hó első felében gyakori záporosók; 16—23-ig szép idő; a hó végéig változó.

1912

JUNIUS

30 nap

	Nap	Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Szombat	Pamfil áld. vt.	Jusztin	16 S. Beha.
2	Vasárn	F1 Szthároms.	F Szthároms.	17
3	Hétfő	Klotild kir.	Klotild	18
4	Kedd	Kar. Ferenc	Kerény	19
5	Szerda	Bonifác vt. pk.	Bonifác	20
6	Csütört.	Urnapja	Norbert	21
7	Péntek	Róbert ap.	Robert	22
8	Szombat	Medárd pk. hv.	Medárd	23 S. Sel. L.
9	Vasárn	F2 Prim. Felic.	F1 Felicián	24
10	Hétfő	Margit királynő	Margit	25
11	Kedd	Barnabás ap.	Barnabás	26
12	Szerda	Ékesb. Ján. hv.	Antonina	27
13	Csütörtök	Páduai Antal	Tóbiás	28
14	Péntek	Jézus sz. Szive.	Vazul	29 Ros Cho.
15	Szombat	Vid. Mod. Cr.	Vid	30 S. Korach
16	Vasárn	F3 Reg. Fer.	F2 Jusztina	1 Tham. R.
17	Hétfő	Peregrin vt.	Rainer	2
18	Kedd	Markusz és M.	Marcellian	3
19	Szerda	Falc. Julianna	Gyárfás	4
20	Csütörtök	Szilvér p. vt.	Szilvér	5
21	Péntek	Gonz. Alajos	Albin	6
22	Szombat	Pauli pk. hv.	Paulin	7 S. Chuk.
23	Vasárn	F4 Ediltrud kir.	F3 Ediltrud	8
24	Hétfő	Ker. sz. Ján.	Iván	9
25	Kedd	Vilmos hv.	Vilmos	10
26	Szerda	János és Pál vtk.	János és Pál	11
27	Csütörtök	László m. kir.	László	12
28	Péntek	Leó p.	Ireneus	13
29	Szomb.	Péter és Pál	Péter és Pál	14 S. Balak
30	Vasárn	F5 Pál ap. eml.	F4 Pál emléke	15

Utolsó negyed : 8-án, 3 óra 35 perckor hajnalban.

Ujhold : 15-én, 7 óra 23 perckor reggel.

Első negyed : 21-én, 9 óra 39 perckor este.

Holdtölte : 29-én, 2 óra 33 perckor délután.

21-én esti 8 óraker a Nap a rák jegyébe lép. Nyárkezdet.

Időjárás Herschel szerint : A hó eleje kellemes ; 8—15-ig hűvös, sok esővel ; 15—21-ig szeles, esős idő ; a hó végén északi légáramlatban szép, déli légáramlat mellett eső vagy erős szél.

1912

JULIUS

31 nap

Nap	Katholikus	Protestáns	Zsidó
1 Hétfő	Theodorik áld.	Theobald	16
2 Kedd	Sarlós B.-Assz.	Sarlós B. A.	17 Temp. bj.
3 Szerda	Heliodor pk.	Jácint	18
4 Csütörtök	Ulrik hv.	Ulrik	19
5 Péntek	Zacc. Antal	Ciril és Met.	20
6 Szombat	Izaiás pr.	Izaiás	21 S. Pinch.
7 Vasárn	F6 J. sz. vére	F5 Villibald	22
8 Hétfő	Erzsébet kir.	Kilián	23
9 Kedd	Anatolia sz.	Ciril	24
10 Szerda	Amália sz.	Amália	25
11 Csütörtök	Pius p. vt.	Placid	26
12 Péntek	Gualb. János	Henrik	27
13 Szombat	Jenő pk. vt.	Jenő	28 S. Matoth
14 Vasárn	F7 Bonavent.	F6 Bonavent	29
15 Hétfő	Apost. oszlása	Apost. oszlása	1 Ab R. Ch.
16 Kedd	Karmelh. B. A.	Rut	2
17 Szerda	Elek hv.	Elek	3
18 Csütörtök	Kamil hv.	Frigyes	4
19 Péntek	Paulai Vince	Rufina	5
20 Szombat	Illés pr., Margit.	Illés	6 S. Deb.
21 Vasárn	F8 Legsz. M.	F7 Dániel	7
22 Hétfő	Mária Magd.	Magdolna	8
23 Kedd	Apollinár pk.	Apollinár	9 Jer. p. b.
24 Szerda	Krisztina sz.	Krisztina	10
25 Csütörtök	Jakab aps.	Jakab	11
26 Péntek	Anna asszony	Anna	12
27 Szombat	Pantaleon vt.	Pantaleon	13 S. Vaet.
28 Vasárn	F9 Ince p.	F8 Ince	14
29 Hétfő	Martha sz.	Mártha	15
30 Kedd	Abdonn és Sz.	Judit	16
31 Szerda	Loyolai Ignác	Germán	17

Utolsó negyed 7-én, 5 óra 47 perckor délután.

Ujhold 14-én, 2 óra 13 perckor délután.

Első negyed 21-én, 6 óra 18 perckor reggel.

Holdtölte 29-én, 5 óra 28 perckor délelőtt.

23-án kánikula kezdete.

Időjárás Herschelszerint: A hó kezdete változó; 7—14-ig szép idő; 14—21-ig változó; a hó végén szeles, nedves időjárás.

1912

AUGUSZTUS

31 nap

Nap	Katholikus	Protestáns	Zsidó	
1	Csütörtök	Vasas sz. Péter	18	
2	Péntek	Liguori Alf. et.	19	
3	Szombat	Istv. vt. test.	20	
			S. Ekev	
4	Vasárn	F10 Domonkos	F9 Domonkos	21
5	Hétfő	Havi B. A.	Ozvald	22
6	Kedd	Urunk szinv.	Urunk szinv.	23
7	Szerda	Kajetán hv.	Kajetán	24
8	Csütörtök	Cirjék vt.	Cirjék	25
9	Péntek	Román vt.	Román	26
10	Szombat	Lőrinc, Blanka	Lőrincz	27
			S. Reéh	
11	Vasárn	F11 Zsuzsanna	F10 Zsuzsanna	28
12	Hétfő	Klára sz.	Klára	29
13	Kedd	Berchm. Ján.	Ipoly	30
14	Szerda	Özséb áld.	Özséb	1
15	Csütört	Nagy B. Assz.	Nagy B. A.	2
16	Péntek	Jácint hv.	Rókus	3
17	Szombat	Liberát ap.	Liberát	4
			S. Softim	
18	Vasárn	F12 Sz. Joach.	F11 Ilona	5
19	Hétfő	Tulúzi Lajos	Szebald	6
20	Kedd	Sz. Istv. kir.	István király	7
21	Szerda	Bernát ap.	Sámuel	8
22	Csütörtök	Timót vt.	Filibert	9
23	Péntek	Beniti Fülöp	Farkas	10
24	Szombat	Bertalan apost.	Bertalan	11
			S. Ki The.	
25	Vasárn	F13 Lajos kir.	F12 Lajos	12
26	Hétfő	Zefirin vt.	Zefirin	13
27	Kedd	Kalaz. József	Gebhárd	14
28	Szerda	Ágoston pk.	Ágoston	15
29	Csütörtök	Ker. sz. Ján.	János fejev.	16
30	Péntek	Limai Róza	Róza	17
31	Szombat	Rajmund báb.	Rajmund	18
			S. Ki Tho.	

Utolsó negyed 6-án, 5 óra 17 perckor délelött.

Ujhold 12-én, 8 óra 57 perckor este.

Első negyed 19-én, 5 óra 56 perckor délután.

Holdtölte 27-én, 8 óra 59 perckor este

Nap hossza 1-én 14 óra 56 perc.

Augusztusban a nap 1 óra 32 perccel fogy.

Időjárás Herschel szerint: A hó elején esős napok;

12—19-ig szép, ha északi a szél, déli mellett eső vagy

szeles idő; a hó végén szép napok.

1912

SZEPTEMBER

30 nap

Nap	Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Vasárn F14 Órangy.	F13 Egyed	19
2	Hétfő Jusztusz pk. hv.	Jusztusz	20
3	Kedd Mansuet pk.	Hildegárd	21
4	Szerda Rozália sz.	Rozália	22
5	Csütört. Juszt. Lőrinc	Herkules	23
6	Péntek Zakariás pr.	Zakariás	24
7	Szombat Kassai vt., Reg.	Regina	25 Nicabim
8	Vasárn F15 Kisassz.	F14 Korbinián	26
9	Hétfő Klával Péter	Gorgon	27
10	Kedd Tolent. Miklós	Jodok	28
11	Szerda Jácint vt.	Teodóra	29
12	Csütörtök Guidó hv.	Guidó	1 Thi. 5673
13	Péntek Amát pk. hv.	Amát	2 Ujév 2. n.
14	Szombat Sz. ker. felm.	Kereszt felmag.	3 S. Haaz.
15	Vasárn F16. Mária n.	F15 Nikoméd	4 Gealj. b.
16	Hétfő Kornél, Cipr.	Eufémia	5
17	Kedd Lambert pk.	Lambert	6
18	Szerda Kup. József †	Titusz	7
19	Csütörtök Január vt.	Január	8
20	Péntek Euszták vt.	Euszták	9
21	Szombat Máté aps.	Máté	10 S. Jom K.
22	Vasárn F17 Vill. Tam.	F16 Móric	11
23	Hétfő Linus p., Tekla	Tekla	12
24	Kedd Gellért pk. vt.	Gellért	13
25	Szerda Kleofás	Kleofás	14
26	Csütörtök Jusztina sz. vt.	Jusztina	15 Suk. 1. n.
27	Péntek Kozma és Demj.	Kozma és Döm.	16 Suk. 2. n.
28	Szombat Vencel kir. vt.	Adolf	17 Sab.
29	Vasárn F18 Mihály fős.	F17 Mihály	18
30	Hétfő Jeromos ea.	Jeromos	19

Utolsó negyed : 4-én, 2 óra 23 perckor délután.

Ujhold : 11-én, 4 óra 48 perckor reggel.

Első negyed : 18-án, 8 óra 54 perckor délelőtt.

Holdtölte : 26-án, 12 óra 34 perckor délután.

23-án 11 órakor délelőtt a Nap a mérleg jegyébe lép. —

Őszkezdet.

Időjárás Herschel szerint : A hó eleje változó; 11—18-ig esős napok; 18—26-ig változó; a hó végén sok eső

1912

OKTÓBER

31 nap

Nap		Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Kedd	Remig. pk. hv.	Remig	20
2	Szerda	Leodegár pk.	Leodegár	21 Hos. rab.
3	Csütörtök	Kandid vt.	Kandid	22 Sem. aze.
4	Péntek	Assisi Ferenc	Ferenc	23 Szim.tora
5	Szombat	Placid vt.	Placid	24 S. Beres.
6	Vasárn	F19 Rózsafüz.	F18 Brunó	25
7	Hétfő	Ágost áld. hv.	Amália	26
8	Kedd	Brígitta asszony	Pelagia	27
9	Szerda	Areop. Dénes	Dénes	28
10	Csütörtök	Borg. Ferenc	Gedeon	29
11	Péntek	Placidia sz.	Placidia	30 Ros Cho.
12	Szombat	Miksa pk.	Miksa	1 M. S. No.
13	Vasárn	F20 M. N. A.	F19 Kálmán	2
14	Hétfő	Kalliszt p. vt.	Kalliszt	3
15	Kedd	Terézia sz.	Teréz	4
16	Szerda	Gallusz ap.	Gallusz	5
17	Csütörtök	Hedvig asszony	Hedvig	6
18	Péntek	Lukács ev.	Lukács	7
19	Szombat	Alk. Péter hv.	Lucius	8 S.L. Lech.
20	Vasárn	F21 Kant. Ján.	F20 Iréne	9
21	Hétfő	Orsolya sz. vt.	Orsolya	10
22	Kedd	Kordula sz. vt.	Kordula	11
23	Szerda	Ignác patr.	Kapisztrán	12
24	Csütörtök	Ráfael főangyal	Ráfael	13
25	Péntek	Alac. Margit	Krizánt	14
26	Szombat	Dömötör v.	Dömötör	15 S. Vajere
27	Vasárn	F22 Szabina	F21 Szabina	16
28	Hétfő	Simon és Juda	Simon és Juda	17
29	Kedd	Narcisz. pk.	Narcisz	18
30	Szerda	Rodr. Alfons	Kolos	19
31	Csütörtök	Farkas pk.	Reform. eml.	20

Utolsó negyed 3-án, 9 óra 48 perckor délután.

Ujhold 10-én, 2 óra 40 perckor délután.

Első negyed 18-án, 3 óra 6 perckor reggel.

Holdtölte 26-án, 3 óra 30 perckor délelőtt.

Naphossza: 1-én 11 óra 39 perc hosszu.

Októberben a nap 1 óra 41 p. fogy.

Időjárás Herschel szerint: A hó első fele változó, a hó másik fele hűvös, sok esővel.

1912

NOVEMBER

30 nap

Nap	Katholikus	Protestáns	Zsidó		
1	Péntek	Mindenszent	Mindszent	21	
2	Szombat	Halottak napja	Viktorin	22	S. Cháje
3	Vasárn	F23 Malachiás	F22 Pirmin	23	
4	Hétfő	Borr. Károly	Károly	24	
5	Kedd	Imre herceg	Imre	25	
6	Szerda	Lénárd hv.	Lénárd	26	
7	Csütörtök	Engelbert pk.	Engelbert	27	
8	Péntek	Gottfried pk.	Gottfried	28	
9	Szombat	Tivadar vt.	Tivadar	29	S.Toldot.
10	Vasárn	F24 B. A. olt.	F23 Lutt. Márt.	30	Ros Ch.
11	Hétfő	Márton pk. hv.	Márton	1	Kiszlev
12	Kedd	Márton p. vt.	Jónás	2	
13	Szerda	K. Szaniszló hv.	Arkád	3	
14	Csütörtök	Jozafát pk. vt.	Jukund	4	
15	Péntek	Lipót hv.	Lipót	5	
16	Szombat	Ödön pk.	Ödön	6	S. Vajece
17	Vasárn	F25Csod.Gerg.	F24 Alfeus	7	
18	Hétfő	Odó ap.	Ottó	8	
19	Kedd	Erzsébet	Erzsébet	9	
20	Szerda	Valois Bódog	Emilia	10	
21	Csütörtök	B. Assz. Bemut.	B.-A. bemut.	11	
22	Péntek	Cecilia vt.	Cecilia	12	
23	Szombat	Kelemen	Kelemen	13	S. Vaisl.
24	Vasárn	F26 Ker. Ján.	F25 Krizogón	14	
25	Hétfő	Katalin sz. vt.	Katalin	15	
26	Kedd	Szilveszt. ap.	Konrád	16	
27	Szerda	Virgil pk. hv.	Virgil	17	
28	Csütörtök	Ruf. Szoszthén	Szosztén	18	
29	Péntek	Szaturnin pk.	Szaturnin	19	
30	Szombat	András aps.	András	20	S. Vajese.

Utolsó negyed 2-án, 4 óra 37 perckor délelőtt.

Ujhold 9-én, 3 óra 4 perckor reggel.

Első negyed 16-án, 11 óra 46 perckor délután.

Holdtölte 24-én, 5 óra 12 perckor este

Nap hossza 1-én 9 óra 56 perc.

Novemberben a nap 1 óra 14 perccel fogy.

Időjárás Herschel szerint: A hó első fele nedves, hűvös,
a hó másik felében derült szép idő.

1912

DECEMBER

31 nap

Nap		Katholikus	Protestáns	Zsidó
1	Vasárn	F1 Eligiusz pk.	F1 Eligiusz	21
2	Hétfő	Bibiana sz. vt.	Bibiana	22
3	Kedd	Xav. Ferenc	Szofoniasz	23
4	Szerda	Kryzolog et.	Borbála	24
5	Csütörtök	Szabbas	Szabbas	25
6	Péntek	Miklós pk. hv.	Miklós	26
7	Szombat	Ambrus pk. ea.	Ambrus	27 S. Mikec
8	Vasárn	F2 B.A.sz.fog.	F2 B.A. fogant.	28
9	Hétfő	Leokádia sz.	Joakim	29
10	Kedd	Melkiades	Judit	30 R. Ch.
11	Szerda	Damaz p. hv.	Damaz	1 Teb.R
12	Csütörtök	Szinez vt.	Szpiridion	2
13	Péntek	Luca sz. vt.	Luca	3
14	Szombat	Spiridion	Nikáz	4 S.Vajlgas
15	Vasárn	F3 Valerián	F3 Valerián	5
16	Hétfő	Özséb pk. vt.	Albina	6
17	Kedd	Lázár pk.	Lázár	7
18	Szerda	Grác pk. †	Grácián	8
19	Csütörtök	Nemezius vt.	Neméz	9
20	Péntek	Teofil vt.	Teofil	10 Jer. ost. b.
21	Szombat	Tamás aps.	Tamás	11 S.Vajekhi
22	Vasárn	F4 Zeno vt.	F4 Zeno	12
23	Hétfő	Viktoria sz. vt.	Viktoria	13
24	Kedd	Ádám és Éva	Ádám és Éva	14
25	Szerda	Nagy Karács.	Karácsony	15
26	Csütört.	István 1 vért.	István 1. vért.	16
27	Péntek	János aps. ev.	János	17
28	Szombat	Apró szentek	Apró szentek	18 S.Semoth
29	Vasárn	F Tamás pk. vt.	F Dávid	19
30	Hétfő	Anizia pk.	Anizia	20
31	Kedd	Szilveszter p.	Szilveszter	21

Utolsó negyed : 1-én, 12 óra 4 perckor délután.

Ujhold : 8-án, 6 óra 6 perckor délután.

Első negyed : 16-án, 9 óra 6 perckor délután.

Holdtölte 24-én 5 óra 30 perckor reggel.

Naphossza : 1-én, 8 óra 41 perc, 20-ig 19 p. fogy, a hó végéig 5 p. nő.

Időjárás Herschel szerint: 1—8 ig sok hó vagy eső; 8—24-ig változó; a hó vége felé szép, kellemes.

Látogató jegyeken való rövidítések használata.

- p. f. (pour féliciter) = szerencse kívánáskor.
 p. c. (pour condeler) = részvét nyilvánításkor.
 p. r. (pour remercier) = megköszönéskor.
 p. f. v. (pour faire visite) = látogatáskor.
 p. r. v. (pour rendre visite) = a látogatás viszonzásakor.
 p. p. c. (pour prendre congé) = bucsu vevéskor.

MÉRTÉKEK ÉS SÚLYOK.

Az új mérték és súlyrendszer.

1876. január 1-től a nyilvános életben kizárólagosan csak az új mértékek és súlyok használatnak. Ez időtől fogva, akik a régi mértéket és súlyt használják, 10—200 K-ig terjedhető pénzbírsággal sújtatnak.

Az új mértékrendszer, úgy, mint számrendszerünk, tizedes, miáltal az árkiszámítás sokkal könnyebb.

Az alapmértékek a következők: 1. a méter, 2. a liter, 3. a gramm, 4. az ár.

Ez alapmértékek többleit a következő görög számnevek előtétele által fejezzük ki és pedig; *deka* annyit tesz mint 10-szer, *hektó* annyit tesz mint 100-szor, *kiló* annyit tesz mint 1000-szer, *miria* annyit tesz mint 10,000-szer.

A kisebb mennyiség meghatározására a következő számneveket használjuk és pedig: *deci* annyit tesz mint tizedrész, *centi* annyit tesz mint századrész, *mili* annyit tesz mint ezredrész.

1 kg. annyi mint 100 dkg.	1 dlit. annyi mint 10 clit.
1 kg. » » 1000 gr.	1 mt. » » 100 cm.
1 htl. » » 100 lit.	1 dmt. » » 10 cm.
1 lit. » » 10 dlit.	1 cm. » » 10 mm.

151428

A régi mérték és súly átszámítási táblázat új mértékekre.

I. Hosszmértékek.

Átszámítási tábla: <i>bécsi láb, hüvelyk és vonal méterre.</i>		1 vonal = 2.2 mm.
1 láb = - mtr. 31. cm. 6 mm.		2 vonal = 4.4 mm.
2 láb = - mtr. 63. cm. 2 mm.		3 vonal = 6.6 mm.
3 láb = - mtr. 94. cm. 8 mm.		4 vonal = 8.8 mm.
4 láb = 1 mtr. 26. cm. 4 mm.		5 vonal = 11.0 mm.
5 láb = 1 mtr. 58. cm. 0 mm.		
Átszámítási tábla: <i>bécsi rőfök méterre.</i>		
1 hüvely = 2 cm. 6.8 mm.		1 rőf = - mtr. 77 cm.
2 hüvely = 5 cm. 2.7 mm.		2 rőf = 1 mtr. 55 cm.
3 hüvely = 7 cm. 9.0 mm.		3 rőf = 2 mtr. 33 cm.
4 hüvely = 10 cm. 5.4 mm.		4 rőf = 3 mtr. 11 cm.
5 hüvely = 13 cm. 1.7 mm.		5 rőf = 3 mtr. 89 cm.

II. Súlyok.

Átszámítási tábla: <i>font kilogrammokra.</i>		Átszámítási tábla: <i>lat deka grammokra.</i>	
1 font = - kgr. 56 dkg. — gr.		1 lat = 1 dkg. 7½ gr.	
2 font = 1 kgr. 12 dkg. — gr.		2 lat = 3 dkg. 5 gr.	
3 font = 1 kgr. 68 dkg. — gr.		3 lat = 5 dkg. 2½ gr.	
4 font = 2 kgr. 24 dkg. — gr.		4 lat = 7 dkg. — gr.	
5 font = 2 kgr. 80 dkg. — gr.		5 lat = 8 dkg. 7½ gr.	

III. Ūrmértékek, folyadékok.

Átszámítási tábla: <i>bécsi pint literre.</i>		Átszámítási tábla: <i>bécsi akó literre és hektólit.</i>	
1 pint = 1 lit. 4 dlit. 1 clit.		¼ messzely = - lit. - dlit. 9 clit.	
2 pint = 2 lit. 8 dlit. 2 clit.		½ messzely = - lit. 1 dlit. 8 clit.	
3 pint = 4 lit. 2 dlit. 3 clit.		¾ messzely = - lit. 2 dlit. 7 clit.	
4 pint = 5 lit. 6 dlit. 4 clit.		1 messzely = - lit. 3 dlit. 5 clit.	
5 pint = 7 lit. 0 dlit. 5 clit.		1 akó = — hlit. 56 liter 6 dliter.	
		2 akó = 1 hlit. 13 liter 2 dliter.	

IV. Bel- és külföldi ūtmértékek.

1 angol mf (1760 Yardes)		1 norvég mf. = 11.30 km.
= 1.61 km.		1 orosz verst (1500 arsin)
1 ausztriai mf. = 7.58 km.		= 1.07 km.
1 dán mf. = 7.54 km.		1 svájci óra = 4.81 km.
1 földrajz mf. = 7.42 km.		1 svéd mf. = 10.79 km.
1 francia lieue = 5.55 km.		1 tengeri mérték minden
1 német mf. = 7.50 km.		nemzetnél = 1.75 km.

V. Műszaki mértékek.

Tengeri mérföld = 1814.965 méter, vagyis $\frac{1}{60}$ egyenlítői fok.
 Kilogramm-méter = azaz erő, amely 1 kgr. terhet 1 m. magasra emel. Lőerő a gépek végezte 75 kgr. méter munka egy m-perc. alatt. Villamos munkagépek mértékegysége a Watt, ami körülbelül 410 kilogramm méternek felel meg. A Watt többszöröse: Hektowatt és a Kilowatt.

A világ minden államában levő pénznemek összehasonlító táblázata.

Államok	Pénzrendszer	Kor. Márka Frank					
		é r t é k					
		K	f	M	Pf	Fr	Ct
Anglia	1 font sterl. à 20 sh. à 12 p.	24	—	20	42	25	22
Ausztria-Magyarorsz. .	1 korona à 100 fillér . .	1	—	—	85	1	105
Belgium	1 frank à 100 centimes . .	—	95	—	81	1	—
Brazília, Portugália	1 milreis à 1000 reis . . .	5	34	4	54	5	67
Bulgária	1 lew à 100 stokinki . . .	—	95	—	81	1	—
China	1 haikuan tael	3	60	3	—	—	378
Dánia	1 korona 100 öre	1	32	1	12	1	140
Egyiptom, Törökország	1 piast. à 40 para à 3 asper	—	24	—	21	—	25
Északamerikai egyesült államok	1 dollár à 100 centis . . .	4	92	4	20	5	20
Finnország	1 markka à 100 penni . . .	—	95	—	81	1	—
Franciaország	1 frank à 100 centimes . .	—	95	—	81	1	—
Görögország	1 drachma à 100 lepta . . .	—	95	—	81	1	—
Japán	1 yen à 100 sen à 10 rin.	2	38	2	10	2	50
Mexiko	1 mexikoi dollár	2	40	2	05	2	50
Németország	1 márka à 100 pfennig . . .	1	17	1	—	1	23
Németalföld	1 forint à 100 cent.	2	—	1	70	2	10
Norvégia	1 korona à 100 öre	1	32	1	12	1	110
Olaszország	1 lira à 100 centesimi . . .	—	95	—	81	1	—
Oroszország	1 rubel à 100 kopek	2	53	2	16	2	70
Románia	1 lei à 100 bani	—	95	—	81	1	—
Spanyolország	1 pesetas à 100 centimes .	—	95	—	81	1	—
Svájc	1 frank à 100 centimes . . .	—	95	—	81	1	—
Svédország	1 korona à 100 öre	1	32	1	12	1	140
Szerbia	1 dinár à 100 para	—	95	—	81	1	—

Az aranyérmek az érme paritás szerint, az ezüstérmek a jelenlegi ezüst-árfolyam szerint vannak kiszámítva.

Bélyegilleték.

I. fokozat. Váltókra Lombardelöllegekre			II. fokozat Okmányokra			III. fokozat Szerződésekre		
koronálg	K	f	koronálg	K	f	koronálg	K	f
150	—	10	40	—	14	20	—	14
300	—	20	80	—	26	40	—	26
600	—	40	120	—	38	60	—	38
900	—	60	200	—	64	100	—	64
1.200	—	80	400	1	26	200	1	26
1.500	1	—	600	1	88	300	1	88
1.800	1	20	800	2	50	400	2	50
2.100	1	40	1.600	5	—	800	5	—
2.400	1	60	2.400	7	50	1.200	7	50
2.700	1	80	3.200	10	—	1.600	10	—
3.000	2	—	4.000	12	50	2.000	12	50
6.000	4	—	4.800	15	—	2.400	15	—
9.000	6	—	6.400	20	—	3.200	20	—
12.000	8	—	8.000	25	—	4.000	25	—
15.000	10	—	9.600	30	—	4.800	30	—
18.000	12	—	11.200	35	—	5.600	35	—
21.000	14	—	12.800	40	—	6.400	40	—
24.000	16	—	14.400	45	—	7.200	45	—
27.000	18	—	16.000	50	—	8.000	50	—
30.000	20	—	16.800	52	50	8.400	52	—
33.000	22	—						

és így tovább minden 3000 kor.-tól 2 koronával több: a 3000 koronánál csekélyebb maradványösszeg teljesnek léven tekintendő.

és így tovább minden 800 kor. után 2 kor. 50 fillérnyi illetéktöbblet fizetendő; 800 koronánál csekélyebb maradványösszeg teljesnek tekintendő.

és így tovább minden 400 kor. után 2 korona 50 fillérnyi illetéktöbblet fizetendő; 400 kor.-nál csekélyebb maradványösszeg teljesnek tekintendő.

Kivonat a Posta-Tarifából.

Érvényes 1908. év május hótól.

Levél. Bérmentesítési díja: 20 g-ig helyben 6 fillér, máshová 10 fillér; 20—250 g-ig helybe 12 fill., máshová 20 fillér; 250—500 g-ig helybe 18 fill., máshová 30 fillér. A bérmentetlenül feladott levélért a címzett, ha a levél helybe szól, 6 fillérrel, ha máshová szól, 10 fillérrel többet fizet.

A levél kiterjedése a három irányban a 10, 20, illetve 30 cm-t nem haladhatja meg. Hossza 30 cm is lehet, de akkor vastagságban az 5, szélességben a 15 cm-t meg nem haladhatja. Tekercsalaku levél legfeljebb 18 cm vastag és 30 cm hosszú lehet.

Levélben pénzt vagy drágaságot küldeni nem szabad.

Ajánlott levél. Díja a fenti díjon felül a helybe szólóknál 10, az egyébüvé szólóknál 25 fillérrel több és a feladáskor frankójegyben rovandó le.

Express kézbesítendő levélért a feladáskor 30 fillér külön díjat kell fizetni.

Térti vevény díja 25 fillér, a helyi forgalomban 10 fillér.

Utánvétellel 1000 koronáig terhelhető a levél; díja ugyanaz, mint a hasonló rendeltetésű ajánlott levélnek. A beszedett összegből 10 fillér beszédesi díj s az utalványozás díja vonatik le.

Nyomtatvány. A feladásnál bérmentesítendő. Díja: 10 g súlyig = 2 fillér, 10—50 g súlyig 3 fill. 50—150 g súlyig = 5 fillér, 150—250 g súlyig = 10 fillér, 250—500 g súlyig 20 fillér, 500—1000 g súlyig = 30 fillér.

Áruminta. Sulya legfeljebb 350 g. Díja, melyet a feladásnál kell fizetni, 50 g-ig 3 fillér, 50—250 g-ig 10 fillér, 250—350 g-ig 20 fillér.

Postautalvány. Az utalvány-ürlapot (egy darab ára 2 fillér), vakarás és igazítás nélkül tintával kell

kitölteni. Egy utalvánnyal legfeljebb 1000 K utalványozható. Az utalványozási díjnak megfelelő bélyegeket feladáskor kell az úrlapra felragasztani.

Az utalványozás díja: 20 K-ig = 10 fillér, 20—100 K-ig = 20 fillér, 100—300 K-ig = 40 fillér, 300—600 K-ig 60 fillér, 600—1000 K-ig = 1 korona,

Express és kifizetési értesítvény (térti vevény) mellett is küldhető.

Távírat utalvánnyal legfeljebb 100 K-át lehet küldeni. A rendes utalványozási díjon felül fizetendő még a távíratozási díj és 30 fillér express-díj. Sürgős távírattal is utalványozható.

Pénzes levél. Sulya legfeljebb 250 g-ig terjedhet, sulyosabb küldeményhez szállítólevél kell.

Pénzes levélboríték 4 fillérért kapható. A pénzes leveleket 5 pecséttel kell lezárni. A kincstár által e célra kiadott pénzes levélborítékban (ára 3 fillér) zárva feladott pénzeslevelek 2 pecséttel is lezárhatók. Szállítási díj fejében suly és értékportót kell fizetni és pedig: Sulyportó á 5 km távolságig 24 fillér, ezentul 48 fillér, Értékportó 100 K-ig = 6 fillér, 300 K-ig = 12 fillér, 600 K-ig 24 fillér, azonfelül az a) alatti értékportó-tarifa táblázat szerint.

Oly pénzes leveleket, melyekben 1000 K-nál több küldetik, nyitva, azaz ugy is lehet feladni, hogy a behelyezendő pénzt a postahivatal olvassa meg és tegye a borítékba. A nyitva feladott pénzes levelekért az értékportó másfélszerese számítatik.

Csomag. Sulya 50 kg-ig terjedhet.

A címet magára a göngyöletre kell írni.

Szállítási díj: a) sulyportó s ha érték van nyilvánítva, b) értékportó.

Sulyportó 5 kg-ig terjedő csomagokért 75 km távolságig = 30 fillér, távolabb fekvő helyekre = 60 fillér. Bérmentetlen küldeményekért, ugy a pénzes leveleknél, mint a csomagoknál bezárólag 5 kg-ig 12 fillér pótdíj jár.

Terjedelmes csomagokért a rendes súlyportó másfélszerese jár.

Utánvétel és csomagok. Egy-egy csomag 1000 K-ig terjedhető utánvétellel terhelhető. Az utánvételi összeget fel kell jegyezni a küldemény címére, a szállítólevélre és az utánvételi lapra is.

Díj: a rendes súly és értékportón kívül az utánvételi összeg után 24 K-ig = 12 fillér s azon felül minden további 4 K vagy részeért 2 fillérrel több.

Az Ausztriába szóló küldeményeknél általában belföldi forgalomra érvényes díjak az irányadók.

Különleges táviratok.

- = D = sürgős távirat. Ezért háromszoros díj jár.
- = RP10 = egyszerű válasz fizetve) Szószám nincs
- = RPD20 = sürgős válasz fizetve) korlátozva
- = TC = összeolvasás. Az egyszerű díj $\frac{1}{4}$ része jár.
- = FS = utánküldendő. Az utánküldés díját címzett fizeti.
- = XP = küldönc fizetve. Ezen jelzés belföldön használandó. A küldöncdíj 1 K.
- „Exprés“ külföldre használható jelzés, a küldöncdíjat címzett fizeti.
- = XPT = és = XPP = külföldre használható jelzés. Annyit jelent, mint küldönc fizetve, melynek díját feladó letéttel biztosítja s értesítést kér a küldöncdíj összegéről. XPT jelzéssel távirati értesítést kér, melyért 5 szó díjat XPP-vel postai értesítést kér, melyért 25 fillért kell fizetni.
- = XPfr... = külföldre használható jelzés. A feladó ismeri a küldöncdíjat s azt megfizeti; ha a fizetett összeg nem elég, a különbözetet címzett fizeti; értesítésre nincs szükség.
- „Postával“ } ha közönséges levélként kell címzett lakó-
- „Poste“ } helyére küldeni a táviratot. Külön díj ezért
- (külföldre) } csak akkor jár, ha az utolsó távirat más országba küldi a táviratot; díja 25 fillér.

- = PR = postán ajánlva, díja 25, illetve 50 fillér.
 = TM... = több című távirat, 1000 szavanként és példányonként (egyet nem számítva) 50 fillér. Sürgős táviratoknál 1 K.
 = PC = vételjelentés táviratilag; 5 szó egyszerű díja.
 = PCD = sürgős vételjelentés távir.; 5 szó sürgős díjai
 = PCP = vételjelentés postán; külön díj 50 fillér.
 = RO = nyitva kézbesítendő
 = MP = saját kezéhez kézbesítendő
 = J = nappal kézbesítendő
 = TR = távirtdán átveendő
 = GP = postán átveendő
 = GPR = postán átveendő, ajánlva; 25 fill. külön díj.
- } Ezekért
külön díj
nem jár

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1911. október 1-től 1912. május 1-ig.

Zalaegerszeg—Czellőmölk—Győr—Budapest.

Zalaegerszegről ind. regg. 5.50 Czellőmölkre érk. d. e. 9.03 Győrbe érk. d. e. 11.18 Budapestre érk. d. u. 2.10 Zalaegerszegről ind. d. e. 9.36 Czellőmölkre érk. d. u. 12.57 Győrbe érk. d. u. 3.46 Bpestre érk. este 6.35 és 8.45 Zalaegerszegről ind. d. u. 1.38 Czellőmölkre érk. d. u. 4.58 Győrbe érk. este 7.12 Bpestre érk. este 10.10 Zalaegerszegről ind. d. u. 4.53 Czellőmölkre érk. este 8.38 Győrbe érk. éjjel 2.24 Bpestre érk. regg. 7.10	Budapestről indul este 9.15 Győrből indul éjjel 2.05 Czellőmölkről ind. regg. 4.53 Zalaegerszegré érk. regg. 8.41 Budapest — Győr — Czellőmölkről ind. d. e. 10.16 Zalaegerszegré érk. d. u. 1.20 Budapestről indul reggel 6.40 Győrből indul d. e. 11.25 Czellőmölkről ind. d. u. 2.01 Zalaegerszegré érk. 5.44 Budapestről indul d. u. 1.40 Győrből indul d. u. 4.30 Czellőmölkről ind. este 6.02 Zalaegerszegré érk. este 9.13
--	--

Zalaegerszeg—Csáktornya.

Zalaegerszegről ind. regg. 4.36 Csáktornyára érk. d. e. 7.57 Zalaegerszegről ind. d. e. 12.24 Csáktornyára érk. d. u. 3.59 Zalaegerszegről ind. d. u. 5.54 Csáktornyára érk. este 9.39	Csáktornyáról ind. d. e. 6.10 Zalaegerszegré érk. d. e. 9.27 Csáktornyáról ind. d. u. 1.10 Zalaegerszegré érk. d. u. 4.34 Csáktornyáról ind. d. u. 4.26 Zalaegerszegré érk. este 8.21
---	--

Zalaegerszeg—Ukk.

Zalaegerszegről ind. regg.	5.50	Ukkról indul reggel	6.21
Ukkra érkezik délelőtt	7.38	Zalaegerszegre érk. d. e.	8.41
Zalaegerszegről indul d. e.	9.36	Ukkról indul délelőtt	11.30
Ukkra érkezik délelőtt	11.30	Zalaegerszegre érk. d. u.	1.20
Zalaegerszegről indul d. u.	1.38	Ukkról indul délután	3.29
Ukkra érkezik délután	3.28	Zalaegerszegre érk. d. u.	5.44
Zalaegerszegről indul d. u.	4.53	Ukkról indul este	7.14
Ukkra érkezik este	7.10	Zalaegerszegre érk. este	9.13

Ukk—Sümege—Tapolcza.

Ukkról indul reggel	6.15	Tapolczáról indul reggel	4.25
Sümegegre érk. reggel	6.45	Sümegegre érkezik reggel	5.26
Ukkról indul reggel	7.46	Ukkra érkezik reggel	5.53
Sümegegre érk. reggel	8.26	Sümegről indul reggel	7.—
Tapolczára érkezik d. e.	9.18	Ukkra érkezik reggel	7.27
Ukkról indul délelőtt	11.41	Tapolczáról indul d. e.	9.28
Sümegegre érkezik d. u.	12.19	Sümegegre érkezik d. e.	10.39
Tapolczára érkezik d. u.	1.07	Ukkra érkezik délelőtt	11.08
Ukkról indul délután	3.35	Tapolczáról indul d. u.	1.30
Sümegegre érkezik d. u.	4.09	Sümegegre érkezik d. u.	2.26
Tapolczára érkezik d. u.	4.59	Ukkra érkezik délután	2.51
Ukkról indul este	7.27	Tapolczáról indul délután	5.16
Sümegegre érkezik este	8.05	Sümegegre érkezik este	6.20
Tapolczára érkezik este	8.54	Ukkra érkezik este	6.46

Tapolcza—Budapest.

Tapolczáról ind. gyv. regg.	4.20	Budapestről indul reggel	5.45
Alsóörsre érk. reggel	6.—	Tapolczára érk. d. u.	12.45
Budapestre érkezik d. e.	9.35	Budapestről indul reggel	8.25
Tapolczáról indul d. u.	3.23	Tapolczára érk. d. u.	5.06
Alsóörsre érkezik d. u.	5.40	Budapestről ind. gyv. d. u.	2.55
Budapestre érkezik este	10.55	Tapolczára érkezik este	8.17

Tapolcza—Alsóörs—Veszprém.

Tapolczáról ind. gyv. regg.	4.20	Veszprémből indul reggel	4.11
Veszprémbe érk. reggel	7.22	Tapolczára érkezik regg.	7.28
Tapolczáról indul reggel	9.23	Veszprémből indul d. e.	9.17
Veszprémbe érk. d. u.	12.32	Tapolczára érkezik d. u.	12.45
Tapolczáról indul délután	3.23	Veszprémből indul d. u.	1.20
Veszprémbe érk. este	7.32	Tapolczára érkezik d. u.	5.06
Tapolczáról indul délután	5.40	Veszprémből indul este	6.30
Veszprémbe érk. este	9.23	Tapolczára érk. gyv. este	8.17
Alsóörsről indul délután	3.05		
Veszprémbe érk. délután	4.04		

Tapolca—Keszthely.

Tapolcáról indul reggel	4.21	K-helyről ind. regg.	3.11 és 7.09
Keszthelyre érkezik reggel	5.25	Tapolcára érkezik	» 4.15 és 8.12
Tapolcáról indul délelőtt	9.40	Keszthelyről indul délután	12.08
Keszthelyre érkezik délelőtt	10.47	Tapolcára érkezik délután	1.10
Tapolcáról indul délután	1.25	Keszthelyről indul délután	3.58
Keszthelyre érkezik délután	2.22	Tapolcára érkezik délután	4.58
Tapolcáról indul délután	5.30	Keszthelyről indul este	9.30
Keszthelyre érkezik d. u.	6.36	Tapolcára érkezik este	10.29
Tapolcáról indul este	9.44		
Keszthelyre érkezik este	10.44		

Keszthely—Balatonszentgyörgy.

Keszthelyről indul éjjel	1.20	B-szt-györgyről ind. éjjel	2.47
B-szt-györgyre érkezik éjjel	1.46	Keszthelyre érkezik éjjel	3.11
Keszthelyről ind. reggel	3.58	B-szt-györgyről ind. regg.	5.04
B-szt-györgyre érkezik d. e.	4.24	Keszthelyre érkezik regg.	5.28
Keszthelyről ind. reggel	5.30	B-szt-györgyről ind. regg.	6.43
B-szt-györgyre érkezik d. e.	5.54	Keszthelyre érkezik regg.	7.05
Keszthelyről ind. d. e.	9.52	B-szt-györgyről ind. d. e.	11.24
B-szt-györgyre érkezik d. e.	10.16	Keszthelyre érkezik d. e.	11.50
Keszthelyről ind. d. e.	11.57	B-szt-györgyről ind. d. u.	1.10
B-szt-györgyre érkezik d. u.	12.21	Keszthelyre érkezik d. u.	1.36
Keszthelyről ind. d. u.	2.29	B-szt-györgyről ind. d. u.	3.20
B-szt-györgyre érkezik d. u.	2.55	Keszthelyre érkezik d. u.	3.46
Keszthelyről ind. d. u.	5.04	B-szt-györgyről ind. d. u.	6.13
B-szt-györgyre érkezik d. u.	5.30	Keszthelyre érkezik d. u.	6.39
Keszthelyről ind. d. u.	6.54	B-szt-györgyről ind. este	9.00
B-szt-györgyre érkezik este	7.18	Keszthelyre érkezik este	9.24
Keszthelyről ind. este	10.49	B-szt-györgyről ind. éjjel	11.55
B-szt-györgyre érkezik éjjel	11.15	Keszthelyre érkezik éjjel	12.21

Türje—Zalaszentgrót—Balatonszentgyörgy.

Türjéről indul reggel	7.41	B-szt-györgyről indul regg.	4.34
Zalaszentgrótra érkezik regg.	8.03	Z-szt-grótra érkezik reggel	6.31
B-szt-györgyre érkezik d. e.	10.10	Türjére érkezik reggel	6.50
Türjéről indul délután	4.40	B-szt-györgyről ind. d. u.	12.55
Zalaszentgrótra érkezik d. u.	4.57	Zalaszentgrótra érkezik d. u.	3.24
B-szentgyörgyre érkezik	—	Türjére érkezik délután	3.43
Türjéről indul este	6.33	B-szentgyörgy	—
Zalaszentgrótra érkezik este	6.50	Zalaszentgrótról ind. d. u.	5.30
B-szentgyörgyre érkezik	—	Türjére érkezik d. u.	5.49
Türjéről indul este	7.55	B-szentgyörgy	—
Zalaszentgrótra érkezik este	8.17	Zalaszentgrótról ind. este	7.10
B-szt-györgyre érkezik este	10.37	Türjére érkezik este	7.29

Zalaegerszeg—Zalaszentiván.

Zalaegerszegről ind. regg. 6.10	Zalaszentivánról ind. regg. 7.39
Z-szt-ivánra ér. d. e. 6.34	Z-egerszegre ér. d. e. 8.14
Zalaegerszegről ind. d. u. 12.09	Zalaszentivánról ind. d. u. 1.45
Z-szt-ivánra ér. d. u. 12.38	Z-egerszegre ér. d. u. 2.12
Zalaegerszegről ind. d. u. 2.33	Zalaszentivánról ind. d. u. 4.11
Z-szt-ivánra ér. d. u. 3.01	Z-egerszegre ér. d. u. 4.42
Zalaegerszegről ind. d. u. 6.33	Zalaszentivánról ind. este 9.50
Z-szt-ivánra ér. este 7.00	Z-egerszegre ér. este 10.25
Zalaegerszegről ind. este 8.42	
Z-szt-ivánra ér. este 9.13	

Zalaszentiván—Szombathely—Bécs.

Zalaszentivánról ind. éjjel 2.45	Bécs — —
Szombathelyre ér. regg. 3.45	Szombathelyről ind. regg. 4.53
Bécsbe ér. regg. 8.30 és 8.55	Z-szentivánra ér. regg. 6.47
Zalaszentivánról ind. gyv. 5.03	Bécsből indul reggel 7.35
Szombathelyre ér. regg. 5.58	Szombathelyről ind. d. e. 11.36
Bécsbe ér. d. e. 9.10 és 9.48	Zalaszentivánra ér. d. u. 12.48
Zalaszentivánról ind. regg. 7.35	Bécsből indul délelőtt 10.25
Szombathelyre ér. regg. 8.52	Szombathelyről indul d. u. 2.44
Bécsbe érkezik délután 2.30	Zalaszentivánra ér. d. u. 4.—
Z-szentivánról ind. gyv. d. u. 1.38	Bécsből indul d. u. 2.10
Szombathelyre ér. d. u. 2.33	Szombathelyről ind. este 7.05
Bécsbe ér. d. u. 5.40 és est. 6.17	Zalaszentivánra ér. este 8.24
Zalaszentivánról ind. d. u. 3.16	Bécsből ind. gyv. d. u. 5.—
Szombathelyre ér. d. u. 4.39	Szombathelyről indul este 8.46
Bécsbe érkezik este 10.—	Zalaszentivánra ér. este 9.41
Zalaszentivánról ind. este 7.30	Bécsből indul este 8.30
Szombathelyre ér. este 9.56	Szombathelyről indul éjjel 1.07
Bécs —.—	Zalaszentivánra ér. éjjel 2.22

Zalaszentiván—Nagykanizsa.

Zalaszentivánról ind. regg. 6.52	Nagykanizsáról ind. éjjel 12.55
Nagykanizsára ér. regg. 8.34	Z-szentivánra ér. éjjel 2.15
Z-szentivánról indul d. u. 12.48	N-kanizsáról ind. gyv. regg. 4.10
Nagykanizsára ér. d. u. 2.—	Z-szentivánra ér. regg. 5.02
Z-szentivánról indul d. u. 4.03	Nagykanizsáról ind. reggel 6.20
Nagykanizsára ér. d. u. 5.10	Zalaszentivánra ér. regg. 7.30
Z-szentivánról indul este 8.24	N-kanizsáról ind. gyv. d. u. 12.45
Nagykanizsára ér. este 9.42	Zalaszentivánra ér. d. u. 1.37
Z-szt-ivánról ind. gyv. este 9.41	Nagykanizsáról ind. d. u. 2.01
Nagykanizsára ér. este 10.35	Zalaszentivánra ér. d. u. 3.12
Z-szentivánról indul éjjel 2.22	Nagykanizsáról ind. d. u. 5.30
Nagykanizsára ér. regg. 3.40	Zalaszentivánra ér. este 7.11

Nagykanizsa—Balatonszentgyörgy—Budapest.

Nagykanizsáról indul éjjel 12.45	Budapestről indul reggel 6.30
B-szt-györgyre érk. éjjel 1.43	B-szt-györgyre érk. d. u. 12.28
Budapestre érk. reggel 7.20	Nagykanizsára érk. d. u. 1.35
Nagykanizsáról ind. reggel 4.00	Budapestről ind. gyv. regg. 7.45
B-szt-györgyre érk. regg. 4.48	B-szt-györgyre érk. d. e. 11.07
Budapestre érk. reggel 9.10	Nagykanizsára érk. d. e. 11.51
N-kanizsáról ind. gyv. regg. 5.55	Budapestről indul délután 1.35
B-szt-györgyre érk. regg. 6.35	B-szt-györgyre érk. este 7.30
Budapestre érk. reggel 10.15	Nagykanizsára érk. este 8.42
Nagykanizsáról indul d. e. 9.20	Budapest —.—
B-szt-györgyre érk. d. e. 10.19	B-sz-györgyről ind. regg. 6.04
Budapestre érkezik d. u. 4.45	Nagykanizsára érk. regg. 7.56
Nagykanizsáról indul d. u. 2.12	Budapestről indul délután 5.00
B-szt-györgyre érk. d. u. 3.10	B-szt-györgyre érk. este 8.50
Budapestre érkezik este 9.05	Nagykanizsára érk. este 9.45
N-kanizsáról ind. gyv. d. u. 5.25	Budapestről ind. gyv. este 8.00
B-szt-györgyre érk. este 6.06	B-szt-györgyre érk. éjjel 11.29
Budapestre érkezik este 9.55	Nagykanizsára érk. éjjel 12.11
Nagykanizsáról indul este 7.00	Budapestről indul este 9.15
B-szt-györgyre érk. este 8.45	B-szt-györgyre érk. éjjel 2.40
Budapest —.—	Nagykanizsára érk. regg. 3.50

Nagykanizsa—Csáktornya—Pragerhof.

Nagykanizsáról ind. d. u. 2.45	Pragerhofból indul este 8.39
Csáktornyára érk. d. u. 3.42	Csáktornyára érk. este 10.04
Pragerhofba érk. este 6.10	Nagykanizsára érk. éjjel 11.40
N-kanizsáról ind. gyv. d. e. 11.58	Pragerhofból indul éjjel 1.15
Csáktornyára érk. d. u. 12.51	Csáktornyára érk. éjjel 2.37
Pragerhofba érk. d. u. 2.02	Nagykanizsára érk. regg. 3.48
Nagykanizsáról indul este 6.00	Pragerhofból ind. gyv. regg. 3.42
Csáktornyára érk. este 8.13	Csáktornyára érk. regg. 4.45
Pragerhof —.—	Nagykanizsára érk. regg. 5.41
Nagykanizsáról indul este 9.55	Pragerhofból indul d. e. 9.19
Csáktornyára érk. este 10.51	Csáktornyára érk. d. e. 10.54
Pragerhofba érk. éjjel 12.05	Nagykanizsára érk. d. u. 12.20
N-kanizsáról ind. gyv. éjjel 12.21	Pragerhofból ind. gyv. d. u. 3.10
Csáktornyára érk. éjjel 1.11	Csáktornyára érk. d. u. 4.19
Pragerhofba érk. éjjel 2.20	Nagykanizsára érk. d. u. 5.15
Nagykanizsáról ind. regg. 4.50	Pragerhof —.—
Csáktornyára érk. regg. 6.00	Csáktornyáról ind. regg. 6.01
Pragerhofba érk. reggel 7.59	Nagykanizsára érk. regg. 8.37

Nagykanizsa—Gyékényes—Barcs—[Dombóvár—Zágráb].

Nagykanizsáról ind. regg. 5.06	Nagykanizsáról ind. d. u. 3.13
Gyékényesre érk. regg. 5.59	Gyékényesre érk. d. u. 4.01
[Dombóvárra érk. d. e. 9.45]	[Dombóvárra érk. este 6.10]
[Zágrábba érk. d. e. 8.30]	[Zágrábba érkezik este 7.45]
Barcsra érkezik reggel 7.17	Barcsra érkezik d. u. 5.23

Nagykanizsáról ind. este	7.25	[Zágrábból indul éjjel	2.09]
Gyékényesre ér. este	8.25	Nagykanizsára ér. regg.	7.15
[Zágrábba ér. este	11.07]	Barcsról indul délelőtt	9.10
Barcsra ér. este	9.38	Gyékényesre ér. d. e.	10.24
Nagykanizsáról ind. este	10.42	[Zágrábból indul reggel	7.34]
Gyékényesre ér. éjjel	11.26	[Dombóvárról indul regg.	6.06]
[Zágrábba érkezik éjjel	1.43]	Nagykanizsára ér. d. e.	11.23
Barcs	—.—	Barcsról indul délelőtt	11.10
Barcs	—.—	Gyékényesre ér. d. u.	12.24
Gyékényesről ind. éjjel	2.40	[Zágrábból ind. reggel	7.34]
[Zágrábból ind. éjjel	12.24]	[Dombóvárról ind. d. e.	10.19]
[Ujdombovárról ind. éjjel	11.07]	Nagykanizsára ér. d. u.	1.17
N-kanizsára ér. regg.	3.18	Barcsról indul este	9.45
Barcsról indul reggel	4.02	Gyékényesre ér. éjjel	11.—
Gyékényesre ér. regg.	5.50	[Zágrábból indul este	8.31]
[Ujdombovárról ind. regg.	3.07]	[Dombóvárról indul d. u.	5.19]
		N-kanizsára ér. éjjel	12.—

BÉRKOCSI-DIJSZABÁLY

Nagykanizsán.

Egy egész napra reggel 7 órától kezdve esti 7 óráig azaz 12 órára	14 K — f.
Fél napra, azaz 6 órai időtartamra	7 » — »
Az első negyed órára	1 » — »
Egy fél órára	1 » 20 »
Háromnegyed órára	1 » 60 »
Egy egész órára	2 » — »
Minden következő negyed órára	— » 60 »

Egy kétfogatu bérkocsiba a kocsis négynél több személyt vinni nem tartozik.
Minden megkezdett negyedóra 15 percnak vétetik.
A bérkocsi igénybevételének időpontját a vendég és bérkocsi közösen állapítják meg.

II. Utszakasz díjak:

Bérekocsi a vaspálya udvaráig vagy onnan vissza 1.60 K.
A kocsi belsejében el nem helyezhető podgyász-darabért egyenkint 20 fillér.
A kocsi belsejében 25 kilogrammnál súlyosabb podgyászdarabot elhelyezni nem szabad.

A VI. és VII. kerületben vagy a városon kívül eső helyekre.

- A VI. és VII. kerületbe oda és vissza egy negyed órai várakozással 2 K.
 Somogyszentmiklóstra oda és vissza egy negyed órai várakozással 2.60 K.
 Tárházakhoz, sörgyárhoz, Patria pótkávégyárhoz oda és vissza 1.20 K, negyedórai várakozással 2 K.
 Sáncba és Lazsnakba oda és vissza egy negyed órai várakozással 2 K.
 Palinba oda és vissza egy negyedóra várással 2.60 K.

III. Alkalmi fuvarokért az I—VII. kerületben.

- Színházba, táncmultságba oda és vissza . . . 2 K.
 Esketésre és keresztelésre a templomba, temetésre a temetőbe oda és vissza 2 K.
 Szabadhegyre, Szentgyörgyvára és Kisbagolára oda és vissza egy negyedórai várakozással . . . 2 K.
 Látóhegyre, Nagybagolára oda és vissza negyedórai várakozással 3 K.
 Förhénczre és Cserfőre oda és vissza egy negyedórai várakozással 4 K.
 Ha a vendég az utszakaszra bérelt kocsival az utját megszakítja és a kocsist negyedórán túl várakoztatja, tartozik a kocsist az illető mulasztásért negyedóránként 40 fillérrel kárpótolni.

A bérkocsi a viteldíjat előre is követelheti.

**Kivonat a zalaegerszegi bérkocsi-
árszabályzatból.**

- A városból a vasuti állomásra és vissza podgyászvitellel együtt 1.60 K
 Társaskocsinál 25 kgr. podgyással, személyenként 40 fillér. Ezen meghatározott súlyu podgyáson felül való vitel esetén a többlet után kg-ként 2 fillér.
 A fentiekén kívül 1—5 kg-ig egy órai várakozással együtt oda és vissza kilométerenként 80 fillér.

- 5—10 kilométerig 2 órai várakozással oda és vissza kilométerenkint 60 fillér.
 10—15 kilométerig 3 órai várakozással oda és vissza kilométerenkint 60 fillér.
 15 kilométernél hosszabb utra 4 órai várakozással oda és vissza kilométerenkint . . . 40 fillér.
 Ettől eltérő esetben a várakozási időre nézve külön egyezkedésnek van helye.

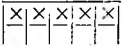
Vadászati és halászati tilalmi időszakok.

Vadászat.

Az általános vadászati tilalom tart február 1-től augusztus 15-ig. Tilos a vadászat:

a) szarvas-bikákra október 15-től, dämuvad-bikára november 15-től július 1-ig; b) szarvasra, dämvadra és őztehénre febr. 1-től okt. 15-ig; c) őzbakra január 15-től ápr. 1-ig; d) zergékre nov. 15-től jul. 1-éig; e) a fajdkakasra jun. 1-től márc. 1-ig; jércékre pedig minden időben; f) minden más madárra február 1-től aug. végeig, azon megjegyzéssel, hogy a fönt kitett időszakok alatt sem a vadak fiait elfogni, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad, kivétevéen ez alól azon tulajdonosok vagy bérlők, kik a tojást ép a vad tenyésztése céljából szedetik.

A madarak közül kivételt képeznek a vándor-és vizimadarak; de ahol utóbbiak keltenek, a párosodás és keltés időszaka alatt a tilalom reájuk is kiterjed, továbbá tiltott időszakban is szabad vadászni a seregekben vonuló vadludakra és kacsákra, vad és szelíd galambokra, seregélyre, keselyűre, sasra, sólyomra, kányára, vércsére, a héja és ölyv minden nemére, valamint a nagy suholyra s végül a hollóra, szarkára, varjakra és verebekre is.

× = kimélési idő Világos = vadász-idő	Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Július	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
	Általán. vad. tilalom		×	×	×	×	×	×	×			
Dámvad-bika . . .	×	×	×	×	×	×	×					×
Szarvas-bika . . .	×	×	×	×	×	×	×					×
Szarvas, dámv. őzteh.	×	×	×	×	×	×	×	×	×			
Zerge	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×
Őzbak	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×
Nyul		×	×	×	×	×	×	×	×			
Fajdkakas	×	×	×	×	×	×	×	×	×			
Fajdtyuk (jércék) . .	×	×	×	×	×	×	×	×	×			
Fácán és tuzok . . .	×	×	×	×	×	×	×	×	×			
Császármadár . . .	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×
Fogoly	×	×	×	×	×	×	×	×	×			
Fürj	×	×	×	×	×	×	×	×	×			
Vadréce	×	×	×	×	×	×	×	×	×			
Erdei szalonka . . .	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×
Sár-szalonka	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×
Éneklő madár. . . .	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×

Halászat.

Április 1-től június 15-ig tilalom alá esik: Fajtok (Tok, Acipenser schypa), Fogas-Süllő (Lucioperca sandra), Kecsege (Acipenser ruthenus), Kősüllő (Tótsüllő, Lucioperca volgensis), Márna (Barbus fluvialis), Söreg (Acipenser stellatus), Szintok (Acipenser glaber), Tetemestok (Szűkhal, Acipenser Güldeestädtii), Viza (Acipenser huso).

Április 1-től július 18-ig: Ponty (Potyka, Pozsár, Cyprinus carpio).

Szeptember 15-től január 31-ig: Lazac (Salmo salar), Pisztráng (Salar Ausonii).

Március 1-től április 30-ig: Lepényhal (Pérhal, Thymallus vexillifer).

Márc. 1-től május 31-ig: Galóca (Salmo hucho).

	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
×	= tiltott idő											
	× × × × ×											
Világos = halászati idő												
Fajtók				×	×	×						
Fogas süllő				×	×	×						
Kecsege				×	×	×						
Kőszüllő				×	×	×						
Márna				×	×	×						
Sőreg				×	×	×						
Szintok				×	×	×						
Tetemes tok				×	×	×						
Viza				×	×	×						
Ponty				×	×	×	x					
Lazac	×	×							x			
Pisztráng	×								x	×	×	×
Lepényhal			x	×						×	×	×
Galóca			×	×	×							×

A rákot április 1-től május 15-ig tilos fogni. *

Oly rákokat, melyek a szemtől a kiegyenesedett fark végéig mérve nyolc centiméternél kisebbek, vissza kell bocsátani a vízbe.

Zalavármegyei országos vásárok.

Alsódomboru márc. 19., máj. 16., jul. 13., dec. 9.

Alsólendva jan. 25., bőjt közép hetében csütörtök, húsvét előtt nagycsütört., Szt.-Háromság vasárnap utáni hétfőn, jul. 28, aug. 28, okt. 28, Katalin napján és karácsony előtti csüt.

Bagonya máj. 19, szept. 4.

Baksa máj. 4, szept. 14.

- Balatonfüred jan. 14, ápr. 15, jul. 11, szept. 11.
 Bánokszentgyörgy ápr. 24, jun. 24, aug. 3, nov. 29.
 Bántornya = Turnischa Husvét utáni 2-ik hétfő, Pünkösöd el. csütört., Antal, N.-B.-Asszony el. csütört., Kisasszony ut. nap, fekete hét csütört., okt. 4, szt. György és szt. Mihály.
 Becsehely márc. 19, máj. 11, szept. 11, okt. 13.
 Bellatinc jan. 20, febr. 21, ápr. 25, jun. 27, jul. 15, nov. 5.
 Bottornya jun. 9, szept. 19. utáni hétfőn.
 Csabrendek pünkösöd előtti csüt., csonka csüt., Lőrinc napja előtti csüt.
 Csáktornya febr. 3, virágvasárn. utáni hétfő, jun. 30, aug. 5, okt. 15. előtti hétfőn, nov. 25.
 Cserföld = Cserencsócz szent kereszt nap.
 Csesztreg jan. 19, máj 19, aug. 25, okt. 31.
 Deklezsin jun. 18, aug. 21.
 Drávaegyház Szt. Lőrinc nap.
 Drávavásárhely márc. 10, jun. 15, őrangyal nap után hétfőn és dec. 13.
 Galambok febr. 16 és aug. 2. előtti hétfőn.
 Gyulakeszi ápr. 24, jun. 4, szept. 8 és 29, nov. 11.
 Hetés husvét utáni kedden, áld. csüt. előtti szerdán, jul. 27.
 Kápolcs máj. 10, okt. 28.
 Káptalantóti márc. 19.
 Kapornak (Nagy-) Jézus nevenapja, Fehér vasárnap, Szt. Háromságvasárnap, Boldogasszony és Mindsz. után hétfőn.
 Karmacs máj. 3 és nov. 1. utáni kedden.
 Kerkaszentmiklós febr. 15, ápr. 23, jun. 10, aug. 6. utáni keddi napon.
 Keszthely jan. 6, husvét után csütörtök, Urnap után csüt., aug. 6. u. ut. és szept. 21 s Szentmárton után csütörtökön.
 Kotor márc. 9, jun. 27, szept. 30, nov. 30, továbbá május 3. és szeptember hó 14-ét követő vasárnap, bucsuvásárok.

- Köveskál husvét után kedden, áld. csütört. ut. nap,
Lajos nap után hétfőn.
- Kővágóörs aug. 17, nov. 5.
- Légrad márc. 12, Szentháromság napját követő hét-
főn, aug. 24, nov. 2, dec. 13.
- Lendvavásárhely = Dobronak Urnap után hétfőn, jul. 25.
- Lenti febr. 22, ápr. 10, dec. 6.
- Lesencetomaj minden év május 1-ét követő hétfőn
és júniusban a Medárd napot követő szerdán orsz.
állatvásár.
- Letenye febr. 24, jun. 2, jul. 29, aug. 25, okt. 6 és
dec. 25-ét megelőző keddi napon.
- Monoszló ápr. 11—15, szept. 4—9.
- Murahely = Deklezsín június 18, aug. 21.
- Muraszerdahely máj. 1, jun. 26, aug. 19, okt. 26.
- Muravid ápr. 25 után hétfőn és október 18.
- Nagykanizsa febr. 2, husvét, pünkösöd, aug. 15, okt.
15, dec. 8. előtt hétfőn.
- Nemeshetés husvét u. kedd, áld. csüt. előtt szerdán,
július 27.
- Nemessándorháza jan. 25, március 9.
- Németszentmiklós ápr. 15, július 5, okt. 25.
- Nova, Gergely, György, Sarl. Boldogassz. el. hétfőn.
N.-Boldogassz., Mihály el. és Karácsony el. hétf.
- Pacsa aug. 18-án és Mátyás el. csütörtök, ápr., jun.
okt. és dec. első csüt. állatvásár.
- Perlak hush. kedd, pünk. után és Jakab nap ut. kedd.
- Pölöske jul. 25, szept. 1.
- Söjtör márc. első csüt., május első hétfőn, aug. első
csüt. és okt. első hétfőn csak állatvásár, ha ünnep,
a legközelebbi hétköznapi.
- Stridóvár márc. 19, jun. 22, szept. 30, dec. 11.
- Sümeg böjt közepe utáni kedden, Áldozó csüt. előtti
kedden, Sarl. Boldogasszony napján, Bertalan, Dö-
mötör és Erzsébet napja.
- Szántó Pünkösöd és Illés utáni kedden.
- Szentantalfa február első hetének, Antalnap hetének
és nov. ut. hetének szerdáján.

Szentbékállá Gy.-B.-A. után hétfőn.

Szentgrót febr. 3, márc. 12, Husvét el. szerda, jun.

24, julius 13, szept. 1, nov. 12, karác. el. szerda.

Szentgyörgyvölgy febr. 19, ápr. 12, jun. 8, aug. 10.

Szentilona, máj. 22, szept. 29.

Szentkereszt máj. 3, szept. 14.

Szentlászló április 22, május 29, junius 27.

Szeptek márc. első hétfőjén, decemb. hó Luca napja előtti hétfőn.

Tapolca országos állatvásár: március és május első keddi napjain, országos kirakódó és állatvásár aug. első keddjén és október 3-dik keddjén.

Tihany márc. 21, október 21.

Tótszentmárton jun. 13, nov. 11.

Türje február 24, ápr. 24, jul. 25, szept. 29.

Zalaapáti márc. 24, pünkösd el. szerda, őrangy. után napon, október 31.

Zalabér Szt.-Gergely el., N.-B.-Assz. utáni és advent második vasárnapja utáni kedden.

Zalaegerszeg febr. 14, Virágvas., Szt.-György utáni hétfőn, Pünkösd ut. kedd, jul. 22. előtt, szept. 8,

okt. 28. utáni hétfőn, továbbá nov. 30, dec. 28.

Zalalövő ápr. 1, máj. 13, aug. 29, nov. 5. ~

Zalavár febr. 24, jul. 26.

Zalaapáti aymt.
L. 1. és 2. sz. 10.
1877-78

II. RÉSZ.

CZIMTÁR.

Róm. kath. Egyház.

A) A szombathelyi egyházmegyének Zalavármegye területére eső része.

Püspökség székhelye: Szombathely.

Megyés püspök. (Püspöki szék üres.)

Székesegyházi káptalan: *Nagyprépost.* (Üresedésben). — *Olvasó kanonok.* Horváth István püspöki helynök, egyházmegyei főtanfelügyelő, Tisza melletti keői c. prépost. — *Éneklő kanonok.* Vidos Lajos őszentése tb. káplánja, almádi c. apát. — *Órkanonok.* Bertalanffy Gyula okrai c. prépost. — *Pápóci perjel.* Tulok József zalaegerszegi főesperes, szentszéki ülnök. — *Alsólendvai főesperes.* Tóth József dr. szentszéki ülnök.

A plébániák névsora:

Zalaegerszegi főesperesség. Főesperes: Tulok József c. apátkanonok. — Kerületi esperes: Legáth Kálmán c. apátplébános. — Plébániák: 1. *Alsóbagód.* Plb.: Fábián Gábor. 2. *Boncódfölde.* Borsody János. 3. *Zaláháshágy.* Plb. Klaff Mihály. 4. *Salomvár.* Beszinger János, segédlelkész: Pintér Imre. 5. *Söjtör.* Pajthy Elek. 6. *Zalaegerszeg.* Legáth Kálmán. Segédlelkészek: Farkas Kálmán és Virág Ferenc. Hitoktató: Zimits József. Hittanár: Kun Vilmos. 7. *Zalaszentgyörgy.* Tiborc Lajos.

Novai kerület: Esperes: Tornyos Gábor. Segédesperes: Gráczer János. Plébániák: 1. *Lenti.* Tóth Sándor, segédlelkész: Tőke Károly. 2. *Milej.* Gráczer

János. 3. *Nagylengyel*. Keresztury József. 4. *Nova-Tornyos Gábor*. 5. *Páka*. Major Gyula plb., Zrinyi József segédlelkész. 6. *Pusztamagyaród*. Schmidt István. 7. *Zalatárnok*. Szilner József.

Alsólendvai főesperesség: Főesperes: Tóth József kanonok. Ker. esp.: Strausz Flórián. Plébániák: *Alsó-lendva*. 1. Plb. Strausz Flórián. Segédlelkészek: Gosztolya László és Szele Alajos. 2. *Bagonya*. Plb. Bassa Iván. 3. *Belatinc*. Plb. Zrinyi Károly. Segédlelkész: Kiss Kálmán. 4. *Cserföld*. Plb. Vugrincsecs Boldizsár. Segédlelkész: Horváth József. 5. *Cesztreg*. Plb. Sztojanovics Jenő. Segédlelkész: Bedics Mihály. 6. *Lendvavásárhely*. Plb. Volper Pál. Segédlelkész: Szabó Imre. 7. *Rédics*. Särger Ferenc. 8. *Szentgyörgyvölgy*. Plb. Berger Ignác. Segédlelkész: Szekér Antal. 9. *Bántornya*. Plb. Szalay László. Segédlelkész: Faflik József.

Letenyei kerület: Ker. esperes: Tóth János. Plébániák: 1. *Bánokszentgyörgy*. Plb. Desits Géza, segédlelkész Baráth Ferenc. 2. *Felsőszemenye*. Erkinger István. 3. *Kerkaszentmiklós*. Plb. Gaál István. 4. *Letenye*. Plb. Tóth János. Segédlelkészek: Meláncsek Ferenc és Virágh Miklós. 5. *Szécsisziget*. Plb. Iker István. 6. *Szeptenek*. Plb. Berkovics József. Segédlelkész Sütő Ferenc. 7. *Tótszentmárton*. Kadija Imre.

B) A veszprémi egyházmegye zalamegyei része:

Püspökség székhelye: Veszprém.

Püspök: Dr. hornburgi Hornig Károly báró, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar királyné Ő felségének udvari kancellárja, hittudor, a Vaskorona-rend I. oszt. s a Lipót-rend nagykeresztjének tulajdonosa.

Székesegyházi káptalan: *Nagyprépost*: üresedésben. — *Olvasó kanonok*: üresedésben. — *Éneklő kanonok*: Dr. Rédey Gyula pápai praelátus, vásárhelyi apát, püspöki helynök. — *Órkanonok*: Néger Ágoston apostoli főjegyző és pápai praelatus, kerci apát. — *Székesegyházi főesperes és hantai prépost*: Kránitz

Kálmán felszentelt püspök, egyházmegyei főtanfelügyelő. — *Zalamegyei főesperes*: Dr. Rada István csöpőfői prépost, pápai praelatus. — *Somogyi főesperes*: Káuzli Dezső bulcsi apát. — *Pápai főesperes*: Péller Pál belakuti apát. — *Segesdi főesperes*: Dr. Molnár Dénes körtvélyesi apát. — *Mesterkanonokok*: Ádám János hévvizi apát, dr. Simon György pápai kamarás, borchi apát, oldalkanonok, Reiner Gyula ercsi apát. — *Tiszteletbeli kanonokok* Zalamegyében: Aczél József nyug. gyulakeszii plébános, Szehénfai Király Elek felsőhahóti esperes-plébános.

A plébániák névsora:

Székesegyházi főesperesség: Főesperes: Kránitz Kálmán. — 1. *Füredi esperesi kerület*. Esperes: Vurglich Ágost. — *Aszófő*. Plbh. Schädli Arnulf, Szt. Benedekrendi. *Balatonfüred*. (Füüdőtelep). Ellátja a tihanyi szt. Benedekrendi konvent. — *Felsőórs*. Plb. Vurglich Ágost prépost, segédlelkész Gutheil Jenő. *Paloznak*. Plb. Czigány Pál. *Tihany*. Plbh. Bozmánszky Gyárfás, Szt. Benedekrendi. *Vászoly*. Plb. Fábián János.

2. *Monostorapáti esp. kerület*: Esperes: Paulics János. Alesperes Kéry Gyula. — *Plébániák*: 1. *Balatoncsicsó*. Plb. Kasza Vilmos, segédlelkész Mayer Dömötör. 2. *Kővágóórs*. Plbh. Cséby János. 3. *Monostorapáti*. Plb. Horváth János. 4. *Szentbékállá*. Plb. Kéry Gyula. 5. *Taliándörög*d. Plb. Tapolczai Pál. 6. *Zalapetend*. Plb. Paulics János, segédlelkész Stefel Alajos.

3. *Tapolcai esp. kerület*: Esperes: Bognár Károly. — *Plébániák*: 1. *Badacsonytomaj*. Plb. Horváth József. 2. *Gyulakeszi*. Plb. Rimanóczy Endre, segédlelkész Serák József. 3. *Káptalantóti*. Plb. Bognár Károly, segédlelkész Simon Gyula. 4. *Lesencetomaj*. Plb. Magyar István, segédlelkész Debreczeni Gyula. 5. *Nemestördemic*. Plb. Papp Imre. 6. *Nemesvita*. Plb. Kelemen Géza. 7. *Tapolca*. Plb. Ley József prépost, segédlelkész Domnanich Sándor okl. hittanár és Felkl Győző. 8. *Zalahaláp*. Pl. hely. Totola Lajos.

II. *Zalai főesperesség.* Főesperes Dr. Rada István. Keszthelyi esperesi kerület. Esperes Fekete Gergely. *Plébániák:* 1. *Alsópáhok.* Pl. Vida József. 2. *Karmacs.* Pl. Joó Miklós. 3. *Keszthely.* Pl. Dr. Dunst Ferenc apát, s.-lelkészek Dombay Sándor és Blasutigh Sándor. 4. *Nemesbük.* Pl. Szukits Vendel. 5. *Rezi.* Pl. Havassy József. 6. *Sármellék.* Pl. Vida János okl. hittanár. 7. *Szentgyörgyvár.* Pl. Szijj Alajos. 8. *Zalaszántó.* Pl. Hajba Mihály, segédlelkész Tánczos Kálmán. 9. *Alsózsíd.* Pl. Fekete Gergely.

Szentgróti kerület. Esperes Osadinszky György. *Plébániák:* 1. *Kisgörbő.* Pl. Tamási István, sl. Egrý Jenő. 2. *Pakod.* Pl. Séllyei Imre. 3. *Tekenye.* Pl. Velebits Lajos. 4. *Türje.* Pl. Hajdu Gellért prem. r., segédlelkész Cicer Anicét. 5. *Zalabér.* Pl. Osadinszky György. 6. *Zalakoppány.* Pl. Fülöp Antal tb. esperes. 7. *Zalaszentgrót.* Pl. Schneller Jenő, sl. Kreutzer Ferenc. 8. *Zalaszentlászló.* Pl. Kintli György.

Kiskomáromi esperesi kerület. Esperes Juk József. *Plébániák:* 1. *Galambok.* Pl. Juk József. 2. *Kiskomárom.* Pl. Méhes Kálmán szentszéki ülnök, sl. Gősy István. 3. *Nagyrada.* Plh. Gyürkis Anaklet, Szent Benedekrendi. 4. *Orosztony.* Pl. Rieffling Alajos. 5. *Zalamerenye.* Pl. Strausz Antal okl. hittanár, sl. Bándy Ferenc. 6. *Zalaszabar.* Pl. Humor János. 7. *Zalavár.* Plh. Mesterházy Imre, szent Benedekrendi.

Kanizsai esperesi kerület. Esperes: Szehénfai Király Elek c. kanonok. 1. *Gelse.* Pl. Kreutzer Dezső, sl. Bösze Jenő. 2. *Hahót.* Pl. Szehénfai Király Elek c. kanonok. 3. *Homokkomárom.* Plh. Ambrus Jenő. 4. *Murakeresztur.* Pl. Rosos István apát, sl. Sárközy Lajos. 5. *Nagybakónak.* Pl. Müller Károly. 6. *Nagykanizsa.* Plh. Börzsey Tódor sz. fer. r. 7. *Nagyrécsé.* Pl. Knezevich József. 8. *Zalaszentbalázs.* Pl. Kiss István okl. hittanár, sl. Krisch Emil.

Pacsai esperesi kerület. Esperes Illés István apát, H. esperes Vass Ferenc. — *Plébániák:* 1. *Dióskál.* Pl. Köller Imre. 2. *Kéhida.* Pl. Vass Ferenc. 3. *Nemes-*

rádó. Pl. Herzog Mihály. 4. *Pacsa.* Pl. Illés István apát, sl. Vicze Pál. 5. *Szentpéterur.* Pl. Naup Márton. 6. *Zalaapáti.* Plh. Récsei Farkas, szent Benedekrendi, sl. Horváth Károly, szent Benedekrendi. 7. *Zalacsány.* Pl. Gosztonyi László. 8. *Zalaszenthimály.* Pl. Szarka Antal.

Kapornaki esperesi kerület. Esperes Vajda János. *Plébániák:* 1. *Bezeréd.* Pl. Tüske József. 2. *Bucsu-szentlászló.* Pl. Czónár Czelesztin sz. Frr. 3. *Csatár.* Pl. Mészáros Flóris, sl. Koronczay István. 4. *Csácsbozsok.* Pl. Högyészi Amand, szent Benedekrendi. 5. *Nagykapornak.* Plh. Faludi István S. Jes. 6. *Nemesapáti.* Pl. Vajda János. 7. *Szepetk.* Pl. Szabó József ifj. 8. *Zalaszentiván.* Pl. Györe János.

Pápai főesperesség. Főesperes Péller Pál. Sümegi esperesi kerület. Esperes Andalits Lajos, tb. esperes Szanyi Ferenc. — *Plébániák:* 1. *Csabrendek.* Plh. Táló Ede, sl. Perényi Lajos. 2. *Gógánfa.* Pl. Huszár Gyula. 3. *Káptalanfa.* Pl. Sándli Ferenc. 4. *Zalámihályfa.* Pl. Gergyesi Ferenc. 5. *Nyirád.* Pl. Andalits Lajos. 6. *Sümeg.* Pl. Németh János szentszéki ülnök, okl. hittanár, sl. Horváth Mihály és Jomlyal Ambrus. 7. *Sümegcsehi.* Pl. Szanyi Ferenc, sl. Havas Mihály és Hevesi István. 8. *Ukk.* Pl. Dr. Ott Mihály. 9. *Zalagyömörő.* Pl. Haukó András. 10. *Zalaszegvár.* Pl. Jüngling Zoltán, sl. Horváth János ifj.

C) A zágrábi főegyházmegyének Zalamegye területére eső része:

Az érsekség székhelye: Zágráb.

Érsek: Dr. Poszilovics György.

Baksai főesperesség. Főesperes Hangi János pápai praelatus.

Alsómuraközi esperesség. Esperes és kerületi tanfelügyelő Imrey Ferenc kisszabadkai plébános. — *Plébániák.* 1. *Belica,* pl. Purics Lukács. 2. *Alsódomboru,* pl. Czimermann Ferenc, sl. Jakopc János. 3.

Ligetvár, pl. Iszkra József nyugalmazott tengerészeti lelkész, sl. Kosák Pál. 4. *Muracsány*, pl. Kengyelics János. 5. *Dékánfalva*, pl. Ehrenreich Nándor. 6. *Kotor*, plh. Lajtman György, sl. Szigir Miklós. 7. *Légrád*, pl. Fábián Gyula. 8. *Bottornya*, pl. Murk István. 9. *Tüske-szentgyörgy*, pl. Fiser András, sl. Kloboncsek Alajos. 10. *Muraszentmária*, pl. Czirkvencsics Ede. 11. *Kisszabadka*, pl. Imrey Ferenc, sl. Szrsa Mátyás. 12. *Muravid*, pl. Golub János. 13. *Perlak*, pl. Kuhár János, sl. Ródi Ignác.

Felsőmuraközi esperesség. Esperes és kerületi tanfelügyelő Filipits Lajos plébános. — *Plébániák*. 1. *Csáktornya*, plb. Rozman Róbert szt. fer. rendi, lelk. Horvát Lajos, Tislér Timoteus, Horvatek Mausvetus, Varga Volfgang szentferencrendü áldozó papok. 2. *Viziszentgyörgy*, pl. Jurak Zvojnimir. 3. *Miksvár*, plh. Jungvirth Gábor. 4. *Felsőmihályfalva*, pl. Gáspárlin Mihály. 5. *Drávavásárhely*, pl. Filipits Lajos, sl. Menziger István. 6. *Muraszentmárton*, pl. Molnár György. 7. *Szelence*, pl. Kraljics Bálint, sl. Hrdjok János. 8. *Stridóvár*, pl. Joko János, sl. Mozsár István. 9. *Murasiklós*, pl. Kotter Márton.

Zalamegye területén levő szerzet házak.

I. Szent Benedek rend.

A) Szent Adorján vértanuról nevezett zalavári szent-benedek rendü Apátság.

Székhelye: Zalaapáti.

Kroller Miksa apát, pannonhalmi szentszéki tanácsos. Fleischmann Jenő okl. főgimn. tanár, a zalavári országos levéltár őre és olvasója. Benyák Ottó nyug. okl. főgimn. tanár, a zalavári országos levéltár hites tagja. Horváth Róbert nyugalmazott okl. főgimn. tanár, a zalavári országos levéltár hites tagja. Récsei Farkas zalaapáti lelkész, könyvtáros, a zalavári országos levél-

tár hites tagja és levéltárosa. Dr. Kardos Czelesztin az apátsági javak kormányzója, a rendház házgondnoka, esztergályi hitelemző, a zalavári országos levéltár hites tagja. Hőgyészi Amand lelkész, lakik Csácsban. Gyürkis Anaklét lelkész, lakik Nagyradán. Mesterházy Imre lelkész, lakik Zalaváron.

B) Szent Ányos püspökről nevezett tihanyi szentbenedek rendü apátság.

Székhelye: Tihany.

Halbik Cziprián apát, pannonhalmi és veszprémi szentszéki tanácsos. Németh Vilmos perjel, nyug. gimnáziumi igazgató. Dr. Vurdics Ignác alperjel, pannonhalmi szentszéki tanácsos. Lingl Valerián fürdőigazgató, lakik Balatonfüreden. László Boldizsár nyugalmazott lelkész, Bozmánszky Gyárfás lelkész, lakik Tihanyban, Schädl Arnulf lelkész, lakik Aszófőn.

II. A fehér és kiváltságolt csorna-premontrei kanonokrend

A) *Keszthely.* (Lásd felsorolva a középiskoláknál.)

B) *Türje.* Házfőnök: Hajdu János okl. gimnáziumi tanár.

III. A kegyestanítórend.

Nagykanizsa. (Lásd felsorolva a középiskoláknál.)

IV. Jézustársaságiak nagykapornaki társháza.

Házfőnök és jószágkormányzó: Speiser Ferenc atya. — Tagjai: Faludi István lelkészhelyettes és Nagyfalusi Lajos atyák.

V. Szent Ferenc rendiek.

Nagykanizsa. Házfőnök: P. Zsiska Gentilis VI. és VII. ker. lelkész. P. Börzsey Tivadar rendi taná-

csos és helyettes plébános. P. Kurucz Kopisztrán somogyszentmiklósi lelkész és hitoktató. P. Dallos Bertalan polg. isk. hitoktató és segédlelkész. P. Jámbor András liszói lelkész és hitoktató. P. Lantos Angyal hitoktató és segédlelkész. P. Kovács Kalliszt hitoktató. P. Skolyák Remig fogházi lelkész.

Bucsuszentlászló. Házfőnök: Pibh. Brucker Coelestin és Déri Eayed atya. *Préai Farul*

Sümege. Házfőnök: Polyai Lámbert és Horváth Domonkos atya.

VI. Paulai szent Vincéről nevezett irgalmas nővérek.

Tapolca. Főnöknő: Sági Florentin. — Andorka Emma, Bontz Gizella, Czikora Candida, Sebestyén Armella, Stampf Amália, Szakolczay Klotild és Szarvas Elegia nővérek. (Leányneveléssel foglalkoznak.)

Keszthely. Főnöknő: Girst J. Alba. — Bégány A. Mari, Bögehold M. Teréz, Fieneke R. Leopoldina, Jahrmann J. Lujtgardis, Kerbler M. Gizella, Kiek B. Korona, Kőszeghy A. Antónia, Kulcs J. Koletta, Marton J. Viktoria, Mellau E. Tertulla, Nagy K. Stella, Paul A. Cecilia, Poppel E. Kerubina, Sárdi M. Liberata, Stein G. Olga, Wáger E. Felicia, Wicha A. Jozefa és Viszolászky K. Fidesz nővérek. (Leányneveléssel foglalkoznak.)

Kórházi nővérek. Főnöknő: Vass Berta. — Benei Gizella, Bona Andrőnica, Farkas Bonfilia és Kallobb Theodóra nővérek. (Betegápolással foglalkoznak.)

Nagykanizsa. Főnöknő: Bentel Mária, kivüle még 9 nővér és 4 kisegítő nővér. (Betegápolással foglalkoznak.)

Zalaapáti. Főnöknő: Kneifel Emma. — Kálmán Róza, Schweizer Tekla és Wenzel Flóra nővérek. (Leányneveléssel foglalkoznak.)

VII. Szent Keresztről nevezett nővérek.

Belatinc. Főnöknő: Dietmayer Aloizia. — Mayer Lacticia, Puhán Anna és Reiter Izidora nővérek. — (Kötelmük: Gróf Zichy Ágost főudvarnagy családi sirboltjára, a templomi ruha és felszerelésre felügyelni és rendbetartani; iskolásleánykákat kézimunkára tanítani és a téli hónapokban gróf Zichy Ágost jóvoltából az iskolásgyermeknek részére levest főzni és kiosztani.)

VIII. Az isteni Megváltóról nevezett nővérek.

Nagykapornak. Főnöknő: Bauer M. Ágota. -- Kastner M. Szerafin, Kurcsy M. Margit és Treit M. Martina nővérek. (Leányneveléssel foglalkoznak).

Zalaegerszeg. Főnöknő: Németh Mária. Dária Mentés M. Ernesztine, Albrecht M. Pudentianna, Szigeti M. Anieta és Huller M. Mauritia nővérek. (Betegápolással foglalkoznak).

IV. Az isteni Szeretetről nevezett nővérek.

Légrád. Főnöknő: Prokesch Aurelia és 6 nővér. (Leányneveléssel foglalkoznak.)

Ágostai ev. egyház.

Püspök: Gyurácz Ferenc főrendiházi tag. Szék-helye: Pápa. — Felügyelő: vései Véssey Sándor nagybirtokos Szőcsényben.

A dunántúli ág. hitv. egyházkerület körébe tartozó zalamegyei egyházközségek:

I. A kemenesaljai egyházmegyéből.

Alsólendva. Lelkész: Teke Dénes. — Felügyelő: Petrik Gyula ügyvéd.

Pusztaszentlászló. Lelkész: Szabó Lajos. — Felügyelő: Grunner Károly földbirtokos Pötrétén.

Zalaegerszeg. Lelkész: Király Mátyás. — Felügyelő: Odor Géza kir. pénzügyigazgató. — Kántor: Szalay Sámuel áll. tanító.

Zalaistvánd. Lelkész: Vértesi Sándor. — Felügyelő: Ferenczy Győző urad. intéző Pakodon.

II. A veszprémi egyházmegyéből.

Zalagalsa. Lelkész: Mód Aladár. — Felügyelő: László Dezső Rigácson.

III. A somogyi egyházmegyéből.

Nagykanizsa. Lelkész: Hütter Lajos. — Felügyelő: Lengyel Lajos dr. ügyvéd.

Légrad. Lelkész: Bors György. — Felügyelő: Kobilitz Elek dr. kir. táblai tanácsjegyző Pécssett.

IV. A zalai egyházmegyéből.

Alsó-Felső Dörgicse. Lelkész: Nyirő Károly.

Kapolcs. Lelkész: Magyar Miklós esperes-lelkész.

Kővágóórs. Lelkész: Novák Elek. — Felügyelő: Berzsenyi Gyula földbirtokos Keszthelyen.

Szentantalfa. Lelkész: Nagy Lajos.

Református egyház.

Püspök: Antal Gábor dr., a Ferencz József-rend nagykeresztese, a m. Főrendiház tagja, a m. Prot. irod. társ. elnöke, az orsz. Közművelődési tanács igazgató tanácsosa, az orsz. vallásegynélőségi szövetség alelnöke, volt theol. tanár, a genfi egyetem theologia diszdoktora, az e. Konvent lelkészi elnöke stb. stb. stb. Lakhelye: Komárom. (Budapesten a Metropol-szállodában lakik.)

Főgondnok: borosjenői és szegedi Tisza István gróf, dr., v. b. t. t., a m. Főrendiház tagja, Magyarország volt miniszterelnöke, a m. Prot. irod. társ. alelnöke, országgyűlési képviselő stb. stb. stb. Lakik: Geszt és Budapest (VII. ker., Városligeti-fasor 3. sz.)

Az egyházkerület lelkészei Zalavármegye területén.

Alsőörs. Szücs József. *Balatonarács.* Olé Sándor. *Balatonfüred.* Segesdy Miklós, a veszprémi egyházmegye esperese, s.-lelkész: Balogh Imre. *Balatonhenye.* Raksányi Károly. *Balatonszőlős.* Bartalos Móric. *Balatonkövesd.* Szücs Károly. *Balatonudvari.* Tánczos Gyula. *Barabásszeg.* Fejes Gábor. *Felsőörs.* Cseh Sándor. *Köveskál.* Váczy Dezső. *Kerkanémetfalu.* Horváth Endre. *Monoszló.* Szentmihályi József, s.-lelkész: Siskey Imre. *Nagykanizsa.* Kádár Lajos. *Nemespécsely.* Nagy Benő. *Szentantalfa.* Ráczkevy Béla. *Szentgyörgyvölgy.* Antal Dénes. *Tihany.* Bende Gyula. *Zánka.* Hetessy Zsigmond. — *Gálambok.* Horváth Gábor, s.-lelkész: Pető Sándor.

Kilencedik izraelita községkerület.

Idetartoznak Zala- és Somogymegyéknek az 1868. évi egyetemes gyűlésen alkotott szabályzatok szerint szervezett zsidó hitközségei.

A községkerület székhelye: *Nagykanizsa.*

Elnök: Báró Guttmann Vilmos. Elnökhelyettes: Kunfi Adolf (Kaposvár). Pénztáros: Rotschild Samu. Jegyző: Dr. Neumann Ede. Titkár: Barta Lajos.

Rabbik: *Alsólendva.* Rudolfer Antal dr. *Balatonfüred.* Pollák Dávid. *Belatinc.* Neumann Miksa. *Csabrendek.* Winkler Sándor dr. *Csáktornya.* Schwarz Jakab. *Hahót.* Deutsch József. *Kapolcs.* Weisz Mór. *Keszthely.* Büchler Sándor dr. főrabbi. *Nagykanizsa.* Neumann Ede dr. főrabbi. *Pacsa.* Duneisz Alfréd. *Sümeg.* Pfeiffer Izsák dr. *Tapolca.* Schönwald Károly dr. *Zalaegerszeg.* Engelsmann Izrael főrabbi. *Zalalövő.* Bender Adolf. *Zalaszentgróf.* Hirtenstein Adolf.

M. kir. csendőrség.

VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság székhelye: Székesfehérvár. Zalamegye területén a csendőrörsök száma 40, 207 gyalogcsendőrrel. A kerületben átlag egy csendőrre 27.67 □ km. és 1779 lakós esik. Az egész VI. csendőrkerületben van: 3 törzstiszt, 31 fő-tiszt, 71 gyalog j. őrmester, 219 gyalog őrsvezető, 1127 gyalog csendőr, 1 pótszárny, 8 szárny, 18 szakasz, 69 járás és 278 őrs. A kerület területe: 40.510.43 □ km. Körlete kiterjed: Fejér, Sopron, Moson, Baranya, Vas, Somogy, Zala, Győr, Veszprém és Tolna megyékre.

Kerületi parancsnok. Fery Oszkár ezredes. *Par. helyettes.* Rómay Béla őrnagy. *Másod törzstiszti teendőkkel megbizva.* Szányi Árpád őrnagy. *Segéd-tiszt.* Nádpataky Ágoston főhadnagy. *Számvivő.* Letső Jenő. *Hadbíró.* Dr. Dalmai Géza honvédszázados hadbíró.

6-ik szárny Zalaegerszegen. Szárnyparancsnok Szij Géza százados, szárnyszámvivő Omeisz Gyula törzsőrmester, szárnysegédmunkás Németh József őrmester és Hermann Gyula őrsvezető.

I. Szakasz. Zalaegerszegen: Szakaszparancsnok Zelkó Henrik főhadnagy. Csendőrörsök: 1. *Zalaegerszeg (8) Varga István I. járőrmester. 2. Söjtör (5) Könye Gábor őrmester. 3. Kemendollár (5) Fenyvesy Mihály c. őrm. 4. Zalalövő (5) Farkas Ferenc I. c. őrm. 5. *Alsólendva (5) Németh Albert j. őrm. 6. Csesztreg (5) Sári Mihály c. őrm. 7. Belatinc (5) Fábián Péter c. őrm. 8. Lendvavásárhely (5) Németh István VI. őrm. 9. *Nova (5) Fábos Mihály j. őrmester. 10. Páka (5) Gollner Lajos c. őrm. 11. Nagylengyel (5) Cseh János c. őrm. 12. *Pacsa (5) Kis József II. j. őrm. 13. Bucsuszentlászló (5) Bolevác János c. őrm. 14. Orosztony (4) Hertelendy Lajos c. őrm.

II. Szakasz Nagykanizsán. Szakaszparancsnok: Fonyó László hadnagy. — Csendőrörsök. 1. *Nagy-

Zárójelben levő számok az egyes örsöknél levő legénység számát jelzik. *Járőrmesteri állomás.

kanizsa (6) Berényi Dénes jörm. 2. Kiskomárom (5) Lukácsi András c. örm. 3. Gelse (5) Vinczen Lajos c. örm. 4. *Csáktornya (6) Nagy Ferenc jörm. 5. Stridóvár (5) Máté Sándor c. örm. 6. Muraszterdahely (5) Galló István c. örm. 7. Miksavár (4) Böcs János I. örm. 8. *Perlak (5) Sámson László jörm. 9. Alsódomboru (5) Orbán András c. örm. 10. Dékánfalva (4) Horváth Lajos I. c. örm. 11. *Letenye (6) Tremmel János örm. 12. Dobri (5) Kiss János c. örm. 13. Bánokszentgyörgy (5) Szabó Imre örsv.

III-dik szakasz Keszthelyen. Szakaszparancsnok Földvárszky Pál hadnagy. — Csendőrörsök. 1. *Keszthely (8) Horváth Sámuel jörm. 2. Zalaszántó (5) Gelencsér Pál c. örm. 3. Sármellék (5) Vass Ferenc c. örm. 4. *Zalaszentgrót (5) Kovács Sándor jörm. 5. Zalacsány (5) Kiss Lukács örm. 6. *Sümeg (6) Vlasits János jörm. 7. Nyirád (5) Nagy Ferenc c. örm. 8. *Tapolca (5) Kiss József jörm. 9. Kővágóórs (5) Kovács János örm. 10. Badacsonytomaj (5) Németh István c. örm. 13. Akali (5) Bátorfi József c. örmester. Fürdő-különítmények vannak Hévízen és Balatonfüred fürdőn.

Katonaság.

1. *Zalaegerszege*n állomásozik: A pápai m. kir. 7. honvédhuszárezred 2. osztálya.

2. *Nagykanizsán*. A cs. és kir. Ferdinánd nevét viselő 48. gyalogezred 2-ik zászlóalja és a m. kir. 20. honvédgyalogezred ezredtörzs 1. és 2. zászlóalj.

3. *Keszthelyen*. A pécsi m. kir. 8-ik honvédhuszárezred 2-ik osztálya.

4. *Csáktornyán*. A «II. Miklós, oroszok cárja» nevét viselő cs. és kir. 5-dik dsidás ezred.

5. *Palin*. A székesfehérvári m. kir. áll. Méntelep V. osztálya.

Zalavármegye országgyűlési képviselői.

1. Alsólendvai kerületben: *Fuss Nándor* (n. munkapárti.)
2. Csáktornyai kerületben: *Dr. Hajós Ferencz* (n. munkapárti).
3. Keszthelyi kerületben: *Rakovszky Béla* (nép-párti).
4. Letenyei kerületben: alsódomborui *Dr. Zalán Gyula* (n. munkapárti).
5. Nagykanizsai kerületben: *Bosnyák Géza* (48-as független).
6. Tapolczai kerületben: *Dr. Darányi Ignác* (67-es pártonkívüli).
7. Zalabaksai kerületben: *Dr. Hajós Kálmán* (n. munkapárti).
8. Zalaegerszegi kerületben: *Gróf Batthyány Pál* (48-as független).
9. Zalaszentgróti kerületben: *Eitner Zsigmond*. (48-as független).

Közigazgatási bizottság.

Elnök: Dr. Balázs Béla főispán.

Megyei tisztviselők: Árvay Lajos, alispán, Kolbenschlag Béla főjegyző, dr. Csák Károly t. főügyész, Trstyánszky Ödön árvaszéki elnök, Thassy Gábor dr. t. főorvos.

Allami közegek: Ódor Géza kir. pénzügyigazgató, dr. Ruzicska Kálmán tanfelügyelő, Goszleth Lajos műszaki tanácsos, Szász Gerő dr. kir. ügyész, Flandorfer Ignác közgazd. előadó, Augustiny Nándor törv. főállatorvos.

Választott tagok. Batthyány Pál gróf, Batthyány József gróf, Bogyay Máté, Bosnyák Géza, Csertán Károly, Eitner Zsigmond, Koller István, ifj. Tarányi Ferencz, Tripammer Gyula, Vizlendvai Sándor.

Zalavármegye tiszti-, segéd- és kezelő- személyzete.

Főispán: Dr. Balázs Béla.

Főispáni titkár:

I. Központ:

Alispán: Árvay Lajos. Főjegyző: Kolbenschlag Béla. Vármegyei I. oszt. aljegyzők: Bódy Zoltán és Czobor Mátyás. Vármegyei II. oszt. aljegyző: Bubics Tivadar. III. oszt. aljegyzők: Polgár Ferencz és Cséry Bálint. Közigazg. gyakornokok: Balogh András, lovag Ahsbahss Sándor és Oltay László dr. Tiszti főügyész: Dr. Csák Károly. Tiszti főorvos: Thassy Gábor dr. Levéltárnok: Fitos Márton. Törv. m. kir. főállatorvos: Augusztiny Gyula. M. kir. állatorvos gyakorn.:

Megyei árvaszéknél: Elnök: Trstyánszky Ödön
Helyettes elnök: Zarka Zsigmond dr.

Árvaszéki ülnökök: Málits József elnökhelyettesítéssel megbizva, Csesznyák Ödön, Kadák Pál dr., Elmann Ödön, Ábrahám Ernő dr., Hann János, Fangler Béla és dr. Briglevics Károly. Vm. II. oszt. aljegyző: Szeleánszky Nándor. III. oszt. aljegyzők: Kádár Sándor és Hódy Lehel Pál.

Segéd- és kezelő-személyzet: Közig. kiadó Kozáry Lajos, iktató Nagy Antal, irattárnok Horváth István, árvaszéki kiadó Hutter Ferencz, iktató Pucher Károly, irattárnok Paizs Kázmér. — Irnokok: Bakonyi Vilmos, Viosz Miklós, Pitz Ferencz, Füzik Ernő, Krizmanich József, Schleiningner Manó, Jeney Mihály, Erdős Gyula, Farkas József, Ángyán János, Grubits Antal, Rajky György, Hartmann Károly és Gondy István. — Rendszeresített díjnokok: Grünfeld Izidor és Péntek Lajos. — Könyomdász: Szabó György, segédkönyomdász: Martinek Lajos és Kajtár József.

II. Külső tisztviselők:

Alsólendvai járás (székhely Alsólendva). Főszolgabíró: Székely Emil, szolgabíró: Szilágyi Dezső, járás-

orvos: Józsa Fábrián, tb. megyei főorvos. Irnok: , utbiztos: Fülöp József, számvevő: Schmidt Ignác, állatorvos: Horváth Károly.

Balatonfüredi Járás. Főszolgabíró: Langer István, szolgabíró: Kiss Dezső dr., orvos Holczer József dr., irnok: Fazekas Vilmos, utbiztos: Vargha János, állatorvos: Sefer Vilmos.

Csáktornyai Járás. Főszolgabíró: Szalmay József, szolgabíró: Huszár Pál dr., irnok: Szirk Frigyes, orvos: Kovácsics Ferencz, utbiztos: Ács János, számvevő: Lippich István, állatorvos: Jakocs Bertalan.

Keszthelyi járás. Főszolgabíró: Takách Imre, szolgabíró: Farkas Kálmán, orvos: Hanny Ödön tb. megyei főorvos, irnok: Kovács I. Bálint, utbiztos: Szombath József, számvevő: Tóth János, állatorvos: Lázár Izidor.

Letenyei járás. Főszolgabíró: Bogyay György, szolgabíró: Vízkeleti Árpád dr., orvos: Marton Imre, irnok: Lesnyák János, utbiztos: Hofer Mihály, számvevő:..... , állatorvos: Fodor Vilmos.

Nagykanizsai járás. Főszolgabíró: Viosz Ferenc, szolgabíró: Dienes Sándor, irnok: Tury Pál, orvos: Mayer Ferencz dr., utbiztos: Bodiczky Lajos, számvevő: Svastics Elemér, állatorvos: Fürst Sándor.

Novai járás. Főszolgabíró: Mayer István, tb. szolgabíró: Gyömöreý István, orvos: Székely József dr., irnok: Rédei László, utbiztos: Molnár László, számvevő: Kovács Ferencz, állatorvos: Reisinger Pál.

Pacsai járás. Főszolgabíró: Pálffy László, szolgabíró: Koller István dr., orvos: Fodor Gyula dr, irnok: Bukovich Árpád, utbiztos: Brand János, számvevő: Záborszky Géza, állatorvos: Lacher József.

Perlaki járás. Főszolgabíró: Sághváry Jenő dr., szolgabíró: Gájássy Lajos, orvos: Böhm Sidney tb. m. főorvos, irnok: Rehák Miklós, utbiztos: Korpics János, számvevő: Karczag Béla, állatorvos: Lange Kelemen.

Sümegei járás. Főszolgabíró: Farkas István, szolgabíró: Gózonny István dr., orvos: Lukonich Gábor tb. m. főorvos, irnok: Gaál István, utbiztos: Betlehem Vendel, számvevő: Hartl István, állatorvos Kazár Manó.

Tapolczai járás. Főszolgabíró: Karácson Kálmán, szolgabíró: Botka András, orvos: Deák Jenő dr., irnok: Pollák Emil, utbiztos: Ács György, számvevő.....
....., állatorvos: Székely János.

Zalaegerszegi járás. Főszolgabíró: Thassy Lajos, szolgabíró: Skublics Ödön dr., orvos: Halász Miksa dr., irnok: Kullmann Gyula, utbiztos: Sebestyén Antal, számvevő: Csupor Lajos, állatorvos: Polgár Arnold.

Zalaszentgróti járás. Főszolgabíró: Malatinszky Lajos, szolgabíró: Paál Viktor, orvos: Misner Antal dr., irnok: Vérth József, utbiztos: Németh János, számvevő: Okolicsányi Rezső, állatorvos: Viasz József.

Zalavármegye tiszti- segéd- és kezelő- személyzetének nyugdíjintézete.

Elnök: Árvay Lajos alispán. Tagjai: Kolbenschlag Béla főjegyző. Csák Károly dr. t. főügyész. Farkas József, Königsmayer János, Nagy László, Szigethy Elemér dr., Udvardy Ignác, Bódy Zoltán, Málits József, Thassy Lajos, Trsztjánzsky Ödön, Zarka Zsigmond dr.

Nagykanizsa r. t. város tisztikara.

Vécsey Zsigmond polgármester. Dr. Sabján Gyula főjegyző, anyakönyvvezető. Áts József v. tanácsos, közig. előadó, hely. anyakönyvvezető. Csányi János v. tanácsos, katonai előadó. Perger Károly v. aljegyző. Benedek József tiszt. jegyző. Anhoffer Gyula v. számvevő. Horváth István adóellenőr. Károlvits Lajos könyvelő. Halvax Gyula pénztárnok. Hardi Gyula közgyám. Vojkovics János adótiszt. Csigaházi Antal v. erdőmester. Dr. Goda Lipót v. orvos. Dr.

Rácz Kálmán v. orvos. Dr. Benczik Ferenc v. ügyész. Halis István v. tanácsos, ár. ülnök, községi bíró. — Külső tanácsosok: Faics József, Halvax Frigyes, Hegedüs György, Kárlóvics József, Plánder György, Varga János. Király Sándor v. mérnök. Székely Nándor v. s. mérnök. Deák Péter v. rendőrkapitány. Farkas Ferenc alkapitány. Bay György alkapitány. Hajós Ferenc rendőrbiztos. Táncsics Béla kat. nyilvántartó. Pahocsa István városgazda. — Irnokok: Orbán József, Jutasi István, Novák Nándor, Füredi János, Erdélyi János, — Végrehajtók: Pintér István, Pál János, Tanczenberger János.

Zalaegerszeg r. t. város tisztikara.

~~Polgármester: Korbai-Károly dr. Főjegyző: Fülöp József.~~ I. aljegyző: Brenn Zoltán. II. aljegyző: Kutsera István. Hely. városi tanácsos: Wéber Ödön. Városi közgyám: Kardos Sámuel. Pénztáros: Magyar Lajos. Ellenőr: Simonffy István. Számvevő: Fendrik József. Számtiszt: Tanár Ignác. Iktató: Simonffy Lajos. Kiadó: Csiszár Lajos. Irattáros: Simon József. Kat. nyilvántartó: Medgyessy László. Városgazda: Vizsy János. — Irnokok: Juhász Gyula, Tánczos Lajos, Zsámár Béla. Végrehajtó: Jámbor Henrik. Városi ügyész: Jámbor Márton dr. Városi főorvos: Graner Adolf dr. Tb. városi orvos: Fürst Béla dr. Városi mérnök: Klosovszky Ernő. Helyhatósági állatorvos: Szekeres Márk. Rendőrség: Mezriczky Jenő h. rendőrfőkapitány. Salamon Ferenc h. rendőrkapitány. Korchmáros Jenő irnok. Paál Pál rendőrbiztos.

Zalavármegyei községi és körjegyzők egylete.

Elnök Starzsinszky György Galambok. I. alelnök Vass Miklós Kiskeszthely. II. alelnök Takács Imre Zalaapáti. Főjegyző Harmath Nándor Ligetvár. I. aljegyző Lévai Endre Szepetnek. II. aljegyző Vajda

Ákos Hévizszentandrás. Pénztárnok Paller János Karmacs. — Választmányi tagok: Vlasits Géza Bagonya. Feisz László Murabaráti. Plichta Béla Csáktornya-vidéki. Dobsa Kálmán Muraszentmária. Szekeres Ödön Keszthely. György Ferenc Vonyarcvashegy. Kámán Lajos Tótszentmárton. Plichta Lajos Letenye. Szondy László Zalaszentbalázs. Nagy Ferenc Hosszuvölgy. Horváth Gyula Csonkahegyhát. Csizmazia György Nova. Kovács Béla Hahót. Nagy Elek Zalaszabar. Pühr Mihály Kisszabadka. Hajdu Lajos Kotor. Malomsoky János Sümeg. Zábó Gyula Gógánfa. Horváth Jenő Tapolca. Fekete Gáspár Diszel. Ujlaky Béla Andrásida. Somogyi József Ságod. Martincsevics István Zalabér. Kober János Kisszentgrót. Lohner Ferenc Balatonfüred. Cséry Zoltán Aszófő.

Községi kör- és segédjegyzők nyugdíjintézete.

Elnök: Árvay Lajos alispán, tagjai: Kolbenschlag Béla főjegyző, Csák Károly dr. t. főügyész, Czinder István dr., Farkas József, Hajik István, Königmayer János, Krosetz Gyula, Legáth Kálmán, Molnár István, Starzsinszky György, Szigethy Elemér dr., Takách Imre és Udvardi Ignác.

Zalamegyei községi és körjegyzők és a községek közigazgatási beosztása.

Alsólendvai járás.

Alsólendva. Községi jegyző Grassanovich Ottó.

Alsólendvavidéki körj.: *Alsólendva*, körjegyző: Hadrovics Elek. (Bánuta, Csentevölgy, Lendvahidvég, Lendvahosszúfalu, Petesháza, Völgyifalu).

A dőlt betűvel nyomott helynevek a körjegyzői székhelyek. A zárójel között levő községek nevei a körjegyzőségekhez tartozó községek nevei.

Bagonya, körj. Vlasits Géza. (Bakónak, Filóc, Órszentvid, Zalaivánd.)

Bántornya, körj. Mráz Kálmán. (Lendvaerdő, Lendvaszentjózsef, Kislippa).

Belatinc, körj. Besnyák Lajos. (Adorjánfalva, Murasziget, Muramelence.)

Cserföld, körj. Grassanovics Antal. (Alsóbeszterce, Felsőbeszterce, Középbeszterce, Tüskeszér, Zsizsekszer.)

Csesztreg, körj. Rác István. (Alsószenterzsébet, Kerkakutas, Kerkanémetfalú, Kerkapéntekfalú, Kerkaufalu, Pusztaszentpéter, Ramocsa).

Lendvavásárhely, körj. Varga Ferenc. (Bödeháza, Gáborjánháza, Göntérháza, Szentistvánlak, Kámaháza, Kebeleszentmárton, Radamos, Zsitkóc).

Murabaráti, körj. Feisz László. (Murahely, Hársliget, Lendvarózsavölgy).

Rédics, körj. Paller Jenő. (Belsősárd, Lendvadedes, Külsősárd, Szijártóháza, Zalaszombatfa).

Resznek, körj. Kulcsár Miklós. (Baglad, Lendvajakabfa.)

Szentgyörgyvölgy, körj. Punk István. (Magyarföld, Felsőszenterzsébet, Márokföld, Nemesnép, Szécsiszentlászló.)

Zalabaksa, körj. Koller Nándor. (Kerkabarabás, Cup, Kálócfa, Pórszombat, Kozmadombja.)

Zalatyertyános, körj. Polczer Imre. (Alsólakos, Felsőlakos, Murarév, Kapca, Kót.)

Zorkóháza, körj. Kovács János. (Lendvanyíres, Kispalina, Nagypalina.)

Balatonfüredi járás.

Alsódörgicse, körj. Papp Aladár. (Akali, Felsődörgicse, Kisdörgicse.)

Aszófő, körj. Cséry Zoltán. (Örvényes, Balatonudvari, Tihany.)

Balatonfüred nk. közs. jzö: Lohner Ferenc.

Csopak, körj. Somogyi Dezső. (Balatonarács, Balatonkövesd, Palóznak.)

Felsőörs, körj. Molnár Ferenc. (Alsóörs, Lovas.)

Nemespécsely, körj. Cséry Mór. (Balatonszöllős, Nagypécsely, Vászoly.)

Szentantalfa, körj. Németh Ignác. (Balatoncsicsó, Óbudavár, Szentjakabfa, Tagyon, Zánka.)

Csáktornyai járás.

Belica, körj. Kópjár Lajos. (Muragárdony.)

Bottornya, körj. Larnszak István. (Alsóferencfalva, Muraszilvágy.)

Csáktornya, nk. közs. jegyző: Dénes Béla, adóügyi jegyző: Kummert Sándor.

Csáktornyavidéki körj.: *Csáktornya*, körj. Plichta Béla. (Drávaszentiván, Drávaszentmihály, Felsőpusztafa, Felsővidafalva, Jánosfalva, Nyirvölgy, Szászkő, Szentilona. Zalaujvár.)

Drávacsány, körj. Szabolics Rezső. (Cseresnyés, Drávamogyoród, Miksavár.)

Drávanagyfalva, körj. Simon István. (Drávaóhid, Édeskút, Tótfalu, Zrinyifalva.)

Drávavásárhely, nk. közs. jegyző Marinovics Fer.

Felsőmihályfalva, körj. Lisznyay János, (Delejes, Felsődomboru, Farkashegy, Hétvezér, Károlyszeg, Királylak, Mártonhalom, Zalabárdos.)

Murasiklós, körj. Kollarics Imre. (Bányavár, Felsőkirályfalva, Kristóffalva, Muraszentkereszt, Zsidény.)

Muraszentmárton, körj. Dobsa Kálmán. (Békásd, Tündérlak, Szentmargithegy, Hétház, Lapány, Majorlak, Muranyirád, Ormós.)

Muraszerdahely, körj. Lukmann Nándor. (Szenlecehegy, Bocskaihegy, Muraréthát.)

Stridóvár, kj. Belletz Ede. (Erzsébetlak, Gáborvölgy, Határörs, Robádihegy, Szentorbánhegy, Bánfi-

hegy, Vashegy, Ligetfalva, Kismagyaród, Murafüred, Ráckanizsa, Végfalva.)

Víziszentgyörgy, kj. Martonossy Imre. (Gyümölcsfalva, Gyümölcshegy, Kismihályfalva, Nyiresfalva.)

Keszthelyi járás.

Alsópáhok, körj. Németh János. (Nemesboldogasszonyta, Szentgyörgyvár.)

Alsózsíd, kj. Milkovich Andor. (Felsőzsíd, Vállus.)

Hévízszentandrás, körj. Vajda Ákos. (Egregy, Felsőpáhok, Zalaköszvényes.)

Karmacs, körj. Paller János. (Zalaköveskut, Nemesbükk, Vindornyafok.)

Keszthely, községi j. Szekeres Ödön, adóügyi jegyző Bognár Imre.

Kiskeszthely, körj. Vass Miklós. (Cserszegtomaj.)

Sármellék, körj. Deli Béla. (Égenföld.)

Vonyarcvashegy, körj. György Ferenc. (Gyenesdiás, Balatongyörök.)

Rezi, nk. községi jegyző Bárdió Antal.

Zalaszántó, kj. Sarkady Károly. (Vindornyalak.)

Zalavár, nk. helyettes községi jegyző Glázer Zsigmond.

Letenyei járás.

Bánokszentgyörgy, kj. Galambos István. (Bucsuta, Oltárc, Várfölde.)

Becsehely, körj. Horváth László. (Pola.)

Borsfa, körj. Zsiga Gyula. (Báza, Kerettye, Kistolmács, Valkonya.)

Felsőszemenye, kj. ~~Breyer József~~ *Kerkesz Antal*. (Alsószemenye, Csörnyeföld, Csernec, Murarátka, Szentmargittfalva.)

Kerkaszentmiklós, kj. Wendl Ede. (Döbri, Kerkaszentkirály, Kutfej, Lendvaujfalu, Lovászi, Pince.)

Letenye, körj. Plichta Lajos. (Béc, Egyeduta, Zajk.)

Pusztamagyaród, körj. ~~László~~ Béla. (Szentliszló.)
Szentadorján, körj. Baka Ferenc. (Erdőhát, Kányavár, Kiscsehi, Lasztonya, Lispe, Maróc.)

Szécsisziget, körj. Kovács Elek. (Kerkateskánd, Kerkatótfalu, Kislakos, Tormaföld és a novai járásból Kerkaiklód és Bördöce.)

Tótszentmárton, kj. Kámán Lajos. (Semjénháza, Molnári, Petrivente, Tótszerdahely.)

Nagykanizsai járás.

Galambok, körj. Starzsinszky György. (Garabonc, Zalakaros.)

Gelse, kj. Kugler Sándor. (Gelsesziget, Kilimán, Ujudvar és a pacsai járásból Alsórajk.)

Hosszuvölgy, kj. Nagy Ferenc. (Füzvölgy, Homokkomárom, Korpavár, Magyarszentmiklós, Obornok.)

Kiskomárom, kj. Szilvay Gyula. (Balatonmagyaród, Komáromváros.)

Légrád, nk. községi jegyző Seregélyes Károly.

Murakeresztur, körj. Szemző Gyula. (Fityeház.)

Nagybakónak, körj. Szentmihályi László. (Zalamerenye, Zalaujlak.)

Sormás, körj. Amtmann Sándor. (Eszteregnye, Rigyác.)

Szepetnek, körj. Lévy Endre (Bajcsa.)

Zalasárszeg, kj. Szemző Zsigmond. (Csapi, Kisécs, Nagyrécs, Zalaszentjakab.)

Zalasantbalázs, körj. Szondy László. (Bocska, Börzönce, Kacorlak, Magyarszerdahely, Pölöskefő.)

Novai járás.

Csonkahegyhát, körj. Horváth Gyula. (Barabászeg, Gomboósszeg, Gyórfiszeg, Kislengyel, Kustánszeg, Milej, Németfalu, Pálfiszeg, Pajzsszeg.)

Gutorföldsé, körj. Veszprémi Gyula. (Csertalakos, Náprádfa, Szentpéterföldsé.)

Lenti, körj. Hóhn Béla. (Bárhely, Gosztola, Kerkaszentmihályfa, Lentikápolna, Lentiszombathely, Máhomfa, Mumor.)

Nagy lengyel, kj. Kelemen József. (Iborfia, Lickóvadamos, Ormándlak, Petrikeresztur, Rózsásszeg, továbbá a zalaegerszegi járásból: Bazita, Dobronhegy, Babosdöbréte, Gellénháza.)

Nova, körj. Csizmazia György. (Barlahida, Karácsonya, Mikefa, Szilvagy.)

Páka, kj. Kukorelli Ferenc. (Csömödér, Döme-földe, Hernyék, Kíssziget, Ortaháza, Pördefölde, Zebecke.)

Zalatárnok, körj. Beznicza Péter. (Baktüttös, Szentkozmadombja, Tófej.)

Területileg ide tartoznak még: Bördöce és Kerkaiklód kisközségek, melyek közigazgatásilag a letenyei j. szécsiszigeti körjegyzőségéhez vannak beosztva.

Pacsai járás.

1 *Bucsuszentlászló*, kj. Toppler György. (Kisbucsa, Nemeshetés, Nemessándorháza, Nemesszentandrás).

2 *Dióskál*, kj. Galadalic Lajos. (Egeraracs, Nagyhorváti, Zalaszentmárton.)

3 *Hahót*, nk. községi jegyző Kovács Béla.

4 *Felsőrajk*, körj. Vuk János. (Pötréte.)

5 *Nagykaporhák*, körj. Zumbók János (Misefa, Orbányosfa, Padár.) ~~Nagyradó: kis-község Székely Kirádszékén.~~

6 *Orosztony*, körj. Vegele József. (Kerecseny, Kisradó, ~~Nagyradó~~.)

7 *Pacsa*, körj. Székely Ernő. (Pacsatüttös).

8 *Szentpéterur*, körj. Török Gyula. (Gétye, Zalaigrice, Nemesszer, Nemesrádó, Vörrü).

9 *Zalaapáti*, körj. Takács Imre. (Esztergály, Zalahosszufalu).

10 *Zalaszabar* nk. közs. jegyző Nagy Elek.

11 *Zalaszentmihály*, kj. Anders Károly. (Pölöske.)

Területileg ide tartozik még Alsórajk kisközség, mely a nagykanizsai járás gelsei körjegyzőségéhez van beosztva.

Perlaki járás.

Alsódomboru nk. közs. jegyző Mihácz János.

Dékánfalva, kj. Brenner Mihály. (~~Damása~~, Mura-
ujfalú.)

Drávadiós, körj. Cira Sándor. (Drávaszilas, Drávaollár).

Kotor nk. közs. jegyző Hajdu Lajos, adóügyi
jegyző Brunner Gusztáv.

Kísszabadka, körj. Puhr Mihály. (Zalabenkő
Dezsérlaka, Györgylaka, Drávaszentiván, Felsőpálfa
Muralövő).

Ligetvár, körj. Harmath Nándor. (Drávasiklós,
Henisfalva, Drávafüred).

Muracsány nk. közs. jző Haris Károly.

Murakirály, körj. Neusiedler Jenő. (Drávaegyház).

Muraszentmária, körj. Füzessy Gusztáv. (Alsó-
mihályfalva).

Muravid nk. közs. jző Babics Gábor.

Perlak, nk. községi jegyző Zala József.

Tüskeszentgyörgy, körj. Kisfaludy Gyula. (~~Haras-~~
~~tyán~~, Alsópusztafa, Csehlaka, Hodosány, Alsópálfa,
Törökudvar).

Hodosányi járás. (Hód. és Haras-tyán)

Sümegei járás.

Bazsi, körj. Zábó Ferencz. (Sümegecsehi, Sümeg-
prága).

Csabrendek, nk. közs. jző. Schreiner Dénes.

Gógánfa, körj. Zábó Gyula. (Dabroncz, Hetyefő,
Zalaerdőd).

Káptalanfa, körj. Tubl József. (Bodorfa, Gyepü-
kaján, Nemeshany).

Kisgörbő, körj. Mikolajtsik László. (Nagygörbő,
Döbröce, Vindornyaszőllős).

Mihályfa, körj. Lohonyay Elek. (Kisvásárhely,
Óhid, Szalapa).

16876

Mihályfalva

1808. 12. 12.

Zala u. jz.

Nyirád, körj. Döme Lajos. (Szócz).

Sümeg, nk. közs. jző. Malomsoky János, adóügyi jző: György Elek.

Ukk, körj. Linter Gyula. (Zalagyömrő, Zalameggyes, Megyer, Rigács).

Zalagalsa, körj. Rohrer János. (Hosztót, Szentimrefalva, Zalaszegvár).

Tapolczai járás;

Badaçsonytomaj nk. közs. jző. Vajda Elek.

Balatonederics, körj. Pátzay György, (Nemesvita),

Diszel, körj. Fekete Gáspár. (Zalahaláp, Sáska).

Kékkút, körj. Kuna Dénes. (Mindszentkál. Salföld).

Kővágóörs, körj. Papp Lajos. (Rendes, Szepezd).

Kőveskál, körj. Fehér Sándor. (Balatonhenye, Monoszló, Szentbékálla.)

Lesenczetomaj, körj. Vöczköndy László. (Lesenceistvánd, Lesencenémetfalu.)

Monostorapáti, körj. Rohonczy Károly. (Hegyesd, Kapolcs).

Nemesgulács, körj. *Tol*..... (Gyulakeszi, Káptalantóti, Kisapáti).

Nemestördemicz, körj. Csillag Ernő. (Hegymagas, Raposka, Szigliget).

Taliándörög, körj. Nussal József. (Zalapetend, Vigánt, Pula).

Tapolcza, nk. közs. jző. Horváth Jenő, adóügyi jző: Németh Jenő.

Zalaegerszegi járás;

Andráshida, körj. Ujlaky Béla. (Apátfa, Zalaboldogfa, Ebergény, Szentersébethegy, Vorhota).

Bóczföldsé, körj. Horváth Ferencz. (Bak, Sárhida).

Alsóbagod, körj. Paulin József. (Felsőbagod, Bőrönd, Ozmánbük, Hagyáros, Vitenyédszentpál, Zalaszentgyörgy).

Nemesapáti, kj. Árvay Gábor (Vöczkönd).

Ságod, kj. Somogyi József. (Kaszaháza, Kiskutas, Kispáli, Nagykutas, Nagypáli.)

Salomvár, kj. Farkas István. (Budafa, Keményfa, Vaspör, Zalacséb, Zalaháshágy.)

Söjtör, körj. Tóth Gyula. (Pusztaderics, Pusztaszentlászló).

Szepetk, körj. Molnár István. (Gyürüs, Kemedollár, Pókafa, Zalaistvánd).

Teskánd, körj. Kesseldorfer Lajos. (Bonczodföldre, Böde, Hottó, Kávás, Zalaszentmihályfa).

Zalabesenyő, körj. Boriky Antal. (Botfa, Csácsbozsok, Csatár).

Zalalövő, körj. Korbai Dezső. (Csöde, Zalamindszent, Zalapataka).

Zalaszentiván, körj. Lenk János. (Alibánfa, Ördöghenye, Petőhenye, Pózva, Zalaszentlőrincz).

Területileg ide tartoznak még: Bazita, Dobronhegy, Döbréte, Gellénháza kisközségek, melyek közigazgatásilag a novai járás nagylengyeli körjegyzőségéhez vannak beosztva.

Zalaszentgróti járás ;

Aranyod, körj. Nagy Kálmán. (Csáford, Tüskeszentpéter).

Kisszentgrót, körj. Kóber János. (Zalaudvarnok).

Türje, körj. Rózsa Ferencz. (Tekenye).

Zalabér, körj. Martincsevics István. (Batyk, Dötk, Pakod, Zalavég).

Zalacsány, körj. Halmos József. (Zalanémetfalu, Tilaj, Bókaháza).

Zalakoppány, körj. Keresztury Ödön. (Almásháza, Barátságiget, Bezeréd, Kalósd, Kehida).

Zalaszentlászló, körj. Rimmer Lajos. (Kustány, Gyülevész, Sénye).

Zalaszentgrót, nk. közs. jz. Sztrokay György.

Zalavármegye helységnévtára.

A.

Adorjánfalva, kj., up. Bellatinc, jár., jb., közj., adh. A.-Lendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Akali, kj. Alsódörgicse, up. Akali, jár. Balatonfüred, adh. Tapolca, jb. Balatonfüred, közj., törvsz. Veszprém.

Alibánfa, kj., up. Zalaszentiván, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Almásháza, kj. Z.-Koppány, up. Nagykapornak, jár. Z.-Sz.-Grót, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg, adh. Sümeg.

Alsóbagod, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Alsóbeszterce, kj., up. Cserföld, jár., jb., közj., adh. A.-Lendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Alsódomboru, kj., up. Alsódomboru, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Alsódörgicse, kj., up. Alsódörgicse, jár. Balatonfüred, adh. Tapolca, jb. Balatonfüred, közj., törvsz. Veszprém.

Alsóferencfalva, kj., up. Bottornya, jár., jb., adh., körj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Alsólendva, kj., up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Alsólakos, kj. Zalagyertyános, up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Alsómihályfalva, kj., up. Muraszentmária, jár., jb., adh. Letenye, közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Alsóórs, kj., up. Felsőórs, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Alsópáhok, kj., up. Alsópáhok, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

A használt rövidítések magyarázata: kj. = körjegyző, up. utolsó posta, jár. = járás, jb. = járásbiróság, közj. = közjegyzőség, adh. = adóhivatal, törvsz. = törvényszék.

Alsópálfa, kj. Tüskeszgyörgy, up. Murakirály, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Alsópusztafa, kj. Tüskeszgyörgy, up. Murakirály, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Alsórajk, kj., up. Gelse, jár. Pacsa, jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Alsószemenye, kj., up. Felsőszemenye, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Alsószenterzsébet, kj., up. Csesztreg, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Alsózsíd, kj., up. Alsózsíd, jár., jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Andráshida, kj. Andráshida, up., jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Apátfa, kj. Andráshida, up., jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Aranyod, kj. Aranyod, up., jár. Zalaszentgróth, jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Aszófő, kj., up. Aszófő, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

B.

Babosdöbréte, kj. Nagylengyel, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Badacsonytomaj, kj., up. Badacsonytomaj, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Baglad, kj., up. Resznek, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Bagonya, kj. Bagonya, up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Bajcsa, kj., up. Szepetnek, jár., jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Bak, kj. Bocföldre, up. Bak, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Bakónak, kj. Bagonya, up., jár., jb., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Baktüttös, kj. Zalatárnok, up. Bak, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Balatonarács, kj. Csopak, up. Balatonfüredfürdő, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Balatoncsicsó, kj., up. Szentantalfa, jár., jb. Balatonfüred, adh., közj. Tapolca, törvsz. és tlkv. Veszprém.

Balatonederics, kj. Nemesvita, up. Balatonederics, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

• **Balatonfüred**, nkj., up., jb. Balatonfüred, jár., adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Balatongyörök, kj. Vonyarcvashegy, up. Balatongyörök, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Balatonhenye, kj., up. Balatonhenye, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Balatonkisszóllós, kj. Nemespécsely, up., jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Balatonkövesd, kj., up. Csopak, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Balatonmagyaród, kj. Kiskomárom, up. Balatonmagyaród, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Balatonudvari, kj., up. Aszófő, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Barlahida, kj., up., jár. Nova, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Barabásszeg, kj. Csonkahegyhát, up. Barabásszeg, jár. Nova, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Barátság, kj. Zalakoppány, up. Kehida, jár. Zalaszentgróth, jb., közj. Keszthely, adh. Sümeg, törvsz. Nagykanizsa.

Batyk, kj., up. Zalabér, jár. Zalaszentgróth, jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Bazita, kj. Nagylengyel, up., jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Bazsi, kj. Bazsi, up., jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Bánfihegy, kj. Muraszerdahely, up. Stridóvár, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Bánokszentgyörgy, kj., up. Bánokszöntgyörgy, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Bántornya, kj., up. Bántornya, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Bánuta, kj., up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Bányavár, kj. Murasiklós, up. Muraszerdahely, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Bárhely, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Báza, kj. Borsfa, up. Bánokszentgyörgy, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Becsehely, kj., up. Becsehely, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Belatinc, kj., up. Belatinc, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Belica, kj., up. Belica, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Belsőárd, kj. Rédics, up. Resznek, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Bezeréd, kj. Zalakoppány, up. Szepetk, jár. Zalaszentgróth, adh. Sümeg, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Béc, kj., up., jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Békásd, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Bocska, kj., up. Zalászentbalázs, jár., jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Bocskaihegy, kj., up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Bocfölde, kj., up. Bocfölde, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Bodorfa, kj., up. Káptalanfa, jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Boncódfölde, kj. Teskánd, up. Alsóbagod, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Borsfa, kj. Borsfa, up. Bánokszentgyörgy, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Botfa, kj. Zalabessenyő, up., jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Bottornya, kj., up. Bottornya, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Bókaháza, kj. Zalacsány, up. Zalaapáti, jár. Zalaszentgrót, jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Böde, kj. Teskánd, up. Alsóbagod, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Bödeháza, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Bördőce, kj., up. Szécsisziget, jár. Nova, jb., közj. Alsólendva, adh. Letenye, törvsz. Zalaegerszeg.

Börönd, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Börzönce, kj., up. Zalaszentbalázs, jár., jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Bucsúta, kj., up. Bánokszentgyörgy, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Bucsuszentlászló, kj., up. Bucsuszentlászló, jár. Pacsa, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Budafa, kj., up. Salomvár, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

C. Cs.

Cup, kj., up. Zalabaksa, jb., jár., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Csabrendek, nkj., up. Csabrendek, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Csapi, kj. Zalasárszeg, up. Galambok, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Csatár, kj. Zalabessenyő, up. Bocfölde, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Csács, kj. Zalabessenyő, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Csáford, kj. Aranyód, up., jár. Zalaszentgrót, jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

o **Csáktornya**, nkj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Csehlaka, kj. Tüskeszentgyörgy, up. Murakirály, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Csentevölgy, kj., up., jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Cserföld, kj., up. Cserföld, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Cseresnyés, kj., up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Csernec, kj., up. Felsőszemenye, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Cserszegtomaj, kj. Kiskeszthely, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Csertalakos, kj., up. Gutorföldre, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Csesztreg, kj., up. Csesztreg, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Csonkahegyhát, kj., up. Csonkahegyhát, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Csopak, kj., up. Csopak, jár., jb., Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Csőde, kj., up. Zalalövő, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Csömödér, kj., up. Csömödér, jár. Nova, jb. Letenye, adh. Alsólendva, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Csörnyeföld, kj., up. Felsőszemenye, jár., adh., jb. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

D)

Dabronc, kj., up. Gógánfa, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Damása, kj., up. Dékánfalva, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Dékánfalva, kj., up. Dékánfalva, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Delejes, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Zalaegerszeg.

Dezsérlaka, kj., up. Kisszabadka, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Dióskál, kj., up. Dióskál, jár. Pacsa, adh. Keszthely, jb., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Diszel, kj., up. Diszel, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Dobri, kj., up. Kerekszentmiklós, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Dobronhegy, kj., up. Nagylengyel, jár., jb., adh., közj., törvszék Zalaegerszeg.

Döbrőce, kj., up. Kisgörbő, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Dömefölde, kj., up. Páka, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Dőtk, kj. Zalabér, up. Pakod, jár. Zalaszentgrót, adh. Sümeg, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Drávacsány, kj. Drávacsány, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Drávadiós, kj. Drávadiós, up. Kisszabadka, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Drávaegyház, kj. Murakirály, up., jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Drávafüred, kj., up. Ligetvár, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Drávamagyaród, kj. Drávacsány, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Drávanagyfalu, kj. Drávanagyfalu, up. Drávavásárhely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Drávaollár, kj. Drávadiós, up. Kisszabadka, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Drávaóhid, kj. Drávanagyfalu, up. Drávavásárhely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Drávasiklós, kj., up. Ligetvár, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Drávaszentiván, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Drávaszentistván, kj. Kisszabadka, up., jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Drávaszentmihály, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Drávaszilás, kj. Drávadiós, up. Kiszabadka, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

• Drávavásárhely, kj., up. Drávavásárhely, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

E.

Ebergény, kj. Andráshida, up., jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Egeraracsa, kj., up. Egeraracsa, jár. Pacsa, jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Egregy, kj. Hévizszentandrás, up. Alsópáhok, jár., jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Egyeduta, kj., up., jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Egyházasozmánbük, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Erdőhát, kj., up. Szentadorján, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Erzsébetlak, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Eszteregnye, kj., up. Sormás, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Esztergál, kj., up. Zalaapáti, jár. Pacsa, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Édeskut, kj. Drávanagyfalu, up. Drávavásárhely, jár., jb., adh., törvsz. Nagykanizsa.

F.

Farkashegy, kj. Felsőmihályfalva, up., jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Felsőbagod, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Felsőbeszterce, kj., up. Cserföld, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

* **Felsődomboru**, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Felsődörgicse, kj., up. Alsódörgicse, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Felsőkirályfalva, kj. Murasiklós, up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Felsőlakos, kj. Zalagyertyános, up., jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Felsőmihályfalva, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Felsőörs, kj., up. Felsőörs, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. és tkv. Veszprém.

Felsőpáhok, kj. Hévizszentandrás, up. Alsópáhok, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Felsőpálfa, kj., up. Kisszabadka, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Felsőpusztafa, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Felsőrajk, kj., up. Felsőrajk, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Felsőszemenye, kj., up. Felsőszemenye, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Felsőszenterzsébet, kj., up. Szentgyörgyvölgy, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Felsővidafalva, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Felsőzsid, kj., up. Alsózsíd, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Ferencfalva, kj., up. Bottornya, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Filóc, kj., up. Bagonya, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Fityeház, kj., up. Murakeresztur, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Füzvölgy, kj., up. Hosszuvölgy, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

G. Gy.

Galambok, kj., up. Galambok, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Garabonc, kj. Galambok, up. Garabonc, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Gáborjánháza, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Gáborvölgy, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Gellénháza, kj., up. Nagylengyel, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Gelse, kj., up. Gelse, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Gelsesziget, kj., up. Gelse, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Gétye, kj. Szentpéterur, up. Zalaapáti, jár. Pacsa, jb., adh., közj. Keszthely, törv. Nagykanizsa.

Gomboszeg, kj., up. Csonkahegyhát, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Gosztola, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Gógánfa, kj., up. Gógánfa, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Göntérháza, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Gutorfölde, kj., up. Gutorfölde, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Gyenesdiás, kj. Vonyarcvashegy, up. Gyenesdiás, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Gyepükaján, kj., up. Káptalanfa, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Györgylaka, kj., up. Kisszabadka, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Győrfiszeg, kj. Csonkahegyhát, up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Gyulakeszi, kj. Nemesgulács, up. Gyulakeszi, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Gyülevész, kj., up. Zalaszántó, jár. Zalaszentgrót, jb., közj. Keszthely, adh. Sümeg, törvsz. Nagykanizsa.

Gyümölcsfalva, kj., up. Viziszentgyörgy, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Gyümölcshegy, kj., up. Viziszentgyörgy, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Gyürüs, kj., up. Szepetk, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

H.

Hagyáros, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Hahót, nkj., up. Hahót, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Harastyán, kj. Tüskeszentszentgyörgy, up. Hodosán, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Határórs, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Hársliget, kj., up. Belatinc, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Hegyesd, kj., up. Monostorapáti, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Hegymagas, kj. Nemestördemic, up., jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Henisfalva, kj., up. Ligetvár, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Hernyék, kj., up. Páka, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Hetyefő, kj., up. Gógánfa, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Hétház, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Hétvezér, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Hévizszentandrás, kj. Hévizszentandrás, up. Alsópáhok, jár., jb., közj., adóh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

• **Hodosány**, kj. Tüskeszentgyörgy, up. Hodosány, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Homokkomárom, kj., up. Hosszuvölgy, jár., jb., adh., közj., törvszék Nagykanizsa.

Hosztót, kj., up. Zalagalsa, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Hosszuvölgy, kj., up. Hosszuvölgy, jár., jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Hóttó, kj. Teskánd, up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

I. J.

Iborfia, kj., up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Jánosfalva, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

K.

Kacorlak, kj., up. Zalaszentbalázs, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kallósd, kj. Zalakoppány, up. Kehida, jár. Zalaszentgrót, adh. Sümeg, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kapca, kj. Zalagyertyános, up., jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kapolcs, kj. Monostorapáti, up. Kapolcs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Karácsonyfa, kj., up., jár. Nova, adh. Alsólendva, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Karmacs, kj., up. Karmacs, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Kaszaháza, kj. Ságod, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kámaháza, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kányavár, kj. Szentadorján up. Páka, jár. jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Káptalantóti, kj. Nemesgulács, up. Káptalantóti, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Káptalanfa, kj., up. Káptalanfa, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Károlyszeg, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Kávás, kj. Teskánd, up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kebeleszentmárton, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kehida, kj. Zalakoppány, up. Kehida, jár. Zala-szentgrót, adh. Sümeg, közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Kemendollár, kj. Szepetk, up. Ollár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Keménfa, kj., up. Salomvár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kerecseny, kj., up. Orosztony, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kerettye, kj. Borsfa, up. Szentadorján, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kerkabarabás, kj., up. Zalabaksa, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkaiklód, kj., up. Szécsisziget, jár. Nova, jb., közj. Alsólendva, adh. Letenye, törv. Zalaegerszeg.

Kerkakálócfa, kj. Zalabaksa, up. Kozmadombja, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkakutas, kj., up. Csesztreg, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkanémetfalu, kj., up. Csesztreg, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkapéntekfalu, kj., up. Csesztreg, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkaszentkirály, kj., up. Kerkaszentmiklós, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkaszentmihályfa, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkaszentmiklós, kj., up. Kerkaszentmiklós, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkateskánd, kj., up. Szécsisziget, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkatótfalu, kj., up. Szécsisziget, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kerkaujfalú, kj., up. Csesztreg, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Keszthely nk., up., jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Kékkut, kj. Kékkut, up. Kővágóórs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Kilimán, kj., up. Gelse, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Királylak, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Kisapáti, kj., up. Nemesgulács, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Kisbucsa, kj., up. Bucsuszentlászló, jár. Pacsa, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Kiscsehi, kj., up. Szentadorján, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kisdörgicse, kj. Szentantalfa, up. Alsódörgicse, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, törvsz. Veszprém.

Kisgörbő, kj., up. Kisgörbő, jár. (Zalaszentgrót,) jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Kiskeszthely, kj. Kiskeszthely, up., jár., jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Kiskomárom, kj., up. Kiskomárom, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kiskutas, kj. Ságod, up. Egervár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kislakos, kj., up. Szécsisziget, jár., adh. Letenye, j.b., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kislengyel, kj. Csonkahegyhát, up. Nagylengyel, jár. Nova, j.b., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kislippa, kj., up. Bántornya, jár., j.b., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kismagyaród, kj., up. Stridóvár, jár., j.b., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Kismihályfalva, kj., up. Víziszentgyörgy, jár., j.b., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Kispalina, kj. Zorkóháza, up. Bántornya, jár., j.b., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kispáli, kj. Ságod, up. Egervár, jár., j.b., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kisrada, kj. Orosztony, up. Garabonc, jár. Pacsa, j.b., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kisrécse, kj. Zalasárszeg, up. Nagyrécse, jár., j.b., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kisszabadka, kj., up. Kisszabadka, jár., j.b., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Kisszentgrót, kj. Kisszentgrót, up., jár. Zalaszentgrót, j.b., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Kissziget, kj., up. Páka, jár. Nova, j.b. Letenye, adh. Alsólendva, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kistolmács, kj. Borsfa, up. Bánokszentgyörgy, jár., j.b., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kisvásárhely, kj., up. Zalamihályfa, jár., j.b., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Komárváros, kj. Kiskomárom, up. Komárváros, jár., j.b., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Korpavár, kj., up. Hosszuvölgy, jár., j.b., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Kotor, nk., up. Kotor, jár., j.b., adh. Perlak, közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Kóth, kj. Zalagyertyános, up., jár., j.b., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kozmadombja, kj. Zalabaksa, up. Kozmadombja, jár., j.b., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Köveskál, kj., up. Köveskál, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Középbeszterce, kj., up. Cserföld, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Kővágóórs, kj., up. Kővágóórs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Kristóffalva, kj. Murasiklós, up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Kustánszeg, kj. Csonkahegyhát, up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Kustány, kj. Zalaszentlászló, up. Kustány, jár. Zalaszentgrót, jb., közj. Keszthely, adh. Sümeg, törvsz. Nagykanizsa.

Kutfej, kj., up. Kerkaszentmiklós, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Külsősárd, kj., up. Rédics, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

L.

Lapány, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Lasztonya, kj., up. Szentadorján, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Lendvadedes, kj., up. Rédics, jár., jb., adh., közj., Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvaerdő, kj., up. Bántornya, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvahidvég, kj., up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvahosszufalu, kj., up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvajakabfa, kj., up. Resznek, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvanyires, kj. Zorkóháza, up. Bántornya, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvarózsavölgy, kj. Murabaráti, up. Belatinc, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvaszentjózsef, kj., up. Bántornya, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvaujfalú, kj. Kerkaszentmiklós, up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lendvavásárhely, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lenti, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lentikápolna, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lentiszombathely, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Lesenceistvánd, kj., up. Lesencetomaj, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Lesencénémetfalú, kj., up. Lesencetomaj, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Lesencetomaj, kj., up. Lesencetomaj, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Letenye, kj., up., jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Légrad nk., up. Légrad, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Lickóvados, kj., up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Ligetfalva, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Ligetvár, kj., up. Ligetvár, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Lispe, kj., up. Szentadorján, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Lovas, kj. Felsőórs, up. Alsóórs, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Lovászi, kj., up. Kerkaszentmiklós, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

M.

Magyarföld, kj. Szentgyörgyvölgy, up. Semjénháza, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Magyarszentmiklós, kj., up. Hosszuvölgy, jár.,
jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Magyarszerdahely, kj., up. Zalaszentbalázs, jár.,
jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Majorlak, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., adh.,
közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Maróc, kj., up. Szentadorján, jár., jb., adh. Lete-
nye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Máhomfa, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., adh., közj.
Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Mártonhalom, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksa-
vár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagy-
kanizsa.

Márokföld, kj., up. Szentgyörgyvölgy, jár., jb.,
adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Megyer, kj., up. Ukk, jár., jb., közj. Sümeg,
törvsz. Zalaegerszeg.

Mihályfa, kj., up. Mihályfa, jár., jb., közj., adh.
Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Mikefa, kj., up., jár. Nova, adh., jb., közj., törvsz.
Zalaegerszeg.

Mikófa, kj., up. Bottornya, jár., jb., adh., közj.
Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Miksavár, kj. Drávacsány, up. Miksavár, jár., jb.,
adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Milej, kj. Csonkahegyhát, up. Nagylengyel, jár.
Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Mindszentkál, kj. Kékkút, up. Kővágóórs. jár.,
jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Misefa, kj., up. Nagykapornak, jár. Pacsa, jb.,
adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Molnári, kj. Tótszentmárton, up. Murakeresztur,
jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Monoszló, kj., up. Köveskál, jár., jb., adh., közj.
Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Monostorapáti, kj., up. Monostorapáti, jár., jb.,
adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Mumor, kj., up. Lenti, jár. Nova, jb., adh., közj.
Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Murabaráti, kj. Murabaráti, up. Belatinc, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Muracsány, kj., up. Muracsány, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Murafüred, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Muragárdony, kj. Muragárdony, up. Belica, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Murahely, kj. Murabaráti, up. Belatinc, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Murakeresztur, kj., up. Murakeresztur, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Murakirály, kj., up. Murakirály, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Muralövő, kj., up. Kisszabadka, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Muramelence, kj., up. Belatinc, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Muranyirád, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Murarátka, kj., up. Felsőszemenye, jár., jb. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Muraréthát, kj. Muraszerdahely, up. Stridóvár, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Murarév, kj. Zalagyertyános, up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Murasiklós, kj. Murasiklós, up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Murasziget, kj., up. Belatinc, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Muraszentkereszt, kj. Murasiklós, up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Muraszentmária, kj., up. Muraszentmária, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Muraszentmárton, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Muraszerdahely, kj., up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Muraszilvágy, kj., up. Bottornya, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Muraujfalu, kj., up. Dékánfalva, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Muravid nk., up. Muravid, jár., jb., közj., adh. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

N. Ny.

Nagybakónak, kj., up. Nagybakónak, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Nagygörbő, kj., up. Kisgörbő, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Nagyhorváti, kj., up. Dióskál, jár. Pacsa, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Nagykapornak, kj., up. Nagykapornak, jár. Pacsa, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

• **Nagykanizsa** rendezett tanácsu város.

Nagykutas, kj. Ságod, up. Egervár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nagylengyel, kj., up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nagypalina, kj. Zorkóháza, up. Bántornya, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Nagypáli, kj. Ságod, up. Egervár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nagypécsely, kj. Nemespécsely, up. Aszófő, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Nagyrada, kj. Orosztony, up. Zalasabar, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Nagyrecse, kj. Zalasárszeg, up. Nagyrecse, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Náprádia, kj. Zalatárnok, up. Gutorföld, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nemesapáti, kj., up. Nemesapáti, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nemesboldogasszonyfa, kj., up. Alsópáhok, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Nemesbűkk, kj., up. Karmacs, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Nemesgulács, kj., up. Nemesgulács, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Nemeshany, kj., up. Káptalanfa, jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Nemeshetés, kj., up. Bucsuszentlászló, jár. Pacsa, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Nemesnép, kj., up. Szentgyörgyvölgy, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Nemespécsely, kj. Nemespécsely, up. Aszófó, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Nemesrádó, kj. Szentpéterur, up. Nagykapornak, jár. Pacsa, adh. Keszthely, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nemessándorháza, kj., up. Bucsuszentlászló, jár. Pacsa, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Nemesszentandrás, kj., up. Bucsuszentlászló, jár. Pacsa, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Nemesszer, kj. Szentpéterur, up., jár. Pacsa, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Nemestördemic, kj., up. Nemestördemic, jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Nemesvita, kj., up. Balatonederics, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Németfalu, kj. Csonkahegyhát, up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nova, kj., up., jár. Nova, adh., jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Nyirád, kj., up. Nyirád, jár., adh. Sümeg, jb., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Nyiresfalva, kj. Viziszentgyörgy, up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Nyirvölgy, kj., up., jár., jb., adh., közj.: Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

O. Ó. Ő. Ő.

Obornok, kj., up. Hosszuvölgy, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Oltárc, kj., up. Bánokszentgyörgy, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Orbányosfa, kj., up. Nagykapornak, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Ormándlak, kj., up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Ormós, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Orosztony, kj., up. Orosztony, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Ortaháza, kj., up. Páka, jár. Nova, jb. Letenye, adh. Alsólendva, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Ozmánbük, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Óbudavár, kj., up. Szentantalfa, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Óhid, kj., up. Zalamihályfalva, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Órdőghenye, kj., up. Zalaszentiván, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Örvényes, kj., up. Aszófő, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Őrszentvid, kj., up. Bagonya, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

P.

Pacsa, kj., up., jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Pacsatüttős, up., jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Padár, kj., up. Nagypapornak, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Pajzsszeg, kj. Csonkahegyhát, up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Pakod, kj. Zalabér, up. Pakod, jár. Zalaszentgrót, adh. Sümeg, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Palóznak, kj., up. Csopak, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Páka, kj., up. Páka, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsórendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Pálfiszeg, kj. Csonkahegyhát, up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Perlak nk., up., jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Petesháza, kj., up., jár., jb., adh., közj. Alsórendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Petőhenye, kj., up. Zalaszentván, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Petrikeresztur, kj., up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Petrivente, kj., up. Tótszentmárton, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Pince, kj., up. Kerkaszentmiklós, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsórendva, törvszék Zalaegerszeg.

Pókafa, kj., up. Szepetk, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Póla, kj., up. Becsehely, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Pórszombat, kj. Zalabaksa, up. Kozmadombja, jár., jb., adh., közj. Alsórendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Pozva, kj. Zalaszentiván, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Pölöske, kj. Zalaszentmihály, up. Pölöske, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Pölöskefő, kj. Zalaszentbalázs, up. Gelse, jár., jb., adh., közj., törvszék Nagykanizsa.

Pördeföld, kj., up. Páka, jár. Nova, jb., adh. Alsórendva, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Pötréte, kj., up. Felsőrajk, jár. Pacsa, jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Pula, kj. Taliándörög, up. Nagyvázsony, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Pusztafa, kj., up. Drávavásárhely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Pusztaderics, kj. Söjtör, up. Tófej, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Pusztamagyaród, kj., up. Pusztamagyaród, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Pusztaszentlászló, kj., up. Söjtör, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Pusztaszentpéter, kj., up. Csesztreg, jár., adh., jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

R.

Radamos, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Ramocsa, kj., up. Csesztreg, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Raposka, kj. Nemestördemic, up., jár., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Ráckanizsa, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Rendes, kj., up. Kővágóórs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Resznek, kj., up. Resznek, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Rezi nk., up. Karmacs, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Rédics, kj., up. Rédics, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Rigács, kj., up. Ukk, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Rigyác, kj., up. Sormás, jár., jb., adh., közj. törvsz. Nagykanizsa.

Robádihegy, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Rózsásszeg, kj., up. Nagylengyel, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

S. Sz.

Salföld, kj. Kékkút, up. Kővágóórs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Salomvár, kj., up. Salomvár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Ságod, kj. Ságod, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Sárhida, kj., up. Bocföldre, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Sármellék, kj., up. Sármellék, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Sáska, kj. Diszel, up., jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Semjénháza, kj. Tótszentmárton, up. Murakeresztur, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Sénye, kj., up. Zalaszentlászló, jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Sormás, kj., up. Sormás, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Söjtör, kj., up. Söjtör, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Stridóvár, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

◦ **Sümeg** nk., up., jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Sümegecsehi, kj. Bazsi, up., jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Sümeprága, kj. Bazsi, up., jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Szalapa, kj. Zalamihályfa, up. Túrje, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Szászkő, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Szelencehegy, kj., up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Szentadorján, kj., up. Szentadorján, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Szentantalfa, kj., up. Szentantalfa, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Szentbékálla, kj., up. Köveskál, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Szenterzsébethegy, kj. Andrásida, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Szentgyörgyvár, kj., up. Alsópáhok, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Szentgyörgyvölgy, kj., up. Szentgyörgyvölgy, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Szentilona, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Szentimrefalva, kj., up. Zalagalsa, jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Szentistvánlak, kj., up. Lendvavásárhely, jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Szentjakabfa, kj., up. Szentantalfa, jár. Balatonfüred, jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. és tlkv. Veszprém.

Szentkozmadombja, kj., up. Zalatárnok, jár. Nová, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Szentliszló, kj., up. Pusztamagyaród, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Szentmargitfalva, kj., up. Felsőszemenye, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Szentmargithegy, kj. Muraszentmárton, up. Muraszerdahely, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Szentorbánhegy, kj., up. Stridóvár, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Szentpéterföldre, kj., up. Gutorföldre, jár., jb. Letenye, adh. Zalaegerszeg, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Szentpéterur, kj., up. Szentpéterur, jár. Pacsa, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Szepetk, kj., up. Szepetk, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Szepetnek, kj., up. Szepetnek, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Szepezd, kj. Kővágóórs, up. Szepezd, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Szécsiszentlászló, kj., up. Szentgyörgyvölgy, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Szécsisziget, kj., up. Szécsisziget, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Szigliget, kj. Nemestördemic, up. Szigliget, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Szjártóháza, kj., up. Rédic, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Szilvagy, kj, up., jár. Nova, jb., közj. Alsólendva, adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Szóc, kj., up. Nyirád, jár., adh. Sümeg, jb., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

T. Ty.

Tagyon, kj., up. Szentantalfa, jár. Balatonfüred, jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. és tlkv. Veszprém.

Taliándörög, kj. Taliándörög, up. Kapolcs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Tapolca nk., up., jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Tekenye, kj., up. Túrje, jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Teskánd, kj. Teskánd, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Tihany, kj. Aszófő, up. Tihany, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Tilaj, kj., up. Zalacsány, jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Tormafölde, kj., up. Szécsisziget, jár., adh. Letenye, jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Tófej, kj. Zalatárnok, up. Tófej, jár. Nova, jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Tótfalu, kj. Drávanagyfalu, up. Drávavásárhely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Tótszentmárton, kj., up. Tótszentmárton, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Tótszerdahely, kj. Tótszentmárton, up. Tótszerdahely, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Törökudvar, kj. Tüskeszentsgyörgy, up. Murakirály, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Turzóvölgy, kj. Felsőmihályfalva, up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Tündérlak, kj., up. Muraszentmárton, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Türje, kj., up. Türje, jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Tüskeszentsgyörgy, kj. Tüskeszentsgyörgy, up. Murakirály, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Tüskeszentspéter, kj. Aranyod, up., jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Tüskeszer, kj., up. Cserföld, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

U.

^b **Ukk**, kj., up. Ukk, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Ujudvar, kj., up. Gelse, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

V.

Valkonya, kj. Borsfa, up. Bánokszentgyörgy, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Vashegy, kj., up. Stridóvár, jár., jb., közj., adh. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Vaspőr, kj., up. Salomvár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Vállus, kj., up. Alsózsíd, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Várföld, kj., up. Bánokszentgyörgy, jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Vászoly, kj. Nemespécsely, up. Aszófő, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Végfalva, kj., up. Stridóvár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Vigánt, kj. Taliándörögd, up. Kapolcs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Vindornyafok, kj., up. Karmacs, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Vindornyalak, kj., up. Zalasántó, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Vindornyaszőlős, kj., up. Kiszögörbő, jár. ^{fü mey} Zala-szentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Vitényédszentpál, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Viziszentgyörgy, kj. Viziszentgyörgy, up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Vonyarcvashegy, kj., up. Vonyarcvashegy, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Vorhota, kj. Andráshida, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Vöckönd, kj. Nemesapáti, up. Zalaszentiván, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Völgyifalu, kj., up., jár., jb., adh., közj. Alsó-lendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Vörrü, kj. Szentpéterur, up., jár. Pacsa, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Z. Zs.

Zajk, kj., up., jár., jb., adh. Letenye, közj., törvsz. Nagykanizsa.

Zalaapáti, kj., up. Zalaapáti, jár. Pacsa, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalabaksa, kj., up. Zalabaksa, jár., jb., közj., adh. Alsó-lendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalabárdos, kj. Felsőmihályfalva, up. Miksavár, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Zalabér, kj., up. Zalabér, jár. Zalaszentgrót, adh. Sümeg, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalabenkő, kj., up. Kisszabadka, jár., jb., adh., közj. Perlak, törvsz. Nagykanizsa.

Zalabessenyő, kj. Zalabessenyő, up., jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaboldogfa, kj. Andrásida, up. Alsóbagod, jár., jb., közj., adh. Zalaegerszeg.

Zalacsány, kj., up. Zalacsány, jár. Zalaszentgrót, jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalacséb, kj., up. Salomvár, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

▲ **Zalaegerszeg rendezett tanácsu város.**

Zalaerdőd, kj. Gógánfa, up. Jánosháza, jár., jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalagalsa, kj., up. Zalagalsa, jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalagyertyános, kj. Zalagyertyános, up., jár., jb., közj., adh. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalagyömörő, kj., up. Ukk, jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalahaláp, kj. Diszel, up., jár., jb., közj., adh. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaháshágy, kj. Salomvár, up. Zalaháshágy, jár., jb., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalahosszufalu, kj., up. Zalaapáti, jár. Pacsa, jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalaigrice, kj., up. Szentpéterur, jár. Pacsa, jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalaistvánd, kj., up. Szepetk, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaivánd, kj. Bagonya, up. Dobronak, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalakaros, kj. Galambok, up. Kiskomárom, jár., jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Zalakoppány, kj., up. Zalakoppány, jár. Zalaszentgrót, adh. Sümeg, jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaköszvényes, kj. Hévízszentandrás, up. Alsópáhok, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalaköveskut, kj., up. Karmacs, jár., jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalalövő, kj., up. Zalalövő, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalameggyes, kj., up. Ukk, jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalamerenye, kj. Nagybakónak, up. Garabonc, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Zalamindszent, kj., up. Zalalövő, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalanémetfalu, kj., up. Zalacsány, jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalapataka, kj., up. Zalalövő, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalapetend, kj. Taliándörögd, up. Kapolcs, jár., jb., adh., közj. Tapolca, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalasárszeg, kj., up. Zalasárszeg, jár., jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Zalaszabar nk., up. Zalaszabar, jár. Pacsa, adh. Keszthely, jb., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Zalaszántó, kj., up. Zalaszántó, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalaszegvár, kj. Zalagalsa, up. Jánosháza, jár., jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszentbalázs, kj., up. Zalaszentbalázs, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Zalaszentgrót nk., kj., up., jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszentgyörgy, kj., up. Alsóbagod, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszentiván, kj., up. Zalaszentiván, jár., jb., adh., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszentjakab, kj. Zalasárszeg, up. Nagyrécse, jár., jb., közj., adh., törvsz. Nagykanizsa.

Zalaszentlászló, kj., up. Zalaszentlászló, jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszentlőrinc, kj., up. Zalaszentiván, jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszentmárton, kj. Dióskál, up., jár. Pacsa, jb., közj., adh. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalaszentmihály, kj., up. Zalaszentmihály, jár. Pacsa, adh., jb., közj., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszentmihályfa, kj. Teskánd, up., jár., jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaszombatfa, kj., up. Rédics, jár., jb., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalatárnok, kj., up. Zalatárnok, jár. Nova, jb., közj., adh., törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaudvarnok, kj. Kísszentgrót, up., jár. Zalaszentgrót, jb., adh., közj. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalaujlak, kj., up. Nagybakónak, jár., jb., adh., közj., törvsz. Nagykanizsa.

Zalaujvár, kj., up., jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Zalavár nk., up. Zalavár, jár., jb., adh., közj. Keszthely, törvsz. Nagykanizsa.

Zalavég, kj., up. Zalabér, jár. Zalaszentgrót, jb., közj., adh. Sümeg, törvsz. Zalaegerszeg.

Zánka, kj. Szentantalfa, up. Zánka, jár., jb. Balatonfüred, adh. Tapolca, közj., törvsz. Veszprém.

Zebecke, kj., up. Páka, jár. Nova, jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Zorkóháza, kj. Zorkóháza, up. Bántornya, jár., jb., adh., közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Zrinyifalva, kj. Drávanagyfalu, up. Drávavásárhely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Zsidény, kj. Murasiklós, up. Muraszerdahely, jár., jb., adh., közj. Csáktornya, törvsz. Nagykanizsa.

Zsitkóc, kj., up. Drávavásárhely, jár., jb., adh.,
közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.
Zsizsekszer, kj., up. Cserföldre, jár., jb., adh.,
közj. Alsólendva, törvsz. Zalaegerszeg.

Zalamegye területén működő orvosok.

Zalavármegye tisztifőorvosa: Thassy Gábor dr.
Járás orvosok. Alsólendván: Józsa Fábián dr.,
Balatonfüreden: Stolczér József dr., Csáktornyán: Kovacsics Ferenc dr., Keszthelyen: Hanny Ödön dr. tb. m. főorvos, Letenyén: Marton Imre dr., Nagykanizsán: Mayer Ferenc dr., Nován: Székely József dr., Pacsán: Fodor Gyula dr., Perlakon: Böhm Szidney dr. tb. m. főorvos, Sümegezen: Lukonich Gábor dr. tb. főorvos, Tapolcán: Deák Jenő dr., Zalaegerszegezen: Halász Miksa dr., Zalaszentgróton: Misner Antal dr.

Városi orvosok. Zalaegerszegezen: Gráner Adolf dr., Nagykanizsán: Rácz Kálmán dr. és Goda Lipót dr.

Községi orvosok. Alsólendván: Brünner József dr., Csáktornyán: Schwartz Albert dr., Keszthelyen: Neumark Béla dr., Légrádon: Neumann Henrik dr., Tapolcán: Löke Mór dr.

Körorvosok. Alsódomborun: Braun Nándor dr., Alsólendván: Preisz Mór dr., Badacsonytomajon: Alpár János dr., Balatonfüreden: Halász István dr., Bánokszentgyörgyön: Gross Vilmos dr., Belatincon: Kollárs Ferenc dr., Csbrendeken: Lengyel Ármin dr., Csesztregen: Stanovszky Nándor dr., Drávavásárhelyen: Wolf Béla dr., Gelsén: Viola Ignác dr., Kapolcson: Schwarz Ottó dr., Karmacson: Simon Sándor dr., Kiskeszthelyen: Rozenberg Samu dr., Kiskomáromban: Hausner József dr., Köveskálon: Kustos Károly dr., Lendvavásárhelyen: Kollin Ignác dr., Letenyén: Hajós Sándor dr., Muracsányon: Mestrics Mátyás dr., Nován: Nagy Lajos dr., Pacsán,
Pákán: Augustinovics Nándor dr., Perlakon: Szabó

Zsigmond dr., *Stridóváron*: Csillag Dezső dr., *Süme-
gen*: Biró József dr., *Szepetken*: Tompa Adolf dr.
lakik Zalaegerszegen, *Szepetneken*: Ország Lajos dr.,
Tapolcán: Klein Gyula dr. h. körorvos, *Zalaapatiban*:
Plósz Sándor dr., *Zalaegerszegen*: XVIII. kör. Fürst
Béla dr. és a XIX. kör. Rosenthal Jenő dr., *Zalalövőn*:
Gerő Károly dr., *Zalaszentgróton*: a jobbpárti kör
Hamburger Jenő dr., a balpárti kör Erdős Adolf dr.

Magánorvosok. Balatonfüreden: Kossutány István
dr. fürdőorvos, *Belatincon*: Pilitzer Endre dr. (áll.
trachoma orvos is), *Keszthelyen*: Illés Ignác dr. (hon-
védtörzsorvos), Mojzer György dr. kórházi igazgató-
főorvos, Löwi Mór dr., *Kövágóórsön*: Hauszbrunner
Mór dr., *Nagykanizsán*: Balla János dr., Darányi Ár-
pád dr., Fodor Aladár dr., Hajós Soma dr., König
József dr., Vajda Márk dr., Pilitz Sámuel dr. (vasuti
orvos), Pollák Ernő dr., Szekeres József dr. kórházi
főorvos, Schwarcz Károly dr. (törvényszéki orvos)
és Szigethy Károly dr. (vasuti és törvényszéki orvos)
Szabó Zsigmond dr. kórházi II-od orvos, *Tapolca*:
Fischer Gyula dr., Varjas Gábor dr., *Tihanyon*: Ge-
mal László dr., *Zalaegerszegen*: Halász Vilmos dr.

Kórházak:

1. Nagykanizsa városi közkórházban, igazgató
főorvos Szekeres József dr. Másodorvos, dr. Szabó
Zsigmond. Kórházi gondnok Hitzelberger Lajos.

2. Zalaegerszeg városi közkórházban, igazgató
főorvos Graner Adolf dr. Alorvos Fürst Béla dr.
Elmegyógyintézetnél vezető orvos Halász Miksa dr.
Kórházi gondnok Galambos Géza.

3. Keszthely községi kórházban igazgató orvos
Mojzer György dr. tb. megyei főorvos.

4. Sümeg nyilv. jelleggel felruházott kórházban
igazgató orvos Lukonich Gábor dr.

5. Perlaki áll. trachoma kórházi igazgató orvos
Schiller Vilmos dr.

6. Zalaszentgróti alapít. kórház: Misner Antal dr.

Gyógyszertárak:

Alsódomborun: Segesváry Dezső Pál, *Alsólendván*: Fuss F. Nándor, *Badacsonytomajon*: Huszár Károly, *Balatonfüreden*: özv. Orbán Ignácné, *Belatincon*: Szepessy Gusztáv, *Csabrendeken*: Pozsgay Andor, *Csáktornyán*: özv. Göncz Lajosné, illetőleg kiskoru fia Göncz Dénes, *Keszthelyen*: Cséby Lajos és neje Luiszner Erzsébet, dr. Simon Ernő, *Kiskomáromban*: Szücs Sándor, *Köveskálton*: Reinhardt József, *Letenyén*: Kovács Tivadar, *Légrádon*: Draskovich Lajos, *Nagykanizsán*: Bellus Lajos, Neumann Aladár, Reik Gyula, Szabó Albert, *Pacsán*: Bichler Gyula, *Perlakon*: Sipos Károly, *Sümege*n: ifju Magyar Kossa Gusztáv és neje Szmétanka Jenny, *Tapolcán*: Glázer Sándor, *Nován*: Persay Gyula, *Zalaegerszege*n: Kaszter Sándor és dr. Kaszter Ödön, Berta Kálmán, Hrabovszky Rezső, *Zalaapátiban*:..... *Zalalövön*: Erdélyi József, *Zalaszentgróton*: Botfy Péter.

Kézi gyógyszertárak helyei és tulajdonosai.

Bánokszentgyörgyön: dr. Gross Vilmos, *Csesztregen*: dr. Stanovszky Nándor, *Gelsén*: dr. Viola Ignác, *Kapolcson*: dr. Schwarcz Ottó, *Lendvavásárhelyen*: dr. Kollin Ignác, *Pákán*, dr. Augusztinovic Nándor, *Stridóváron*: dr. Csillag Dezső.

Fiók gyógyszertár: Hévizfürdön Cséby Lajos.

Kir. törvényszékek, ügyészségek és a járásbiróságok.

Nagykanizsai kir. törvényszék. Elnök: Závodi Albin curiai bíró. *Törvényszéki bírák*: Csesznák Miklós, Eöri Szabó Jenő dr., Kenedi Imre dr., Gózony Sándor, Fischer József dr., Székács. Pál, Szabadi Lőrinc dr. és Mutschenbacher Ervin dr. *Albíró*: Kayser Elek. *Jegyzők*: Lovass Gyula, Witzl Győző, Szugfill János, Szartóry Zsigmond dr., Podolay Jusztin és

Mehrwirth Árpád. *Joggyak.*: Schwammer Károly dr. és Gózony Aladár. *Telekkönyvvezető*: Kratky József. *Irodaigazgató*: Horváth Gyula. *Irnokok*: Varga József, Szabó Lajos, Gerencsér József, Gumilár Mihály, Németh János, Varga Pál és Perger József.

Nagykanizsai kir. ügyészség. Vezető kir. ügyész: Juretzky Iván dr. *Kir. ügyész*: Kiss László dr. *Jegyző*: Gertner Antal dr. *Irodatiszt*: Székely József.

Járásbiróságok. 1. Csáktornya. Vezető járásbíró: Simon Lajos táblabíró. *Járásbírák*: Bertin Ágoston és Bakoss Géza dr. *Albíró*: Sámuelly Ottó. *Jegyző*: Vaght Albin. *Telekkönyvvezető*: Ruesz József. *Irodatisztek*: Kovácsics József és Horváth Zoltán. *Irnokok*: Ambrus József, Bernáth Mihály, Halmos József és Orbán Elek.

2. *Keszthely. Vezető bíró*: Remsey Lajos. *Járásbírák*: Fehér József és Pál János. *Jegyző*: Kovács László dr. *Telekkönyvvezető*: Németh Aladár. *Irodatiszt*: Kauffmann Márk. *Irnokok*: Benedek Ferenc és Árszenovics Illés.

3. *Letenye. Vezető bíró*: Orosz Béla. *Albíró*: Farkas László dr. *Jegyző*: Emödy Géza. *Telekkönyvvezető*: Vadlya István. *Irodatisztek*: Zdelár József és Révai Márton. *Irnokok*: Nagy Jenő és Mikó György.

4. *Nagykanizsa. Vezető járásbíró*: Oszterhuber László táblabíró. *Járásbírák*: Katzenbach József, Dreven Lajos, Beretzky Viktor dr. és Lajpczig Antal. *Jegyző*: Horváth Tivadar. *Irodatisztek*: Huchstädt Gocsárd, Kericsmár Dénes és Nováczy József. *Irnok*: Kaszab Lajos.

5. *Perlak. Vezető járásbíró*: Szabó Győző. *Járásbírák*: Higlbauer József és Szenes Dezső. *Albíró*: Szüts Jenő dr. *Telekkönyvvezetők*: Horváth Pál és Jabretzki Flóris. *Irodatisztek*: Megyeresi Géza, Pintarics Tamás és Lisziák Jenő. *Irnok*: Indrák Antal.

Zalaegerszegi kir. törvényszék. Elnök: Horvát Sándor. *Törvényszéki bírák*: Fritz József kir. ítélőtáblai bíró cím és jelleggel, Rutich Sándor, Sipos József,

Skoday Aurél, Sperlágh Géza, Szalay László (vizsg. bíró) és Tüskés Dezső dr. *Albíró*: Keresztessy József. *Jegyzők*: Fülöp Jenő, Kapossy Arthur, Lukács Béla dr., Németh Bálint dr., Onody Zoltán és Zilahy Lajos dr. *Joggyakornok*: Csesznák Elemér dr. *Telekkönyvvezetők*: Pirity Gáspár és Tanító Kálmán. *Irodaigazgató*: Polgár János. *Irodatisztek*: Berkes János, Fábián Károly, Horvát Jenő, Király Gyula, Pap Sándor és Schneider István. *Irnokok*: Lovonyák Oszkár, Németh Károly és Szláby Sándor.

Zalaegerszegi kir. ügyészség. Vezető kir. ügyész: Szász Gerő dr. ügyész. Ügyészi megbizott Jakabffy János dr. *Irnök*: Léránt Gábor. *Fogházfelügyelő*: Sprincher József.

1. *Alsólendvai kir. járásbírótság. Vezető járásbíró*: Csizsár Sándor és Biró Lajos jbrák. *Albíró*: Szücs Zoltán, Horváth Ferenc dr. *Jegyző*: Koch Ödön. *Telekkönyvvezetők*: Rózsás János, Újlaky László. *Irodatiszt*: Rosenberg Mór. *Irnökok*: Vrancsics Sándor, Beck Hugó, Téglás József, Németh Sándor. *Végrehajtó* Havel Ede.

2. *Sümegei kir. járásbírótság. Vezető járásbíró*: Süvegh János. Berczelly Kálmán dr. járásbíró és Csonka Antal albíró. *Jegyző*: Nagy István dr. *Telekkönyvvezető*: Szente Sándor. *Irodatiszt*: Havasy József és Bachinger Imre. *Irnökok*: Bódis Tivadar és Gosztony Sándor. *Végrehajtó*: Vértessy Béla.

3. *Tapolcai kir. járásbírótság. Vezető járásbíró*: Pap Lajos. Grün Gyula, Müller Ferenc, Ruff Jenő dr. járásbírák. *Telekkönyvvezető*: Ján István. *Irodatiszt*: Gróf Márkus. *Irnökok*: Gayer Pál, Szántó József, Léránth József, Krammer Károly, Szoltsányi Károly. *Végrehajtó*: Kerkápoly István.

4. *Zalaegerszegi kir. járásbírótság. Vezető járásbíró*: Szupits Antal táblabíró. Bruck Alajos, Föglein Miklós és Moizer Imre. *Irodatiszt*: Szedenik Benő. *Irnökok*: Vajda Emil és Zoltán Ödön. *Végrehajtók*: Nagy Sándor és Lukács József.

A veszprémi kir. törvényszék alá tartozó balatonfüredi járásbíróság. Járásbíró Segesdy Ferenc dr. kir. táblabíró. *Jegyző* Szende István dr. *Irnok* Kerepeczky Pál. (Telekkönyvi hivatal Veszprémben.)

Zalamegyében működő kir. közjegyzők.

Közjegyzői kamara székhelye Pécs. Kamarai elnök Madarász István dr. *Választmányi tagok:* Plihál Viktor dr., Ursziny Pál, Toldy Béla dr. *Póttagok:* Tolvaj Géza dr. és Kasza Sándor dr.

Zalamegyei közjegyzők. Alsólendván: Laubhaimer Oszkár dr., *Csáktornyan:* Isoó Viktor dr., *Keszthelyen:* Berzsényi Gerő dr., *Nagykanizsán:* Plihál Viktor dr., *Perlakon:* Noszlopy Gáspár dr., *Sümegen:* Szily Ferenc dr., *Tapolcán:* Takács Jenő., *Zalaegerszegen:* Skublics Imre. *Polgár J.*

Zalaegerszegi ügyvédi kamara.

Kiterjed a kaposvári, nagykanizsai és zalaegerszegi törvényszékek területeire.

Elnök: Czinder István dr. Zalaegerszegen. *Elnök-helyettes:* Bentzik Ferenc dr. Nagykanizsán. *Titkár:* Boschán Gyula Zalaegerszegen. *Ügyész:* Hajós Ignác dr. *Pénztáros:* Szigethy Elemér dr. *Választmányi rendes tagok:* Grünwald Samu dr. Zalaegerszegen, Haidekker Károly dr. Kaposváron, Isoó Ferenc, Hajós Mihály Alsólendván, Jámbor Márton dr., Keresztury József dr., Berger Béla dr. Zalaegerszegen. Schwartz Adolf dr. Nagykanizsa. *Választmányi póttagok:* Jakabffy János dr., Hochreiter Kornél dr., Csurgó, Udvardy Jenő dr., Weiss Endre dr., Zalaegerszeg. *Árácsi Sámuel dr., Mészöly Gyula Balatonfüred. Kamarai tagok Zalamegyében:* *Alsólendván:* Chilkó Sándor dr., Filkor Márton dr., Hajós Mihály, Isoó Ferenc, Karabélyos Elek, Petrik Gyula, Politzer Izidor dr., Wollák

Adolf dr. *Csáktornyan*: Albay János dr., Hajós Ferenc dr., Hidvégi Miksa dr., Kovács Lipót dr., László Béla dr., Schwarcz Lajos dr., Wollák Rezső, Zakál Henrik. — *Keszthelyen*: Bernáth Béla dr., Bozzay József dr., Hochstädter Sándor dr., Illés Mór dr., Lénárd János dr., Menzler Imre dr., Stieder Lajos, Szabó Pál, Schwarcz Zsigmond dr., Simon Géza dr. *Letenyén*: Csempezs Kálmán, dr., Havas József dr., Lakó Imre dr., Sibrik Dezső dr., Zakál Gyula. *Nagykanizsán*: Aczél Pál, Bentzik Ferenc dr., Bród Tivadar dr., Bun Jenő dr., Balázs Zsidmond dr., Domján Lajos dr., Dőri József dr., Etlényi Géza dr., Faics Lajos, Farkas Tibor dr., Fábían Zsigmond dr., Ferenczy Gyögy dr., Freiler Adolf dr., Fried Ödön dr., Győrffy János, Gross Dezső dr., Hajdu Gyula dr., Havas Hugó dr., Halphen Jenő dr., Kreisler József dr., Löke Emil dr., Málek László dr., Miklós Dezső dr., Ollop Mór dr., Oroszvály Gyula, Rapoch Gyula, Remete Géza, Rosenberg Mór dr., Rotschild Jakab dr., Rotschild Samu dr., Rotschild Béla dr., Schwarcz Adolf dr., Tripammer Rezső dr., Vajda Béla dr., Weisz Lajos dr. *Perlakon*: Kemény Fülöp dr., Pichler Gyula dr., Reményi Zoltán dr., Tamás János dr., Szakál Lajos dr. *Pusztamagyaródon*: Csesznák József. *Süme-gen*: Barkóczy Károly, Fürst János dr., Havas Béla dr., Kassay Győző dr., Surgóth Miksa, Takács Zsigmond. *Tapolcán*: Berger Sándor dr., Buzás Dezső dr., Győrffy Zoltán dr., Hoffman László dr., Kaszás Károly dr., Kovács Vilmos dr., Szüts Arnold dr. *Zalaegerszegen*: Árvay László dr., Berger Béla dr., Boschán Gyula, Czinder István dr., Csák Károly dr., Gombás Aladár dr., Grünwald Samu dr., Hajik István, Hajós Ignác dr., Jakabffy János dr., Jámbor Márton dr., Kardos Jenő dr., Kele Antal dr., Keresztury József dr., László Pál dr., Löke Imre dr., Mihalovich Károly, Szalmay József, Szigethy Elemér dr., Udvardy Jenő dr., Weiss Endre dr. *Zalaszentgróton*: Biró Károly dr.

A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság.

A) *Fogalmazói kar*: Jánosházi Ódor, Géza kir. tanácsos, pü. igazgató; Balassy Miklós pü. tanácsos, pü. igazgatóhelyettes; *pü. titkárok*: Gyenge Sándor pü. tan., Nagy Ferenc dr., Pataky Lajos, Martinecz Rikárd, Rauschenberger János, Enyedy Albert, Kosztrabszky Ferenc; *pü. segédtitkárok*: MÉRŐ Géza, Hantke Emil, Pásztor Károly; *pü. fogalmazók*: György József, Kozma Iván, dr. Szikszay Jenő, dr. Tóth László és Fater Endre; *pü. fogalmazó gyakornok*: Kreva József.

B) *Állami végrehajtók*: Nyikita György, Richter Vince, Gavallér Kálmán.

C) *Földadónyilvántartás*: Litványi György segédtitkár; kataszteri irodatisztek: Nagy György és Gasparics János.

D) *Irodaszemélyzet*: Stockinger Ferenc pü. iroda-vezető; irodatisztek: Borhy Ferenc, Nyéky Mihály; Vörös Sándor kezelési gyakornok.

E) *Mellérendelt számvevőség*: ~~Hertelendy Béla pü.~~ számtanácsos, számevőségi főnökhelyettes; pü. számvizsgálók: Simicska János, Salamon Károly számtan., Bertalan Pál, Vidóczy Pál; számellenőrök: Hrabovszky Jenő, Vörös György, Zarubay Andor; pü. számtisztek: Somossy Gyula, Mayer István, Holly Béla, Szücs Kálmán, Hlavács Gyula, Csomóss Benedek, Balogh István, Mohácsy Lajos, Fangler Ferenc; számgyakornokok: Slemmer Sándor, Czinder Lajos, Molnár Gyula. Díjnokok: Sebestyén János, Cselesnik János, Kemenczey Ferenc, Németh József, Budai Endre, Kramecz Ferenc, Gombás Tivadar, Sebestyén Ernő, Varga József, Unger Ferenc, Fentős József és Zalavári István.

Kir. adóhivatalok.

Alsólendva. Floch Antal m. kir. adótárnok, Óriás János m. kir. adóellenőr; m. kir. adótisztek: Körtvélyes István, Farkas Lajos.

Csáktornya. Czövek István m. kir. adótárnok; Heiszig Ferenc m. kir. adóellenőr; m. kir. adótisztek: Horváth Antal, Domján József.

Keszthely. Dráveczky Kálmán m. kir. adótárnok; Marton Lajos m. kir. adóellenőr; Kétszery Géza m. kir. adófőtiszt; m. kir. adótiszt: Balázs József és Riszla Sándor gyakornok.

Letenye. Pápay Károly m. kir. adótárnok; ellenőr: Bartha Géza; Hajós Ottó m. kir. adófőtiszt; m. kir. adótisztek: Csányi Károly, Bak József.

Nagykanizsa. Ötvös Emil m. kir. adótárnok; Kottler Gusztáv m. kir. adóellenőr; m. kir. adófőtisztek: Zalavári József, Rácz Ödön, Dénes Jenő, Kovács János, Sugár Béla; adógyakornokok: Lásbas Gyula, Móger Károly.

Perlak. Markus Péter m. kir. adótárnok; Prékopa Vilmos m. kir. adóellenőr; Várallyi L. Dezső és Erményi József m. kir. adótiszt.

Sümeg. Kürthy János m. kir. adótárnok; Tamássy János m. kir. adóellenőr; adótisztek: Talabér Lajos, Balog Viktor, Hiroch Jenő és Thész József.

Tapolca. Adótárnok: Czunf István, ellenőr: Faragó Manó, adófőtiszt: Cser József, adótisztek: Monda Alajos, Boromissza Jenő és Borbély János.

Zalaegerszeg. Vajda Áron m. kir. adótárnok; Práger Samu m. kir. adóellenőr; adófőtisztek: Vörös Károly, Lovász Bódog, Farkas János, Hajgató József, Fertő Henrik, Kovács József, Vajda Adolf, Grünvald Samu; Simonffy Ferenc m. kir. adógyakornok.

Pénzügyőrség.

Zalaegerszeg. Főbiztos: Lukács Ferenc; Rusz Gábor biztos. *Nagykanizsa.* Knaute Lajos főbiztos. *Keszthely.* Szabó Géza biztos. *Csáktornya.* Fenyvesi József biztoshelyettes.

Zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal.

Hivatalfőnök: Goszleth Lajos műszaki tanácsos.

Beosztottak: Kirz Arthur, Oravec Győző, Sándor Zsigmond és Ziegler Béla kir. mérnökök; Tantó Pál és Wassermann Samu kir. s.-mérnökök.

Kezelő személyzet: Garay Benő irodatiszt. Molnár Ilona, Sebestyén Ilona gépirónők.

Nagykanizsai m. kir. iparfelügyelőség.

M. kir. iparfelügyelő: Braun István.

Posta-, távirda- és távbeszélő-hivatalok.

Igazgatóság székhelye: Pécs. Igazgató: Opris Péter c. főigazgató, helyettese: Sebők Géza főtanácsos, c. igazgató.

Kincstári hivatalok.

Csáktornya. Hivatalvezető: (betöltetlen*). *Segédellenőrök:* Wrana Győző, Szilágyi György, Heinrich Oszkár. *Segédtisztok:* Barka Imre, Horváth Antal, Tál Lőrinc, Brüll Pál. *Kezelőnő:* Bencsák Emma. *Altisztek:* Filipovics Nándor, Aigner József, Polecz András, Marko János, Meszarics János, Hadrovics Ferenc, Doba József. *Szolgák:* Zsnidarics István, Zsuzsits Pál, Biger Tóbiás, Lehóczky Géza, Szabó Pál, Vukics János, Ehmann Péter.

Keszthely. Hivatalvezető: Palkó Zsigmond főfelügyelő. *Főtiszt:* Tallér Géza. *Tisztek:* Molnár János, Palotay Ferenc és Ring József. *Segédellenőrök:* Kunfi Sándor, Fülöp Viktor. *Segédtisztok:* Cziklin Zsigmond, Iwsits Imre és Linter Dezső. *Kezelőnő:* Fülöp Viktorné. *Altisztek:* Kollmann József, Goór György, Bem Márton, Kenyeres Gyula, Balog János, Kálmán György, Németh József és Nagy Károly. *Szolgák:* Cziglián Károly, Rafai István, Gerencsér József, Szita Pál, Horváth Imre.

*) Még az év folyamán betöltetnek.

Nagykanizsa 1. szám. Hivatalvezető: Szommer Náthán főfelügyelő. *Főtisztek:* Mark Géza, Miklóssy Antal, Csontos László, Maschler István, Gálos Béla, Tóth Béla és Riedlmayer László. *Tisztek:* Áts Ede Árpád, Antal József, Janda Károly, Németh György, Farkas Sándor, Stern Dániel, Kaffka József, Kengyel István, Egry Gyula, Csillag Károly, Topolits Lajos, Döme Lajos, Molnár István. *Segédellenőrök:* Böhm Ignác, Vincze Kálmán, Mesteri Ferenc, Varga István, Müller Béla és Pusovszky Béla. *Segédtisztek:* Nagy Tivadar, Hoffmann András és Pintér Nándor. *Kezelőnők:* Barabás Kálmánné, Ferenczy Gyuláné, Freyslinger Józsefné és Henel Lajosné. *Altisztek:* Pál Gyula, Csákány István, Hajdu József, Tausz György, Pásztor János, Kovács Pál, Varga György. *Szolgák:* Hémár István, Kreznár György, Dénes János vonalfelügyelők, Bauer Ferenc, Stokker Károly, Karlovits Péter, Koch György, Vucsák György, Andri Lajos, Molnár József, Németh József, Szalai György, Ágh József, Vidovics István és Gozdán Károly.

Nagykanizsa 2. szám és mozgóposta főnökség. Hivatalvezető: Kaffka József főfelügyelő. *Felügyelők:* Hájek József, Geiszl Miksa, Schuch Lajos és Schott Adolf. *Főtisztek:* Boncz Andor, Árvay Lajos, Palkovics Ignác, Harsay György, Kattauer Ede, Lepossa, Ferenc, Ferenczy Gyula, Kostyák Lajos és Vellák János. *Tisztek:* Hirschler Miksa, Barabás Kálmán, Burkovics Gyula, Thury Ernő, Nagy István, Fehér Lajos és Szabó Kálmán. *Ellenőrök:* Kancz Kálmán, Seres Dénes, Supka Béla, Czinder János és Sonnenberg Frigyes. *Segédellenőrök:* Reitmann Alajos, Vitális Árpád, Tassaly Tamás, Bayer László, Ütő László, Raspotnik László, Kovács Géza, Pintér Sándor, Rözge Lajos, Nemes Jenő, Szántó Gyula, Vadász Ignác és Kossa Aladár. *Segédtisztek:* Prucser József, Stern Gábor, Resser Antal, Olasz János és Topolits Ferenc. *Altisztek:* Schwartz Izsák, Jaberics Károly, Polecz Jó-

zsef, Süle Antal. Babics József, Halász József, Megyesy Ferenc, Jersche Nándor, Horváth József, Völker Mátyás, Kincses György, Kocsilovics Izidor, Frankovics József, Keszev Lajos, Tóth Károly, Wittmann János, Vörös József, Tengerdy László, Varasdi István, Batori István, Kiss Zsigmond, Szalay Sándor, Tóth Ferenc, Holecz János. Boros Károly, Ruskár Károly, Hagner Ferenc, Tamás Ignác, Vető Imre, Németh József és Mekovecz Antal. *Szolgák*: Szücs János, Nagy Béla, Gombócz János. Boros Máté, Vercz József, Vucsák István, Vukics János, Filák Ferenc, Viola István, Polgár Géza, Gazdag Kálmán, Pintér István, Szij Pál, Mustos Pál, Sajni József, Buza Zsigmond, Peti György, Török György. Pulai József, Kárpáti József, Sándor Lajos, Pataki Sándor, Horvát József és Tibola József.

Tapolca. Hivatalvezető: Muzikár Ferenc. *Tisztek*: Posmuk Vince, Horvát József és Földes Győző. — *Gyakornok*: Nelhibel Oszkár. *Segéd-tisztek*: Gulyás Dávid és Halász Vilmos. *Szolgák*: Kaszás Antal, Csabli Ferenc, Tolbinger József, Bordács András, Tóth György, Köves Ödön és Tóth Mihály.

Zalaegerszeg. Hivatalvezető: Remm József felügyelő. *Főtisztek*: Horváth János és Jáross Imre. *Tisztek*: Riedlmayer János, Sanits Sándor, Papp Aladár, Grész Viktor, László József, Kováts Dezső, Nádasdi Mátyás, Fangler Lajos és Weiler Gyula. *Segéd-tisztek*: Nagy Ferenc, Császár Gábor és Kürschner Jenő. *Altisztek*: Hosszu Pintér János, Nyilasi József és Vörös Ábel. *Szolgák*: Pataki Antal, Varga József, Doszpot Géza, Zimitz Lajos, Németh József, Mészáros József és Szeiler János.

Nem kincstári postahivatalok.

Rövidítések: ph. = postahivatal; pt. = posta- és távirдахivatal; pttb. = posta-, távirдах- és távbeszélő-hivatal, pü. = p.-ügyn.

Alsóbagod postahivatal (ph.) postamester (pm.): Veitzky Julia. *Alsódomboru* posta- és távirдахivatal (pt.):

Korber János. *Alsólendva* (pt.): Matuss Lajosné. *Alsó-dörgicse* Borcsiczky Eleonora. *Alsóórs* pü. Kovács László. *Alsópáhokon* ph. Novák Károly. *Aszófőn* ph. Kauffmann Cecillie. *Badacsonytomajon* pt. Torma Ferencné. *Bakon* ph. Németh Józsefné. *Baksán* (Zala) ph. özv. Kopácsy Györgyné. *Balatonedericsen* ph. Kocsis Jánosné. *Balatonfüred fürdő* pttb. özv. Hermann Edéné. *Balatonfüred* pt. özv. Sváb Lajosné. *Bánokszentgyörgyön* ph. Stampf Malvin férj. Lampert Józsefné. *Bántornyán* ph. Némethy János. *Becsehelyen* ph. Hóbor Lajosné. *Belatincon* pt. Kelecsényi Ferencné. *Belicán* Vaszary Mária. *Bottornyán* ph. Stangl Lujza. *Bucsuszentlászlón* ph. Novánits Ferenc. *Csabrendeken* pt. Wlasich Jenő. *Cserföldön* ph. özv. Orlai Imréné. *Cesztreg* ph. Szmodis Krisztina. *Csopakon* ph. Raft Flóra. *Dékánfalván* ph. Ehrenreich Aranka. *Dioskálon* ph. Mayer Mihály. *Diszelen* ph. Hetényi Irén. *Drávavásárhelyen* ph. Szlovencsák Gézáné szül. Horváth Etelka. *Felsőórsön* ph. Kroll Franciska. *Felsőrajkon* ph. Rindermojzer Gézáné. *Felsőszemenyén* ph. Hajgató Lajosné. *Felsőzsidén* ph. Füzik Lenke. *Galambokon* ph. Starzsinszky Györgyné. *Garaboncon* ph. Györkös Mihályné. *Gelsén* ph. Gál Józsefné. *Gógánfán* ph. Pintér Margit. *Gutorföldén* ph. Plevniczky Zsuzsi. *Gyenesdiáson* pttb. Kárpáthy János. *Hahóton* ph. özv. Györke Józsefné szül. Biró Katalin. *Hosszuvölgy:* ph. Sárvári Ilona. *Hodosányon* ph. Varga Gizella. *Kapalacson* ph. Kántor József. *Káptalanfán* ph. Boresiczky Emerika. *Karmacson* ph. özvegy Bohner Istvánné. *Kehidán* ph. Domokos Györgyné. *Kemendollár* pü. ph. Erdős Pál. *Kerkaszentmiklóson* ph. Alasits Györgyné. *Kisgörbőn* ph. Ujvárosi Ilonka. *Kiskomáromban* pt. Szmodis István. *Kisszabadkán* ph. özv. Mészáros Ferencné. *Komáromban* ph. Ágh Jánosné. *Kotoron* pt. Hajdu Lajosné. *Kővágóórsön* pt. Ullman Adolf. *Köveskálon* pt. Illés Ferenc. *Lendvavásárhelyen* ph. Szijjártó Géza. *Lentiben* pt. Schlick Ilka. *Lesencetomajon* pt. Nádray Antalné. *Letenyén* pt. özv. Horváth Istvánné.

Légrádon pt. özv. Haller Istvánné. *Mihályfán* ph. Wlasits Nándorné Frászt Mária. *Miksaváron* ph. Czeglédy Erzsébet. *Muracsányon* ph. Terbócz Ilonka. *Murakeresztur* ph. Náray Giza. *Murakirályon* pt. Ráth Ida. *Muraszentmárián* ph. Peczelmann Irma. *Muraszentmártonban* ph. Nika Gizella. *Muraszerdahelyen* ph. özv. Csury Jánosné. *Muravidon* ph. Herboly Lajos. *Nagykanizsán* 3. ptb. Orbán Károly. *Nagykapornakon* ph. Bayer Gyula. *Nagylengyelen* ph. Farkas Kornélia. *Nagyrécsén* ph. Kavetz Józsefné. *Nemesapátiban* ph. Parragi Mária. *Nemesgulácson* ph. Wlasits Karolin. *Nován* pt. Brüll Dezsőné. *Nyirád* ph. Jósa Matild. *Orosztonban* ph. Máté Nándorné szül. Mészáros. *Ötvös* pü. ph. Vikás Zoltán. *Pacsán* pt. Székely Szabó Ilona. *Pakod* ph. Somogyi Vilma. *Palin* ph. Mészáros Irma. *Pákán* ph. Augusztinovics Nándorné. *Perlakon* pt. Németh Gyuláné. *Pölöskén* ph. Radosits Istvánné. *Pusztamagyaródon* ph. Deutsch Ede. *Resznekén* ph. Gálos Pál. *Rédicsen* pu. ph. Sperlák Gusztáv. *Révfülpön* pt. özv. Nagy Gézáné. *Salomváron* ph. Kiss Márton. *Sármelléken* ph. Fischl Róza. *Sormáson* ph. Szávits György. *Söjtörön* ph. Karancsy István. *Strido váron* ph. Forintos Lajos. *Sümege*n pt. Krisztinkovich József. *Szentadorján*on ph. Wizmathy Ferenc. *Szentantalfán* ph. Tükör Istvánné szül. Nikola Helén. *Szentgyörgyvölgyön* ph. Buchberger Irma. *Szentpéteruron* ph. Cziklin Gizella. *Szepetken* ph. Huszák Erzse. *Szepetneken* ph. Lévy Endréné szül. Dénes Lujza. *Szécsiszigeten* ph. özv. Némethy Ágostné. *Tihanyon* ph. Emhecht Károlyné. *Tótszentmártonban* ph. Nemes Istvánné. *Tótszerdahelyen* Herédy Erzsébet. *Türjén* ph. Pracser Jánosné. *Ukkon* ph. Linter Gyuláné. *Vonyarcvashegyen* pu. ph. Polacsek Mihály. *Zalaapátin* ph. Linter Pál. *Zalabaksán* ph. özv. Kopácsy Györgyné. *Zalabéren* ph. Fülöp Lajos. *Zalacsányon* ph. özv. Cziklin Vilma. *Zalagalsán* ph. Sass Berta. *Zalakoppányon* ph. Horváth Dezső. *Zalalövön* ph. Dobruczky Cyrill. *Zalaszabaron* ph. Tyuk István. *Zala-*

szántón ph. Sarkady Károly. *Zalaszentbalázson* ph. Scheller Gizella. *Zalaszentgróton* pt. Brenner Ernő. *Zalaszentivánon* pt. Fejes Géza. *Zalaszentlászlón* ph. Rimmer Lajos. *Zalaszentmihályon* ph. Schäffer Andorné. *Zalatárnokon* ph. Puly Gáborné Kusch Mária. *Zalaváron* ph. Kaschmitter Endréné.

Postaügynökségek.

Bagonyán Koczuván Ferenc. *Balatongyörökön* Bucsy Margit. *Balatonhenyén* Németh Gerő. *Balatonmagyaródon* Böhm Samu. *Barabásszegen* Bán Kálmán. *Bocföldén* Tóth Árpád. *Csonkahegyháton* Horváth Gyuláné. *Dráviadióson* Cira Sándor. *Drávanagyfalun* Mayercsák Gyula. *Egeraracsán* Máté Jánosné. *Győrfiborsfán* Rekettye Pál. *Héviszentandráson* Vajda Ákosné. *Kozmadombján* Bogyay Imre. *Lentikápolnán* Bezanovits Mária. *Ligetváron* Harmat Nándor. *Molnáriban* Hevesi Jenő. *Mencshelyen* Varga Mária. *Nagybakonakon* Tóth Antal. *Nemespécselyen* Nagy Benő. *Nemestördemícen* Rauch Teréz. *Pórszombaton* Kálmán Margit. *Sandon* Szabó Erzsébet. *Szepezden* Mészáros Gyula. *Szigligeten* Horváth Emma. *Tüskeszentgyörgyön* Kisfaludy Gyuláné. *Taliándörögdön* Deák Antal. *Tófejen* Fehér János. *Viziszentgyörgyön* Major János. *Zánkán* Takács Matild.

Zalamegye területén levő MÁV. alkalmazottak.

Celldömölk—Csáktornyai vonal.

Ukk. Radó Samu állomásfőnök, Pérher Ferenc és Jenci Ferenc állomásfelügyelők. — *Eötvös.* Vikár Zoltán állomásfelügyelő. — *Türje.* Steindl Emil állomásfőnök, Binder Sándor és Padas Jenő állomásfelügyelők. — *Zalabér.* Győrfi Dezső Sándor állomásfelügyelő. — *Szepetk.* Szirmai Sándor állomásfelügyelő. — *Ollár.* Erdős Pál állomásfelügyelő. — *Zalaszentiván-Kisfaludpuszta.* Kárpáti Imre és Szabó István állomásfelügyelők. — *Zalaegerszeg.* Somossy

Nándor állomásfőnök főellenőr, Déván Pál és Polgár Dezső hivatalnokok, Rácz Győző állomási előljáró, Havlin József irodakezelő, Varga József állomásfelvigyázó, Nagy Lajos és Berlanovics Lajos raktárnokok, Radványi Dezső mérnök. — *Bak.* Wagner János és Paraicz Jenő állomásfelvigyázók. — *Tófej.* Fejér János állomásfelvigyázó. — *Gutorföld.* Vadnai Salamon állomásfelv. — *Csömödér.* Lőrincz Dezső állomási előljáró. — *Lenti.* Sipos Kálmán II. o. váltókezelő (kiadóőri teendőkkel megbizva.) — *Rédics.* Sperlak Gusztáv állomási előljáró, Vizkeleti József állomásfelvigyázó. — *Alsólendva.* Lázár Győző állomásfőnök, hivatalnok, Kiss Imre raktárnok, Gerlits Ferenc állomásfelvigyázó, Legény Elemér hivatalnok. — *Muraszerdahely.* Tokody Ferenc állomási előljáró.

Ukk—Balatonszentgyörgyi vonal.

Zalagógánfa. Sebestyén Gyula II. o. kiadóőr. — *Sümeg.* Szentirmay Rezső állomásfőnök, ellenőr, Dr. Tóth József fogalmazó, Somogyi Lajos raktárnok, Kóhalmi Ferenc állomásfelvigyázó. — *Sümeg-Bazaltbánya.* Barasits János állomásfelvigyázó. — *Lesencetomaj.* Korintus Ferenc állomásfelvigyázó. — *Tapolca.* Trexler Albert állomásfőnök, hivatalnok, Berger Kálmán, Sugár Hugó és Mohos Ferenc hivatalnokok, Péterfi Lajos főraktárnok, Rábai József raktárnok, Szigetvári József és Büki Lajos állomásfelvigyázók. — *Balatonederics.* Tima Kálmán állomásfelvigyázó. *Vonyarcvashegy.* Polatschek Mihály állomásfelvigyázó. *Keszthely.* Csikós József állomásfőnök, ellenőr, Gebhardt Márton, Vizi Aladár és Vörös Mátyás hivatalnokok, Horváth András főraktárnok, Németh Kálmán, Serenyi Miksa, Steincz Emil és Bellam János állomásfelvigyázók, Horváth István raktárnok.

Türje—Balatonszentgyörgyi vonal.

Zalaszentgrót. Blaha János hiv. állomásfőnök. — *Zalaszentlászló.* Horváth Sándor II. o. váltókezelő. —

Kehidakustány. Nagy Károly II. o. kiadóór. — *Zala-
csány.* Nagy János állomásfelvigyázó. — *Zalaapáti.*
Kovács György állomásfelvigyázó. — *Sármellék.* Sze-
denik Pál állomásfelvigyázó.

Balatonvidéki vasút.

Nemestördemic. Jámbor István állomásfelvigyázó.
— *Hableányszálló.* Tolnay Mihály II. o. kiadóór. —
Badacsonytomaj. Szőke Jenő állomásfőnök. — *Kővágó-
órs—Révfülöp.* Kovács Ferenc állomásfelvigyázó. —
Zánka—Köveskál. Albert Ágoston állomásfőnök, Máté
István állomásfelvigyázó. — *Alsődörgicse—Akali.* Roch
Ferenc állomási előljáró. — *Aszófő—Tihany.* Várnai
Tamás állomásfelvigyázó. — *Balatonfüred.* Röschent-
halek Gyula állomásfőnök, hivatalnok, Fejes Miklós
állomásfelvigyázó, Tóth Márton raktárnok. — *Balaton-
arács.* Horváth Gyula II. o. állomási málházó (kiadó-
őri teendőkkel megbizva.) — *Alsóórs.* Kovács László
állomásfőnök, hivatalnok, Jámbor Zsigmond állomás-
felvigyázó, Stockinger Ferenc fogalmazó.

Körmend—Muraszombati vonal.

Zalaháshágy—Rimánymajor. Piros István kiadóór.
— *Zalalövő.* Pitze Gnertán állomási előljáró.

Keszthelyi osztálymérnökség.

Klein Lipót osztályvezető mérnök, Schlesinger
Zsigmond mérnök, Somossi József és Laczó Kálmán
II. o. irodakezelők, Illés István, Miloss Lőrinc és
Pathy Rezső I. o. pályafelvigyázók. Winkler Ferenc,
Virág Rezső, Tivald Bonifác és Kutschi Károly II. o.
pályafelvigyázók.

Tapolcai osztálymérnökség.

Kun Dávid osztályvezető mérnök, Oláh Géza és
Fodor Henrik mérnökök, Turi Antal II. o. irodakezelő,
Görög János I. o. irodakezelő, Borbély János, Hujber

Ferenc és Kenyeres Benő I. o. pályafelügyelők, **Gáspár István**, **Bodon Géza**, **Sablauer Viktor**, **Bakos István** és **Horváth József** II. o. pályafelügyelők.

Zalaegerszegi osztálymérnökség.

Vas Dezső osztályvezető mérnök, **Miszory Ferenc** mérnök, **Bezlanovits Vendel** ellenőr, **Berta József** II. o. irodakezelő, **Hódossy István** és **Sutak Ferenc** I. o. pályafelügyelők, **Szatmári Jónás**, **Stéger Pál**, **Kardoss Károly** István, **Hauptvogel János** és **Fábián Ferenc** II. o. pályafelügyelők.

Keszthelyi fűtőház.

Mandics Pál mozdonyfelügyelő, fűtőházvezető, **Bárdosi Lajos** II. o. irodakezelő, **Lendvai Antal**, **Vitáz József**, **Varga János**, **Radányi Adolf**, **Czinder Pál** és **Juhász György** mozdonyvezetők, **Kardos József** mozdonyfűtő, **Iffi József** előfűtő, **Németh Ferenc**, **Cimmermann József**, **Persovics Károly**, **Baranyai Ferenc** és **Stadlinger József** mozdonyfűtők.

Tapolcai fűtőház.

Halász Ignác fűtőházi főnök, hivatalnok, **Szigetváry Antal** főmozdonyvezető, **Kovács József**, **Répás István**, **Ács István**, **Horváth József** és **Schilling Henrik** mozdonyvezetők, **Horváth József** előfűtő, **Major Miklós**, **Nagy István** és **Fülei Lajos** mozdonyfűtők.

Erdészeti hatóságok.

Erdőfelügyelőség székhelye Szombathely. Erdőfelügyelő **Kögl Árpád**. Alerdőfelügyelő **Földvári Miksa**. M. kir. állami erdőhivatal székhelye: Zalaegerszeg. Hivatalfőnök: **Apáti László** m. kir. erdőtanácsos. — Alárendelt erdőgondnokságok: 1. Alsólendva: **Ihrig Vilmos** m. kir. s.-erdőmérnök; 2. Nagykanizsa: **Halász József** m. kir. főerdőmérnök; 3. Tapolca: **Vigh József** m. kir. erdőmérnök; 4. Zalaegerszeg: **Monspart István** m. kir. erdőmérnök.

Zalaegerszegi m. kir. gazdasági felügyelőség.

M. kir. gazdasági felügyelő: Flandorfer Ignác.
Helyettes gazdasági felügyelő: Mihályi Géza.

M. kir. állatorvosi szolgálat.

Állategészségügyi felügyelőség székhelye: Szombathely. Állategészségügyi felügyelő: Trombitás Ignác.
M. kir. törvényhatósági főállatorvos Zalamegyében: Auszgusztiny Gyula m. kir. főállatorvos.

Járási és városi m. kir. állatorvosok.

Alsólendván Horvát Károly. *Balatonfüreden* Sefer Vilmos. *Csáktornyán* Jakosi Bertalan. *Keszthelyen* Lázár Izsó. *Letenyén* Fodor Vilmos. *Nagykanizsán* Fürst Sándor. *Nován* Reisinger Pál. *Pacsán* Lacher József. *Perlakon* Lange Kelemen. *Sümegezen* Kazár Manó. *Tapolcán* Székely János. *Zalaszentgróton* Viasz József járási és városi m. kir. állatorvos *Zalaegerszezen* Polgár Arnold m. kir. állatorvos. Városi m. kir. állatorvos *Nagykanizsán* Elschleyer Elemér.

Helyhatósági állatorvosok.

Városi közbiztonsági állatorvos Nagykanizsán Kertész Lipót; városi kíségető husvizsgáló állatorvos Nagykanizsán Günsberger Lipót; városi állatorvos Zalaegerszezen Szekeres Márk; községi állatorvos Csáktornyán Szenthe Ferenc.

Magánállatorvosok.

Alsólendván Brüll Lipót; Zalaegerszezen Szakál Emil.

Katonai állatorvosok.

Zalaegerszezen Adamik István, Keszthelyen Zilahy Károly honvéd huszár állatorvosok.

Zalavármegye gazdasági egyesülete és a vármegyében lévő gazdakörök és azok tisztviselői.

Zalavármegye Gazdasági Egyesület.

Diszelnöke: pusztaszentgyörgyi és tetétleni dr. Darányi Ignác, v. b. t. tanácsos, országgyűlési képviselő. Elnöke: Vindornyalaki és hertelendi Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, lesencetomaji földbirtokos, Alelnök: Koller István. Titkár: Sárközy Viktor. Pénztárnok: Fitos Márton. Ügyész: Boschán Gyula.

A megyében levő gazdakörök.

1. *Keszthelyvidéki Gazdakör, Keszthely* Elnök: Bogyay Máté, titkár: Faber Sándor akadémiai tanár. 2. *Pacsaí Gazdakör, Pacsa.* Elnök: Bosnyák Géza, titkár: ifj. Nyáry Kálmán. 3. *Sümegevidéki Gazdakör, Sümeg.* Elnök: Hayden Sándor, alelnök: Pintér Lajos, titkár: Éles Károly. 4. *Novaí Gazdakör, Nova.* Elnök: gr. Batthyány Zsigmond, titkár: Farkasovszky Endre. 5. *Nagykanizsa város és járási, Gazdakör Nagykanizsa.* Elnök: Vizlendvay Sándor, ügyvezető elnök: Gallubits Lajos, titkár: Tóth István. 6. *Nagylengyel és Vidéke Gazdakör, Nagylengyel.* Elnök: Strausz Farkas. 7. *Nagykapornaki Gazdakör, Nagykapornak.* 8. *Barabásszegi Olvasó és Gazdakör, Barabásszeg.* 9. *Balatonfüredi Gazdakör, Balatonfüred.* Elnök: Horváth Mihály. Alelnök: Bedegi Gábor. 10. *Csáktornyavidéki Gazdakör, Csáktornya.* Elnök: Mesterich Aladár, titkár: Szenteh Dezső, jegyző: Viosz Nándor. 11. *Tapolcavidéki Gazdakör, Tapolca.* Elnök: gyulakeszi-i Forster Elek, gyulakeszi-i földbirtokos — Alelnök: lesencetomaji Virius Vince, balatonszepezdi és Szezemszky Gyula monostorapáti-i lakosok. Titkár: Szigethy Ödön.

A keszthelyi kir. gazd. akadémia.

Igazgató: Diósgyőri Czakó Béla. *Tanárok:* Dr. Lovassy Sándor, Ferenczy Ferenc, Dr. Windisch

Rikárd, Faber Sándor, Groffits Gábor, Dr. Hoffmann Ferenc, Pesthy Béla, Dr. Kozák László, Dr. Keller Oszkár, Prack László, Lehrmann Ferenc (akad. titkár), Náray András, Dr. Hanny Ödön (ak. orvosa).

A tapolcai m. kir. vincellériskola.

Igazgató: Tus Antal. *Tanárok:* Csathó Gyula, Mock Gyula és Vetter Pál szőlészeti és borászati felügyelők.

Zalavármegye területén lévő középiskolák és felső kereskedelmi iskolák.

A zalaegerszegi áll. főgimnázium.

Igazgató: Medgyessy Lajos. *Tanárok:* Bencsik János, Borbély György, Csiky György, Fehér Miklós, Göbel M. Árpád, Horák Ferenc, Kulcsár Gyula, Laux Rezső, Lintia Izsák, Martin Imre, Pásztor Imre, Steiner Szilárd dr., Takács József (torna- és énektanár), Tuczay János, Udvardy Vince, Vogel Richárd. *Iskolaorvos.* Halász Miksa dr. *Hitoktatók.* Kun Vilmos okl. róm. kath. hittanár, Fazekas Lajos ref., Király Mátyás ág. h. ev., Engelsmann Izrael és Adler Lázár izr. hitoktatók.

A keszthelyi prémontrei főgimnázium.

Igazgató, Berkes Ottó. *Tanárok,* Bihari Elek, Eckhardt Antal (világi), Gaál József (világi), Gergye Ipoly, Góczy Mihály, Gönczi Ede, dr. Hanny Ödön, Láng Emil, Lakatos Vince dr., Lukács István, Matics Döme, Pap László dr., Simonffy Jenő, Tibolt Ákos, Vadász Norbert, Vargha István, Vutskits György dr. (világi).

A nagykanizsai kegyesrendi főgimnázium.

Házfőnök és igazgató: Horváth György.
Tanári kar: Incze István, Lukács József, Mátyás József, Mészáros József, Sáfrány Károly, Tökés Lajos,

Kovács Antal, Divényi Gyula, Balogh Sándor, Eberhardt Béla, Hársing István k. r. áldozárok.

Világi tanárok: Pfeiffer P. Elek, Vegele Károly, Cavalloni Sándor, Milosics Károly, Orbán Lajos, Sándor Oszkár.

Tornatanár: László József.

Iskolaorvos-tanár: Dr. Fodor Aladár.

Iskolai házmesterek: Molnár György, Vojkovics György.

A sümegi állami alreáliskola.

Igazgató. Kelemen Károly dr. *Tanárok.* Danielisz Sándor, Dekény József, Fischer Ferenc József, Gaide-necker György, Havas József, Jámbor Miklós, Konda László és Németh József énektanár. *Hitoktatók.* Horváth Mihály, Mód Aladár és Pfeiffer Izsák dr.

A zalaegerszegi áll. felső kereskedelmi iskola.

Igazgató. Schmidt József. *Tanárok.* Balassa Benő, Balás Márton, Elek Márton, Kiss Lajos, Lázár Gyula, Takács József (tornatanár). Zimits József róm. kath., Király Mátyás ág. ev., Fazekas Lajos ev. ref., Adler Lázár izr. hitoktatók.

A nagykanizsai izr. hitközség által fenntartott felső kereskedelmi iskola.

Igazgató. Bún Samu. *Tanárok.* Balogh Dávid, Domány Ármin, Elek Mór, Rosenberg Mór dr., Vilányi Henrik dr., Kovács Kalliszt r. kath., Jankovits Velimir gör. kath., Hütter Lajos ág. ev. hitoktatók.

Királyi tanfelügyelőség.

Kir. tanfelügyelő: Ruzicska Kálmán dr. kir. tanácsos. Kir. segédtanfelügyelők: Körössy Sándor, Rucsek Imre és Madarász Lajos. Szolg. tételre berendelt tanító: Madarász Andor. Tollnok: Pavlicsek Kálmán okl. tanító.

Csáktornyai állami tanítóképző-intézet.

Igazgató. Zrinyi Károly. *Tanárok.* Beszterczey Gábor, Dienes Károly, Grész Ernő, Kovácsics Ferenc dr., Purcsi János, Rónai Sándor, Sárosi István, Tömör Boldizsár, Varga Wolfgang, Grau Géza (gyak. isk. tan.) Lukács Péter nevelő.

Állami polgári iskolák.

Alsólendvai állami polgári fiúiskola.

Igazgató. Kiss Dénes. *Tanárok.* Bittera Béla, Laschober Ödön, Plauder János és Somogyi Imre.

Balatonfüredi állami polgári fiúiskola (internátussal).

Igazgató. Nánay Sándor. *Tanárok.* Horváth Sándor, Székely Géza, Szathmáry Károly, Szuhács János.

Csáktornyai állami polgári fiú- és leányiskola.

Igazgató. Pataky Kálmán. *Tanárok.* Bencsak Stana, Grész Ernőné, Bodroghy Irén, Hajas Eszti, Tódor Margit, Anhalt Lajos, Bencsak Richárd, Deák Dezső, Fischer Endre, Unger Károly, Boleraszky Gedra Gyula, Szabolics Antalka.

Keszthelyi állami polgári leányiskola.

Igazgató. Biró József. *Tanárok.* Csathó Alajos, Egrý Fanny, Nagy Margit, Posch Zsigmond, Ekhardt Antal (óraadó), Nagy Gizella (megbízott), özv. Radó Gézáné (megbízott), Grósz Valeri.

Nagykanizsai állami polgári fiúiskola.

Igazgató. Waligurszky Antal. *Tanárok.* Földes Miklós, Jellinek Márk, Németh Mihály, Sauermann Mihály, Wehry Hugó.

Nagykanizsai állami polgári leányiskola.

Tanárnők. Földesné Valkovszky Olga, Dr. Horváthné Kenedy Erzsébet, Kovács Mária, Svastitsné Svastits Janka, Szigethy Lídia, óraadó: Bérczi János, megbízott: Bontz Renée, Farkas Vilma, Pranger Kar.

Tapolcai állami polgári fiúiskola.

Igazgató. Rédl Gusztáv. *Tanárok.* Alpár Mór, Buday Lajos, Szücs Mihály, Fáy Géza, óraadó: Stephanek János, Solcz Lajos.

Zalaegerszegi állami polgári leányiskola.

Igazgató. Kászonyi Mihály. *Tanárok.* Bajóné Krób Matild, Bauer Dorottya, Grész Irma, Grosz Vilma, Schmidtné Réfy Laura, özv. Szeléné Zóbel Aranka, óraadók: Faller József, Paukovich György.

Sümegei községi polgári leányiskola.

Igazgató. Cserny Mariska. *Tanárok.* Eitler Vilma, Felicián Viktória, Horváth Ilona, óraadó: Pap József.

Keszthelyi róm. kath. polgári leányiskola.

Jahrmann Janka Luitgardis, Kerbler Mária Gizella, Poppel Emilia Kerubina, Sardi Mária Liberata és Wager Eleonora Felicia nővérek.

Magán polgári leányiskola Tapolcán.

Igazgató: Bischoff Ilona. Friedl Anna, Stadler Mária és Prohászka Mária.

Állami elemi iskolák.

Baglad: Németh Ferenc. *Balatonfüred:* (Erzsébet szeretetház): Molnár Antal igazgató, Botta Ferenc, Kéri János, Gaál Izidor. *Bucsuszentlászló:* Martin Béla.

Csabrendek: Farkas Sándor igazgató, Bartos Sándor, Csepreghy Gábor, Pataky Teréz, Tömösváry Ágnes, Posgay Jolán, Sümeghy József, Szántó Aranka. *Csáktornya*: Polyák Mátyás igazgató, Brauner Alajos, Dobossy Elek, Fischerné Dugovics Borbála, Mencsey Károly igazgató, Polesinszky Emil, P. Zrinyi Ilona, Thorday János, Nuzsy Stefánia. *Damása*: Avar Gyula igazgató, Koller Teréz, Szécsi Lajos. *Dekánfalva*: Tiszay Kálmán igazgató, Pál Lajos, Stadler Ida. *Dráva-diós*: Karner Ágoston, Varga János. *Drávaegyház*: Németh György, özv. Csizmadia Károlyné szül. Hencz Apollonia. *Drávanagyfalu*: Bezenhofer Mihály, Kürti Margit. *Drávaszentmihály*: Mendel Zsigmond. *Drávaszilás*: Hajnal János. *Drávavásárhely*: Sráy József, igazgató, Láng Mária, Rhosóczy Elek, Sráyné Grész Valéria, Vreszk Vince. *Egyeduta*: Spereg Lajos, Spergné Bross Mária. *Hodosány*: Major Károly ig., Dergovics György, M. Kiss Jolán, Toma Valéria. *Királylak*: Rantes Menyhért. *Kísszabadka*: Fábrián Ilona, Koósz János, Macsuga János. *Lendvahosszúfalu*: Csizsek Károly, Grész Malvin, Tóthné Halápy Juliska. *Lendvárózsavölgy*. Fekete Géza, Feketéné Némethy Ilona. *Mihályfa*: Lugmayer Ferenc, Lugmayerné Tóth Erzsébet. *Molnári*: Hevesi Jenő, Mágot Vilma. *Muracsány*: Schramm Béla ig., Mutnyánszky Irén, Kuhár Ernő, Kulcsár Ilona, Bittner Gizella, Steinauer József, S.-né Gérics Mária. *Muramelence*: Holtzer Béla, H.-né Popovics Olga. *Muraszentkereszt*: Ferenta János ig., Vranáné Bódy Fanny. *Muraszerdahely*: Kaczun Ignác ig., Czinsek István, Gerstner Margit.

Nagykanizsa, I. körz.: Szalay Sándor igazgató, B.-né Nyakas Viktória, Bartos Irén, E.-né Novák Lujza, Erdősi Bálint, Farkas Vilma, Kovács Miklós, K.-né Pataky Vilma, Orbán István, S.-né Szakonyi Irma, Tibolt Boldizsár, Vlasits József. *II. körzet*: Poredus Antal igazgató, A.-né Mantuano Janka, Almásy János, Ács József, Banekovics János, Gergye Sándor, Harsayné Mantuano Gizella, Jutasyné Reiner Mária, Kaán Irma,

Kun Reneé, K. Csillag Ilona, Nagy Lajos, R.-né Mágot Józsa, id. Szabó István, Sz.-né Juk Etelka, Szalay Dénes, V.-né Szakonyi Józsa, Váry József ig., Nagy Lajos. III. körzet: ifj. Szabó István igazgató, Ábrahám Katalin, Kesselbauer Olga, Mantuano Mária, Nagy Lajosné sz. Stettner Borbála, Szénás Ferenc, Litvay Endre, Váry Jolán, Németh Sándor, Davidovics György, Szalay Ida, Szabó Mária.

Nyírvölgy: Lerch Lajos. *Perlak*: Tóth Sándor igazgató, Benedek Mária, Babuczay Margit, Harsó Jenő, Náday Ferenc, Pollák István, T.-né Millei Erzsébet, Wogrintsits Nándor, Winkler Anna. *Pórszombat*: Kászli András. *Ráckanizsa*: Tihanyi Lajos, T.-né Szebold Sarolta, Krampatits Magdolna. *Stridóvár*: Danitz Sándor ig., Csere Sára, D.-né Mészey Blanka, Krampatits József, Kr.-né Kosich Ilona. *Sümeg*: Bánfi Alajos igazg., Bánfi Mariska, Éles Károly, Gellért Mór, Hajós István, Nagyné Tulok Aliz, Németh Anna, Németh József, Gyarmathy János, Rózsa Károly, Vértessyné Nagy Mária, Zob Erzsébet, Böröczky Mária. *Szentadorján*: Sárvári József igazgató, Doroghy Kornélia, Volford Béla. *Szentilona*: Sray Ferenc. *Szentlisló*: Trebiczky József. *Szentorbánhegy*: Balogh Ferenc. — *Törökudvar*: Máthéné Ópasits Mária, Nagy Ferenc. *Vashegy*: Faludi Géza, F.-né Mészárits Anna. *Zalabaksa*: Kiss Károly igazgató, Murányi Irén, Szabó Karolin. *Zalaegerszeg, I. körz.*: Paukovich György igazg., Baján Ferenc, B.-né Tikk Mária, Csiszár József, Faller József ig., Fridrik István, Horváth János igazg., Kocsis Janka, Rechnitz Mária, Szalay Samu, Tikk László, Zarubayné Gergye Vilma. *II. körz.*: Novák Mihály ig., Berzsényi Sándor, Berkovits Ignác; Fazekas Lajos, Horváthné Horváth Erzsébet, Makara Mária, Mayer Marianna, Takátsné Hrisovszky Erzsébet ig., Madarászné Kravits Matild. *Zalalövő*: Vize István igazgató, Gyömörey Miksa ig., Haller István, May Margit, Puer Irén. *Zalaszentgrót*: Szücs Imre h. igazg., Rónay Béla, Bartha Albert, Bollinger Irén, Rozs Matild, R.-né Néder

Margit. *Zánka*: Pelyvássy Mihály. *Zrinyifalva*: Honfi Lőrinc.

Községi elemi iskolák.

Alsódomboru: Alszeghy Ilona, Bagyary János, Bíró Mária, Gyarmaty József, Simon Dezső. *Alsórajk*: Simon Károly. *Bajcsa*: Holler Andor. *Bak*: Németh József, Szabó Erzs. *Bánokszentgyörgy*: Kutor János, Héjja Lajos, Pataky István. *Becsehely*: Hobor Lajos, Keller József. *Botfa*: Farkas Béla. *Bucsuta*: Nagy József. *Csapi*: Németh János. *Cserszeg*: Csákós János. *Cserszegtomaj*: Polgár Jenő. *Csömödér*: Küronya István, Németh János. *Csörnyefölde*: Szekula Aurél. — *Drávafüred*: Bóna Ernő. *Dobri*: Standtné Hessky Ilona. *Ebergény*: Vimláti Lőrinc. *Egeraracs*: Máté János. *Eszteregnye*: Lencz István, Györki Jenő. *Fityeháza*: Varga Ferenc. *Füzvölgy*: Horváth Pál. *Gellénháza*: Kerner Károly. *Gelse*: Kovács József, Vindhoffer Ernő, Tarr Piroska. *Gelsesziget*: Dudás Sándor. *Gyűrűs*: Szabó Gusztáv. *Göntérháza*: Schlégl Géza. *Gutorfölde*: Tanító Mária. *Gyenesdiás*: Kárpáthy János, Pruska Ferenc. *Hernyék*: Kámán István. *Hosszuvölgy*: Vellák Katalin. *Kacorklak*: Eplényi Ferenc. *Kálócfa*: Lillik Béla. *Karácsonyfa*: Bojnecz Péter, *Karmacs*: Fenyves József, Toma József. *Kemendollár*: Koronczy Nándor. *Kerkabarabás*: Daday János. *Keszthely*: Murai Lajos igazgató, Bory Imre, B.-né Illy Emma, Emecz Gizella, Ivsits Gyula, Károlyi Ferenc, Juhász Antal, Pethő Elza, Szerdahelyi Károly, Szinger Szerén, Szolár István, Sz.-né Schaller Irén, Ujlaki Ferenc, Vaszary Kálmán. *Kilimán*: Saffarics Julia. *Kislakos*: Kölcsey Elemér. *Kispalina*: Reiszler Mária. *Kotor*: Pataky Viktor igazg., Horváth Jenő, Horváth József, H.-né Pécsy Margit, Kovács Illés, Havas Mária. *Kutfej*: Mausz Miklós. *Ligetvár*: Novák Ferenc, Matuka István. — *Lovászi*: Selesztay Emil. *Magyarszentmiklós*: Pausch János. *Magyarszerdahely*: Gáspár Ödön, Hepper József. *Muravid*: Herboly Alajos, Varga Pál. *Nagyba-*

kónak: Papp Mihály, Páris Lajos. *Nagykutas*: Kapiller Mihály. *Nagypáli*: Orth János. *Nagyrécsé*: Lendvay Béla, Márkus Margit, Pesti Alajos. *Nemesapáti (alsó)*: Török Károly, Mráz Péter, *(felső)*: Szalay József. — *Pakod*: Egyed Ferenc, Andrassy János. *Palin*: Borbély Gyula. *Petrivente*: Korentey István. *Pola*: Kreicsi Antal, Vértés Vilmos. *Pölöske*: Valentiny Miklós, Kovács Ida. *Pölöskefő*: Kovács Zsigmond. *Pusztaderics*: Horváth Anna. *Sormás*: Vastag György. *Szepetk*: Kulcsár Dezső, Pethő Marianna. *Szilvagy*: Fukász Teréz. *Ujudvar*: Magyar Károly. *Viziszentgyörgy*: Major János. *Völgyifalu*: Hartmann Ferenc. *Zalabesenyő*:
Zalacsány: Stángl Gyula, Struglics Ilona. *Zalakoppány*: Békefi László, Berkovics István, Pap Karolin. *Zalaszentbalázs*: König Ferenc, Patay Ferenc. *Zalaszentmihály*: Németh Jenő, Haász Péter. *Zalatárnok*: Gedeon Andor, Málly Géza.

Róm. kath. elemi iskolák.

Adorjánfalva: Bencsics Károly, Kréjci Antal. *Akali*: Dausz Sándor. *Almásháza*: Kovács Ilona. *Alsóbagod*: Farkas János, Hammer Albert. *Alsóbesztercze*: Filó Balázs. *Alsődörgicse*: Kiss Ernő. *Alsólakos*: Veér Lajos, Bobay Erzse. *Alsólendva*: Koller Ferenc, Országh Kálmán, Pozsgár Ilona, Tóth Pál. *Alsópáhok*: Jakabos Dénes, Konkoly Kornélia. *Alsózsíd*: Füzesi János, Jakits Aranka. *Andráshida*: Bálint Mihály. *Aszófő*: Kemény György. *Babosdöbréte*: Horváth Hermin. *Badacsonytomaj*: Gombay Jolán, Szahula Emilia, Zányi Kálmán. *Bagonya*: Desics Kálmán, D.-né Véber Mária, Koczuván János. *Baktüttös*: Mohl József. *B-arács*: Soós József. *Balatoncsicsó*: Ujvári Imre. *Balatonederics*: Molnári Gyula, Nés Vilma. *B-füred*: Szőke Dániel, Kecskés Lajos. *B-györök*: Üst Gyula. *B-henye*: Bajomi Béla. *B-magyaród*: Bódai József, Kávé János. *B-szöllős*: Horváth Mária. *B-udvari*: Thury Géza. *Bántornya*: Gasparics Endre, Gasparicsné T. Etel, Némethy János, Némethy Jánosné, Szedule

János. *Batyk*: Tamaskó János, Radnay Lajos. *Bazita*: Laky Mária óvónő. *Bazsi*: Tóth Rudolf, Szatmári Ilona. *Belatincz*: Csepreghy Károly, Hajduné Szenteh Margit, Habach János, Vugrincsic Villibáld. *Belica*: Steinauer Vilma, Tersztenyák József. *Bezeréd*: Makray József. *Boczfölde*: Horváth János. *Bodorfa*: Babics Vilmos. *Bókaháza*: Pallos János. *Boncodfölde*: Egyed József. *Borsfa*: Nehoda Károly. *Bottornya*: Koósz Antal, Wirth László. *Böde*: Zimányi Ilona. *Börönd*: Földes József. *Budafa*: Stojanovic Kálmán. *Csácsbozsok*: Wachtl József, Király József. *Csáford*: Gosztonyi József, Gosztonyi Janka. *Csatár*: Gubits József. *Cserföld*: Binder Ferenc, Monda Ferencz. *Csesztreg*: Mahrsch Erzse, Szita János. *Csonkahegyhát*:

Dabronc: Sárváry József, Szentirmay Erzse. *Dióskál*: Bucsy Mária, Pécsy Béla. *Diszel*: Németh György, Nika Ferencz. *Dötk*: Kass Ilona. *Drávaszentiván*: Gáspár József. *Égenföld*: Bucsy Aladár. *Egregy*: Csere Ignác. *Észtergály*: Sárváry István. *Felsőmihályfa*: Alszeghy Paula, Koósz Károly. *Felsőörs*: Csendes Gyula. *Felsőpáhok*: Bacza Ferenc. *Felsőrajk*: Csonka József, Oszoly Irma. *Gáborjánháza*: Bagecsics Borbála. *Galambok*: Buzássy László, Dávid Géza. *Garabonc*: Györkös Mihály. *Gétye*: Molnár Ferenc. *Gógánfa*: Helbeck Irén, Nagy Ferenc, *Gyepükaján*: Pölte József, P.-né Gyarmati Anna. *Gyulakeszi*: Csupor Gizella, Czimmerman Gusztáv. *Gyülevész*: Csecsinovits József. *Hahót*: Lakner Vidor, Varga Julianna, Bálint Rezső. *Hársliget*: Virschling Ferenc, Vida István. *Hegyesd*: Horváth Gyula. *Hegymagas*: Diószegi Károly. *Hévízszentandrás*: Borteleki Elek. *Homokkomárom*: Ferk Mihály. *Hosztót*: Lehóczky Béla. *Hottó*: *Kapcza*: Csider Kálmán. *Kányavár*: Schifter Miklós Béla. *Kapolcs*: Varga János. *Káptalanfa*: Gaál Péter, G.-né Szalaváry Karolin. *Káptalantóti*: Döbröczönyi Dezső, Nusal Ilona. *Kávás*: Seper János. *Kebeleszentmárton*: Horváth Ferenc, Spányik Rezső. *Kehida*: Beke Mihály,

Molnár Anna. *Kékkut*: Nemes Géza K. *Kerecseny*: Szabady Gyula. *Kerkaiklód*: Fatér Anna. *Kerkakutas*: Antauer Lajos. *Kerkaszentkirály*: Illy Károly. *Kerkaszentmihályfa*: Nagy Emma. *Kerkaszentmiklós*: Peintler Géza, Gergye Péter, Nagy Ferenc, *Kerkateskánd*: Boár Janka. *Keszthely* (zárdá): Girst Julia Alba, Begány Agata, Stein Gizella Olga, Kőszeghy Aranka Antónia, Nagy Stella Krisztina, Paul Anna nővérek. *Keszthely-Fenekpuszta*: Takács Imre. *Kisapáti*: Gyarmathy Kálmán. *Kisbucsa*: Antal Gusztáv. *Kisgörbő*: Rosta Kálmán. *Kiskomárom*: Wache Adolf, Wache János. *Kislippa*: Rácz Alajos. *Kisörshegy*: Fazekas Kálmán. *Kisrada*: Horváth Dezső. *Kisszentgrót*: Virágh Sándor, Vértessy Margit. *Kissziget*: Márkus Károly, Farkas Róza. *Kisvásárhely*: Druszbaczky Ferenc. *Komárváros*: Draskovics Márton, Szeidl János. *Köveskál*: Bucsy Kálmán. *Kővágóórs*: Lakatos Karolin, Szentgyörgyi József. *Középbeszterce*: Fekete Etelka, Vinkovics Lajos. *Kustány*: Mundy Jolán. *Légrád*: Oszten Lajos, (zárdá): Cicó M. Natalia, Vertin M. Veneranda, Vesszősi M. Erna nővérek. *Lendvajakabfa*: Udvarnoky Katalin. *Lendvaszentjózsef*: Rákóczy János. *Lendvavásárhely*: Bognár Kálmán, B.-né Krecsi Anna, Turza János. *Lenti*: Berényi Miklós, Völgyi Mária. *Lentikápolna*: Für Antonia. *Lentiszombathely*: Boár Szidónia. *Lesenceistvánd*: Kemény Ignác, Nemess Imre. *Lesencenémetsfalu*: Jani Károly, Kiss Béla. *Lesencetomaj*: Klein Ferencz, Koloszar József. *Letenye*: Berényi Frida, Gebauer Paula, Mladoniczky Boldizsár, Tóth Béla. *Liczkó*: Kováts Margit. *Máhomfa*: Völgyi Anna. *Mikefa*: Németh Gergely. *Muralövő*: Vrana Ilona. *Miksavár*: Szép János, Sz.-né Richter Adél. *Milej*: Tóth Istyán. *Mindszentkál*: Müller Kálmán, Müller János. *Monostorapáti*: Horváth Kálmán, Nagy János. *Muragárdony*: Bóna József. *Murahely*: Benkovics János. *Murakeresztur*: Szőke Kálmán. *Muraker.-kollát-szeg*: Mattos Béla. *Murakirály*: Koronczy Gizella, Lang Tivadar. *Murarév*: Stufigly János. *Murasiklós*:

Nagy Aladár. *Muraszentmária*: Fehér Fülöp Sándor, Laubheimer Rózsa, Muzsics Lukács. *Muraszentmárton*: Fliszár Miklós, Tóth Jolán. *Murasziget*: Preininger János. *Muraszilvágó*: Balogh Ágnes. *Nagygörbő*: Ponauer Emil. *Nagykapornak*: Erdősi András, Szita Boldizsár, (zárda): Bauer Ágota, Karstner Szerafin. *Nagylengyel*: Bruzsik Lajos. *Nagypalina*: Paller Kálmán. *Nagypécsely*: Édes János. *Nagyrada*: Krupiczter Margit, Pers Ödön. *Naprádfa*: Prasch József. *Nemesbük*: Sulyok István. *Nemesgulács*: Lakatos József. *Nemeshany*: Puska Pál. *Nemeshetés*: Fuchs Pál, Schmelner Anna. *Nemesrádó*: Harasztovich Károly. *Nemes-sándorháza*: Pados József, P.-né Nagy Mária. *Nemes-szentandrás*: Kiss István. *Nemestördemicz*: Antal Imre. Müller Gyula. *Nemesvita*: Csákós Mária. Szabó János. *Nova*: Martincsevits Ferencz, Tamándly József, Tábori Béla. *Nyirád*: Deák Matild, Horváth Lajos. *Ny, Deák-puszta*: Szarka Etel. *Óbudavár*: Molnár Márton. *Óhid*: Döbrössy Endre, Mészáros Anna. *Oltárcz*: Rezsnyák József, Svatkó Géza. *Orosztony*: Hammer Petronella, Markovics János. *Ozmánbük*: Ekker Károly. *Örvényes*: Hakk Sándor. *Pacsa*: Landi Ferencz, Lázár Elvira. *Pacsatüttős*: Etelváry Mária. *Padár*: Réthy Lujza. *Paizsszeg*: Palatni Márton. *Páka*: Németh Jenő, Török Bertalan. *Pálfiszeg*: Hajós János. *Paloznak*:
Petesháza: Horváth Jenő, Floch Lucia. *Petőhenye*: Csötörtök Lajos, Stampf Ilona. *Petrikeresztur*: Tili János. *Pördefölde*: Farkas Gizella. *Pötréte*: Sár-váry István. *Pula*: Göndör Kálmán. *Pusztamagyaród*: Lencz Ferencz, Schmidt Mariska. *Radamos*: Varga János. *Raposka*: Szabó József. *Rédics*: Kratancsik István, K.-né Korpics Margit, Rokk József. *Rendes*: Gábrriel Pál. *Resznek*: Tóth Ignác. *Rezi*: Paál Elek, Pintér Lujza. *Rigács*: Boda Béla. *Rigyácz*: Cseh Joa-kim. *Ságod*: Kovács Ilona. *Salföld*: Szabó János. *Salomvár*: Horváth Magda, Kiss Márton. *Sárhida*:
Sármellék: Kuncz Károly, Prosztné Ignác. *Sáska*: Inzsöly Géza. *Semjénháza*: Heckenast

Károly. *Sénye*: Szőke Imre. *Söjtör*: Ferenczi István, Kilar Irma, Kilar Károly, Lázár József. *Sümegecsei*: Cserny Béla, Kreizer Erzsébet. *Sümeprága*: Szathmáry Zsigmond. *Szalapa*: Pártl Erzsébet. *Szelenczehegy*: Szlavkovszky Gusztáv. *Szentbékállá*: Bajomi Jenő, Rácz Károly. *Szentgyörgyvár*: Varga Ferenc. *Szentgyörgyvölgy*: Keller József. *Szentimrefalva*: Mohos Ferenc. *Szentjakabfa*: Marton Dénes. *Szentszűz*: Boda Gyula, Boda Hermin. *Szepetnek*: Berkovics Karolin, Plander János, Tóth Albert. *Szepezd*: Pápa György. *Szécsisziget*: Szőnyi Imre. *Szigliget*: Jánka István, Lakits József. *Szöcz*: Heinrick Károly. *Tagyon*: Weinacht Lukács. *Taliándörög*: Horváth Pál. *Tapolcza*: Stephanek János, Sebestyén Gyula, Szigethy Ödön, Keszler Zoltán, (zárda): Sági Florentin, Bontz Gizella, Stampf Amália, Szarvassy Mária. *Tekenye*: Mészáros Sándor, Kalup József. *Teskánd*: Török László. *Tihany*: Teczely János, Varga Jolán. *Tilaj*: Király Dezső. *Tófej*: Rozgonyi Árpád. *Tormafölde*: Szentkirályi Károly. *Tótszentmárton*: Albeck Gyula, Szlamek József. *Tótszerdahely*: Magyar Mária, Henlein János. *Türje*: Császár Lajos, Horváth János, Kendli Vilma, Szabó Lenke. *Tüskeszentgyörgy*: Pintér László, Szahó István. *Tüskeszentszűz*: Varga Miklós. *Tüskeszűz*: Fontányi Péter, Takáts Irma. *Ukk*: Roch Győző. *Valkonya*: Schultz Etelka. *Vállus*: Szűts László. *Várfölde*: Bardócz Pál. *Vaspör*: Gilits Miklós. *Vászoly*: Bogáti János. *Vindornyalak*: Horváth János. *Vindornyafok*: Dura József. *Vindornyaszóllós*: Belkényi Imre. *Vonyarcvashegy*: Nagy János Vincze, Varga József. *Zalaapáti*: Vörös István, Martincsevics Jenő, (zárda): Pinviczky Mária. *Zalabér*: Boldizsár Sándor. Nagy József. *Zalaboldogfa*: Nagy Károly. *Zalacséb*: Marovits Gyula. *Zalaerdőd*: Mittler Etelka, Zsoldos Elek. *Z-galsa*: Rauscher János. *Z-gyömörő*: Kalmár József, Mohos Irma. *Z-haláp*: Csupor Béla. *Z-háshágy*: Stevanecz Antal. *Z-igricze*: Kreiner Sándor. *Z-ivánd*: Krepesz Arnold. *Z-karos*: Janikovics Gyula. *Z-merenye*: Vastag Vincze. V.-né

Pál Viktória. *Z.-németfalu*: Németh Béla. *Z.-petend*: Vidosa Ernő. *Z.-szabar*: Bacza Béla, Tóthmárton Imre. *Z.-szántó*: Kemendy Sándor, Nyers Imre, Pflanczer Jolán. *Z.-szegvár*: Hajdu István. *Z.-szentgyörgy*: Plander Boldizsár. *Z.-szentiván*: Groszinger Géza, Szigethy János. *Z.-szentjakab*: Bors Lajos. *Z.-szentlászló*:
 Várhalmy Antal. *Z.-szentlőrincz*: Hegedüs Elek. *Z.-szentmárton*: Rády Sándor. *Z.-szombatfa*: Geren-
 csér József. *Z.-udvarnok*: Nagy Teréz, Wendler Viktor. *Z.-ujlak*: Matisa József. *Z.-ujvár*: Kollarics Richárd. *Zalavár*: Brichta József, Gulyás János. *Zalavég*: Mé-
 száros László, Pozsogár Gyula. *Zsizsekszer*: Krajcsiné Milecz Róza.

Ref. elemi iskolák.

Alsóórs: Laszip György. *Balatonarács*: Tóth Sándor. *Bfüred*: Szabó Károly, Szóts József. *Bhenye*: Németh Gerő. *Bkövesd*: Köntös Dezső. *Bszöllős*: Csefkó Zsigmond. *B.-udvari*: Kiss Árpád. *Barabás-
 szeg*: Ábrahám János. *Csonkahegyhát*: Katona Piroska. *Felsőórs*: Rásky Imre. *Galambok*: Pap K. Emil. *Kerkanémetfalu*: Kánya Lajos. *Köveskál*: Kun Lajos. *Kustánszeg*: Szijj Albertina, Somogyi Béla. *Lovas*: Karsay Béla. *Monoszló*: Cserkuthy Sándor. *Nemes-
 pécsely*: Fejes Aladár. *Szécsiszentlászló*: Tezerniczky Irén. *Szentantalfa*: Jors Lajos. *Szentgyörgyvölgy*: Gó-
 zon Lajos, Piry Mária. *Tihany*: Bende Gyula. *Vászoly* (egyesült prot): Kenyér István.

Ág. h. ev. el. iskolák.

Akali: Bognár József. *Alsólendva*: Geccsényi Lajos. *Barlahida*: Németh Vilmos. *Felsődörgicse*: Kovács Sándor. *Kapolcs*: Bázler Béla. *Kisdörgicse*: Fülöp József. *Kővágóórs*: Bándi Géza, Garab Lujza. *Légrád*: Mikler Győző. *Nemeshany*: Varga János. *Pusztaszentlászló*: Nándor János. *Rigács*: Németh Kálmán. *Szentantalfa*: Fazekas János. *Szepetnek*: Wöl-

fel Gyula. *Szepezd*: Mészáros Gyula. *Taliándörög*d: Kovács János. *Zalagalsa*: Sass Lajos T. *Zalaistván*d: Németh György.

Izr. el. iskolák.

Alsólendva: B.-né Löwenstein Hermin. *Balatonfüred*: *Díszel*: Gartenzaum Gyula. *Hahót*: Deutsch Endre. *Kővágóórs*: Schwarcz Ármin. *Nagykanizsa*: Bun Samu igazg., Halász Jenő, Hirschfeld Rezső, Kemény Jenőné szül. Klein Julia, Kertész József, Kertész Józsefné szül. Grünbaum Sarolta, Krämer Lajos, Löwenbach Jozefa, Treindné Winterstein Róza. *Tapolca*: Kálmán Ármin, Pollák Ilka, Stern Irma, Vázsonyi Izidor.

Áll. kisedovodák.

Csabrendek: Pozsgay Hedvig. *Csáktornya*: Hüll Cecília, Martincsevics Julia. *Ligetvár*: Lettlinger Irén. *Drávaegyház*: Szöllőssy Irén. *Perlak*: Gróff Gizella, Dénesiné Petz Gizella, Littván Irma. *Sümeg*: Németh Hermin, B.-né Mohos Ilona. *Lendvarózsavölgy* (gyermekmenhely): özv. Ivánkovits Ferencné. *Hodosány*: Kovácsics Julia.

Községi kisedovodák.

Alsódomboru: Egy állás. *Keszthely*: Egy állás. *Kotor*: Két állás. *Muracsány*: Két állás. *Nagykanizsa*: Négy állás. *Zalaegerszeg*: Két állás. *Zalaszentgrót*: Két állás.

Rk. kisedovodák (apácák vezetése.)

Keszthelyen, *Lesencetomajon*, *Légrádon*, *Nagykapornakon*, *Tapolcán* és *Zalaapátiban* két-két apáca.

Zalavármegyében megjelenő hirlapok és folyóiratok.

I. *Zalaegerszegen*: 1. ZALAMEGYE. Politikai hetilap, megjelenik minden vasárnap. Felelős szerk. és tulajdonos: Udvardy Ignác. XXX. évfolyam.

2. MAGYAR PAIZS. Társadalmi hetilap, megjelenik minden csütörtökön. Felelős szerkesztő: Z. Horváth Lajos. Főmunkatárs: Borbély György főgimn. tanár. Laptulajdonos: Borbély György.

II. *Nagykanizsán*: 1. ZALA. Politikai napilap. Főszerkesztő: Szalay Sándor. Felelős szerkesztő: Nagy Samu. Laptulajdonos: A Zala hirlapkiadó és nyomda r.-t. XXXVIII. évfolyam.

2. ZALAI KÖZLÖNY. Politikai lap. Megjelenik Nagykanizsán hétfőn és csütörtökön. Felelős szerk.: Kertész József. L. évfolyam.

III. *Keszthelyen*: 1. BALATONVIDÉK. Politikai hetilap. Megjelenik minden vasárnap. Felelős szerkesztő: Bozzay József dr. Laptulajdonos: Boncz József.

2. KESZTHELYI HIRLAP. Politikai hetilap. Megjelenik minden vasárnap. Felelős szerkesztő: Csák Árpád dr. Laptulajdonos: Mérei Ignác. XXXIV. évfolyam.

IV. *Tapolcán*: TAPOLCAI LAPOK. Társadalmi hetilap. Felelős szerkesztő: Szigeti Ödön. Laptulajdonos: Löwy B.

V. *Sümege*n: SÜMEG ÉS VIDÉKE. Társadalmi hetilap. Megjelenik minden vasárnap. Főszerkesztő: Polgár József. Felelős szerkesztő: Éles Károly. Laptulajdonos: Horváth Gábor. XIX. évfolyam.

VI. *Csáktornyan*: MURAKÖZ. Társadalmi hetilap. Magyar és horvát nyelven jelenik meg. Felelős szerkesztő: Zrinyi Károly. Laptulajdonos: Strausz Sándor. XXVIII. évfolyam.

VII. *Alsólendván*: ALSÓLENDEVAI HIRADÓ. Társadalmi hetilap. Megjelenik minden vasárnap. Felelős szerkesztő: Oszeszly M. Viktor. Laptulajdonos: Balákányi Ernő. XVI. évfolyam.

VIII. *Balatonfüreden*: BALATON. A Balatoni Szövetség hivatalos értesítője. Szerkesztő: Cséplő Ernő, a Balaton Szövetség titkára. Megjelenik márc., június, július, augusztus, szeptember és december hó 1-én és a szükséghez képest máskor is. Előfizetési ára nem tagok részére 5 K. Tagok ingyen kapják. Gyönyörű kiállításban a Stephaneum-nyomda állítja elő Budapesten. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balatonfüred (Füredőtelep.)

Zalavármegyei pénzüintézetek.

Zalaegerszeg: 1. Zalaegerszegi takarékpénztár. Elnök: Hajik István. Vezérigazgató: Fischer Pál.

2. Zalamegyei központi takarékpénztár részvénytársaság Zalaegerszegen. Elnök-igazgató: Krosetz Gyula.

3. Zalavármegyei takarékpénztár részvénytársaság Zalaegerszegen. Helyettes elnök és vezérigazgató: Krosetz István.

Zalalövön: Zalalövői Népbank Részvénytársaság.

Zalaszentgrót: Zalaszentgrót és Vidéke Takarékpénztár Részvénytársaság.

Nagykanizsa: 1. Osztrák-Magyar Bank nagykanizsai fiókiintézete. Bankfőnök: Unger Ferenc. Főnök-helyettes: Schnell Alfréd.

2. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókja. Főnök: Forbát Arthur.

3. Nagykanizsai Takarékpénztár Részvénytársaság. Elnök: ujnépi Elek Lipót. Alelnök: Dr. Fábrián Zsigmond. Igazgató: Tripammer Gyula.

4. Délzalai Takarékpénztár Részvénytársaság. Elnök: Dr. Bentzik Ferenc. Alelnök: Bettlheim Győző.

5. Nagykanizsai bankegyesület részvénytársaság. Elnök: ujnépi Elek Lipót. Ügyvezető: Hirschler Sándor.

6. Zalamegyei gazdasági takarékpénztár részvénytársaság Nagykanizsán. Elnök: Koller István. Igazgató: Knortzer György.

7. Néptakarékpénztár részvénytársaság Nagykanizsán. Elnök: Remete Géza.

8. Tisztviselők hitelszövetkezete. Elnök: Hütter Lajos. Ügyvezető: Reinitz József.

Alsólendva: 1. Alsólendvai takarékpénztár. Vezérigazgató: Fuss Nándor. Hely. vezérigazgató: Hajós Mihály.

2. Alsólendvavidéki takarékpénztár. Elnök: Karabélyos Elek.

Balatonfüred: Balatonfüred és vidéke takarékpénztár r.-t. Elnök: Horváth Mihály. Vezérigazgató: Hirschfeld Samu.

Csabrendeken: Csabrendeki takarékpénztár. Elnök és vezérigazgató: Barcza László. Alelnök: dr. Tarányi Ferenc.

Csáktornyan: 1. Csáktornyai takarékpénztár r.-t. Vezérigazgató: Pálya Mihály.

2. Muraközi takarékpénztár r.-t. Csáktornyan. Elnök: Horváth Lajos. Igazgató: Morandini Bálint.

3. Csáktornyavidéki takarékpénztár r.-t. Igazgató:
. Aligazgató: Tóth István.

Keszthelyen: 1. Keszthelyi takarékpénztár r.-t. Elnök és vezérigazgató: Beck Sándor.

2. Keszthelyvidéki takarékpénztár r.-t. Elnök: Imrik János.

Kotor: 1. Kotor és Vidéke takarékpénztár. Elnök: Pollák Lipót.

2. Perlaki takarékpénztár katori fiókja. Elnök: Tóth Sándor.

Belatinc: Belatincvidéki takarékpénztár. Elnök: Isoó Ferenc. Alelnökök: Vugrincsics Boldizsár, Weiss Béla.

Légrádon: Légrádi takarékpénztár r.-t. Igazgató: Friedfeld Henrik.

Letenyén: Letenyei takarékpénztár r.-t. Elnök: Stern Zsigmond. Alelnök: Leitner József.

Nován: Nova és vidéke takarékpénztár. Elnök-igazgató: Tornyos Gábor. H. igazgató Goricsanecz József.

Perlakon: 1. Alsómuraközi takarékpénztár részvénytársaság Perlakon. Elnök: dr. Böhm Sidney. Alelnök: dr. Kemény Fülöp.

2. Perlaki takarékpénztár r.-t. Perlakon. Igazgató: Tóth Sándor. Aligazgató: Ebenspanger Miksa.

Stridóváron: Stridói takarékpénztár r.-t. Elnök-igazg.: Jokó János. Alelnök: Varga Sándor. Ügyvezető: Krauthacker József.

Sümege: 1. Sümegi népbank.

2. Sümegi takarékpénztár. Elnök-vezérigazgató: Eitner Zsigmond. Alelnök: Eitner Jenő.

Tapolcán: 1. Tapolcai takarékpénztár r.-t. Igazgató: dr. Fischer Gyula.

2. Balatonmelléki takarékpénztár r.-t. Tapolcán. Elnök: Takách Jenő. Igazgató: Frisch Lipót. Helyettes igazgató: Glazer Sándor.

3. Tapolczavidéki gazd. takarékpénztár r.-t. Elnök: Szezemsky Gyula. Igazgató: Merkly Antal. Hely. igazgató: Marton Rezső.

Zalavármegye területén működő Hitelszövetkezetek székhelyei.

<p>Alsóbagod Alsódomboru Alsórajk Bazsi 5 Drávadiós Galambok Garaboncz Gelse Gellénháza 10 Keszthely Kiskanizsa Kotor Légrád Lesenczetomaj 15 Murakeresztur</p>	<p>Nagybakónak Nagylengyel Nemesapáti Pacsa 20 Pölöske Rózsásszeg Tapolcza Teskánd Túrje 25 Viziszentgyörgy Zalaegerszeg Zalalövő Zalaszántó Zalaszentandrás 30 Zalaszentgyörgy</p>
---	---

Zalaszentmihály.

A zalamegyei nagyobb ipartelepek s azok székhelyei.

Hungária hazai ernyőgyár r.-t. Alsólendva.
 Ujlaky Hirschler és fia gőzfürésze Rédic.
 Csáktornyai gőzmalom és villanytelep Csáktornya.
 Strahia testvérek jéggyára Csáktornya.
 Morandini Bálint gőztéglagyára Szentilona.
 Neuman S. utóda kékfestőgyára Csáktornya.
 Berényi Béla és társa gőztéglagyára Keszthely.
 Reischl Vencel és fia sörgyára Keszthely.
 Ganz és társa villanytelep Keszthely.
 Regensperger Ferenc gőztéglagyára Keszthely.
 Bőhm Mór gőzmalmai Alsópáhok és Vindornyalak.
 Br. Berger Emil mezőgazdasági szeszgyára Borsfa.

- Breuer testvérek gőzmalmai Letenye és Bánokszentgyörgy.
- Annamajori főbérnökség mezőgazdasági szeszgyára Póla.
- Weiser I. C. gazdasági gépgyára Nagykanizsa.
- Merkur vasművek Nagykanizsa.
- Stern I. Mór és fia gőztéglagyárai Nagykanizsa.
- Bettlheim W. Sám. és fia szalmatokgyára Nagykanizsa.
- Kardos Sándor és társa kefégyára Nagykanizsa.
- Neu és társa cipőgyára Nagykanizsa.
- Maláta és serfőző gyár r.-t. Nagykanizsa.
- Franz Lajos és fiai r.-t. gőzmalma és villanytelepe Nagykanizsa.
- Spitzer S. játékgyára Nagykanizsa.
- Patria pótkávégyár Nagykanizsa.
- Cs. és kir. szab. déli vaspálya társaság gépjavitó műhelye Nagykanizsa.
- Dunántuli gazdasági szeszgyárosok szeszfinomító r.-t. Nagykanizsa.
- Schertz Géza gőztéglagyára Nagykanizsa.
- Elek Lipót és társai gazdasági szeszgyára Ujnéppusztá.
- Koller István gőzmalma Alsórajk.
- Ujlaky Hirschler és fia gőzfűrészé Kotor.
- Barcza László mezőgazdasági szeszgyára Csabrendek.
- Sümegi bazaltbánya r.-t. közüzője Sümeg.
- Epstein Steiner és társa mész- és téglagyára Sümeg.
- Eitner testvérek bőrgyára Sümeg.
- Eitner Jenő és társa hadfelszerelési gyára Sümeg.
- Badacsonyi bazaltbánya r.-t. közüzői Nemestördemic és Badacsonytomaj.
- Dr. Lőke Emil és Árpád mezőgazdasági szeszgyára Talliándörög.
- Berényi Béla gőztéglagyára Tapolca.

Ganz és társa villanytelepe Tapolca.

Zalaegerszeg r.-t. város villanytelepe és jéggyára Zalaegerszeg.

Bichler Dénes gőztéglagyára Zalaegerszeg.

Kovács gőztéglagyára Zalaegerszeg.

Faragó Béla magpergetőgyára Zalaegerszeg.

Schütz Sándor és fia kékfestőgyára Zalaegerszeg.

Böhm testvérek malma Kaszaháza.

Haas Adolf téglagyára Zalalövő.

Justusz Izidor mezőgazdasági szeszgyára Zalalövő.

Frim Jónás gőzfürésze Zalalövő.

Gróf Károlyi Imre gőz és vizimalma Zalaszentgrót.

Vargha Géza mezőgazdasági szeszgyára Zsigmondháza.

Skublits Imre mezőgazdasági szeszgyára Zalacsány.

IRODALMI RÉSZ.

Bevezetés egy készülő anthológiához.*)

Irta: LAKATOS VINCE dr.

Nézd, valamerre veted szemeid, szép minden előtted.

Berzsenyi.

Mosolygó part, földeknek, réteknek
Szép szőlőknek elegyülete,
Zöld erdőknek, tsutsoknak, bértzeknek
Ezer formát játszó képzele,
Hol van az a Tempe, az az Éden,
Mely oly mélyen s még is, oly gyengéden
Lenne a szebb lelkekre ható.

Kis János.

vizek titokzatos, csodás világa mindig nagy szerepet játszott az emberiség történelmében. A sejtelmes mélység, melynek fenekére emberi szem le nem láthat, bűvös erővel ragadja meg képzeletünket. Valami megnevezhetetlen, valami ösztönszerű vágy fog el bennünket, ha vizen vagy víz partján állunk.

*) Eláruljuk olvasóinknak, hogy a keszthelyi főgimn. e tudós tanára „*A Balaton és vidéke költőink dalaiban*” címmel egy már teljesen elkészült anthológiának kéziratait rejtegeti íróasztalának fiókjában. A fenti közlemény, melyet oly szives volt átengedni a Zalamegyei Almanach részére, bevezetésnek készült e művecskéhez, amely nagyon kedves meglepetést fog hozni a Balaton lelkes bámulóinak. Lakatos dr. e munkájának megjelenését még csak azon körülmény késlelteti, hogy az anthológiában megjelenő költemények közléséhez még nem sikerült az engedélyt a szerzői jogról szóló törvény értelmében az arra jogosultaktól megnyernie.

Goethe «Der Fischer» című balladája szépen és igazán fejezi ki ezt az általános emberi érzést.

Az Üdvözítő maga is igen szívesen tartózkodott a tavak közelében. Nem egyszer hajóra szállt és onnan tanított. Apostolait tudatlan, egyszerű galileai halászok

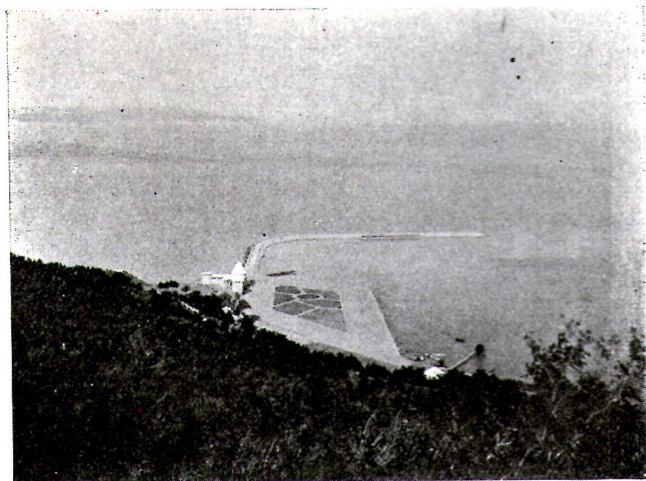
Lakatos Vince dr.
premontrei kanonok, főgimn. tanár.

közül választá. A vizi ember csakugyan más is, mint a szárazföldi. Sokkal csendesebb, mélézőbb, szelidebb, kedvesebb.

Mikor a Balatoni Halászati R.-Társulat megalakult, sok ősi magyar halászcsalád maradt kenyér nél-

kül. Az egyik keszthelyi halász a gróf Festetics-féle uradalom tátikai erdejében erdőőr lett, de a susogó lombok nem tudták vele feledtetni a hűvös, locsogó habokat. Fel-felment a várromok aljába s onnan nézte egykori tanyáját: a kék Balatont. A hontalanság keserű érzése megölte. Egy fa tövében találták meghalva, arccal a Balaton felé fordulva.

Mily megható az egyszerű magyar halászembernek ez a néma szerelmi vallomása s mekkora bűn

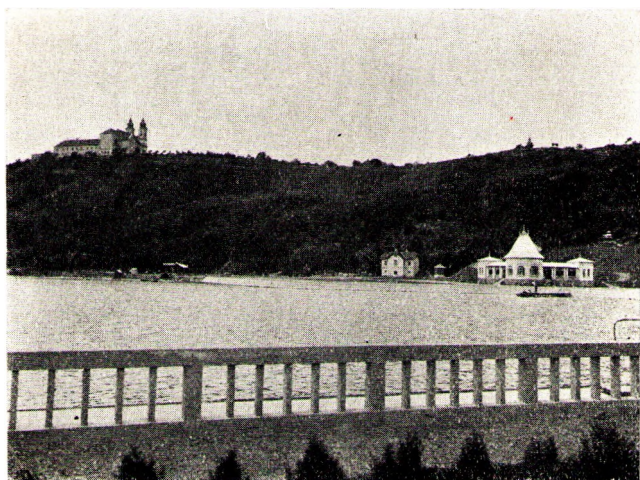

Az új tihanyi áll. kikötő a tihanyi hegyről nézve.

volt ezt a kedves, magyaros ősi foglalkozást napszámoss foglalkozássá alacsonyítani!

Az ősi halászat megszűntével Balatonunk egy költői vonással szegényebb lett; de hála a magyarok Istenének, a kék magyar tenger még így is bájos; így is elragadó! Láttam az egykor oly gazdag Szicília legelbűvölőbb pontját, Taorminát, a finom ízléssel megáldott görög népnek ezt az ősi városát, melyet a világ legszebb helyének tartanak; álltam Nápoly mosolygó

öblében, melynek szépségét Serao Matild tolla oly megkapóan ecseteli; végighajóztam a Rajna és a fejedelmi Duna legregényesebb vidékein; gyönyörködtem a Boszporusz világraszóló szépségében: álmélkodva szemlélttem Dalmácia sziklakapuit s égbe meredő hegy-óriásait, végig gondoláztam Venézia márványpalotái között, de mondhatom, hogy mind e szépségek egy pillanatra sem homályosították el bennem azt a képet,

A tihanyi új áll. kikötő váróhelyisége és rakodó partja. Fent a hegytetőn a tihanyi apátság ősi temploma.

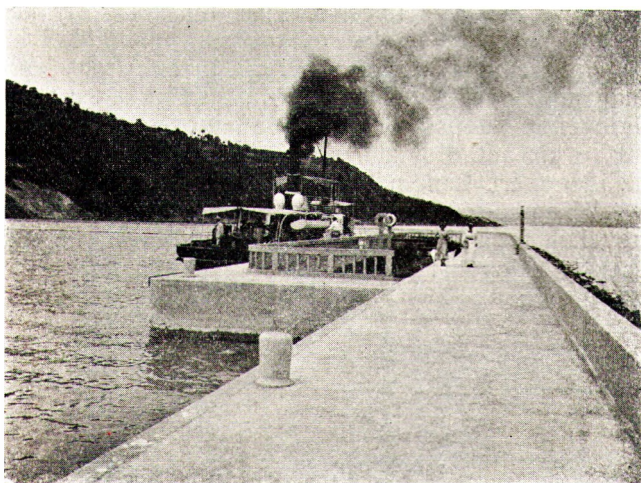
amely emlékezetembe nyomult, mikor Fonyód tetejéről áttekintettem a Szigligeti öböl susogó nádasai felett a szép Zalába, vagy mikor a vén Badacsony kihűlt krateré mellől eljártattam a szememet a világ egyik legváltozatosabb vidékén!

Ilyenkor igazán átéreztem Petőfi szavait:

«Magyar vagyok legszebb ország hazám
Az öt világrész nagy területén.»

Hát mit szólnak Zsid község mellett emelkedő Kőorráról, melyet oly kevesen ismernek, a visszhangos *Tihanyról* s Fürednek nyájas, költői tájáról?

Ezen a szép Balatonvidéken még a nem költői lelkeken is költői érzések vesznek erőt. Csodálhatni-e tehát, ha a költők finoman érző lelke dallal köszönté a kék Balatont és regényes vidékét? Valóban a Balaton előbb érdekelte a költőket, mint a tudomány embereit. Ám a Balaton tudományos tanulmányozásának

A tihanyi új áll. kikötő gőzös kikötője.

eredményei már megjelentek, de olyan munka tudommal nem áll az olvasók rendelkezésére, mely a Balatonnak és vidékének költői képét rajzolja.

E kis mű összeállítója már 1895-ben tartott Keszthelyen egy felolvasást, melyben a Balatonnal és vidékével foglalkozó költői termékeket ismerteti. Most, midőn a nemzeti kormány jóvoltából az eddig mostoha zalai part, mely a Balatonvidék legfestőibb része, vasuton megközelíthető és remélhetőleg a Balaton

vidékének látogatói szaporodni fognak, jónak láttam e kis könyvecske kibocsátását.

Ha az ember a Rajnán végighajóz, minden állomáson, minden vendéglőben, minden hajón kap olyan könyvet, amely a Rajnavidék nevezetes helyeinek költői legendáit tartalmazza.

Ilyesmire gondoltam én is. Igaz, hogy a mi szép Balatonunkhoz és környékéhez nem fűződik igazi népmonda, hisz a magyar nép fantáziája sohasem volt gazdag, mégis jól fog esni az utazónak, ha majd végighajózza a kedves magyar tengert s oly könyv lesz a kezében, amely egyik-másik hely költői szépségeire felhívja figyelmét. Adja Isten, hogy azok a magyar szívek, melyek eddig hazánk e mosolygó vidékének szépségei iránt közömbösek, hidegek voltak, e kis anthológiát lapozgatva felmelegedjenek s ne az idegenért, hanem a hazaiért hevüljenek.

Te pedig édes szülőföldem, mely engem magyarrá neveltél, fogadd el ezt a kis munkát örök szeretetem csekély zálogául!

SIPEKI BALÁZS BÉLA DR.
Zalamegye ujonnan kinevezett főispánja.

Falun.

Irta: KINCS ISTVÁN.

ár rózsaszirmot teszek e levelembe. Te, édes Elzám, tudod, mit jelentenek. Sokszor téptük őket együtt s azt mondtuk rá:

— Ilyenek az asszonyok foszlott reményei.

Nos hát az idén nekünk is vannak foszlott reményeink. Hogy szőttük még a tavasszal szép terveinket, emlékszel, a nyiló orgonabokor alatt. Ugy egyeztünk meg, hogy együtt megyünk fürdőre. Kiválasztottuk már a krem és lila selyemruhánkat s kalapjaink is egyformák lettek volna. Még testvéreknek néztek volna, ha végigsétálunk a tarcsai gesztenyék, vagy a füredi platánok alatt. Mert hogy okvetlen föltünést keltünk . . . no de csitt! nem irok többet róla.

A férjeink még el találnák olvasni.

És látod-e, milyen szappanbuborékok az asszonyok álmai! Téged a férjed nem eresztett. Máig sem tudom, hogy keríthetett hálójába az az ostoba prózai lélek és éppen téged, te egyetlen drágám! Levelem ezt a részét megmutadhatod neki. Hogyha megharagszik, azzal sem törődöm. Hadd tudja meg, hogy van még asszony a világon, ki a férjeknek is meg meri mondani az igazat. Elég fájdalom, hogy már csak kevesen vagyunk. Divattá vált a politikában is a zsarnokok örök tömjénezése.

De igen messze tértem már el tárgyamtól. Tehát te nem jöhettél. Én mehettem volna, de nálad nélkül nem akartam. Azt hiszem gyengédebb bizonyítványát nem adhatnám irántad érzett őszinte barátságomnak.

És mégis megindultam. Nem jószántamból tettem, azt elhiheted. Férjem parancsolt rám. Az én Jenőm

bizonyos fokig szintén zsarnok, éppen olyan mint a tied, csak hogy más kiadásban. Le akart egy hónapra rázni magáról, hogy korcsmában, kávéházban élvez-

Horváth Sándor

a zalaegerszegi kir. törvényszék ujonnan
kinevezett elnöke.

hesse darabig az arany szabadságot. Keresztül láttam a kártyáin, ne félj. De hát tudod, én szeretem a békeséget. Nehéz szívvel bár, de engedtem. Mit meg nem tesz egy szegény asszony, ha a kölcsönös egyetértés forog kockán!

Hanem édes Elzám, te tartsd nyitva a szemedet. Vannak bizonyos pontok, illetve határok, melyeknél minden asszonynak sarkára kell állania. Én itt nem értem a tréfát, azt ugyis tudod. Tehát nagyon kérek referálj.

Szóval elindultam Tarcsára. S most szinte látom, hogy összecsapod azt a hercig két apró kezedet, ha

Szentlislói férfiak.

megírom, hogy én tulajdonképpen nem is vagyok Tarcsán, hanem egy határszéli kis faluban, Rőthön.

A vonaton változtattam meg elhatározásomat, mert volt egy pesti utitársnóm, ki annyit beszélt annak a falunak szépséges fekvéséről, zöld fenyveseiről, tiszta apró házairól, meg magam sem tudom mi mindenről még azonkívül, hogy egészen levett a lábamról.

Azután az igazat megvallva, ugysem éreztem magamat elég egészségesnek, hogy egy fürdőhely torturáit nélkülöd, édes Elzám, kibírjam. Valljuk meg őszintén,

Ódor Géza
m. kir. pénzügyigazgató.

a fürdők inkább egészségeseknek valók, hogysen a gyengélkedőknek. Aki nem érzi magát egészen jól, az inkább menjen el valami csöndes fészekbe nyaralni. Ott meghasznál neki igazán a jó levegő, a csönd, a

jó falusi kedély. Ha valahonnan, hát ilyen helyről térnek vissza az emberek pirosságtól duzzadó orcával, újra megacélozott idegekkel és azzal a félig-meddig való önérzettel, hogy no bánom is én, egy esztendeig csak elhuzom megint az igát.

Te persze, kedvesem, el nem tudod képzelni, hogy mit csinálok én naphosszat egy Isten háta mögötti faluban. Sok mindent, elhidd, édesem.

Először is nem csinálok toalettet. Szál bluzban futom végig a hegyeket. Mert azt majdnem elfelejtettem megemlíteni, hogy Róth valóságos kis paradicsom. A papok mind nyolcvan esztendősek lesznek benne s akkor se jut eszükbe meghalni, hanem még penzióba mennek azon fölül.

A falu tisztára fürdőhely benyomását teszi. Csak kurtaksát kellene szedni s nyárra egy orvost hozatni, ki a vendégeket kicsit szórakoztassa s rögtön meg volna minden kellék, ami Róthöt fürdőhellyé avanzsiroztatná. A savanyuvíz nem lényeges. Hozatunk Tarcsáról, Petáncról és nincs kizárva azonfölül, hogy időközben földöznek is föl valahol a határban. Csak próba-furásokat kellene eszközöltetni.

Térzene nincsen az igaz, de a cigányok mindjárt a korcsma mellett laknak. Egy kurjantás csak s nyomban futnak hegedüvel, klarinéttal, öregböggővel. Akkor rendezünk bált, mikor nekünk tetszik. Nyomtatott meghívó nincs. Egyéb költségeket a városból ideszakadt fiatal emberek viselnek. Mellesleg jegyzem meg, hogy Kőszeg az erdő végén, melyik rendezett parknak is beillik, alig öt kilométernyire van. Onnan csapatostól rándulnak ki hozzánk az emberek.

Egyéb szórakozásról a falu legényei gondoskodnak. Minden vasárnap rendeznek afféle parázs veszedést. Vérbe nem igen szokott menni, az az egy szerencse. Bátran végig lehet nézni tülekedésüket, többet ordítanak, mintsem ütlegetnek. Kitünően lehet mulatni rajtuk.

A bátorság különben sem valami nagy erénye a helybeli fiatalságnak. Gyávák még a szerelemben is. Minap sugdozást hallottam késő este az ablakom alatt. Kinyitottam s kiszólok rajta:

— Ki az? Mit akar?

Hanem, ha te ezt hallottad volna, kedves Elzám, hogy neki, iramodott ijedtében szegény lovag! Futott, mennyire csak a lábai birták. Ónagysága is beszökött az udvarra. A ház szépei közül való lehetett. Sajnáltam, hogy egy szép pásztorórát így megzavartam. De manó hitte volna, hogy olyan egyszerűre inukba szalad minden bátorságuk. Mosom a kezemet. Észem ágában sem volt keserüséget okozni nekik.

Dr. Czinder István
a zalaegerszegi ügyvédi kamara elnöke.

A falu véneinek azonban magasabb fogalmuk lehet a fiatalság virtusáról, mert két héttel ezelőtt, mikor az öregbíró őt esküdtnek élén szét akarta a korcsmai veszekedőket választani, minden biztatásnak dacára nem mert benyomulni a csata színhelyére, hanem először a papért küldött s mikor ez visszaizente, hogy a feje fáj, nem jöhet, akkor a tüzoltó kürtössel alaromot fuvatott.

Arra persze szétfutott az egész banda.

A községi bakák azonban nem fogták föl olyan tragikusan a dolgot. Mult héten kettő kikezdett vagy husz legénnyel. S képzelj el, kedves Elzám, ez a husz bikanyaku síheder megretírált a két baka elől. Beveték magukat egy szobába s rázárták az ajtót. A két

baka meg nekifeküdt vállával az ajtófélfának. Erős tölgyből faraghatták, mert nem engedett, mit látva a hadfiak üres sörös hordóval kezdték bombázni az ajtót.

Iszonyu kravál támadt. A korcsmáros tiltakozott, de a bakák nem engedtek. Hanem a végén mégis hosszú orral sompolyogtak el a katonák a hely színhelyéről, mert mire a legényekre rátörték az ajtót, a szoba üres volt. A legények ekkorra már bátor elszántsággal mind kiugráltak az ablakon s vagy száz lépésnyire a korcsmától, hosszú orrokat mutattak a katonáknak.

Ez a hecc különben egy másik ártatlan bakának majdnem az életét kóstitálta. Gyanútlanul tévedt a faluba pár napra rá. A legények összeröföntek, rávetették magukat s csak kevés hiba, hogy ki nem kalapálták a lelket is belőle.

Most a kórházban ápolják.

A dolog természetesen nem marad annyiba. Jövő vasárnapra várják a folytatását. Hír szerint akkor négy baka fog kirukkolni a falu egész legénysége ellen, s hogy mi fog történni akkor, annak csak az Uristen léssen a megmondhatója. Ha úgy tehetnéd, kedves Elzám, gyere el. Látogass meg. Hatalmas hecc vagy on kilátásban. De ha nem tehetnéd és érdekelne a dolog, lesz gondom rá, hogy legközelebbi levelemben híven leírjam neked a különös csata egész lefolyását.

Addig is szerető szívvvel csókol a te mindig hű

Eleonórád.

Apróságok

Zalavármegye három legnagyobb fiának: Deák Ferenc, Kisfaludy Sándor és gróf Festetics Györgynek életéből.

Írta: DARNAY KÁLMÁN.

Régen volt, még a sümegi elemi iskola padjait róttam, mikor boldogult nagyapám, Eitner Józsefnél laktam, kit majdnem félszázadon át meleg barátság fűzött Kisfaludy Sándorhoz, kinek társaságában megismerted Deák Ferencsel, Festetics György gróffal, Vörösmarty és Döbrenteyvel, Kossuth Lajossal, Kisfaludy Károllyal és másokkal, kiknek nevük ott ragyog egy-egy világitó csillagként nemzetünk történetében.

Ha az idő télre fordult, korán beesteledve a szobába szorultunk, melynek barátságos melegéhez a derengő fényt a cserépkályha fahasájainak lángja adta. Ilyenkor odahúzódtam nagyapám mellé és hallgattam gyermeki áhitattal elbeszéléseit a letűnt nagy idők emlékeiről.

Darnay Kálmán

kir. tanácsos, Ferencz József-rend lovagja, a sümegi áll. Darnay-muzeum igazgatója.

Azóta sok idő mult el. Nagyapám csontjai is negyedszázad év óta a sümegi temetőben porladoznak barátja, Kisfaludy Sándor sirjának szomszédságában, de emlékét szívembe véste örökre a nagyjainkról elmondott sok kedves aprósága, melyet ritka emlékező tehetségével oly hiven adta vissza, ahogy azt tőlük hallotta.

A lángelméjü halhatatlanok olyanok, mint a gyöngytermő kagyló. Nemcsak a testéből kiváló tüzes fényü nagy, igaz gyöngyei értékesek, megbecsülendők azok az apró gyöngyszemecskék is, melyek szintén szívük véréből fakadva jönnek a világra. Ezeket az apró gyöngyszemecskéket megyénk nagyjainak «Zalavármegyei Almanach» évfolyamaiban folytatólagosan óhajtom megörökíteni, úgy ahogy azok nagyapám elbeszélése után elmémbe maradtak.

*

Deák Ferenc, ki Nyirlakon nyaralt sógoránál, Oszterhuebernél, gyakran átjáromatott Sümegre egy kis tereferére. A kaszinót helyettesítő gyógyszertár előtti kőpad vagy a főtér sóházának oszlopos tornáca volt a találka helye. Itt pletykáztak a délelőtti órákban naponkint a megyeurak és táblabirák. Itt kelt szárnyra Deák Ferenc azon híres mondása, mikor a tereferélő Hertelendy Györgyöt, Farkas Gábort, Kisfaludy Sándort, Skotty és Mayer őrnagyokat, Rosty Knéret, Vajda Ignác hétszemelynököt, Oszterhueber Józsefet, Mihálovicsot, Eitnert és Nikola Ádámot együtt találta:

«Akit Sümegen meg nem szólnak, Rendeken meg nem lopnak, Egerszezen fel nem akasztanak, az bátran mehet a világba.»

*

A sóház előtt álldogált a reggeli társaság, mikor a városháza előtti csapó padhoz 10—12 esztendős fiut vezetett a kisbiró és irgalom nélkül ráverte a tizenkettőt méltó büntetéséül, mert az éjjeli őrzésnél elaludt és a marhái tilosba mentek. A keservesen jaj-

gató gyermekén megesett a kaszinózó urak szive és felháborodtak az embertelenségen.

Hagyják el barátaim, szólj közbe Kisfaludy, hogy lehetne a százbothoz embereket nevelni, ha a gyerekeknél nem a tizenkettőnél kezdenék.

*

Kisfaludy Sándornak volt egy Scheiber nevű kedves házi zsidója, kitől, mint a költő jegyzeteiből tudom, többször vett föl apró kölcsönöket. Egyszer nagyobb összegre lévén szüksége, Scheiber Schei nevű ismert kőszegi uzsorástól közvetítette a kölcsönt. Fülébe jutott ez Deák Ferencnek, ki a legelső alkalomkor így szól Kisfaludyhoz:

«Sándor ist waar, dass du in Schei's Hände gekommen bist.»

*

1836-ban általános felháborodást keltett a nemesek megadóztatása. Ezt tárgyalták a sümegi urak a sóház oszlopos tornácán, midőn látták Deák Ferencet közeledni sógorával, Oszterhueberrel. Skublics kapitány mindjárt szóra is fogta:

— Ferenc öcsém, te okos ember vagy, adj tanácsot, hogy az adó alól kibujhassak.

Deák a szokott komolyságával felelt:

— Ha csak az kell bátyám, azon könnyen segíthetsz. Irattasd be magadat számárnak, annak nincs rubrikája a porciós könyvben.

Skublics vastagnak találta a tréfát és elkomolyodott. Kisfaludy törte meg a csendet:

— Soha se busuljon öcsém, hallottam én ma reggel ennél különbet is. Hogy a majorba mentem, a barátok kutjánál találkoztam egy nemes asszonnyal, kinek négy gyermekét tartotta boldogult Róza a keresztvizre. Amint az asszony észrevett, elibém sietett:

— Mit szól komám uram ehhez a szomorú újsághoz?

— Melyikhez?

— Hogy a német adót vetett ránk, nemesekre.

— Melyik német?

— Hát a császár, pedig ki tudja, *Ő maga nemes ember-e, vagy nem?*

*

Kisfaludy és Festetics.

Megyénk e két nagyfiának első találkozását Vas Gereben megírta egyik művében, de elbeszélése sok-

Id. Festetics György

a keszthelyi gazdasági akadémia és a csurgói ev. ref. főgimnázium alapítója.

ban eltér a valóságtól. Azóta a sümegi muzeumba került Festetics György gróf erre vonatkozó levele, mely teljesen fedi nagyapám elbeszélését, így neki adom át a szót, leírom, ahogy tőle hallottam 1874-ben:

Most harminc éve voltam együtt utoljára Kisfaludy Sándorral, kezdte nagyapám elbeszélését. A

havas eső leszoritott bennünket a gyógyszerár bórdiványára, ott beszélgettünk késő estig. Kisfaludy szokatlanul jókedvű volt, előhozakodott terveiről, hogy félévre somlyói szőlőjébe költözködik és befejezi a nemesi felkelő sereg történetét. Majd áttér Festetics Györgyre:

Alig van hazánkban nagyobb patrióta Festeticsnél, kinek akkor is nagy tisztelője volnék, ha meleg barátság és rokonság nem füzne hozzá.

Nálánál müveltebb férfiut, vendégszeretőbb házigazdát nem ismerek szerte e hazában. De szelleme sebb társalgót sem. Deák Ferkó csak az adomázásba versenyezhetett vele, de Festeticsnek minden tettét igazi magyaros humor fűszerezte, melyek között nem a legutolsó, amit velem elkövetett.

1818 nyarán a keszthelyi sokadalomra készültem, futó lovakat akartam venni konyhás lovaim helyett, melyeket tönkre tett a sok szántás.

Ebéd után indultam. Marci, a főlajtárom (igy hivta Kisfaludy inasát) szokás szerint a kocsi mellé telepedett. Róza, a feleségem itthon maradt, megijedt a tornyosuló felhőktől. Utitársul rám erőszakolta a rövidszürt, hogy megvédje uj átitillamat az esőtől.

Kerékig való sár volt. A bazsii kapaszkodónál az eső is utolért, így nem csoda, hogy megsülyedtünk. Magam is leszálltam a kocsiról és éppen azon tanakodtam Marcival, miként menekülhetnénk hamarosan ki a kátyuból, midőn szintén Sümeg felől könnyen futó kocsiján arra hajtatott egy eddig előttem ismeretlen uriember, ki önként ajánkozott, hogy kivontatja kocsimat a sárból. Mig a kocsisok és Marci a vontatással bajmóldtak, addig ketten az árokparton beszélgettünk. Az idegen Tolnay grófi ispánnak mutatkozott be. Beszéd közben kikérdezte utazásom célját és azt az ajánlatot tette, miután vásár előtt Keszthelyen szállást úgy sem kaphatok a nagyvendéglőben, szálljak hozzája a grófi kastélyba, annál inkább is, miután a gróf ur úgy sincs Keszthelyen, ki különben

is szívesen lát minden idegent kastélyában. Rövid szabatközás után elfogadtam a meghívást, Tolnay bucsuzáskor kijelentette, hogy vacsorával várni fog.

Együtt indultunk, de csak Szántóig tudtam nyomába járni. Mikor a gyöngyösi csárdánál már pora sem látszott az ispán kocsijának, önkéntelenül elgondolkoztam, mennyivel nagyobb ur a gróf ispánja ilyen magamfajta földbirtokosnál.

A nap már nyugodni készült, mire Keszthelyre érkeztem. A grófi kastély kapujába már várt rám új ismerősöm. Igazán nagyuri ellátásba részesültem. Két kocsis is segítette a lovakat kifogni. Marcinak kezéből még utitáskámat is kivette valami grófi inas. Az ispán egy pillanatra sem hagyott magamra. Megmutatta vendégszobámat, majd az ebédlőbe vezetett, hol valóságos lakoma várt reánk. Csak ketten ültünk az asztalnál, mégis négy inas állt mögöttünk, szüntelen töltögetve poharainkba. Nem vagyok nagy borivó, de akkor szokatlanul izlett a grófi pincéből előkerült somlyói, badacsonyi. Egyideig a gazdaságról beszélgettünk, majd áttértünk a magyar literatúrára és ugyancsak meglepett az ispán ur járatossága, mit kérdésemre azzal magyarázott meg, hogy elég alkalma van a grófi könyvtárban olvasgatni.

Jó ideig került az álom, arról gondolkoztam, hogy minő tudománykedvelő lehet a gróf, kinél még az ispán is literatus ember.

Másnap korán kelve, megjártam a vásárt, de nem találtam kedvemre való lovakat. Midőn késő délután fáradtan visszaérkeztem, ozsonna után az ispán uram azt az ajánlatot tette, ha már a vásárba nem találtam megfelelő lovakat, nézzem meg a gróf ur lovait, talán azok között találok kedvemre valót.

Először a háts lovakban gyönyörködtem, majd a kocsilovakhoz érve, feltűnt két sötét pej telivér, mely szinte hasonlított az én lovaimhoz.

— Mit szól táblabiró ur ezekhez?

— Gyönyörű két állat! Ezeket már én sem dob-
nám ki az istállóból, — feleltem tréfálkozva.

Végig járva az istállókat, fogatni akartam, de a házigazdám karonfogott és kijelentette, hogy vacsora előtt nem ereszt haza. Így a másik estét is a kastélyban töltöttem. Nem szívesen tettem, mert otthon megmond-
tam Rózának, hogy vacsorával várjon.

Ismét belekeveredtünk a beszélgetésbe. Az ispán ur elmesélte a májusba lefolyt helikoni ünnepségeket, kijelentve, hogy a gróf ur neheztel is reám, hogy azokon, meghívása dacára eddig részt nem vettem. Mentegettem magamat elfoglaltságommal, a rossz uttal, még rosszabb lovaimmal, de megígértem, hogy a gróf ur első meghívását fel fogom használni, annál is inkább, mert most már egy kedves ismerősöm van az ispán ur személyében.

Végre előjárt a kocsim. Alig hogy kijártunk, talán a szokatlan nehéz boroktól, elbólogattam. Alvásom nem tartott soká, felébresztett lovaim szokatlan gyors járása. Odszóltam Marcinak:

— Te, miért veri a kocsis a lovakat, ha lassab-
ban kocognak is haza érünk?

— Nem kell azokat ma verni, tekintetes uram, jó abrakot ettek a grófi istállóban.

Még éjfél előtt hazaértem és nem kis bámula-
tomra, istállómát kivilágítva találtam. Hirtelen meg-
döbbenésemet nem kisebb meglepetés váltotta fel,
midőn istállómba látom bekötve saját rossz lovaimat.

A rejtélyt megfejtette az istállóból elibém siető
grófi lovász, ki a gróf levelén kívül még azt a szó-
beli izenetet hozta, hogy tiszteltet a méltóságos gróf
ur, *«reményli, hogy szavamnak ura leszek és nem do-
bom ki istállóból az ő szerény ajándékát, a két
telivér pejcsikót.»* Egész éjjel nem jött álom a sze-
memre, tépelődtem a gróf tréfáján, ki oly kitűnően
játszotta végig két napon át az ispán szerepét. Azóta
többször átjártam hozzá Keszthelyre, nem egyszer ő
is meglátogatt.

A nemes gróf levele egy félszázad év után a muzeum Kisfaludy termébe került, álljon itt eredeti szövegében:

Tettes Kisfaludy Sándor Táblabíró urnak Sümegben.

Tekintetes táblabíró ur!

Különösen tisztelt Nagy Jó Uram.

Engedje meg Tekintetes ur, hogy a Keszthely Heliconi Pegasus fajtából egy párral kedveskedni me-

Festetics Tassilo herceg.

részjeljek; bármily csekély is legyen ezen igaz tiszteletemnek megbizonyítása, mindazon által ezen Lovaknak többszöri szemlélése talán mégis egyszer valaha Tettes Tábla Biró Urat arra reá buzdíthatjuk, hogy valami alkalmatossággal taland a Keszthelyi Helikon tartásának időpontjában, ide Keszthelyre rándulni méltóztatna, mivel ugylátszik, hogy már egészen rólunk elfelejtkezett, a Keszthelyi Helikont megveti és barátságos indulatának számából kiveti, de ugyancsak a mellett örvendek mégis, hogy voltak oly felséges gondolatu Lelkek, az kik annyira megengesztették és olyan leereszkedésre készítették, hogy a Magyar Petrarkánk, ama hires Himfi egy Pindarushoz illő remek Homlokírást a Csáktornyai emlék oszlopra, egykori jó vénájában készített. A melyért amidőn alázatos köszönetemet meg tenném, a Méltóságos Hugom Asszonynak kezeit csókolom és a Keszthelyi Helikon első kötetjéből hat példázattal szolgálni bátorkodván, Uri barátságába ajánlott különös tisztelettel maradok.

A Tettes Tábla Biró urnak őszinte barátja.

Gróf Festetics György m. p.

Keszthely 1818

(Folytatása következik.)

A királyné.

Irta: LUX TERKA.

Maurus, a félszemü bölc s öreg pap, a királyné gyermekkori tanítója, barátja, tanácsadója, gyóntatója, ott állt a nagy, hűvös, fehér teremben s várta a királyné megszólítását.

A királyné lehajtott fejjel, gondolkodva járkált a teremben és szép, nemes, nyílt arcán zavar látszott. Fehér kezével végigsimított olykor fekete haján, gyönyörű ivü szemöldökét összevonta s egy-egy percre megállt a nyitott ablaknál. Olyan szép volt ilyenkor, mint egy alabástrom-szobor, melyre aranyrózsás fátyolt borított a nap.

Az ablak alatt óriási park feküdt, valamikor erdő volt s most mint egy megszelidített oroszlán simult a palota lábához. Türelmes hátán csodálatos növények és virágok nyíltak. Gránátvörös grenadillák és braziliai pálmák, melyeknek levele az indusok édes és részegítő itala.

Valamelyik rózsabokor között csalogány énekelt s egy óriási bükkfa ágán feketerigó ült és felelgetett a rózsabokor apró dalosának.

A királyné most hosszan és némán állt az ablak mellett s észre sem vette, amint az öreg pap halkan közeledett feléje és aszott kezét rátette vállára.

— Mauna Loa, nagyasszonyom, — szólott szeretettel és tisztelettel az öreg.

— Attól félek, fordult meg a királyné szomoru mosollyal — hogy nem vagyok többé a te Mauna

Loád, a te tisztelt, nagy királynéd, öreg Maurusom! A népem kigunyol, mosolyog rajtam, talán meg is vet.

Kérdőleg nézett az öreg Maurusra, de ez lehunyta egyetlen nyitva levő szemét és hallgatott.

— Ül le Maurus — intett a királyné s ott az ablak mellett leültek egymással szembe.

— Azért hivattalak, — szólt a királyné — hogy megkérdezzem tőled, mivel tartozom még annak a népnek, aki előbb az enyém volt, azután a fiamé lett s akinek egész ifjuságomat, asszonyi életemnek legszébb és soha vissza nem jövő éveit feláldoztam, odaajándékoztam? Szólj Maurus!

— Még tartozol valamivel — felelte az öreg nyugodtan. — Bocsánattal.

— Minő bocsánattal? — kérdezte a királyné kissé ingerülten s alig hallhatólag rácsapott a széke karjára. — Nem mindent megtettem a népért? Értük éltem, szenvedtem, fosztottam ki magamat, mit kívánnak még? Az életem most már az enyém. Husz esztendei kormányzás alatt boldoggá tettem szellemileg, anyagilag és királyt szültem, kinek fejére koronát tehettek. Többet tettem országoméért, mint tiz férfuralkodó, mit kívánnak még tőlem? Letettem a kormányzás pálcáját, nem vagyok többé az ő sorsuknak királynéja, csak a magaménak. Engem nem guny, de hódolat illet meg!

Az öreg Maurus hallgatott.

— Miért nem felelsz? — kérdezte a királyné csodálkozva. — Talán nem tartod jogosnak kívánságomat?

— Nem — felelte keményen az öreg és felnyitotta a szemét. — Nem tartom jogosnak a kívánságodat. Nem tartottad be a sorrendet a nép, az emberi lélek pszichológiájában és nincs jogod azt követelni tőle, amit nem adhat. Ami nem természet: a hála.

A királyné tágra nyitotta ki nagy, fekete gyémánt szemét.

— Nincs jogom a nép hálájához? — kérdezte bámulva. — Nekem? Nekem, Maurus?

— Neked, királyné és senkinek, aki úgy gondolkodik, mint te. Ha valaki hódolatot kíván az embe-
rektől, azt ne a jósága után kívánja, hanem a kegyet-
lensége után. Ha nem hálálkodva, hanem rettegve
mondanak ki nevedet, akkor a hódolat úgy fogna
körülni, mnit ujjadat gyűrűid. A jóság nem fáj az em-
beri léleknek s csak ami fáj neki, arra gondol vissza.
Ha boldoggá tesz egy embert, elfelejt. Ha megkor-
bácsolod, gyűlölni fog, de elfeledni soha. A jóság a
közöny porszeme, a szél tovasöpri, a kegyetlenség
sziklagránit s az emlékezés monumentumát már élő
korában felállította magának a kegyetlen szívü. A
jóság, Mauna Loa: önzés. A gonoszság: bátorság. Jót
elsősorban is önmagunkért teszünk, de rosszat: má-
sokért.

A királyné lehunyta szemét, összerázkódott és
felállt. Párszor végigment a nagy, fehér termen, me-
lyet mintha aranyhidakkal választott volna el a nap
egy-egy fénysávja, azután megállt az öreg ember előtt
és megfogta a vállát.

— Maurus, — mondta mélyen a szeme közé
nézve — te megcsaltál engemet! Megcsaltad bennem:
a gyereket, a serdülő leányt, az asszonyt és a ki-
rálynét!

— Igaz — felelte az öreg. — Megcsaltalak, mert
nem arra tanítottalak, amire a királyokat tanítják: hogy
önmagukban Istent lássanak, az emberek között az
első személyt. Olyan királyt neveltem belőled, Mauna
Loa, aki népe között az utolsó személy legyen ön-
magára nézve. Megcsaltalak, mert embert neveltem
beléd, a jóság önzésével teli szívet. Csak terád gon-
doltam, mert nagyon szerettelek és azt akartam, hogy
ha boldogtalan leszel is, de a saját lelked maradjon
meg a legjobb és legtisztább barátodnak. Nem a né-
pet, nem az embereket szerettem, csak téged. Az
embereket ismerem és nem szeretem, csak szánom

őket. Láthatod ebből, szegény királyném, milyen végzetlen önzés a szeretet és a jóság. Szinte azt hiszem, amint most végignézek itt magamban az életemen, hogy nagyobb bűn, mint a gonoszság.

A királyné kétségbeesetten nézett maga elé.

— Jól van, Maurus, értelek! Mindent értek s ha még egyszer születnék, ismét az lennék, aki vagyok. De beszélj nekem a háláról, a háláról valamit, mert megőrülök! Mindent odaadtam népemért: ifjuságomat, leányálmaimat, első szerelmemet s annak hitvese lettem, akit a politika, népemnek java választott ki számomra. Hát beszélj nekem, Maurus, a háláról, hisz lehetetlen, hogy ez a legszebb virága az emberi erénynek kihalt volna a szivekből?

Maurus sápadtan hajtotta le fejét.

— Nem tudok arról beszélni, ami nincs — felelt szomoruan.

— Tudsz! — kiáltotta a királyné szenvedélyesen. — Ha tudsz az Istenről beszélni, akit csak sejtessz, belészuggeráld szivedbe, leborulsz láthatatlan képe előtt, akkor tudsz beszélni a háláról is! Nézd, öreg Maurus, hisz mi mindketten tudtuk, hogy a szerint hisszük az Istent, amint élünk a lelkünkben. Nem az Isten törvénye szerint élünk, hanem a saját lelkünk erkölce szerint: él bennünk az Isten. Hát ne vedd el lelkemnek legdrágább hitét: a háláról alkotott fogalmat. Nézd Maurus, én alkotmányt adtam népemnek.

— Már elfeledték — felelte az öreg tompán.

— Évszázadokon keresztül rabszolgák voltak, elnyomottak, én felszabadítottam őket.

— Már elfeledték.

— Vallásszabadságot, politikai jogokat adtam.

— Elfeledték.

— Magánvagyonomnak felét odaajándékoztam kulturális célokra.

— Elfeledték.

— Ipart teremtettem, kereskedelmet, háborut nyertem.

— Elfeledték.

— Dolgoztam, tanultam, úgy mint egy férfi, hogy értsek, tudjak mindent. Mindenféle államtudományt, katonai és jogi dolgokat.

— Elfeledték.

— Igazságos voltam és mindig érdem szerint jutalmaztam.

— Elfeledték.

— Soha egy kérvényt, egy okiratot nem írtam alá addig, míg el nem olvastam.

— Elfeledték.

— Elfeledkeztem nememről, elfeledtem, hogy asszony vagyok, csak királyné és anya voltam.

— Elfeledték, Mauna Loa!

A királyné zokogva rejtette el arcát s visszaült az ablak mellé, térdére könyökölve sirt és lehajtott fejének fekete fűrtői szikrázva égtek a nap aranysugarában. Az öreg Maurus meghatva nézte és csönd, bánat, keserűség gyűrűzte körül a királyi palota termét. Egy idő múlva Maurus így szólt:

— Mauna Loa, nagy királyné voltál, de ezt az emberek már is elfeledték. Csak azt nem fogják soha elfelejteni, hogy egyszer életedben gyöngé is voltál . . . Asszony . . .

A királyné fölvetette a szemét.

— Még csak harmincnyolc éves vagyok és a többi emberek sohasem vétkeznek?

— Minden ember vétkezik, de minden vétek között az a legnagyobb: mikor a bűnös a másik bűnös felett ítélkezik. Ehhez ép úgy, mint az oktalan és nevetéses góghöz, amíg az ember nem végzi el az életet, nincs joga; azután pedig nincs rá szüksége.

A királyné letörölte könnyeit és figyelmesen nézett az öreg Maurusra.

— Igazad van! — sóhajtott elgondolkodva. Még valamivel tartozom az embereknek: bocsánattal.

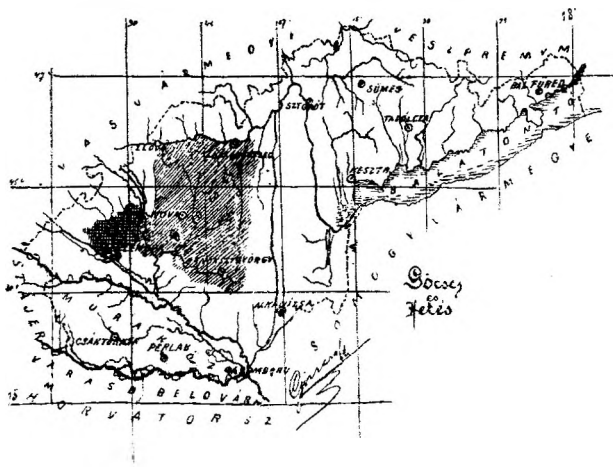
És megrázta a fejét, kiegyenesedett s intett az öreg Maurusnak, hogy elmehet.

Göcsej.

Irta: GÖNCZI FERENC.

Népének érdekes nyelvjárása s a legujabb időkig megtartott ősrégi szokásai révén az egész országban ismert vidék. Már a mult század huszas éveiben irt róla Pálóczi Horváth Ádám költő. Azután Pländer Ferenc novai esperes-plébános ismertette a »Tudományos Gyűjtemény« című folyóirat 1838-iki évfolyamában. Pländer

Göcsej és Hetés.

F. a nép között élvén s valószínűleg maga is e nép szülőtte volt, jól ismerte Göcsej belső vidékének lakóit. Cikkében futólag, de tárgyilagosan jellemzi Göcsej

vidékét és népét, kiterjeszkedve főbb szokásaira is, amelyek közül különösen a regölés keltett országos föl-tünést. Ugyanezen időtájban kezdték a göcseji nyelv-jarást is tanulmányozni.

Göcsejnek népéről mindazonáltal kimerítő ismer-tetés mindezideig nem jelent meg s így igazában e népet még nem ismerjük. Pedig nagyon sokan vélik

Vidék Bánokszentgyörgytől délnyugatra.

ismerni. Aki csak megfordult Göcsejben, mindegyik mond valami groteszk dolgot. Szórványosan lát, hall itt valami szokatlant az illető, azt kiszinezi, megtoldja; felkap egy-egy, e népre alkalmazott csipős adomát, azt megtörténtként tüntetve fel s adja a göcseji nép igazi ismerőjét. Pedig egész alaposan még azok sem ismerik a göcsejieket, akik évekig köztük élnek, mert azokat a szokásokat, amelyek a nép lelkének, jellemének tükréről tekinthetők, nem figyelik meg. Ezek ismerete nélkül pedig nincs igazi népismeret.

Azzal sem vagyunk voltaképen tisztában, hogy meddig terjed egyes irányokban Göcsej területe. Ha természetes határok közé akarjuk szorítani, akkor északon Zalalövőtől Zalaegerszegig a Zala folyó, keleten a Pusztamagyaródtól északra folyó Váliczka-csatorna és az ugyancsak Pusztamagyaródtól Bánokszentgyörgyig délnek folyó Váliczka patak; délen Bsztyörgytől Pákáig szintén a Váliczka a határa. További határa délen Páka községen túl egy darabig — a Kerkával való egyesülésig — a Cserta patak, azután Lentiig a Kerka. Nyugati

Páka délről nézve.

határaul a Lentitől északra futó megyei, azután a varasd—pozsonyi országutat tekintik. Ez, a természetes határokhoz való kötöttség kedvéért szűkített Göcsej trapez alakú terület, mely 70 községet és 104 pusztát, majort, telepet s egyéb lakott helyet foglal magában s területe 648 □ km.

Azonban, ha ethnographiailag vesszük e vidéket, területe keleten, délen és nyugaton kibővül. Keleten hozzászámíthatjuk még Zalabesenyő, Söjtör, Bucsuta, Nemeshetés, Sándorháza, Oltárcz, délen pedig Valkonya, Báza, Lispe, Erdőhát, Szentadorján, Csehi és

Csertalajos nyugatról nézve.

2

Marócz, nyugaton Lenti, Lentikápolna és Kerkabarabás községeket. Az ekként kiterjesztett Göcsej 807 □ km., melynek 86 községe, 118 pusztája, telepe, majorja s egyéb lakott helye van.

Sőt talán tovább is mehetnénk: ide vehetnők — etnographiailag — a Göcsejtől északnyugatra eső vas megyei Órség egy részét, mert hisz a lakósok ott szintén azon szokásokat gyakorolják, amelyeket a göcsejiek; népies építkezésük hasonló, nyelvjárásuk pedig szinte ugyanaz.

Zebeczke keletről nézve.

A néprajzilag vett Göcsej lakóinak a száma — Zalaegerszeget nem számítva — az 1900. évi népszámlálás szerint 41.628.

Göcsej elnevezésének eredetét eddigelé még nem tudjuk. Lehet, hogy a göcsörtös szóból, vagy — Vámbéry Ármin szerint — a török göče (nomád, vándor) szóból ered.

Göcsej vidéke, sűrű változatosságban, dombos és hegyes. Szélesebb völgyeket a Cserta és Kerka patakok mentén találunk. A hegyek 300 méter magasságig emelkednek. A terület mindenütt művelhető. A meredekebb hegyeken, ha mást nem, szőlőt lehet termelni. A vidék nagyobb része szép, különösen a Kerka és

Váliczka mente. *Bánokszentgyörgy* és *Páka* környéke különösen kedves, mint azt képeink is tanúsítják.

A Cserta mellékéről *Zsebeczke* és *Csertalagos* kisdud községeket, a felső Váliczka csatorna és Cserta mellékét összekötő bájos völgyben *Eördögh Gyurkó várát* mutatjuk be. Ez utóbbi a baki uradalom hajdani tulajdonosáé az Eördögh családé volt. A vár helye lapályból kiemelkedő kerek domb, melyet csak akkor

Eördögh Gyurkó vára.

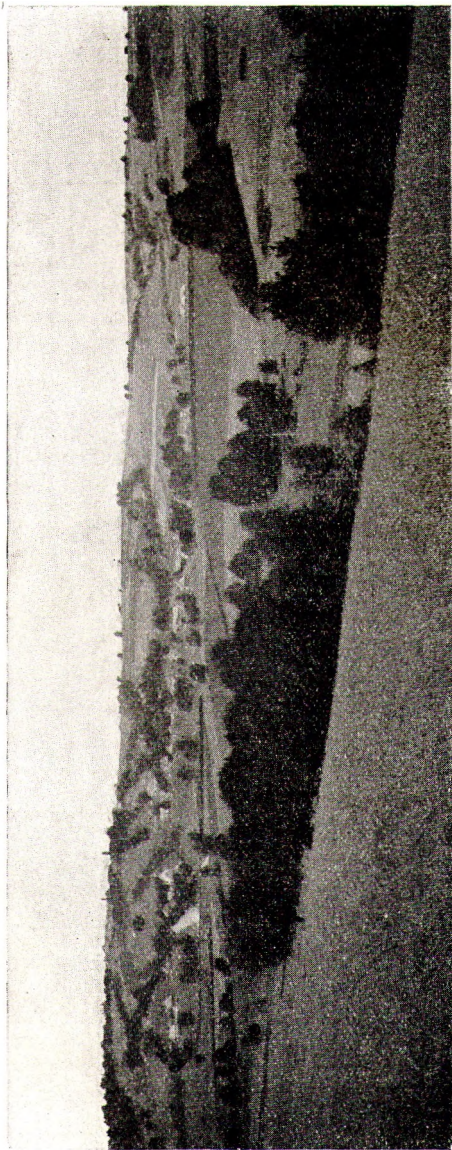
4

látunk dombnak, amikor fölmegyünk rá; mert a rajta levő gyönyörű lombozatu, szálás bükkfák egészen elfedik. A vidék északi részéből *Csonkahegyhát* és *Kustánszeg* községek környékét ábrázoló két kép bizonyítja azon tájék változatos szépségét.

Göcsej merészebb alaku kiemelkedéseit nem diszítik váromladékok, E vidéken különben is kevés vár volt. Amelyek voltak, mint a pákai, kányavári, *lenti-i* (Nempthy) s talán a várföldi (*Bánokszentgyörgy* mellett) völgyben feküdtek, mocsarak, nádasok által körül-

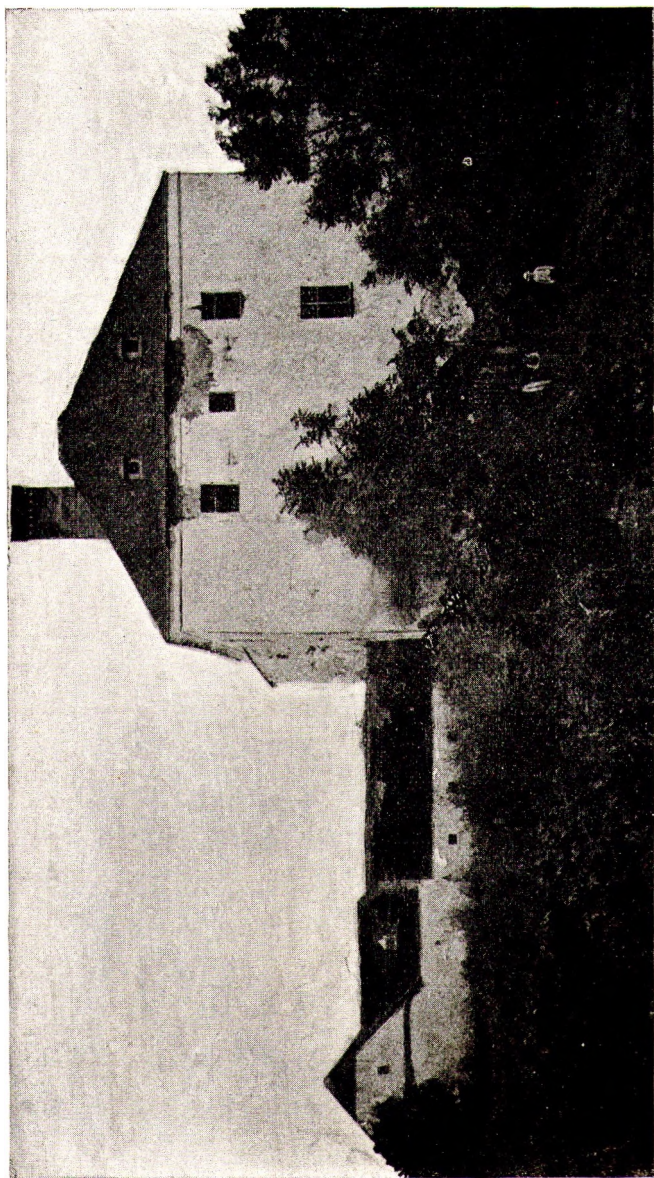

A csonkahegyháti fensíkról északra eső vidék.

Kustánszeg keletről nézve.

6

A lenti-i (Nemphly) vár romja.

7

vetten. Csak Lentin maradt a *várból* valami. A képünkön látható rom azonban már itt is eltűnt. Az Eszterházy uradalom bérlői pusztulni hagyták. Az egyik bérlő 10—15 éve a még megmaradt *várfalakat is lebontatta* s helyére magtárt építtetett. Pedig hatalmas vár volt e helyen. Már a XIII. században egyike az országban a legerősebbeknek. Kanizsa várának a törökök által 1600-ban történt elfoglalása után ezt tartották Stiria védelmi kulcsának.

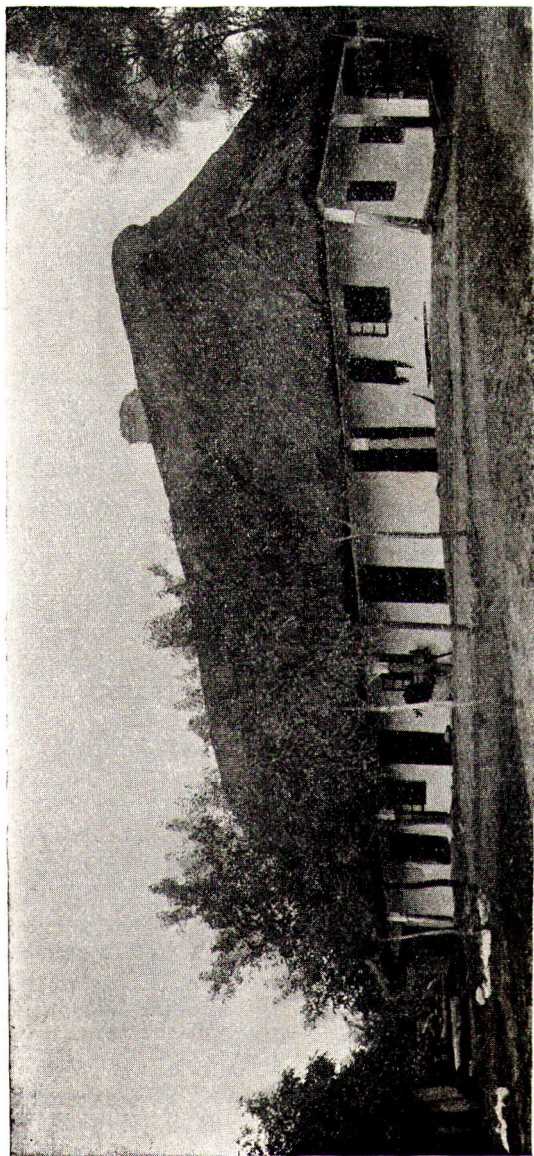
Göcsejben aránylag sok *község* van s azok általában kicsinyek. A községek tulnyomó részénél a lakosok száma 100—600 között váltakozik. 1000—2000 lakosa csak 11 községnek van.

A *házak* a kedvező fekvésü s rendszeren épült faluban a főutca mentén, két sorban, meglehetősen szorososan sorakoznak egymás mellé. Igénytelen s eredeti kis épületek ezek, agyontetözve, agyonzsuppozva. A régimódiasak egész kis favarak, köröskörül épülve. A régi házalakok négyfélék: egyvégbe építettek (I), hajlítottak (L), három oldalról derékszögüen (□) és kerítetten épültek (■). Ez utóbbi teljes négyszög. A kerített hajlékok 1—2 szobát, 2—5 kamrát, 2—3-féle istállót, ólakat s éléskamrát foglalnak magukban.

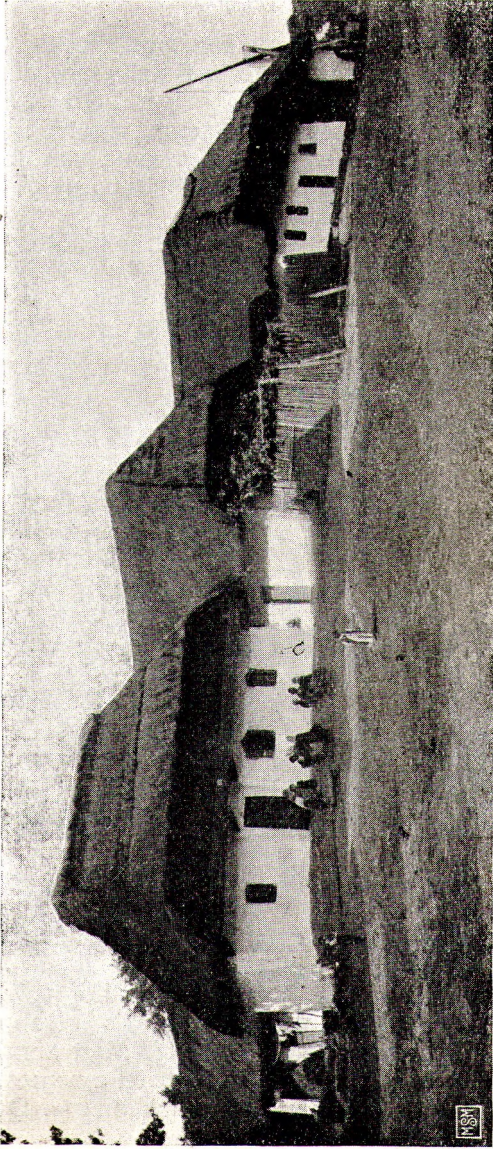
Az udvar tele trágyával. Néhol, régebben, télen oly magasra emelkedett a trágya, hogy köröskörül az épület szintájáig állott. Ilyen kerített hajlékok pusztulnak. Egész Göcsejben alig van több 200—300-nál.

A régi nemesi kuriák közül is bemutatunk *egy házat, Milejből*. Efajták már elpusztultak s csinos kőházak állanak helyükön.

A göcseji *nép*, miután az a terület, amelyen lakik, a legujabb időkig a világtól nagyon el volt zárva s iskolákban is szűkölködött, népműveltség tekintetében hátrább áll, mint a környékbeli magyarság. De korántsem olyan értelmetlen, félszeg, mint amilyennek, főleg évődésből jellemzik. Tehetsége mellett általában megvan a tudásvágya és minden jóra való hajlandósága.

Régi nemesi kuria Milejben.

Régies lázak Szilvagyőről.

9

A göcseji nép nagyon kedélyes, élcélődő és vig életet kedvelő. Minden alkalmat szívesen felhasznál, hogy egy kissé »kihánkuggya magát«. Szeret a korcsmába benézni, szívesen jár bucsura, vásárra s különösen a szőlőhegyet szereti, ahol alkalmá van az összejövetelre s pinceszerezéssel összekötött ivásra. A hegyen

Csömödéri alakok hétköznapi ruhában.

10

önti ki örömét, buját. Itt tárgyalják meg néha bizalmasabban a községi életet is.

A göcseji ember sokat ad arra, hogy *becsületos* embernek tartsák s ez természetes is olyannál, aki rátartós, sőt bizonyos fokig büszke. Mert annak lehet a göcseji embert tekinteni, különösen a nemesi részét s azokat, akik a módban »e vannak bizva«. De a sze-

szegény szintén tart magára. Hogyne! »Szégin is legyen a zembër, mëg kevi së lëgyën, — mit iër akkor!« mondják tréfásan.

Alkalomadtán önzetlenül segít a maga »nyája« belin«. Beszédközben nem egyszer hangoztatja: »Nëm vaok magamnak valu embër«, azaz nem önző. *Barát-ságát* főleg nyílt őszinte magatartással lehet megszerezni. A mézes-mázos beszédü, hizelgő embert nem szereti, mert ravasznak tartja. Közelebbi barátságot különben sem könnyen köt, de akivel egyszer megkötötte, ahhoz hű. Rokonságán és számtalan komáin kívül különösen az otthoni s hegybeli szomszédaival és pásztoraival igyekszik jóviszonyba jutni. A csertamelléki ember azt tartja, hogy a jó szomszéd a legelső rokon, még a testvérnél is több.

Férfias, bátor magatartásu. A gyávát, félnket kigunyolja, semmibe sem veszi. Kötekedő, verekedő hajlama ujabban mérséklődik. Ósi tulajdona a pörlekedési viszketegség. Jussából a göcseji ember sem akar engedni, de semmit se.

Vendégszeretete nagyjában a régi. Már Pländer Ferenc írta a mult század első felében, hogy a göcsejiek »... szeretik az idegent, szívesen házaikba fogadják, étellel, itallal ellátják és a régi szokás szerint láb-vizzel megkinálják. Szívességüket különösen a szőlő-hegyeken mutatják ki, hol nemcsak jóbarátot, hanem még idegent sem bocsájtanak el pincéjek előtt, mielőtt borai-
kat velek meg nem izlettetnék.« Részben ma is így van.

Serény, *munkás* nép. A dologtalanja, a szegvidékbeli bocskoros nemesség, mely prototypusa volt a henyességnek, kipusztult s helyébe, főleg Vas- és Veszprém megyékből jóra való, munkás nép telepedett ide.

A régi göcseji »adózó nép« *erkölcsére* nézve Pländer Ferenc azt állítja, hogy »... tiszta erkölcsü, azért cégéres gonoszokat, vagy elfajult tisztátalanokat ezek között ritkán találni.« Ellenben a kurta nemesek- s ágilisekre kedvezőtlenül nyilatkozik. A mostani göcseji nép sem elfajult. Ház-
zas élete általában tiszta. Elválások, vadházasságok ritkák.

Terünk itt nincs e nép bővebb ismertetésére, annál kevésbé az őt jellemző szokásainak elősorolására. Futólag emlitjük csak még, hogy családi életében számos oly vonást találunk, mely ősréginek tekinthető. A gyermeknevelés módja rendkívül érdekes,

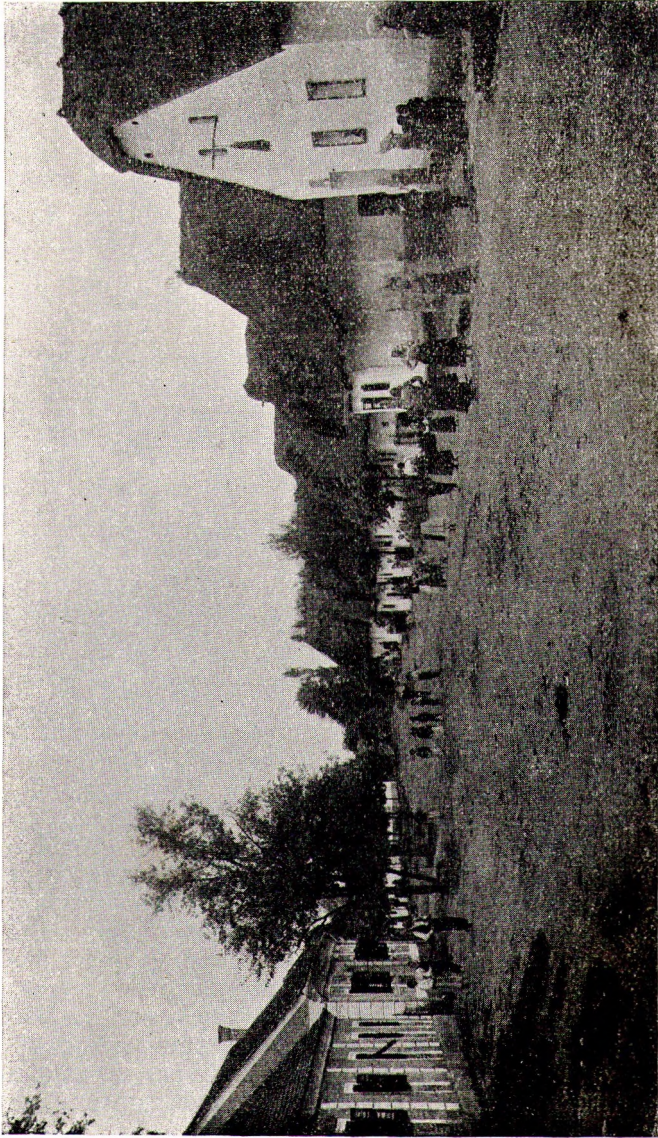
Csoportkép Bakról.

az ahhoz fűzött szokások egyrésze pedig pogány eredetű. Babonás hiedelmei, azoknak alakjai, az év egyes napjaihoz kötött szokásai, művelődéstörténeti szempontból is figyelemre méltók. Sok oly szokást tartott meg, mely mythologiai szempontból megbecsülhetlen értékű. Ha valaha a magyar mythologia elkészülhet, a göcseji nép által megőrzött (s már összegyűjtött) adat-törmelékek annak fontos részei lesznek. Mert nincs

még az országban oly magyarlakta vidék, hol annyi ősi népszokás maradt volna fenn, mint Göcsejben.

Nyelvjárását nagyjában már megirták; arról minden nagyobb magyarnyelvtani kézikönyvben tanulnak.

E nép ideköltözésének ideje, eredete homályos. Sokan a székely néppel tartják egynek. A nyelvjárás közeli egyezőségére s olyan tényekre hivatkoznak, amelyek nem holmi véletlenségek szüleményei. Hogy többet ne említsünk, ott van a regöls, mely csak Göcsejben s Dunántul némely részén és a székelységnél van meg. Egyes tájszók, azok kiejtése, feltűnő egyezést mutat a székely népével. Mélyebb összehasonlítás azonban eddig nem történt s így a székelységgel való régi együttélés egyelőre csak oly feltevés, mely bebizonyításra vár.

Utca Lendvavásárhelyen.

12

A férfisziv.

Irta: Báró KEMÉNY ELEMÉRNÉ.

Egy férfiről szól a nem mindennapi ének . . .
Egy egész férfiről, ki szilárd volt, mint
a tölgy. Büszke és hajthatatlan.
Szentandrásy Pál nem volt mindennapi
ember. Villogó szemü, olajbarna arcu, szé-
les vállu, nagy alak és bátor, férfias arcával úgy nézett
ki, mint valami pogány Isten.

Ez a hihetetlenül erős
szervezetü, herkulési izom-
zatu szál ember vérének
minden sejtjével, hatalmas
testének minden idegszálá-
val szerette a kis Baldóczy
Máriát, akinek Pesten a leg-
elegánsabb toiltettjei, a leg-
csodásabb áttetsző fehér
bőre és a legpirosabb cse-
resznye-ajka volt.

És a kis törékeny sző-
keség addig bosztonozott,
addig flirtelt vele, mig egy
szép napon férjhez ment
— máshoz. Mit tudta ő
miért? Leányos daczból?
Asszonyi hiúságból? Anyagi előnyökért?

Szentandrásy Pál, midőn letette az ujságot, mely-
ben töviről-hegyire le volt írva a diszes és nagyuri

Báró Kemény Elemérné
m. kir. honvédhuzár-századosné
Zalaegerszegen.

esküvő egészen addig, hogy az ifju pár délre utazott s hogy onnan majd a férj birtokaira jönnek vissza — sok mindenféléet érzett. De egységes gondolat, kész eszme jó sokáig nem tudott benne megérlelődni. Végre is csomagoltatott és a legközelebbi vonattal nagy külföldi utazásra indult. Utitársat nem vitt magával, csak a keserű világfájdalmat és a fekete nőgyűlöletet.

*

Már kétszer kinyílt, kétszer hervadt el az őszi rózsza, Szentandrásy még mindig a világot járta. Vadászott párducra, oroszlánra, vizilóra aszerint, hogy mily vidéken ütötte föl tanyáját. Az idei fősaisont Nizzában töltötte. Hosszas bolyongásai közben annyit mégis elért, hogy rájött arra, miszerint egyetlen mód az, hogy kevesebb ideje legyen a tépelődésre, ha teljes igyekezettel beleveti magát a társas élet hullámaiba.

Szentandrásy akaratán kívül is könnyen teremtett magának posziót. Rövid időn belül a legkedveltebb tagja lett a társaságnak, ki előtt a legzárkózottabb szalónok ajtai is megnyíltak.

Volt valami a lényében, a mi érdekessé tette. Mint egy regényhős, vagy mint egy mesebeli herceg járt-kelt új ismerősei között, egyaránt férfiakat és nőket magához vonzva.

Az asszonyok mindent elkövettek, hogy az érdekes, vagy a hogy maguk között nevezték, «a szép magyarnak» barátságát megnyerjék. Ám a sok csábításnak, művésziesen kieszelt törvéteseknek szuverén közömbösséggel állott ellent. Mintha a mult fájó emlékeit a társas élet még se tudná teljesen feledtetni...

A farsang legsikerültebb multságának a nizzai nagy opera bálja ígérkezett. A tündérkertté átvarázsolt nézőtér pazar látványt nyújtott. A színes villanylám-pák izzó ragyogása, a levegőben szállingó női illatszerek exotikus bódító illata, a jelmezesek ötletesen változatos tarkasága, a páholyokban ülő kipirult, szép asszonyok pajzán suttogása, a nyüzsgő és morajló

sokaság közvetlenségével valóságos földi paradicsomba varázsolta a jelenlevőket. És amint az álarcosok serege megindul, kart-karba öltve, melegen, puhán, szerelmesen, egymáshoz simulva, szinte érezni lehet, hogy mint röppennek a vágyteljes sóhajok szívtől-szívhez, ajaktól-ajakhoz. Ebben a környezetben, hol a jókedv tombolt, a mámor valósággal orgiát ült, a terem egyik sarkában, egy nagy legyező-pálma levelei alá vonulva nézte Szentandrásy skeptikus mosollyal az előtte elvonuló párokat. Mikor egyszerre egy sárga dominó karját megérintve, mondá:

- Bon soir Cherie!
- Madam?
- Tu ne me conait pas?
- Pas de tout!

Hej pedig ha tudnád, ki vagyok?! Ez utolsó szavaknál megremegett a kis dominó hangja, de Szentandrásynak is nagyot dobbant a szive! Megsemmisültnek hitt érzések, eltemetettnek hitt vágyak keltek életre az oly rég nem hallott ismerős hangra.

De e percben egy zsibongó csoport szétválasztotta őket és egész éjjel hiába keresték egymást.

*

Szentandrásy sokat hánykolódott ágyában és csak a madarak hajnali dalára aludt el egy keveset és amikor felébredt, akkor úgy érezte magát, mint akinek letörték a derekát. Minden tagja sajgott, most a szive is sajgott, az sajgott talán a legjobban.

Valami névtelen sejtés fészkelte magát a lelkébe, valami megmagyarázhatatlan!

Mikor elkészült az öltözködéssel és átment dohányszózába, megállott tulipánfából készült nagy íróasztala előtt és erőszakosan rántotta ki magát gondolataiból és a ma érkezett, még fel nem bontott levélhalmaz felé fordult. Szórakozottan vette a kezébe őket és bontotta fel egyiket a másik után. Legtöbb közülük teljesen jelentéktelen volt. Meghívók — meghívók — dinère, soirére, délutáni theára, érdektelen levelek,

számlák és hirdetés stb. De a legutolsónál szemei előtt összefutottak a betűk, magyarul volt írva s a levelet Ő írta, Mária.

«Bűnös asszony vagyok és szerencsétlen! Inkább szerencsétlen, mint bűnös. Hozzá fohászkodom! Aki imádkozik, az megalázkodik. Tehát egy megalázkodó, megtérő bűnös kéri a bocsánatát.

Tudom megvet! Megvetett már akkor, midőn hozzám tartozóim rábeszélésének engedve, másnak nyújtottam kezem anyagi előnyökért, olyannak, kit nem szerettem soha. De lássa, megbűnhődtem érte!

Mert midőn férjhez mentem, még nem ismerem szerelmem nagyságát, azt hittem, hogy a szerelem éles határvonalakkal elválasztható és kizárható lesz jövőm életemből. Azt, hogy szerelem dolgában a lélek egy a testtel, azt csak asszonykoromban tanultam meg. És ekkor kezdődött az én bűnhődésem. Az a lelki szerelem, mely magához fűzött, mely napról-napra ellenállhatatlanul tört ki, erőnek erejével jött, pusztított és dulta fel az én házasságomat.

Egy könnyteli éjszakán beláttam, hogy mindketőnk érdekében jobb, ha elválunk. Elhagytam férjem házát és — most szabad vagyok! Megesküdtem magamba, hogy bármi okból lettem azé, akié voltam — nem leszek másé soha, csak a magáé . . .

Mert szeretem önt! És imádom önt! Maga nekem volt teremtvé és én megcsaltam önt és saját magamat. Szeretem — és követtem egész idáig. Itt állok az ajtó előtt és várom. A vérem háborog, a szívem dobog, mert érzem, hogy jönni fog szerelmebben, mint valaha, a maga

Máriájához.»

Mária fantasztikus levelének olvasása után félig önkivületbe esett. Nem szakította meg semmi nesz, csak a tavasz halk fuvalma. Egy élőlény sem volt látható vagy hallható, úgy hogy a férfinak az az érzése támadt, hogy ez a nagy magányosság az ő lel-

kének előbbeni elhagyatottságához hasonlít. Különös állapot volt az, oly megrázó és megzavaró. Itt állani tuláradó szívvvel, mely telve van ezer keserű szemrehányással, ezer kétségbeeső panasszal. Szivettépő pillanat volt ez és mégis szebb és kívánatosabb, mint a milyent valaha remélhetett. Most, hogy tudta, hogy abból a visszataszító sablonból egy más világ, egy virágos kert lehet az élete, hol a Mária törékeny szöke alakja lebeg, mint egy csodálatos, ragyogó bűbajos tündér, aminőt rózsapiros hajnalhasadásakor az álom tündére csókol a bűnös emberi szemekre.

Szive lázas tűzben forrott . . .

— Mit csináljak? — kérdezte önmagától.

— Menj hozzá! — sugta lelke gyengébb fele, öleld magadhoz s csókold le ajkairól a felkinált üdvöt s boldogságot!

— Nem lehet! — felelt a józan ész s a férfi-akarat.

— Menj oda, hisz nem érzed, csak téged szeret, érted hagyott el mindent, otthont, családi tűzhelyet! — csábitja vérének lobogó indulata. Menned kell, mit tépelődöl? — hajtja a sejtelmes, titokzatos boldogság után felébredt vágya.

És megindult az ajtó felé, hogy annyi mérhetetlen szenvedés után magához ragadja őt, akit számára örökre eltemetettnek hitt.

— Megállj! — riadt fel a szunnyadó lelkiismeret! — Egy Szentandrásy sohsem lehet jellemtelen! Hisz a még szabad volt, elcsalta téled tiszta, önfeláldozó szerelmedet! S most cserébe a családi tűzhelyről ellopott s bűnössé vált szerelmét elfogadhatod-e az önmagát kínálótól!?! . . .

Megremegett egész valójában s lelke bódító álmából felriadva kiáltott fel: Nem, ezerszer nem! Ezt egy Szentandrásy nem teheti! . . .

Kigyult két ragyogó szeme, lelkében csodás nyugalom áradt szét és szép, nemes arcára az igazi férfi

örökszép vonásai vésődtek. Nyugodtan ült le most már íróasztalához s formás betűkkel írta meg levelét:
«Asszonyom! Ön téved! Mi sohasem ismertük egymást!

Szentandrásy Pál.»

Lezárta, csengetett inasának s gyorsan, nagyon gyorsan küldte el azt vele . . .

Akinek pedig e levél szólt, epedő vágygyal tépte fel . . . s sápadt ajkairól nehéz sóhajtás szakadt fel összetört lelkének jajkiáltása:

«Most ismertelek meg, hogy elvesztettelek! Te erős, nagy ember, áldjon meg az Isten! . . .

Hóhéerverseny.

Írta: HALIS ISTVÁN.

Salamegye hóhéra meghalt a múlt század negyvenes éveinek elején.

A híres hivatal elnyeréseért rögtön lépéseket tettek a szentgróti, kanizsai meg az egerszegi gyöpmesterek. Ugy látszik akkor is «kilincselni» kellett az állásokért, mert a pályázók jártak vicispánhoz, ügyészhez, csöndbiztoshoz a hóhérság elnyerése végett.

A kanizsai gyöpmestert az ügyész ekszámen alá vette. Ilyenfélekép beszélt vele:

— Tudja-e a hóhéri tennivalókat?

— Tudom.

— A keréketörést is?

— Azt még nem próbáltam.

— Hát a nyakazást?

— Azt sem.

— Hiszen akkor semmit sem tud! Talán azt gondolja, hogy a hóhéri hivatalt is csakugy el lehet végezni, mint a városbiróságot?

De már ezt nem hagyta

Halis István

városi tanácsos Nagykanizsán.

magán száradni a gyöpmester. Haragosan kérdezte:

— Hát az egerszegi meg a szentgróti gyöpi jó lesz hóhérnak? Azok sem törtek kerékbe, nem is nyakaztak!

Ez igaz volt. A fiskus nem tehetett mást, mint némi reményt nyújtott a pályázónak:

— No jól van! Bizzék az ügye kedvező elintézésében és menjen haza nyugodtan!

De a másik két pályázó is járt a protekció után. Különben pedig mind a három pályázó régi hóhér család sarjadéka volt. Mi nem is lehetett másképen, mert a hóhér ivadékok csak hasonrangu családba házasodtak a kényszerűség miatt. Tudniillik az utszéli koldus is megvetette a magyarok közül ezt a mesterséget. Sőt szükség esetén még a cigányt is csupán életveszélyes fenyegetés mellett lehetett az akasztás elvégzésére kényszeríteni. Ezért legtöbbször német vagy cseh volt nálunk a hóhér.

S éppen ezért voltak a pályázók mindannyian rokonságban egymással is, meg a soproni, bécsi, brünni és prágai hóhércsaládokkal is.

Az egerszegi gyöpmester különbnek tartotta magát a szentgróti, meg a kanizsai sógoroknál, mert az ő felesége nagybátyjának jutott 1818-ban a szerencse, hogy egy mágnásnak, az utolsó Beleznay grófnak fejét levághatta s a pallost az egerszegi gyöpmester örökölte. Persze a pallost valóságos kincs gyanánt őrizte.

A szentgróti gyöpmester pedig azt hánytorgatta, hogy olyan *munkát* senki se tud készíteni, mint ő.

Mielőtt azonban Szalamegye betöltötte volna a hóhéri állást, rendkívüli dolog történt Ebergényben.

Ebergény kicsi falu Göcsejben. Tiszta magyar lakóit avar utódoknak tartják. Még manapság sem igen mozdulnak ki falujokból: abban a zsuppos hajlékban hálnak meg, ahol születtek.

Alig mult el a század legrettentőbb kolerája, már egy különös új járvány kezdett pusztítani Ebergényben, meg a szomszéd Erzsébethegyen. Erős,

egészséges emberek jó étvágygal megvacsoráltak és reggelre halva voltak. Valami ismeretlen nyavala ölte meg őket.

Napjainkban sem igen szeret orvost hivatni a göcseji ember, hanem azt tartja: «Meg lehet hanyi doktor nekünn is!» Hát még nyolcvan év előtt hogyan jutott volna eszébe doktor, hisz az egerszegi fizikuson kívül csupán Keszthelyen, Kanizsán meg Lendván volt orvos a vármegyében?

A parasztnak tehát szépen rá kellett hagyni az egész dolgot a mindenható Istenre: akit ő szólít, az meghal, punktum!

A sűrű halálozásnak csupán annyi hatása volt, hogy litániakor áhitatosabban énekelték: «Hirtelen haláltól, ments meg uram minket!»

Már néhány esztendeig pusztított az ismeretlen pestis, míg utoljára mégis gondolkodóba ejtette az embereket az a furcsaság, hogy a járvány csupán feleséges embereket támad meg. Sem asszonyt nem bánt, sem pedig legényt vagy özvegy embert.

Figyelni, nyomozni kezdtek. És csakhamar iszonyu bünt fedeztek föl: asszonyok ölték meg hitese férjüket.

A mérgezés egész sora bizonyosodott be. Épen úgy, mint ezelőtt tizenhárom évvel a fityeházi asszonyoknál.

Különben is nagy hasonlóság van a két eset között. Mind a fityeházi, mind pedig az ebergényi asszonyok szerelem vagy boszu miatt mérgezték. Ha valamelyik menyecskével az ura kegyetlenül bánt, (ami éppen nem volt ritkaság) vagy ha az asszony mást szeretett: eltették utból a férjét.

Az ebergényi gyilkolásról immár uton-utfélen beszéltek, mikor Szalamegye ügyésze perbe fogta a bünösöket és hosszu eljárás után az 1840. év táján sikerült neki halálra ítélni két asszonyt.

Ezekre pallos-halál várt, mert Werbőczy Tripartituma szerint csak a közönséges embert volt szabad

fölakasztani, míg asszonynak és nemesnek pallos dukált.

Ma már alig tudjuk elgondolni, mekkora érdeklődést keltett az ítélet az egész vármegyében. Akkor a kivégzés teljes nyilvánosság mellett mindenféle ceremóniával járt. Pallos halál meg éppen rendkívüli ritkaság volt.

«Regula szerint» a két asszonyt jól megláncolva kítették a «siralomház»-ba három napig. Mellettük a vármegye két-két katonája örködött talpig fölfegyverkezve. Sőt a megyeház kapujában *oron kívül* őr állott éjjel-nappal, míg csak meg nem történt a kivégzés.

Siralomház gyanánt a vármegyeház egyik nagy szobája szolgált, melynek utcára néző egyetlen ablakát erős vasrostély védte. (E szobát később a telekkönyvi hatóság használta ülésteremnek.)

Mindenik asszony előtt feszület állott az asztalon. A feszületek mellett éjjel-nappal két-két gyertya égett.

Három napig tódult a vármegye népe megnézni «az elvetemedett személyeket», kiknek részére minden látogató egy-egy pénzdarabot dobott az asztalra helyezett tálba.

Az így begyűlt pénzen a halálraitélt hozathatott magának pecsenyét, bort vagy másféle enni-innivalót. Ami pénz így el nem fogyott, azt szent célra kellett fordítani: a papnak adták, hogy misét mondjon a bűnös asszonyokért.

De ez alatt az idő alatt a kivégzésre is el kellett készülni.

A hóhérságra pályázók közül a vicispán berendeltette a szentgróti meg az egerszegi gyepmestereket. A jurátusa küldte a berendelő parancsolatot. A vicispán valamelyik Kerkápolyi volt, a jurátus pedig az eőri Szabó család egyik fiatal sarja, ki megkérdezte a vicispántól:

— Hát a kanizsai gyöpmestert miért hagyta ki urambátyám?

A vicispán nevetett és azt válaszolta:

— A fiskus akarata az egész! Nem hagyott békét, amíg bele nem egyeztem, hogy az ebergényi asszonyokon remek munkát csinálhassanak a szentgróti meg az egerszegi gyöpmesterek. Majd ezek közül nyeri el egyik a hóhéri állást, mert csak az lehet a vármegye hóhéra, kinek remekje van! A kanizsainak nem lesz remekje s kedvéért nem fog elítélni még egy asszonyt csupán azért, hogy ő is kapjon remek munkát!

A becitált két gyöpmester pontosan megjelent a vármegyeháznál. A második vicispán adta ki nekik az utasítást, ki tudott németül beszélni és akiről azt suttozták, hogy az öreg apja zsidó volt. Azt kérdezte a pályázóktól:

— Nyakaztatok-e már?

— Nem! válaszolták csüggedten a németek.

— Akkor jól van! vigasztalta őket a második alispán. Most alkalmatok lészen hozzá! Mindegyitek kap egy asszonyt, kin elvégezheti a remeklést! Az lesz a megyehóhér, aki szebben dolgozik! Mert nem akarunk Kanizsáról (abból a *zsidófészekből*) hóhért hozni a vármegyére!

A pályázók felvidámodtak annyira, hogy az egerszegi gyöpmester még kérni is merészelt valamit. Azt, hogy a vármegye csináltasson a kivégzéshez olyan vörös ruhát, amilyen a királyi parancsolatok szerint dukál.

A második alispán azt mondta:

— A vármegyének most nincsen ahhoz való posztója! Az egyszer dolgozzatok fekete ruhában! Az is elég ijesztő!

A két gyöpmester megköszönte a jó indulatot és nagy ambícióval fogott hozzá a munkához.

Először is lehozták a megyeház padlásáról a két hóhérszéket és a két darab pallost. Ezek a vármegye tulajdonai voltak.

A vörösre festett székeket lemosták, a palloso-

kat pedig napokig fenték, tisztították, míg borotva élességüvé lettek.

Ez idő alatt a pecérek a kivégzés helyét készítették.

A városon kívül, az *Akasztófa-domb* mellett, mintegy két méter magas és negyven négyszög méter széles új dombot hánytak földből. Tetejét kiegyengették, aztán beborították szép zöld gyeppel. A hóhérszékek lábait földbe vert cövekekhez szilárdan hozzákötözték, hogy megmozdítani ne lehessen. Ez azért volt szükséges, hogy a székekre kötött asszonyok a rémületes utolsó pillanatban székestül együtt fel ne ugorhassanak és kellemetlenséget ne okozhassanak a — hóhérnak.

A kivégzés előtti éjjel az egerszegi sógornál hált a szentgróti gyöpmester.

Már éjfél után mind a két hóhérjelölt fölkelt az ágyból. A szentgróti pálinkázgatott, hogy a pallos-suhintáskor ne remegjen a keze.

Az egerszegi pedig szó nélkül elment hazulról. A beözönlő falusi nép úgy reggeli három óra tájban a szentháromság szobor előtt az utcán látta imádkozni.

A kivégzési cerimonia nagyon hosszú volt.

Hajnalban a pap meggyóntatta a két asszonyt. Aztán a porkoláb összekötöztette a félholt személyek kezeit és pontban hat órakor szekérre ültette őket. Mindeniket más-más szekérre. A bűnösök arca hátrafelé volt fordítva és mindenik mellett egy pap meg egy fegyveres megyehusár ült.

A harangozónak is jutott szerep. Egy megbízott embere vigyázta, hogy mikor indulnak meg a halálra-vívó szekerek. Induláskor a megbízott sebesen elfutott a templomtérre, jelt adott a toronyban váró harangozónak, ki rögtön megkondította a *lélekharangot* és húzta egészen a kivégzésig.

Igy a lélekharang szünet nélkül való csilingelése között ünnepi menetben vitték ki az asszonyokat. Ezer meg ezer ember kísérte.

A két szekér mellett széles kardu, cifra tarsolyos megyehuszárok lovagoltak, kik máskor a hivatalos leveleket szállították.

A huszárokon kívül még *hivataluknál fogva* jelen kellett lenniök a börtönőröknek, kiket a várnagy vezetett. Utánuk a szolgabíró következett, ki nélkül az a kivégzés éppen nem történhetett meg, mert ő az egész uton kezében tartott egy piciny pálcát, melyet a kivégzés előtt ketté kellett törnie.

Az óriási néptömeg minden tagja nagyon megszokta nézni azt a kis faágot, mert az volt az általános hit, hogy ha a szolgabíró nem tudja eltörni kettéfelé a pálcát, akkor szabadon kell eresztetni a bűnöst.

Lassan, méltóságosan haladtak már csak azért is, hogy a szintén nagy számban kivonuló pendelyes gyerekeket agyon ne szorítsák vagy el ne gázolják.

Már messziről meglátta mindenki az emelvényen a fekete ruhás két hóhért.

Mikor az ezernyi nép a vesztőhelyig ért, akkor az asszonyokat a szolgabíró intésére leszállították a szekerekről. És ekkor a szolgabíró hangos szóval még egyszer fölolvasta előttük a «szentenciát.» Az ítélet-hirdetés után eltörte a vékony, száraz pálcikát és két darabban odadobta az asszonyok lába elé, azt kiáltván:

— Istennél a kegyelem!

E szabályos eljárás után a gyöpmesterek vették át a két asszonyt.

Pecéireikkel odakötöttették a vörös székhez az asszonyok kezét-lábát. A két nyomorult még mindig remélt, mert hire futamodott, hogy a király megkegyelmezett az — *egyiknek*. Természetesen mind a két asszony reménykedett, hogy ő lesz az egyik. Azt is mesélték, hogy a kegyelmet a legutolsó pillanatban hirdetik ki.

Eközben az egyik elítélthez odalépett az egerzegi gyepmester, lenyirta haját és bekötötte szemét. A lassu készülődés alatt a nézők közül sokan rosszul lettek.

A szentgróti mester lenézte társa mesterkedését. Néha be-benyult kabátja hátsó zsebébe és butykost vett elő. Pálíkázott. Majd gunyosan rászólt az egerszegire:

— Rosszul csinálod, *Michl* sógor!

Tudniillik az egerszegit Mihálynak hívták. Kessel-dorfer Mihálynak.

Kesseldorfer kézbe fogta a pallost és keresztet vetett magára. A közelállók hallották fohászzkodását:

— Az Atya, Fiu és Szentlélek Istennek nevében!

A fényes pallos egyet villant a napfényben. Suhintás hallatszott. Abban a pillanatban az asszony feje felugrott a levegőbe. Egyet kalimpált és úgy esett vissza a földre, hol az esés erejénél fogva jó messzire elgurult. A csonka testből az ég felé lövellt a vér hatalmas sugárban.

Igazi remekmunka volt! Nem lehetett volna szebben csinálni.

Most a másik asszonyra került a sor.

A szentgróti mester nem vágta le az elítéltnak a haját, sem a szemét nem kötötte be. A közönség felé fordult és hetvenkedett:

— Ájne májszterstuck werde ich máchen!

Utasítására az egyik pecér kezébe fogta az elítélt hosszú haját és fölfelé tartotta, hogy a fej a hajnál fogva a pecér kezében maradjon a levágás után.

A félholt asszonynak a rémület miatt kimeredt szeme még mindig a messze távolban révedezett. Utolsó pillanatig várta a *fejér keszkenőt lobogtató* lovas hirnököt. Meg kell annak érkezni, hisz egyikök kegyelmet kapott!

Egyszerre hozzásujtott a szentgróti mester.

Részeg volt-e, vagy megzavarta sógorának a sikere? nem tudni. Csak annyit látott az iszonyat miatt megnémult nép, hogy a vágás félarcban találta az asszonyt. A szerencsétlen nő kiáltozni kezdett. Azonban a vágás folytán a szája egybeszakadt a fülével s

az óriási nyíláson csak rettenetes ordító hang tört ki, de nem lehetett megérteni egyetlen szavát sem.

A gyepmester megrémült, hogy rossz munkájáért a nép agyonveri. Emiatt még bizonytalanabb lett a második vágása. Megint fölebb vágott, mint kellett volna. Ismét a fejre ütött. Hirtelen harmadszor is sujtotott. Hiába! Megint rosszul talált! A fej még mindig a törzsökön volt. Ujra odacsapott. És végre a negyedik vágás elszakította a fejet. A pecér is, meg a mester is csupa vér lett a szörnyű mészárlásban.

A kanizsai gyöpmester szintén a néző seregben volt. Nem állhatta szó nélkül a rettenetes munkát, hanem fölordított:

— Agyon kell ütni a kontárkodó gazembert!

A néptömegbe a rémület belefojtotta a lélekzetet. Nem értette meg a kiáltást. Zúgott és orditozott ugyan, de eszébe se jutott, hogy meg kellene torolni a förtelmes gyilkolást. Németek között azonban pórul járt volna a szentgróti mester. Mert például Magdeburgban 1611-ben ilyen «kontár munkáért» *Galle* hóhért agyonverték pecérestül együtt.

A kanizsai gyöpmester a végén leszólta az egész kivégzést:

— Én jobban csináltam volna mindeniknél! Nem folyamodtam volna sem a pálinkához, sem az Istenhez!

El is érte a büntetés! Mert a nép az istentelen nyilatkozatért ütni kezdte és csupán futás mentette meg attól, hogy darabokra nem tépték.

A hóhéri állást természetesen Kesseldorf nyerte el. De rá is termett. Olyan széles volt a marka, hogy fél tenyerében elfért az emberfej egészen. Különb is öles magas volt. Mindennap eljárt a templomba, akármilyen rossz volt az idő. S mikor már az öregség miatt nem tudott járni, akkor hintón vitette magát a misére.

Mert a mesterség jól jövedelmezett és elég gazdag volt ahhoz, hogy hintót tarthasson magának. A

hóhér Szalamegye virilistái közé emelkedett. Különösen sok «gazember» került keze alá az ötvenes években.

A hóhérok remekelését pedig sokáig nem feledte el a nép. Ugy mesélgették a későbbi nemzedéknek, hogy a rosszul teljesített kivégzés miatt halálra ítélték a szentgróti gyöpmestert. «De a császár pardont adott neki, mert a hóhérok a császár szolgái!»

Zalamegye halhatatlanjai.

Irta: SUSZTER OSZKÁR.

a) Költői.

Zalamegye nevét először Zrinyi Miklós, a késői magyar renaissance legkiválóbb alakja hozta az irodalommal kapcsolatba. Az egész ország sorsára kiható élete külső megnyilvánulásaiban gyermekkorától haláláig majdnem kizárólag Zalamegye határai között folyt le; nagy művében híres öse, a szigetvári hős, mellett zalamegyei magyar és horvát katonák véreznek el a magyar hazáért. S ő az első, akivel a zalamegyei nyelvjárás az irodalomba is bevonul.

Azután a nagy megújulás korában, a 18. század végén és a 19. század elején jutott ismét nagy szerep Zalamegyének az irodalomban. Mintha Zrinyi Miklós szelleme, amely katonai, politikai és irodalmi téren egyaránt produktív volt, támadt volna fel újra, de sok-sok egyénre felaprózva. Ebben a korszakban a magyar társadalom és irodalom a legteljesebb kölcsönhatást tünteti fel. A társadalmi élet ismerete nélkül nem lehet teljes képünk a megújulás kora szellemi életének igazi méreteiről. E kor a lassankint egységesnek induló nemzetet még széttagoltságában mutatja be. Csak itt-ott tűnnek fel az egységességnek némi jelei. A közlekedési eszközök kezdetleges volta, az ősi hagyományok, egyes országrészeknek önálló történelmi múltja a magyar társadalmat sok kisebb társadalomra bontották fel. Ez a széttagoltság a politikában határozottan gyengeséget jelentett, az irodalomnak azonban inkább

erőt adott, mert a különböző lokális sajtóságokból alakult ki nagy klasszikusainknál az egyetemes magyar nemzeti jelleg, mint ahogyan a nemzeti zászlón is három különböző szín együtt alkotja a magyar nemzeti egység szimbólumát.

Az ország egyes vidékei szerint más-másoknak jutott a közéletben a vezető szerep. Erdélyben még a nemzeti fejedelmek hagyományaként a főnemességé volt a vezérség s közülük is különösen azoké, akik a fejedelemnek leszármazottai voltak, vagy akiknek ősei egykor a fejedelmi udvarokban jelentős szerepet tölthettek be. A főnemesek közül kerülnek ki az irodalom és művészet legkiválóbbjai is; nemcsak a mecénások, hanem az alkotók is. Barcsay Ábrahám a fejedelmi sarj, Bessenyeinek az irodalom nagy reformátorának legderekasabban segédkezett; az idősebb Wesselényi Miklós az első erdélyi szintársulatnak pártfogója, oktatója és rendezője volt.

Fejedelmi családból származott Kemény Zsigmond, a nagy regényíró is. Jósika pedig anyai ágon Báthory Istvánnal, a nagy fejedelemmel és még nagyobb lengyel királlyal volt rokonságban; ezt nagyon szerette is emlegetni s büszkén írja emlékiratainak egyik helyén, hogy egy erdélyi lakoma alkalmával egy hosszú asztal mellé mind fejedelmi családok sarjai kerültek. Az erdélyi magyarság zömét, a nemzetségek tengere választotta el az egykori fejedelmi városoktól s az ott élő főuri társaság hatásától s így a 19. sz. elejének erdélyi magyar társadalmá csak nagyon exkluzív, előkelő kis körre szorítkozott. De a belőle fejlődő költészet átlépte ennek a kis körnek határait s országszerte ismertté lett. Az Alföld társadalmában, ebben a korban leginkább a népből feltörekvő tehetségek vitték a főszerepet. A kollégiumok tanárai, volt tanulói, különösen a papok alkották az alföldi művelt társadalmat. Az ősi debreceni kollégium adta meg ennek a társadalomnak a szívet. Az ebből kikerülő többnyire népies eredetű írók tele vannak ősi erede-

tiséggel, humorral, de bizonyos kollégiumi nyerseséggel is, előfutárai annak az iránynak, amely később Arany és Petőfi költészetében teljesen kifejlődve és megtisztulva klasszikus magasságra emelkedett.

A nyugati megyék s így Zalamegye akkori állapota is bizonyos különösségeket tüntet fel, amelyeket a faji jellemvonásokból, a földrajzi helyzetből s a történelmi multból lehet magyarázni. Az itt letelepülő ősi magyarságnak a nyugati németességgel korán elkezdődő s állandósuló érintkezése okozza azt, hogy itt egymás mellett élnek s éltek már a multban is a legjellemzőbb magyarosságok és idegenszerűségek, miként a nép nyelve is valóságos tárháza a honalapítók nyelvéből megmaradt ősi sajátságoknak, de ezekkel békességben megférnek a legfurcsább németes szerkezetek. Ősi magyaros érzés lobogott ennek a társadalomnak a szívében, de azért mohón szívta magába a nyugatról beszivárgó német szokásokat. Az idegen nyelv s idegen divatok itt terjedtek el legelőbb. Nem véletlen az, hogy éppen itt írta Berzsenyi hazafias tüztől izzó ódáját a magyarság ellen, amely «eldődeinknek bajnoki köntösét s nyelvét megunván, rut idegent cserélt». Ennyi tüzzel, ennyi elkeseredéssel máshol meg sem írhatta volna. A német szó annyira divatozott, hogy még Szegedy Róza is, Kisfaludy Sándornak a műzsája német verseket irogatott s német versekben magasztalta őt is az akkori aranyifjuság. A nyugati határtól távolabb eső országrészekbe egyenlő mértékben jutottak el a különböző idegen hatások s szép harmoniában egyesültek a magyar nemzeti jelleggel; itt azonban a többi idegen kulturhatás közül erősen kiemelkedett a német nemzeté, mert a közeli gyöngébb hang tulharsogja a távoli erősebbet.

De a társadalmi és irodalmi élet jellegének kialakulásában nagy része volt a történelmi fejlődésnek is. A köznemesség intézménye sehol sem alakult ki olyan erősen és sehol sem jutott olyan fontos szerepre, mint a dunántuli megyékben. De ehhez a vi-

dékhez tapadnak a magyar kereszténység legrégebbi hagyományai is. Az egész Dunántul tele van a köznemesség és a magyar kereszténység multjának beszédes emlékeivel. A régi diétákon és megyegyűléseken latinul szónokoló nemesség és az ősi kolostorokban latin írókat olvasó és fordító szerzetesek a latin nyelvvel együtt a római műveltségnek és irodalomnak is legmegértőbb hivei; lehet-e csodálkozni azon, hogy a római klasszicizmusnak a magyar költészetben a vas megyei Berzsenyi és a zalamegyei dióskáli születésű Virág Benedek*) a legkiválóbb képviselői. Abból a körülményből, hogy a köznemességből kerültek ki ezen a vidéken a politika és irodalom hangadói, magyarázható a zalamegyei költők egy másik közös sajátsága is: bizonyos konzervativizmus, amely az országszerte mindig jobban erősödő reformmozgalmakkal nehezen barátkozott meg, sőt ilyen elzárkozást tanusított a nyelvújítással szemben is.

A nemesség hozzászokott ahhoz, hogy önmagát tekintse a nemzetnek, kényelmes, jó módban élt, meg volt elégedve a helyzettel, nem kívánta a változásokat, amelyek ősi nyugalmaiból, megszokottságából kizökkentik. Ritka ebben a költészetben nagy átalakulásokra hívó szózat, de gyakori a jellemek dicsérete s még gyakoribb a multnak, különösen régi hadi dicsőségnek magasztalása. Ezt a gondolkodást és érzést legköltőibben Kisfaludy Sándor és Berzsenyi Dániel fejezi ki. Berzsenyi nem tartozik ugyan a zalamegyei költők közé, de teljesen hasonló összetételű társadalomban élt, a keszthelyi Helikon-kör pedig, amelynek szintén tagja volt, formális egységet is teremtett közötté és a zalamegyei költők között.

Kisfaludy Sándorban egy német könyv olvasása kelti azt az elhatározást, hogy regéit megírja. De életkörülményei, különösen a Napoleon elleni háborúk

*) Szül. 1754-ben Dióskálon, † 1830. jan. 30-án Budán. A budapesti belvárosi templomban van fehérmárvány emléke. Ferenczy István alkotása.

elsodorják hazulról s csak később fog régi tervének kiviteléhez, amikor fényes és izgalmas bécsi tartózkodásából és a francia hadjárat küzdelmeiből hazatér s

Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza közös sirja Sümegen.

a Balaton vidékén csöndes családi tüzhelyt alapít s miután nevét a Himfy-dalokkal már ismertté tette. A régi nemesi kuriákon még egy könyvet sem fogadtak

olyan erős rokonérzéssel, mint Kisfaludy regéit. A nőket a regék érzékeny romantikája hatotta meg, a férfiakat az érzékeny történetek közül kivillanó régi dicsőségnek a fénye. Regéiben megelevenedik a Balaton-vidék rombadőlt várainak egykori diadalmas élete. A történetek itt-ott a német eredetire emlékeztetnek, de a bennük viaskodó harcosok középkori magyar daliák, lírai bevezetésein, hangulatos leírásain pedig a Balatonvidék szelid bája tükröződik vissza. A regékből a már kiforrott, szenvedélyektől megtisztult érzésű férfiúnak harmonikus lelke árad ki.

Kisfaludy Sándor és Hírnöke
 Irerenséj
 Új epikáját kíván

Kisfaludy Sándor kézírása.

Kisfaludy a nemesség multjának, Berzsenyi a nemesség jelenének a költője. Gondolatban és érzésben Virág Benedeket követi, de költői erőben és kifejező képességben sokszorosan felülmulja. A »Romlásnak indult hajdan erős magyar« harsány szava mellett csak gyöngén hangzik a «változások» ébresztő szózata. Berzsenyi költészetéből erős magyaros érzés, de a konzervatív magyar ember érzése sugárzik ki. Költészete legerőteljesebben azokban a költeményeiben nyilatkozik meg, amelyekben a nemzet hadi érenyeit dicsőíti. A hadverő ősök harcias szelleme tombol benne, amikor a felkelt nemességet üdvözli, amelynek «nem rabbérbe emelt bús buzogányt keze.» De az elkeseredés szenvedélye izzik szavaiban, amikor a «veszni tért» erkölcsöt ostorozza. A lelkesedés és szenvedély szavát a megelegedés hangja váltja fel,

amikor a politikai állapotokról irt. A jelent, a változhatatlan, meg nem mozdítható békés jelent magasztalja politikai költeményeiben. Szívesen zengi Mária Terézia korának dicsőségét, aki alatt «Saturnus áldott lelke jött fel.» A «Balaton»-ban pedig Magyarországot mint a boldogság ideális hazáját mutatja be, ahol «a gazdag palotát lakja királyi szabadság s a gunyhók lakósit szent törvény jobb keze védi.» De ezek a költeményei nemcsak a nemességnek a meglevő állapotokkal való megelégedettségét tükröztetik vissza, hanem kedvenc költőjének az Augustust magasztaló Horatiusnak hatását is. Csakhogy Berzsenyi tollát nem a hizelgés vezette. Erre nem is volt szüksége. Büszke göggel hivatkozik Kazinczyhoz irt egyik levelében családi hagyományaira és független anyagi helyzetére; s vagyont nem az Augustusok kegyének köszönhetette, hanem ősi jussként örökölte. Lelkesedéssel, de néha bizonyos rövid látással magasztalja korának nevesebb embereit is. Egyenlő hévvel ünnepli Kazinczy Ferencet és Helmeczy Mihályt, Kisfaludy Sándort és Dukai Takács Józsefet. Azonban dicséretei mindig önzetlenségnek, még akkor is, mikor kora leghatalmasabb arisztokratáit (pl. gr. Festetics György, hg. Eszterházy Miklós) magasztalja. Aki nem kereste az Augustusok kegyét, még kevésbé kereste a Maecenasokét.

Berzsenyinek és Kisfaludynak nemcsak a gondolkozása rokon. Azokban a költeményekben, amelyekben Berzsenyi szakít a görög-római versformákkal, lehetetlen fel nem ismerni a rokonságot a Himfy-dalok könnyen folyó ritmusával, minden cifrázástól ment magyarságával. Ennek bizonyítására álljanak itt «Egy szilaj leánykához» c. költeményének következő sorai: «Siratlak, ha nyugalomra Hajtom árva fejemet, Oh siratlak, míg könnyeim Forrása el nem apad, Mig be nem hunynak szemeim, Mig szivem meg nem szakad.»

Berzsenyi költészetét, még legerőteljesebb és legszebb költeményeinek nagy részét is, bizonyos mértékig az elavultság színével vonja be a görög és

római világ képeinek tulságos halmozása, amelyekkel költeményeit feldiszipette. Egyes erőteljes, zengzetes és kifejező sorai azonban önálló életet is élnek s valósággal hozzátartoznak mai nyelvkészletünkhöz. Még Arany és Petőfi műveiből sem forog közszájon annyi idézet, mint Berzsenyi költeményeiből.

Kisfaludy és Berzsenyi költészetének szelid békéjébe, patriárchális csendjébe élesen sivit bele Batsányi Jánosnak*), a tapolcai születésű, jobbágy származású költőnek harcias hangja. Ő már nem a letűnt multat idézi fel, nem is a jelennek boldogságát magasztalja, hanem a jövőt akarja előkészíteni. Egészen

A amico suo Kisfaludis
Batsányi J.

Batsányi János kézírása.

külön helye van a zalamegyei költészet történetében. Szavában, amellyel a nemességgel szemben az elnyomott jobbágyság védelmére kel, a francia forradalom mindent elsőprő vihara zúg. A francia forradalmat köszöntő verse az elnyomottakat rajongóan szerető s az elnyomókat szenvedélyesen gyűlölő, dacos és minden szenvedésre kész léleknek félelmetesen szép megnyilatkozása. Ez a szenvedélyes hang folytonosan tombol költészetében, minél jobban közeledik az osztályérzéstől az egyetemes nemzeti érzéshez. A szenvedély hangját előbb a hazafas hév, majd a börtönben irt elégiáiban a fájdalom érzése, később pedig a

*) Született Tapolcán 1763 május 7. † Lincben 1845. május 12-én.

lelki harmonia nyugodtsága váltja fel. Berzsenyi, Kisfaludy és Batsányi költészete nem hangzott el nyomtalanul, hanem visszhangot keltett koruk társadalmában is. Kisfaludy műveiből szerette meg a régi nemesség a könyveket. Berzsenyi műveit állandóan olvasták és idézték legnagyobb államférfiaink s költeményeinek egy-egy kiszakított sora az országgyűlési szónoklatokban lánggra lobbantotta a legközönyösebb hallgatóságot is. Batsányi pedig a későbbi nagy reformkorszakot készítette elő, valósággal szállás csinálója volt a reformkor politikusainak és költőinek, hogy a nemzet méltóan fogadja lelkébe szellemüket.

Minél jobban közeledett az ország a 48-iki nagy átalakulásokhoz, annál jobban távolodott a nemzet attól a pátriárchális egyszerűségtől, amely a régi vármegyei életet jellemezte. Az egymás után napirendre kerülő reformkérdések megszüntették az egykori béke csendjét, ellenséges táborokra osztották az eddig egységes társadalmi osztályokat, hogy az elvek harcából s a szenvedélyek izzásából kialakuljon az ország újabb jövőndője. Ennek a forrongó életnek középpontjában is az irodalom áll. Ennek az irodalomnak már nem idealja többé az a kiváltságos nemesi osztály, amelynek dicsőségéről egykor Berzsenyi és Kisfaludy Sándor énekelt. A negyvenes évek irodalma kritikával tekint a kiváltságos társadalomra s ez a kritika a politikai célzatnak megfelelően önkénytelenül is nagyítja a hibákat s könnyen megfeledkezik az erényekről. A szatirikus irodalom céltáblájává válik a nemesség, különösen Eötvös József fellépése óta. Az ő nyomdokain igyekszik haladni a keszthelyi Nagy Ignác, amikor híres «Tisztujítás»-át megírta, amelyben a megyei választások ellen irányította szatirájának életét.

Vas Gereben is szívesen szállott harcba a régi vármegyével kávéházi barátainak heves beszéde s kedvenc olvasmányainak hatása alatt. Író pályájának elején itt-ott megjelent, a vármegyei életről rajzolt apró képeiben szembetűnő a szatirikus célzat. De

minél jobban belemerül a régi világ rajzába, annál jobban tompul szatirájának élessége. A gyermekkori emlékek felujulása bizonyos szelid derüvel vonja be ezeket a képeket. Egymásután ujulnak fel emlékezetében régi élményei, amelyeknek nagy része Zalamegyéhez fűződik. Feltűnnek képzeletében a letűnt világ híres alakjai, a régi táblalabirák, juratusok, megyei szónokok s mert a visszaemlékezés okozta hangulatokon keresztül nézi a multat, megnagyobbítva és megszépítve látja a régi embereket és intézményeket. Első nagyobb korrajzában a «Régi jó idők»-ben még itt is ott is előbukkanik a szatira ere, később azonban ez egészen eltűnik s folytonosan növekedő szeretetet mutat a mult képei iránt. Nem akarja ugyan feltartóztatni azon intézmények rombadöntését, amelyeket a pusztulásra megéretteknek tart, de a pusztítást másokra bizza; magának azt a feladatot választotta, hogy a pusztulásra szánt régi világot lefesse, mint ahogy az újabb fejlődés útjában álló épületeket a lebontás előtt lefényképezik a kegyeletes utókor számára. Ezt a munkáját derekasán végezte. Vas Gereben műveivel a magyar társadalomnak és a magyar irodalomtörténetnek egy érdekes korszaka záródik be.

Az újabb irodalom napjai is szívesen fordulnak írói érdeklődésükkel a vidék élete felé, csak a legújabb időkben kezd megszűnni az a hatás, amelyet a vidéki társadalom élete az irodalomra gyakorolt. Az újabb költészet sokkal több tárgyat, hangulatot és szint merít az egyetemes európai irodalom termékeiből, mint a magyar vidék életéből. A vidéktől való ez az elszakadás egyszersmind a magyarosságtól és nemzetiességtől való elszakadást is jelenti.

(Folytatása a jövő évfolyamban.)

Tapolca.

Irta: SZIGETHY ÖDÖN.

Balatonvidék sok szép képet nyújt, de szebbet, elragadóbbat alig képzelhetünk, mint azt a nagyterületű völgykatlant, melyet a kurucok és a hős zalai nők által védett, a Gyulafiakról regélő, omladozó várfalakkal felvett *Csobánc*, a méltóságosan komor fekvésű *Badacsony*, a koronájával bazalt kőzsákokra támaszkodó *Szt.-György*, a jellegzetes tűzhányó alakú *Gulács*, a török hódoltság idejéről regélő *Hegyesd* és a Bakonytól elszakadt *Haláp*, tűzhányó eredetű, ma szőlővel koszoruzott hegyektől, nyugatról a Bakony végláncolatával bezárt síkságról élvezhetünk, amelynek északi részén fekszik a Balatonvidék legélénkebb és gyorsan fejlődő kis városa, a legutolsó népszámlálás szerint 6640 lakossal bíró *Tapolca*. Valóban festői kép nyílik a község északi részén emelkedő magaslatról, honnan a nevezett hegyek, melyek mindegyike törté-

Szigethy Ödön

áll. isk. tanító, a «Tapolcai Lapok» szerkesztője.

nelmi multról regélnek, — adnak keretet Tapolca nagyközségnek és határanak.

Keletkezése visszanyulik a honfoglalás előtti időkre. Ismeretes, hogy a honfoglaláskor a Balatonvidéken egy szláv nemzetiségű fejedelemség, Privina szláv fejedelemnek egy kis országa volt. E néptől származott a szláv eredetű «toplica»-hőforrásból *Tapolca* indokoltan azzal, hogy a község közepén jelenleg is elterülő tó vizét bővizű, állandóan egyenlő hőmérsékletű források táplálják. Nevének eredetét azonban magyar keletkezésre is visszavihetjük. Tudvalévő ugyanis, hogy a városok, falvak rendszerint ott keletkeztek, ahol az emberek a létfenntartás egyik leglényegesebb kellékét, az egészséges ivóvizet találták. Az itt lévő forrás bőven szolgáltatta azt, ma is mintegy 100 méter átmérőjű tavat képez a forrásvíz táplálta medence. Ide a *tópartján* vagy a meredek sziklás parttól a «tó polcán» épültek az első házak, mi sem természetesebb tehát nevének magyar eredetére nézve, mint a jelzett logikus levezetés, amiből idők folyamán keletkezett jelenlegi neve *Tapolca*. De mégis inkább első feltevésünk mellett bizonyít a szomszéd községek szláv eredetű nevei, milyenek Lesencetomaj, Raposka, Ederics, Haláp, Tördemic stb.

Talán innen vette nevét Tapolczai Lőrinc gróf, kit IV. László király, Miklós mesternek 1272-ben kelt, Tapolca levéltárában levő adománylevelében említ, mint a Miklós mesternek ajándékozott földbirtok közvetlen szomszédját.

Sajnos, hogy Tapolca régebbi történetére vonatkozó adatokat egészen a 18-ik századig a községi levéltárban nem találunk. A veszprémi püspökségtől a községhez 1760-ban érkezett átirat szerint, mint «*püspöki mezőváros*», később 1814-ben pedig «*privilegizált mezőváros*» szerepelt.

A veszprémi püspöki levéltárból tudjuk, hogy 1440-ben Tapolcán a karthauzi szerzetes rendnek a község közepén lévő tó partján zárdájuk és templo-

muk volt, amely ismeretlen időben elpusztult, romjaira még az idősebb emberek emlékeznek.

A népképzlet várnak nevezte. Az elpusztult zárda és kápolna köveiből épült fel részben a jelenlegi templom góthstylü szentélye, — amely akkor a plébánia templomul szolgált, — e mellett bizonyít ama körülmény is, hogy a nyolc évvel ezelőtt az oratorium építése alkalmával falfestménnyel ellátott kő volt a góthikus stylü szentély épületkövébe falazva. A templom

Tapolca: Fő-utcai részlet.

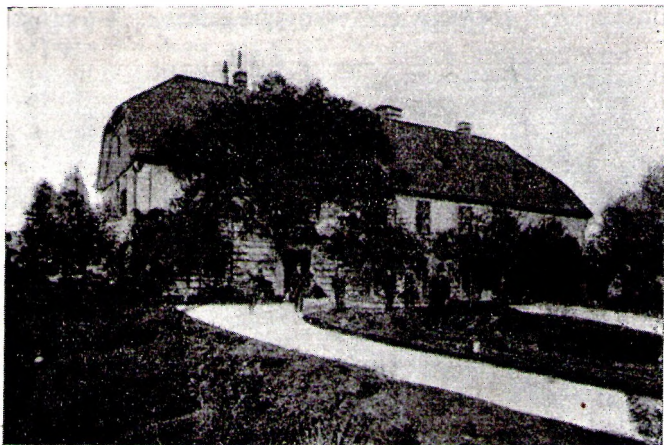
körül volt a temető, amit az építés alkalmával előke-
rült nagymennyiségü embercsont is bizonyít.

Hogy Tapolca már a XVI. században nagyobb község volt, bizonyítja, hogy az említett plébánia templomon kívül még egy templom volt a község nyugati részén, az u. n. «Miklós»-kápolna, amelynek csak romjaira emlékeznek az idősebb emberek. Sajnos, hogy ennek ma-holnap még élettelen tanuja sem lesz.

A szőlők forgatása alkalmával talált nagymennyiségü bronzkori leletek tesznek tanubizonyyságot arról,

hogy a vidék már abban az időben lakott hely volt. Tapolca fejlődése a 19. század vége felé kezdődik. Nagyobb terjedelmű falu volt csupán, szőlőmivelő lakókkal; hisz ezelőtt 50—60 évvel még gyalogposta hozta a leveleket Sümegről Tapolcára, postahivatal sem volt.

Mint sok községet, így Tapolcát sem kerülte el a tüzvész; így 1863-ban majdnem az egész község

Tapolca: M. kir. vancellériskola.

leégett, 1908. július 30-án pedig a község keleti részét pusztította el a tűz.

A község fejlődése, mint említettem, a 19. század közepe táján vesz lendületet a borkereskedelemmel, amelyet maga a község kezd el, rendszeresen foglalkozván azzal; ezt bizonyítja a községnek ez időből származó számadásai.

A szabadságharcban sok katona kerül ki Tapolcáról. Az 1848/49-iki községi számadások oly nagy összegű kiadásokat tüntetnek fel önkéntesek toborzására és nemzetőrök tartására, hogy a vármegye is sokalja a számadás e tételeit.

A kereskedelem feltétele a kedvező közlekedési eszközök létesítése. Ez tette Tapolcát azzá, ami most és fejleszti azt tovább is. Az ukki, keszthelyi, legutóbb pedig a balatoni vasut kiépítése adott hatalmas lendületet a község fejlődésének nemcsak a város belterületén, hanem azon kívül is, a község nyugati részén, a vasuti állomás felé egészen új városrészt keletkezett. A vidék borkereskedelmének Tapolca a gócpontja, a környékbeli falvak lakói itt eszközlik bevásárlásaikat és merem állítani, hogy az egész Dunántulon nincs a hasonló nagyságu községek között oly élénk forgalmu városka, mint Tapolca. Kereskedelmének fejlődésével lépést tart ipari, földmivelő és kulturális haladása is.

A három hat-hat osztályu elemi iskoláján kívül van látogatott áll. polg. fiúiskolája, községileg segélyezett polg. leányiskolája, m. kir. vincellériskolája, ipariskolája és mintegy 20 közművelődési és jótékony-sági egyesülete. Hivatalai: a kir. járásbiróság, adóhivatal, telekkönyv, szolgabiróság, kir. közjegyzői, osztálymérnöki, erdészeti, posta, táviró, telefon stb. hivatal.

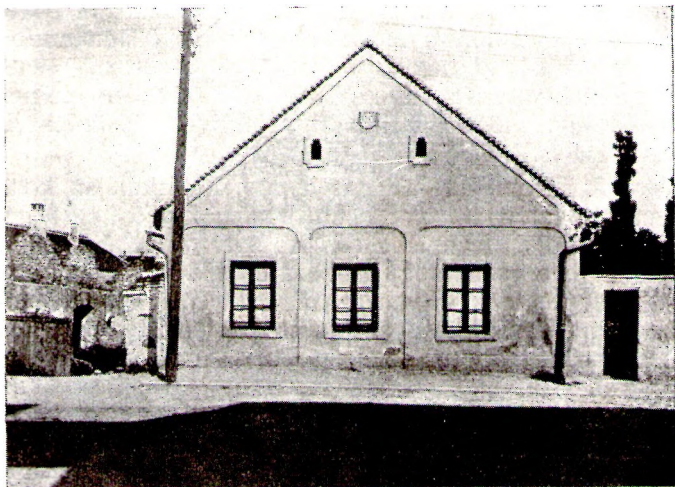
A község főutcája valóságos nagyvárosi képet nyújt; szép emeletes házsorok közt, kényelmes gyalogjárón jutunk a község főterére, itt találjuk a nagy, modern és kényelmes vendégfogadót.

A vidék létkérdése függött a mult század végén fellépett filoxera pusztitáskor, amely természetesen legjobban érezhető volt Tapolca forgalmán. Ámde az erős kitartás mellett állami támogatással a vincellériskola utmutatásával a csapást a vidék kiheverte, ma már szebb és több szőlő foglalja el a pusztulás helyét, amely ismét jobb helyzetbe juttatta a lakosságot.

A község modern haladását mutatja a villamosvilágítás, fásítás stb.

Tapolcának két neves szülötte van. Egyik Batsányi János költő. 1763. évi május hó 7-én született. Viszontagságos élete közben értékes művekkel gazda-

gitotta a magyar irodalmat, amiért később az akadémia is tagjává választotta. Meghalt 1845-ben, teteme a linzi temetőben van. Az Akadémia már többször kísérletet tett hamvainak hazaszállításáért, de mindezekig sikertelenül. Tapolca közönségének kegyelete születésházának utcáját róla nevezte el, jóllehet azt még nem jelölte meg emléktáblával, de már is szép

Batsányi János szülőháza Tapolcán.

alapot teremtett és gyarapít nemcsak emléktáblára, hanem hazahozatala és szoboralapja javára.

A másik neves szülőtte, kiről szintén egyik utcáját jelölte, Török János, a múlt század legnevesebb gazdasági irodalmának művelője.

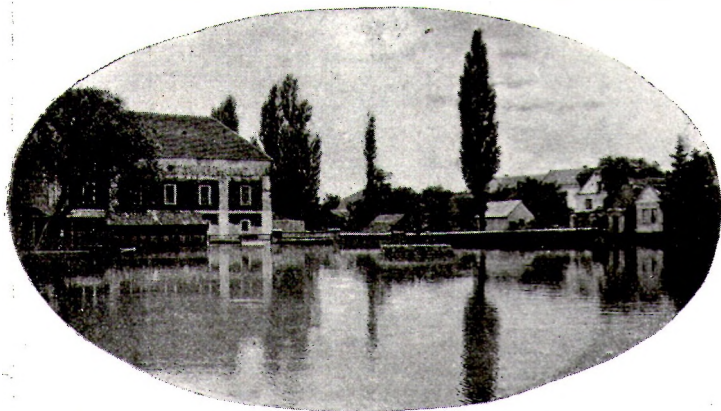
Tapolca és vidékének közgazdasági, közművelődési előbbrehaladásának munkása a «Tapolcai Lapok» című hetilap.

Ugy Tapolca, mint a vidék gazdáinak anyagi és szellemi előbbrehaladását igen szép sikerrel munkálja

az alig négy esztendőös és ma már 1400 tagot számláló *Tapolcavidéki Gazdakör*, melynek felvirágzása Forster Elek gazdaköri elnök érdeme.

Tapolca és vidékét nemcsak a turisták keresik föl természeti szépségeért, hanem északi határa katonai gyakorlatokra kedvező és változatos terepviszonyai miatt igen alkalmas s ezért évenként nagyobb harcászati lövőgyakorlatokat is tartanak vidékén.

Tapolca természeti érdekességei közé tartozik — cikkünk elején is említett — a község közepén

Tapolca : Főrésztlet.

elterülő mintegy másfél hold felületű, bővizű forrásokkal táplált kristálytisza tó, benne az élénk, u. n. *fürge cselle* nevű kis halak millióival, amelyek a vízbe dobott kenyérmorzsára ezrével tódulnak, ugyannyira, hogy sűrű tőlük a víz. A kerek alakú tó sziklás polcán ma már szép házak adnak méltó keretet a víznek, amely állandóan 17 Celsius-fok hőmérőjű; nyáron üdítő fürdőül szolgál, amelyet élvezettel használ föl Tapolca közönsége. A tó vize lefolyást nyer az u. n. Tapolca-patakba, amely a város belterületén két malmot is hajt. A tó, forrásvíz táplálván, télen sem

fagy be, hanem alkalmas menedékhelyül szolgál a vizicsibéknek, amelyek vígan lubickolnak benne; a tó nyugodtabb vizében meghuzódva békák kántája tölti be a tó környékét még a decemberi és januári legnagyobb hidegekben is.

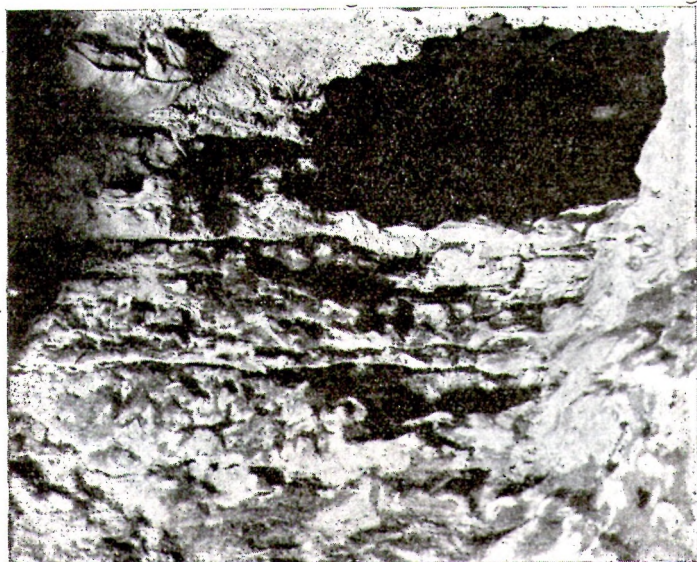
Kár, hogy az elődök estetikai hiánya miatt a tó partján nem létesítettek néhány méter széles utat, hanem beépítették. Mily szép volna, ha a kerek tó partját fákkal beültetett sétahely foglalná el.

Tapolcai barlang.

A község másik újabb érdekessége a néhány év előtt felfedezett barlang, a város északkeleti része alatt. Öt évvel ezelőtt egy kut ásása alkalmával, a Kisfaludy Sándor-utcában a kut oldalfalán mintegy 12 méter mélyen nyilást találtak, amely egy nagyobb nyílásba vezetett. Az érdeklődés csakhamar arra az eredményre vezetett, hogy a kisebb-nagyobb barlang-

szerű üledékeknek egész sorozata van a község alatt; egyik-másikban 30—40, sőt ennél is több mélységű kristályvizű tóval, amelyet ugyanaz a fürge kis halacska népesít be, amely a község közepén terül el s így bizonyos, hogy ugyanaz a közös víz táplálja mind a két helyet. A barlang neptunikus eredetű. Évezredekkel ezelőtt a föld mélyében lefolyást találó vízmosta üledékek, amelyek most már bebizonyítva, a város

Tapolcai barlang.

egész északi részének alját elfoglalják. Beomlástól nem tarthatunk, mert a barlangnyílások fölött egytömegű sziklaanyag van. A barlang falait az évszázadok folyamán a mésztartalmu víz elpárolgásából lerakódó u. n. *mészvirágzás* teszi érdekessé; kár, hogy abból sokat levettek és elvittek emlékül.

A folyó év elejéig alig történt mozgalom a bar-

lang felzárására; míg egy tiz tagból álló társaság anyagi áldozatkészségével, közíg. engedélylyel hozzáláttak a barlang feltárásához; kényelmes szép lejáratot készítettek a legnagyobb barlangnyílásba és ezzel megkezdődött annak további kutatása. Nyolc egymásba nyíló üredeként találtak fel eddig, hogy pedig egymásba kényelmesen lehessen jutni, a keskeny nyílásokat kibővítették, általában a fölösleges és a szabad közlekedést akadályozó kötörmelékét pedig keskenyvágányu iparvasuton sodronykötéllal szállítják fel. Ezen munkálatok lassan folynak, mert roppant sok kötermelékét

Vastagh János
† 1910.

Glázer Sándor
Ferencz Iózsef-rend lovagja.

kell eltávolítani; ezenkívül a föld alatti tó körül, amely egyik barlangnyílást teljesen betölti, sziklába erősített erkélyszerü gyalogjáró készül, villamosvilágítást vezetnek be, szóval a természet ezen érdekes alakulását könnyen hozzáférhetővé, szebbé, élvezetesebbé teszik. Mindezen munkák csak a jövő év tavaszán készülnek el, azután fogják csak a nyilvánosságnak is megnyitni. Tapolca élénksége bizonyára ismét sokat nyer a barlang megnyitásával; a sok balatonparti fürdővendég,

kirándulók stb. mindegyike megtekinti ezen természeti érdekességet.

Talán nem sértem meg szerénységét azon egyénnek, ki Tapolca fölvirágzásának tiz évi községi bírásokodás alatt lendületet és irányt adott; Glázer Sándor a község szülöttje, akit ezirányu tevékenységeért Ófelsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntetett ki.

Nem lenne teljes Tapolcáról szóló ezen dióhéjban foglalt ismertetésem, ha meg nem emlékezném Tapolca városának nemrég elhunyt fáradhatatlan fiáról: Vastagh Jánosról, akinek emlékét hálás kegyelettel őrzi Tapolca összes lakossága. Az ő nevéhez fűződik a község déli határában fekvő mintegy 1000 hold vizes rétnek lecsapolása, melyet fáradhatatlan utánjárással, munkálkodással részben államköltségen ő tett gazdaságilag ma már óriási hasznot hozó területté.

Akik Tapolca történeti fejlődését e rövid leírásból megismerik, alkalomadtán bizonyára meglátogatják e színmagyar szorgalmas, barátságos lakóssal bíró községet, ahol mindig kényelmes otthont és kellemes szórakozást találnak a természeti szépségek élvezete után.

Epizódok egy tanulmányutról.

Elpletykázza: HANTKE EMIL.

át Isten neki nem bánom! Elmesélem az egerszegi diákok tanulmányutját. Pedig tudom előre, hogy ebből is kellemetlenségem lesz, amelyet, miként már sok elődjével tettem, szintén nem veszek fel.

De készítem a mesére főleg Czobor Mátyás hónapok óta tartó ösztökélésén kívül az is, hogy Borbély Gyurka bátyám — lapunkban a Magyar Paizsban — úgy írta le ezt a kirándulást, mintha az semmi más, mint tanulmányut, nem lett volna. Hát igaz tanultunk eleget? Én például most tanultam meg, hogy a férfi magában véve egyoldalú és félszeg, mert teljes egészet csak a nővel együtt képez.

De amellet nemcsak tanultunk, hanem kellemesen szórakoztunk is.

Hogy azonban a fonat el ne ejtsem, kezdem az egészet előlről, ott, mikor a göcseji express Egerszegről kirántott bennünket.

Hantke Emil
pénzügyi titkár («Pubi»)

Az első impressziók, amik a megejtett terepszemlén belém vésődtek a következők: külön III. o. kocsí, amelynek egyik fülkéjében külön kaptunk a 10 felnőtt és Bébé, a diákkisasszony elhelyezést. Ezen kedvező bevagonirozást a hölgyek elemóziás skatulyái még rózsásabbá tették, úgy hogy Túrje körül már a legbékésebb egyetértésben fogyasztottuk a kipakolt ételeket.

Sőt még a szomjunkat is sikerült oltani. Borbély Gyurka bátyám egy üveg bort hozott magával. Sikerült aztán neki megmagyarázni, bár igaz, hogy nem sok fáradságba került, miszerint utra, minél kevesebb csomagot vigyen az ember magával, úgy hogy alig hagytuk el Eötvöst, az üveg bor közös akarattal elfogyott.

Estére megérkeztünk Tapolczára, ahonnan anélkül, hogy valami nevezetesebb történet volna reggel 4-kor utaztunk tovább Budapest felé.

Vasutunk a szép Balaton partján robogott végig. Legjobban ismervén a Balaton nevezetességeit felcsaptam cicerónénak. A hölgyek valóban nem győzték mit csodáljanak jobban, a hegyoldal gyönyörű panorámáját vagy a felkelő nap ragyogó sugárzását a halkán fodrozó remek víztükroin. Én meg beszéltem szívesen, mert észrevettem, hogy a legfigyelmesebb hallgatóm a kis diákkisasszonyunk: Bébé.

Zánkától Tihanyig már nem olyan változatosan szép a part, neki álltunk hát reggelizni. A hölgyek előszedték a csomagokat és alig győztünk enni. Hol Takáchné, hol Pásztorné, hol Haerterné, de folyton kínáltak. Rántott csirke, libamáj, szalámi, csokoládé, torta felváltva került kezeink közé, de nem hiányzott a cognac sem. Kivétel nélkül jókat ittunk belőle, ami ilyen reggeli utazásnál már egészségügyi szempontból is indokolt.

A kínálásból nem akart kimaradni a helyes Bébé sem. Hol jánkahegyi cseresnyével, hol otthon készült pogácsával traktált és nem tudom a pogácsa okozta-e vagy a vasuti kocsi ablakán beszűrődő és azt a szép szőke fejét valósággal megaranyozó reggeli napsugár,

denique minden egyes pogácsa után mindig szebbnek tűnt fel, úgy hogy mire Almádiba értünk elő is léptettem aranyos Bebének.

Már itt kezdett különben a társaság teljesen összezszokni. Lassan-lassan egész észrevétlenül lehullottak azok a korlátok, melyek az utrakelés idején a nem, a kor és mi egyéb ilyenek közt fennállottak. Felütötte fejét a pajzán, sokszor naiv, de mindig állandóan derűs jókedv és mi úgy éreztük egymást, mintha egymástól tudja Isten mióta, teljesen elválaszthatatlanok lennénk.

Ebben a hangulatban robogtunk tovább Pestnek. Itt a kiránduló család megszorodott. Csatlakozott hozzánk Szabó Böske baki tanítónő, aki szintén egész végig kitartott velünk.

Pesten nem történt semmi különös.

Azaz hogy mégis. Észrevettem, hogy ezeknek a romlott izlésű pestieknek is hébe-hóba van napjuk, mikor egészen helyes izlésük van. Ezt abból vettem észre, hogy egy pár uniformisos vagy anélkül való alak valósággal rajta felejtette szemét a mi Bebénkén.

Hohó! mondok magamban. Ezt nem türhetem! Ennek elejét vesszük. Még pedig hogyan?

Tudják, hogy én milyen magas vagyok? Kerekén 194 cm. Volt a társaságban egy ur, aki jó egy pár ujjnyival még nálam is magasabb. Ez pedig Deák Iván tárnoki földbirtokos. Intek neki.

— Iván! Mi menjünk itt hátul, közvetlen Bebé mellett. Egyikünk jobbról, másikunk balról. Ugy fogunk kinézni, mint a Bebé testőrei, kik tűzbe-vizbe rohanak érte. Szeretném aztán látni, hogy melyik pocsék pesti mer akkor konfidenskedni.

Hiszik vagy nem, de ennek a csoportosításnak aztán lett is eredménye.

Igy barangoltunk fáradságtalanul Pest utcáin, hasznos »tanulmányokat« téve (Képzelem!! Szerkesztő!) míg csak vezetőnk nem jelentette, hogy pesti tartózkodásunk ideje lejárt. Katonásan siettünk hát az állomásra, hogy robogjunk tovább, egyelőre Nagyvárad felé.

A társaság nagy részének már itt utközben volt látnivalója. A beláthatatlan messzeségű széles Alföld nagy távolságban fekvő tanyáival és főleg szélmalmaival.

Nagyváradra elég későn érkeztünk meg arra, hogy színházba vagy más szórakozó helyre mehessünk, de elég korán arra, hogy már lefeküdjünk. A vendéglőnk nyári kertjében kényelmesen elvacsoráztunk, hallgatva a cigányt és nézve a mozgó fényképeket, közbe élvezve a vendéglősnek azon a címen, hogy az ő apja is dunántuli ember, gratis felhozott érmelléki rizlingjét. Majd elvezettem a társaságot a Pannoniába cigányt hallgatni.

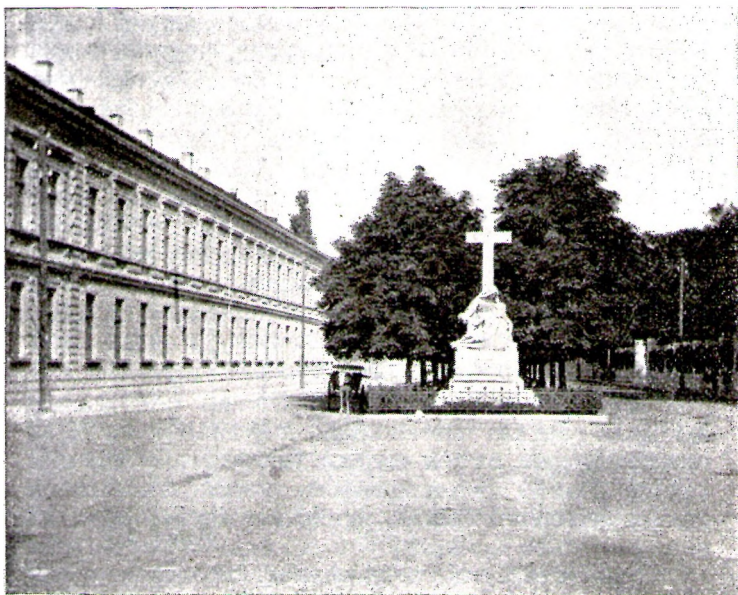
Hát sok szép teremtés van Váradon, de ott a kávéház előtt, az ivlámpák vakító fényében, a babér és palma-lombok között kivétel nélkül büszkék voltunk a mi aranyos Bebénkre. Még én is, dacára, hogy ezen kijelentésemet a lokalpatriotizmus rovására kell tennem. Egy pár régi ujságíró cimborám meg is interpellált, aminek eredménye lett aztán az, hogy másnap Bébé már a váradi lapokban is szerepelt.

Várad megtekintésére egy fél nap volt szánva. Addig én odahaza tartózkodtam, míg a többiek a város nevezetességeit nézték meg. A fotografusok innentől kezdve állandó permanenciában voltak. Váradon is számos felvételt csináltak, de érdekességénél fogva ezt mutatom itt be önöknek.

Sal Ferenc (volt polgármester) utcának az olaszi plebánia templom előtti részlete. Azért ezt, mert az a bekerített, parkszerű, belül fás részlet arról nevezetes, hogy e sorok írója ott látta meg először a napvilágot. (Ó Nagyvárad!! A szerkesztő megjegyzése.) Hátha a Zalamegyei Almanach ezen a réven még fontos szolgálatot tehet az irodalomtörténetnek!

Délben indultunk tovább egyelőre a révi, vagy mint most nevezik a Zichy cseppkőbarlang megtekintésére. Sajnos nincs elég helyem a remek szép vidék és magának a barlangnak méltatására, de eleget beszélnek majd helyettem az ott felvett fényképek.

Egy alaguton berobogva, melyet Erdély kapujának neveznek, tárul elénk a mesés panoráma, halról a meredek, a nép fantáziája által különféleképp elkeresztelt sziklacsoportozatokkal, jobbról a közvetlen mellettünk kanyargó Sebes Kőrössel és a belé ömlő vízeséssel. Ennek vize már a Zichy barlangból jön és

Nagyvárad: Sal Ferenc-utca.

mi is közvetlen itt leszálltunk, hogy kettes csoportban tekintsük meg a barlangnak teljes egészében még mindig fel nem tárt csodás részleteit.

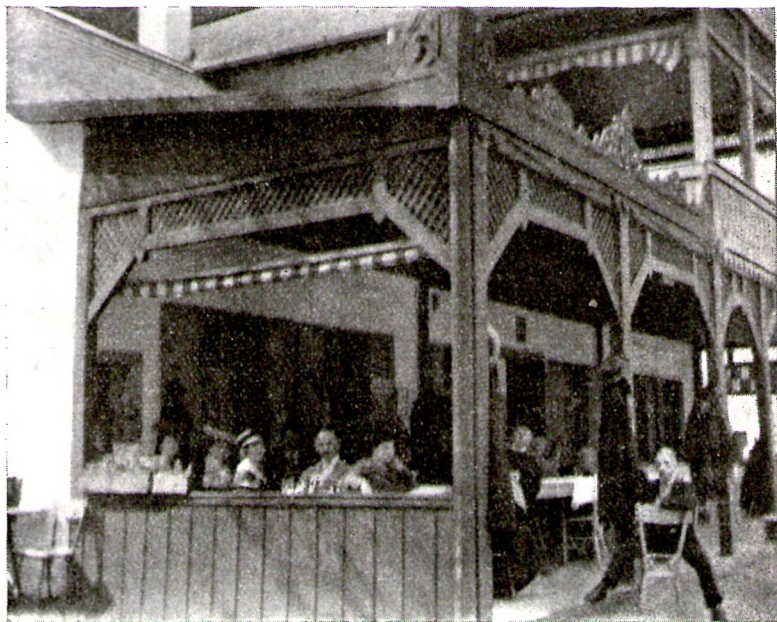
Én a második turnusba kerültem bele, hát alig vártam, hogy ott lehessenek a vendéglő terraszán már rég ott szórakozó társaságban.

Jóizü nevetéssel fogadnak. No vajjon mi történetett azalatt, még én bent voltam? Hát rövidesen kisült.

Zichy barlang. (Vizesés,)

Takách József tanár, mint szenvedélyes fotografus neki indult részleteket keresni. Talál is egyet. Felállítja a gépét, mire egyszerre különös hangok ütik meg fülét. Susogás, majd elfojtott nevetés, de az egész kellemes zaj abba az állandó duruzsolásba ful-

Vendéglő a Zichy barlangnál.

ladva, mint mikor a pajzán scherzo nyomán a mélabus andante kullog. Végre felleli Józsi bátyánk a különös zaj okát. Alatta lent egy pár, még pedig szerelmes pár. A hölgy ifju barna és fehérruhás, a férfi szintén ifju, ellenben szőke és uniformisban van. Mikor Józsi bátyánk megpillantotta őket, már erős aktivitásban voltak. Átölelve egymást, egyik csókot a másik után cuppogták egymásra.

— És mégis — mondja nem éppen jelentőség nélkül — 167 csókot olvastam meg.

— Hát miért nem kaptad le őket a gépeddel? — kérdem tőle.

— Hiszen váltig akartam, de mindig hamarább nyomtam meg, mint ahogy kellett volna.

De legalább nyertünk vele egy titkos jelt. Ha ezután valami helyes nővel találkoztunk, vágyainkat e két szóval adtuk egymásnak tudtára:

«Takách 167.»

Jött aztán a jelzés és mi gyülekeztünk az őrház előtt, hogy onnan vasuton tovább robogjunk Kolozs-várra.

Ide is este érkeztünk meg.

Előre tudtunkra adták, hogy az állomás elég messze van a szállodánktól. Tehát a nagyok valamenynyien a szálloda omnibuszába telepedtek be. Azaz csak telepedtek volna. Mert éppen a nagyságra nézve utolsó előttinek nem jutott hely. Azért nem esett kétségbe. Egyszerűen kívül a londiener ülőkéjén foglalt helyet, a mi különben a mi aranyos Bebéneknek anynyira tetszett, hogy másnap délben, mikor elutazás végett, de már fiakkeron hajtottak ki az állomáshoz, az illetőt a bakra ültette. De azt kikötötte, hogy burglakáj módjára feszesen, keresztbe font karokkal kell ott ülnie. Hát mit meg nem tenne az ember Bebé kedvéért!

Másnap egész délelőtt Kolozsvár nevezetességeit néztük meg. Előzőleg az egyetemi templomban — éppen Péter-Pál napja lévén — misét hallgattunk, amelyet a szintén velünk utazó Berkovich István szepetneki plébános mutatott be.

Itt már Borbély Gyurka bátyám volt a kalauzunk, aki mélabusan vezetett bennünket volt bajnoki dicsőségének emlékein.

Incidens itt sem történt semmi. Ha csak az nem, hogy az állomásra kiérve, várakozás közben e sorok írója az ott levő automata-tyukba beledobott egy

hatost, hogy majd azért kap tojást. Aztán ördögöt kapott. A hatos eltűnt, de jönni, nem jött semmi. Legjobban a mi aranyos Bebénk bosszankodott meg rajta. Hogy hát ez még sem járja! Neki is álltunk a nyomorult tyuknak Bebével. Ráztuk, egyengettük, de hiába, és bár a nagy zajra a portás, a hordárok, sőt a rendőr is megjelent, sem a tojás, sem a hatos nem került elő.

A nagy ribilliónak a vonatra szállás vetett véget. Innentől fogva összes vasuti utazásaink a művészet jegyében folytak le. Megkezdődtek a mozgó kabaré és opera előadások. A kabaré előadások feltétlenül a fehér műsört képviselték és bár többé-kevésbé, valamennyien részt vettünk benne, az előadást illetőleg némi kifogásolni valók találtattak. Meglátszott, hogy minden próba nélkül lettek előadva.

Sokkal nagyobb hatást értünk el az opera előadásokkal. Ennek a szövegét is, a zenéjét is mi ketten Bebével komponáltuk, sőt mi magunk énekeltük is. Sőt a zenekiséretet is mi szolgáltattuk a kupéajtók nagy veszélyeztetésére. Egy-egy sikerültebb részletnél beállott az orchesterbe Haerterné önnagysága és Takách Józsi is és hogy milyen hatást tudtunk elérni igazolhatja az, hogy egyes fülbemászó intonációnál az édesen szendergő Takáchné önnagysága, valósággal boldogan ébredt erre a művésziösen gyönyörű valóra.

Utunk célja tulajdonképpen a kissármási földgáz megtekintése lett volna. De előzőleg Maros-Ludason szálltunk le, hogy onnan éji pihenés után jókor reggel menjünk tovább.

Hát szépen pihentünk!

Az állomáson a ludasi intelligenciának egy pár tagja fogad és vezet bennünket a mintegy kilométer távolságban levő Ludasra. Közvetlen előtte folyik a Maros és ezen egy nagy vashíd vezet be a városba.

Ez a páratlan, minden képzeletet felülmuló fogadtatás aztán valósággal frappirozott bennünket. A vashid előtt ott áll a tűzoltó zenekar, a vashidon túl az egész város apraja-nagyja. Odaérünk a hidhoz. A

zenekar eljátsza a himnuszt, mi elénekeljük a szózatot és szép négyes sorokban vonulunk tovább a városba, követve a beláthatatlan néptömegeből.

Megérkezünk a vendéglőbe. Ott meg már vár az elszállásoló bizottság. Egy-kettő ment minden. Már előre fel volt írva ide 2 diák, oda 2 hölgy — oda 2 felnőtt, úgy hogy 10 perc leforgása alatt ment ki-ki a maga vendéglátó házigazdájával. Én Haerter Ádámmal Rozsnyay Béla földbirtokos vendégszerető kuriájába kerültem.

Fogadtatás Marosludason.

Este 7 órára össze voltunk toborozva a vendéglő éttermébe. Az első tekintet elárulta, hogy itt készül valami. Az étterem közepén T formájú asztal gazdag virágdiszitással, mintegy 100 személy számára felterítve és minden teríték mellé még ludasi anzix kártya is téve. Külön nagy lombfüzérés emelvény a zenekar számára. Mindjárt is mondtam, hogy szervusz neked alvás!

Amilyen felemelő volt a fogadtatás, olyan impozáns volt a bankettünk is. Ott volt a városnak szá-

mottevő intelligenciája és meg kell említeni, hogy ezt a páratlan rokonszenves tüntetését a keleti magyarságnak s nyugati magyarokkal szemben, egy kedves, aranyos, Fedák Zsaszára roppant emlékeztető uraszony, dr. Szathmáry Zoltánné, a járásorvos neje csinálta igazán helyes kis pici nőkből álló táborkarával, akiknek méltó társuk volt a kivitelben Demény Endre iskolaigazgató.

Tehát magnum áldomás! És természetes quantum satis, dikció! Beszért a katolikus, a református felekezet papja, beszért mindenki, a mi tanáraink, a mi papunk is, sőt — Takáchné őnagysága különben az oka, mert ő biztatott — még én is, és ismét csak Takáchné inspirációjára, a ludasi hölgyekre üritve poharamat.

Aztán, hogy a cigány már nagyon nyugtalankodott, jött a tánc. Ez is olyan volt, mint minden táncmulatság, — vége lett, és mi reggel négykor ültünk vasutra, hogy menjünk tovább földgázt nézni.

Hát bizony nem igen sokat láttunk. Láttunk egy nagy, hosszú, több emeletnek megfelelő fatoronyvárat, ezen eresztgették le a csöveket, amelyekből a földgáz előtört. Beszélni nem lehetett, mert akkora zajt csinált, hogy a dobhártyánk megmentése végett a füleink is vattával voltak bedugva, hát leírva adtam tudtára Bebének, hogy ezt a hangot szerződtetni fogom mozgó operánk számára. Mert ebben a hangban volt üvöltés, nyöszörgés, ordítás, bömbölés, füttyülés, zugás stb. olyan conglomeratumban, hogy ezt hallva, el tudja az ember a mythoszokból képzelni a lebilincseltelemek felszabadulását. Nagyon sokunkat kárpótolt ez a hangfenomén a látnivalók csekélysége miatt.

De mit csináljunk? Még csak reggel 7 óra és 9 órára van kitűzve a vezető mérnök megérkezése, aki majd magyarázatokkal fog szolgálni.

Nem sokat teketóriáztunk. A gázforrás mellett volt elszórva egy pár szénaboglya. Egy vaskos boglyának nekiestünk és egy-kettő széjjel hányva beleheve-

redtünk, avval a fölemelő tudattal, hogy a tetején, trónoló Bébé, mint egy jóságos kis istennő fog gyors és röpké álmaink felett őrködni.

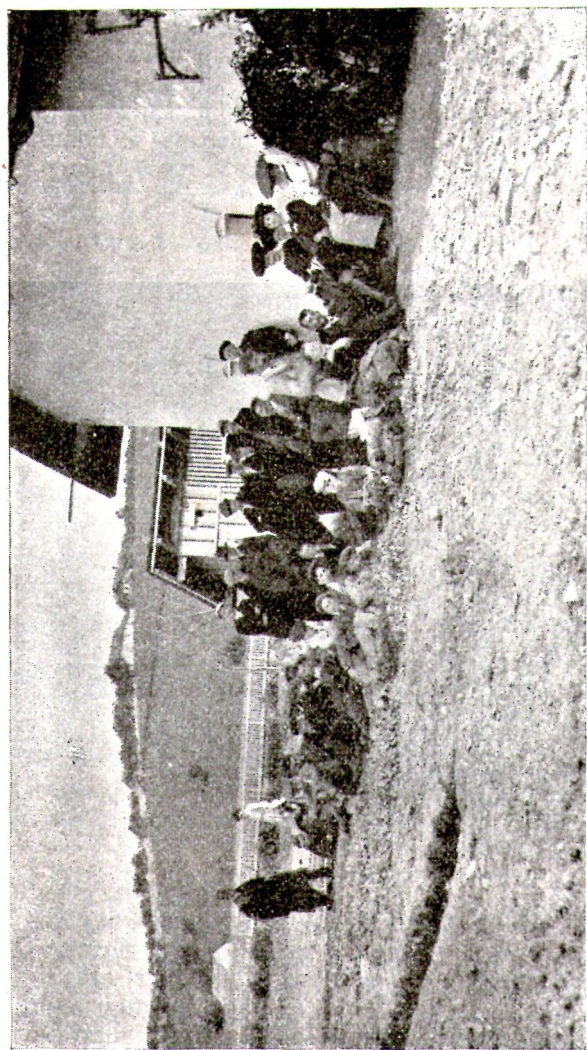
Végre megjött a mérnök és végighallgattuk a magyarázatát. Ezt azonban a hölgyek már nem győzték bevárni, bementek Nagy-Sármásra, ahova az ebéd meg volt már előre rendelve.

Kissármási szénaboglya.

Dél felé mi is megérkeztünk és mig szedtük be magunkba a söritalokat, gyönyörködtünk a frizurája rendbehozásával legutoljára maradt Szabó Böske gyönyörű szép Loreley hajában.

Ebéd végeztével felcihelődtünk és vonultunk ki az állomáshoz, hogy innen vissza Maros-Ludason és Székely-Kocsárdon át este beérjünk Tordára.

Kiránduló társaság a nagysármási vasútállomáson.

Az erdélyi vicinálisoknak is meg lévén az a tulajdonsága, a mi a dunántuliakénak, ez is késett, tehát leheveredtünk, ki hova tudott és ugy vártuk, míg be ér a görög keleti express.

Míg Ludasra visszaértünk, utunk a rám nagyon szép benyomást tevő mező-záhi tó mellett vitt el.

Ludason megint meglepetés! A ludasi hölgyek csokrokkal várták a mi hölgyeinket és valósággal a legbensőbb és legszívélyesebb bucsuzásban volt valamennyiünknek része.

De már a hangulat kezdett pilledni és valósággal mint egy letört sereg, úgy értünk be este Tordára. Nem is sokat teketóriáztunk, hanem egy-kettő feküdt le mindenki.

Torda történelmi multjával és régiességével hatott ránk egész uton, a hogy reggel korán mentünk ki még régi rendszerű, de méreteiben annál impozánsabb sóbányait és sóstavaít megnézni.

Ez is megérdemelné, hogy bővebben foglalkozna vele az ember, de hát hiába, az az istenverte helyszüke! Így hát csak a kép kedvéért emlitem meg, hogy az egyik sóstóban, mert ő van, alig pár lépés távolságra egymás mellett, meg is fürödtünk. Nekem roppant tetszett az a bátorság, mellyel a csapat a körülbelül 100 méter mélységű tóban egész nyugodtan uszkált és bravuroskodott, mikor rájöttem arra, hogy a sós vízben nem lehet elmerülni.

Mikor kijöttünk a vízből, vettük észre, hogy a testünk egész be van rakódva finom sós réteggel. Az odavalók aztán kioktattak, hogy ilyenkor az arcot meg a kezét kutvizzel még külön le kell mosni. Mire ezzel is végeztünk, éppen dél lett és siettünk vissza a városba, hogy mielőbb megebédeljünk.

Egész mohón fogok az evéshez, hát majd leejtem a kanalam, olyan sótalan volt a levesem. Nézek körül, hát látom, hogy egész messze van a sótartó, éppen Bébé előtt. Most fáraszam a kis aranyost? Dehogy! Egy pokoli gondolat villant át agyamon, a

mint ezen tanakodva ránézek Bebére. Észre veszem, hogy nem elég gondosan mosta meg a fejét kutvizzel, mert a nyaka hátul a haj alatt még mindig sóréteges volt. Oda szólok hozzá:

- Édes Bebé!
- Na mi kell?

Zalai diákok fürdőzése a tordai sóstóban.

- Tudja, olyan sótalán a levesem.
- Hát adjam oda a sótartót?
- Oh sohse fáradjon. Inkább engedje, hogy megnyaljam a nyakát.
- És mit gondolnak, az aranyos Bebé nem feltalálta magát? De mennyire! Rögtön leintett:
- Persze! A vén kecske még megnyalná a sót!

Na de nem lehetett soká okoskodni. A torockói székely szekerek és kocsik már nyugtalankodtak. Ezekre kellett feltelepednünk, hogy megnézzük előbb a világhírű regényesen szép tordai hasadékot és onnan vonuljunk be Torockóra, kétszer kelő napot megnézni.

A látvány, a hogy 4 kocsin és 3 diákokkal meg-
rakott szekeren kirobogtunk Tordáról, nem utolsó
volt. Szintén nem volt utolsó a tordai hasadék által
nyújtott élvezet, mellyel bőven kárpótolt az érte hozott
fárasztó utért.

Alig is vártuk, hogy vigyenek bennünket. És
vittek is. Torockó előtt még betértünk Aranyosrákosra
is. Nem azért, hogy Székely Sámuel szülőházát meg-
nézzük, hanem azért, hogy Gyurka bátyánknak, illetve
az ő bátyjának, Borbély Lajosnak legyünk szívesen
látott vendégei. Hát az biztos, hogy sörital olyan jól
még sohasem esett, mint akkor. A lekötelező szíves
vendéglátás után megint hajrá, vonulás tovább a sze-
kércaravánnal.

Késő este értünk be Torockóra. A teljes pom-
pájában ragyogó hold megvilágította az egész ut vad-
regényes festői szép részleteit, mely ut egyike volt a
legszebbeknek az egész kirándulás alatt.

Mi Berkovich plebános és Haerter tanár egy kis
homokfutón, körülbelül egy negyedórával előbb ér-
tünk be Torockóra, mint a többiek. Én persze rö-
g-
tön terepszemlét tartok és ismerkedem a háziakkal.
Megtudtam, hogy a vendéglőst Kriza Józsefnek hívják.
Hohó! Hisz ez irodalomtörténeti név. Tudja is és
büszke is rá nagyon. Na de azért mi nem hagyjuk
magunkat. Elmondom neki, hogy velünk jön, a leg-
első megyének, Zalamegye alispánjának a lánya és
ha még ez sem elég, hát Deák Ferencnek az unokája
is. De már erre csodálkozásában Ágnes is összecsapta
a kezét.

Hja vagy ugy?! Hát Ágnesről idáig nem beszél-
tem? Az a tüzről pattant, eleven észjárású, szemrevaló
székely leánynak a tipusa, akivel az első tekintetre

már úgy beszél az ember, mintha Isten tudja mióta ismerné. Kriza Józseféknál szolgálói szerepet töltött be és ebben a minőségében úgy sürgött-forgott, tett-vett és mindezt állandóan mosolyogva és nevetve, hogy a nemsokára megérkező hölgyeknek is megnyerte mindjárt a tetszését. Azt lehet mondani, hogy ő maga egyedül tálalta fel a vacsorát is 46 ember számára.

A vacsoránál megindult a jókedv. Rövidesen cigány is került elő, a társaság nótázásba fogott, mi meg Gyurka bátyámmal egyre-másra hozattuk oda Ágnessel a «piccereket.» (A szentnek se tudta Ágnes kimondani, hogy — spriccer.) Egyszer csak eszembe jut valami:

— Na hallod Gyurka, hogy neked éppen idevalósi embernek nem jutott eszedbe!

— Micsoda pajtás?

— A csürdöngölő!

— Az ám! Hát te is ismered?

Előkapjuk Ágnessel a tanácskozásba. Azt mondta, csak bizzuk rá. És nem telt bele egy félóra, egy kemény formás legénnyel ott lejtették előttünk a székelők speciális, nehéz és rithmykus csárdását, a csürdöngölőt.

Ám Haerter végett vetett a mulatságnak. Elküldte az egész társaságot feküdni, mert másképp nem látják meg reggel 3 órakor az először felkelő napot, mely eltűnik mindjárt, hogy utána 6 órakor, de akkor már végérvényesen ismét felkeljen.

Mi Gyurkával annyira belejöttünk a spriccerezésbe, hogy benne is akartunk még maradni. De mit csináljunk? Az étteremből is kotródni kellett, mert az is át lett alakítva hálószobának. Nem volt más hátra, mint bementünk a konyhába. Letelepedtünk még másik két társsal a konyha-asztalnál, miközben Ágnes hordta a piccereket. Mig nem hordta, addig ott mellettünk mosta az edényeket. Ezt az idillikus helyzetet azonban egyszer csak Haerter harsány szava zavarta meg, ki

azzal érvelve, hogy olyan zajban vagyunk, miszerint a többiek nem tudnak aludni, bennünket is aludni küldött. Mit volt mit tenni! Lefeküdtünk és dühünkben elaludtuk a nap első felkelését.

A másnapot Torockó híres néznivalóival töltöttük el. Megmásztuk a meredek és kopár Székelykövet, végighallgattuk az egy Istent hívők, az unitáriusok isteni tiszteletét és néztük a festői szép népviseleteket utcán és házakban. Közbe barátkoztunk az odavalókkal, ugyannyira, hogy az ebéd utáni tovább indulás

Vajdahunyad vára.

előtt, lementünk a falu fiataljai közé és nemcsak hogy táncoltak, de táncoltattak is a mieink.

Azután a kocsikon tovább be Nagyenyednek, hogy onnan meg vasuton menjünk Vajda Hunyadra. Enyeden közbe stációztunk. Megnéztük a híres Bethlen collegiumot és ott adtak valami idáig még mindig rejtély dolgot kosztolni.

Itt már kezdett a társaság végkép kimerülni. A szó teljes értelmében letört és alig várta, hogy az ut véget érjen. A kezdet friss energiája azonban Vajda

Hunyadon megint előtört, miközben nézegettük szakavatott magyarázat mellett az állami hatalmas vasgyárat és a méreteiben olyan subtilisen csinos kis lovagvárat, a Hunyadyak ősi fészkrét a vajda-hunyadi várat.

Délután külön vonaton mentünk fel a gyaláni vasbányákat megnézni. Ez volt utunk utolsó célja és itt volt alkalmunk látni a legszebb uti részét kirándulásunknak. A szeszélyesen kanyargó vonat több tekintélyesen hosszú alaguton vitt keresztül, hogy mikor kiérünk belőle, lássuk a meredek, ügyesen csoportosult sziklafalakat, a természet szépségének üdeségét és a mélységben csörgedező patak harmonikus illeszkedését. Megkapó, gyönyörű szép képek voltak.

Késő este értünk vissza, általános nagy ének szóval, a városba. Az utolsó közös vacsoránál aztán emlékül anzixokra irt kéziratokat adtunk egymásnak és egy kártyán, melyet kivétel nélkül valamennyien a hölgyekkel együtt aláírtunk, üdvözöltük Józsa Ágnes Torockón.

Finis!

Reggel utra keltünk és egy kellemes kirándulás és még kellemesebb együttlét emlékével gazdagon indultunk vissza, hogy legelső sorban is kipihenjük az ut fáradalmait.*)

*) A szöveghez a felvételeket Takách József főgimn. tanár, Deák Iván gazd. akadémia hallgató és Várađi Sanyi jogász urak voltak szivesek rendelkezésemre bocsájtani. Fogadják érte ezuton is hálás köszönetemet!

Szerkesztő.

Jánosi Gusztáv.

(1841—1911.)

Irta : CZOBOR MÁTYÁS.

yájas olvasó, ha megakad szemed e cimen, ne kérdezd, hogy kerül a «Zalamegyei Almanach» lapjaira a szomszéd vármegye fia, kinek nevét a zalai nagyok között hiába keresed!? Bármit is gondolsz én mégis tollam hegyére veszem ezt a nevet, melynek viselőjét, most, hogy elköltözött az élők sorából, zokogva siratja Balatonunk. És ha az siratja, valóban nagyinak, tiszta lelkűnek kellett lennie, mint a Magyar Tenger sima, tükrös vize.

A mi gyönyörűséges Balatonunk iránt érzett mély rajongása tette őt a mienkké is s irodalmunk mezején mély barázdákat hasító munkája révén lett ő édes mindnyájunkké! Ez, valamint az iránta érzett nagy szeretetem ösztönöztek arra, hogy itt e lapokon pár szürke igénytelen sorban emlékezzem meg Jánosi Gusztávról, erről az ezüsthaju főpap poétáról, aki egész életében, bár tudása és ragyogó szelleme mindig előttünk és felettünk ragyogott, mindvégig a szerénység áldott köpenyébe burkolódzott, hogy «ne látott, hanem mindig látó maradjon, hogy ne kitüntetett, hanem méltányló maradjon!» Ebben az önkéntes inkognitóban zavartalanul bonthatta ki lelke sasszárnyait s keresztültörve szűkös hazája határain, felszállt a szellemóriások birodalmába s onnan hozta le ujkori Prometheuszként számunkra az égi szikrát, melynek lángragyult fényénél mutatta be a világirodalom költői remekeit, átültetve azokat zengzetes nyelv-

vünkre nem a maga multságára, hanem mindnyájunk gyönyörködtetésére.

Jánosi Gusztáv Veszprémben 1841. szept. 14-én született. Gyermekségének legkedvesebb idejét Kene-sén, a Balaton-part e kedves helyén töltötte. Itt szívta lelkébe a Magyar Tenger szeretetét, melyet sem az Adria mosolygós kék ege, sem az olaszhon derüs

Jánosi Gusztáv

költő és műfordító † 1911.

napfénye nem volt képes onnan kitörülni. Visszavágyott ide mindig s idetért a mi Balatonunk mellé örök pihenőre is! Tanulmányait szülővárosában és Székesfehérvárott végezvén, 1858-ban belépett a veszprémi szemináriumba. Theologiai tanulmányainak elvégzése után két évig nevelősködött, majd Kaposvárott, az ottani főgimnáziumban eltöltött egy évi hittanári működése után Ranolder János, a veszprémi egyházmegye nagynevű püspöke vette maga mellé 1865-ben, ez időtől kezdve gyorsan haladt egyházi pályáján, melyet mint a veszprémi káptalan nagyprépostja s dulmi vál. püspök fejezett be a f. é. augusztus havában.

Költői művei pályája kezdetén csak elszórva jelennek meg az egykori lapokban, köztük Arany János lapjaiban: a Szépirodalmi Figyelőben és a Koszoruban is. Később azonban, midőn megismerte a világirodalom ragyogó alkotásait, csak egy törekvés üte-hajtotta szomjas lelkét: hazahozni minden szellemi kincset s hozzáférhetővé tenni nemzetének mindazt, amiben az ő tiszta lelke fürdött, mint sas az égben, mint a cédrus a verőfényben! . . . Mint a virággporral megrakott szorgalmas méhe tér vissza külföldi utjairól a hazai földre s dolgozó szobájába, e kincses kaptárba visszavonulva, szűttiszta mézzé dolgozza át az összehordott szellemkincset s zengzetes nyelvünkön tárja elénk a világirodalom költői remekeit. Így látott napvilágot remek nyelvezeten Jánosinak a Nyugati költőiből címmel első e nemű alkotása Lamartine, Béranger, Hugó Viktor, Schiller, Goethe, Heine stb. műveiből. Majd Arden Enoch, Tennyson után angolból (1870), 1886-ban Az arany legenda ugyancsak angolból (Longfellow W. H. után) s 1890-ben Az elveszett paradicsom Milton János után angolból, 1893-ban Torquato Tasso: Megszabadított Jeruzsálem a Szent István Társulat kiadásában.

És mi köznapi emberek, akik csak végigrójuk egyik napot a másik után, ne áldjuk-e sorsot, hogy

szürke életünk magános napjaiban kezeinkbe vehetjük alkotásait, melyeket örökségkép hagyott hátra mindnyájunk számára!

Amikor olvastam, hogy megszámlálhatlan sokaság kísérte utolsó útjára, lelkemben egy kérdés tolt elő: Ki volt az a gazdag, ki ennyi örököszt hagyott maga után? Megkaptam rá azonnal az igaz feleletet: Költő az, kitől milliók kincset örököltek, kincset, mely csak annál nagyobb lesz, mentül több felé osztják! Valóban, aki úgy fordított, mint Jánosi Gusztáv, aki annyira belemélyed az eredetinek gondolataiba és hangulataiba, az maga is nagy költő volt! Ne resteld tehát a fáradságot nyájas olvasó s vedd elő könyvtárad rejtekéből Jánosi műfordításait és meg fogod érteni, hogy miért emlékeztem meg róla az Almanach e lapjain!

Mert hát nagy volt ő a napnak minden órájában, szép ezüstös fejét mindvégig a jóság és szeretet fénye vette körül. Lelke magasan szárnyalt s csak akkor szállt alá, ha másokat kellett felemelni és segíteni.

És most, hogy elköltözött s örök nyugovóra tért a Magyar Tenger partja mellé, nehéz követ tettek sirboltjára s felírták a nagy fehér köre: Jánosi meghalt! De tagadjuk ezt a mondást! Földi részét elfödhetette a hant, égi fele azonban felszállt a dicsőültek honába, alkotásai itt lenn maradtak honának, nemzetének. De ne higyük, hogy a költőknek csak a hátrahagyott munkái képeznek közkincset, mely mindnyájunkat gazdagít: nevük is az, emlékökben is gondolat van! Megbecsülésük is egy nagy és szent eszme, mely új és drága gyümölcsöket terem az élettelen hantokon. «A költő élete halálával kezdődik» — mondja Garay! Igaz! A költő ajaka csakugyan nem némult el azért, hogy meghalt: tovább zengi ő énekét a következő korszak új nemzedékének is: csak menjetek ki sirjához, boruljatok reá imádkozva és hallgassátok . . .

151 428

TARTALOM.

I. RÉSZ.

Oldalszám

Előszó	3
Naptár	5
Látogatójegyeken való rövidítések	17
Mértékek és súlyok	17
Pénznemek táblázata	19
Bélyegilleték	20
Posta és távirtda tarifa	21
Vasuti menetrend	24
Bérmocsi díjszabás	29
Vadászati és halászati tilalmak	31
Zalamegyei országos vásárok	33

II. RÉSZ.

CIMTÁR.

Szombathelyi egyházmegye	37
Veszprémi egyházmegye	38
Zágrábi egyházmegye	41
Szerzetesek	42
Ág. ev. egyház	45
Református egyház	46
Izraelita hitközségek	47
M. kir. csendőrség	48
Katonaság	49
Országgyűlési képviselők	50
Közigazgatási bizottság	50
Megyei tisztikar	51
Megyei tisztii nyugdíjintézet	53

	Oldalszám
Nagykanizsa r. t. város tisztikara	53
Zalaegerszeg r. t. város tisztikara	54
Zalamegyei községi és körjegyzők egylete	54
Jegyzői nyugdíjintézet	55
Zalamegyei községi és körjegyzők és a községek köz- igazgatása	55
Zalamegye helységnévtára	64
Zalamegyei orvosok	96
Kórházak	97
Gyógyszertárak	98
Kir. bíróságok és ügyészségek	98
Kir. körjegyzők	101
Zalaegerszegi ügyvédi kamara	101
M. kir. pénzügyigazgatóság	103
M. kir. adóhivatalok	103
M. kir. államépítészeti hivatal	105
Nagykanizsai m. kir. iparfelügyelőség	105
Posta-, távirtda- és távbeszélő hivatalok	105
Postaügynökségek	110
Máv. alkalmazottak	110
Vasuti osztálymérnökségek	112
Erdészeti hatóságok	113
M. kir. gazdasági felügyelőség	114
M. kir. állatorvosok	114
Zalamegyei Gazd. Egyesület és a gazdakörök	115
Keszthelyi kir. gazd. akadémia	115
Tapolcai vincellériskola	116
Középiskolák és felsőkeresk. iskolák	116
Kir. tanfelügyelőség	117
Csáktornyai áll. tanítóképző intézet	118
Polgári iskolák	118
Áll. elemi iskolák	119
Községi elemi iskolák	122
Felekezeti elemi iskolák	123
Zalamegyei hírlapok	130
Zalamegyei pénzintézetek	131
Zalamegyei hitelszövetkezetek	134
Nagyobb ipartelepek	134

III. RÉSZ.
IRODALMI RÉSZ.

Oldalszám

<i>Czobor Mátyás</i> : Jánosi Gusztáv	237
<i>Darnay Kálmán</i> : Apróságok Zalamegye három legnagyobb fiának: Deák Ferenc, Kisfaludy Sándor és gróf Festetics Györgynek életéből	150
<i>Gönczi Ferenc</i> : Göcsej	164
<i>Halis István</i> : Hohérversen	187
<i>Hantke Emil</i> : Epizódok egy tanulmányutról	218
<i>Báró Kemény Eleménné</i> : A férfisziv	181
<i>Kincs István</i> : Falun	143
<i>Lakatos Vince dr.</i> : Bevezetés egy készülő anthológiához	137
<i>Lux Terka</i> : A királyné	159
<i>Suszter Oszkár</i> : Zalamegye halhatatlanjai	197
<i>Szigethy Ödön</i> : Tapolca	207

HIRDETÉSEK.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

ALAKULT 1857-BEN.

A társaság alapítói:

Gróf Apponyi György	Karátsonyi László	Somssich Pál
Deák Ferenc	Gróf Károlyi György	Gróf Széchen Antal
Gróf Dessewffy Emil	Kiss Endre	Szögyényi László
Báró Eötvös József	Nádasy István	Ürményi József
Havas József	Báró Sennyei Pál	Gróf Zichy Ferenc
Báró Jósika Sámuel		Gróf Zichy Henrik

A társaság jelenlegi kormányzó testülete:

A) *Választmány:*

Gróf Csekonics Endre, elnök	Gróf Zichy János, alelnök
Báró Baich Milán	Libits Adolf
Gróf Bánffy György	Gróf Nádasdy Tamás
Gróf Batthyány István	Schoeller Pál lovag
Dr. Bródy Samu	Szitányi Géza
Darier Henrik	Báró Uechtritz Zsigmond
Gróf Erdődy Rudolf	Gróf Wenckheim Frigyes

B) *Igazgatóság:*

Báró Harkányi Frigyes	László Zsigmond	Ormody Vilmos	Gróf Zichy Nándor
Balaban Adolf igazg.,	Bara P. Zsigm.,	Gergely Tódor,	Poll Imre, Róna Márk
aligazg.			

C) *Felügyelő-bizottság:*

Berzeviczy Albert	Burchard-Bélaváry Konrád	Hajós József
Németh Titusz		Báró Radvánszky Géza

Vagyon-kimutatás 1910 december hó 31-én.

Biztosítéki alapok.

1. Alaptőke	K	6.000,000.—
2. Tartaléktőke	»	6.000,000.—
3. Külön tartalék	»	7.314,554.83
4. Jégbiztosítási külön tartalék	»	1.000,000.—
5. Elemi biztosítási díjtartalék	»	8.438,966.78
6. Életbiztosítási díjtartalék	»	139.467,022.16
	K	168.220,543.77

Biztosítéki alapok elhelyezése.

1. Értékpapírok:		
a) záloglevelek és magyar állampapírok	K	122.442,173.98
b) egyéb értékpapírok	»	9.390,842.03
2. Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	»	17.679,258.30
3. Saját életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	»	14.663,751.—
4. Társasági házak és jelzálogkölcsönök	»	3.509,075.46
5. Leszámitolt váltók	»	535,443.—
	K	168.220,543.77

Társaságunk Ötvenháromeves fennállása alatti

940,905 káresetben nyújtott	402,611,215 kor.	62 fillér összegű kártérítést.	
Halálesetek után	79.147,597	> 68 >	} összegű tőkét fizetett ki.
LejártÉletbiztosítások után	65,779,111	> 51 <	
Közhasznu célu intézményeket	804,942	> 70 <	támogatásban részesített.

Érvényben levő életbiztosítá-

sok összege az év végén . 510.241,495 kor. 10 fillér,
 melynek fedezésére 139.467,022 > 16 > összegű tartalék szolgál.

A társaság elfogad biztosításokat.

- a) *tűzkár ellen* (ha azt gyújtó vagy száraz villám okozza is), épületekre, gyárakra, gépekre, gazdasági és iparkészletekre, árúkra, bútorneműekre, marhaállományra stb.;
- b) *szállítmányi károk ellen*, vizen, szárazon és vasuton;
- c) *járgókárk ellen*, teljes kártérítéssel;
- d) *betörés ellen* és
- e) *az ember életére* (halál esetében fizetendő tőkére, kiházási és évjáradéki biztosításokra stb.)

Életbiztosítási módozatai kiterjednek:

- a) *halálesetre* szóló biztosításokra;
- b) *vegyes, azaz elérésre és halálesetre* szóló biztosításokra;
- c) *kiházási biztosításokra*;
- d) *közvetlen vagy bizonyos idő lejártával kezdődő életjáradékokra*;
- e) *túlélési életjáradékra* és özvegyi nyugdíjbiztosításokra;
- f) *nevelési költség* biztosításokra;
- g) *jelzálog életbiztosításokra*;
- h) *nyugdíjakra* és rokkantsági biztosításokra.

Életbiztosításai érvényesek a természetes elhalálozáson kívül:

1. <i>a háboru veszélyeire</i>, minden pótdíj nélkül; 2. <i>a párbaj</i> esetére; 3. <i>az öngyilkosság</i> folytán bekövetkező halálesetre; 4. <i>baleset</i> folytán történő elhalálozás esetére.	}	A kötvényfeltételek szerint.

ALAPITTATOTT 1845-ben.

STÁDEL KÁROLY

1862. óta országosan szabadalmazott
∴ gépgyára, vas- és ércöntődéje ∴

GYŰR.

II. Rákóczi Ferenc-utca 32—34. szám.

Tulajdonos:

Stádel János földbirtokos Zalatárnok.

Sürgöncim: „Stadel“ Gépgyár Győr.

Telefon: 182.

M A G Y A R I P A R I

H A Z Á N K L E G R É G I B B G É P G Y Á R A .

Mindenrendű gazdasági és ipari gépek a legjobb konstrukcióban a legerősebb kivitelben és jutányos árakban készíttetnek; a legnagyobb szabású mindenféle javítások, gyorsan, pontosan teljesíttetnek. — A gyár öntődéje óriási mintakészlettel rendelkezik, ezáltal minden gépalkatrész kapható. — A gyár modern alapon áll, több szabadalommal rendelkezik, számos elsőrendű kitüntetése van. — Bármiféle gazdasági és ipari gépek berendezését saját terve és költségvetés szerint. — Szolid munka, jutányos árak. — Árjegyzék ingyen.

ALAPITTATOTT 1845-ben.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

RADÓ HENRIK
női divatkereskedése
ZALAEGERSZEGEN.

Az összes bélésárú, diszek, selymek, bársonyok, eső- és napernyők, keztyűk, derékfűzők, alsósoknyák, bluzok, gyermekruhák, női- és férfiharisnyák, uri- és női disz-nyakkendők, gallérok, zsebkendők, fátyolok, csipkék és csipkekelmék, himzéseek, szőrmeárú, menyasszonyi fátyo-
lok, koszoruk és virágok.

..... Pécsi HAMERLI keztyű.

Jelszó: „Kevés haszon, nagy forgalom!”

Lakatos István

cipész

ZALAEGERSZEG.

Ajánlja

finom sevreaux, box stb. cipőit a

legjobb minőségben.

AZ ELSŐ MAGYAR
ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ÜGYNÖKSÉGE.

GYARMATI VILMOS

Fűszer, csemege, déli-gyümölcs,
bor- és ásványviz kereskedése

ZALAEGERSZEGEN.

Az „Arany Bárány“-szálloda épületében.

CACAO és csokolade SUCHARD

Milka Velma legjobb!!

Főraktár :

GYARMATI VILMOS
ZALAEGERSZEGEN.

Egyedüli elárúsítása a világhírű Bossy kalapokból.

Versenyáruház

WEISZ NÁNDOR

divatáruháza

ZALAEGERSZEG

∴ nagytőzsde épületben ∴

**Versenyen kívüli olcsó árakon
kaphatók:**

Illatszerek, női-szabó kellé-
kek, harisnyák, nyakkendők,
ingek, gallérok, kézelők és
mindennemű divatcikkek.

Minden idényre párisi divat-
lapok vételkényszer nélkül
∴ megtekinthetők ∴

Óriási férfi-kalaptár.

„KEGYELET“

Alapított
1900.
„KEGYELET“
 disztemetkezési vállalat disztemetkezési vállalat

SIPOSS JÁNOS FIA

Zalaegerszegen, a vármegyeház átellenében

ELVÁLLAL: temetések rendezését, sirboltok felállítását, sírok gondozását, hullaszállításokat vidékről :: helybe vagy vidékre és külföldre.

Raktáron tart: fa- és érckoporsókat, valamint egyéb temetkezési cikkeket, koszorukat, szalagokat stb. nagy választékban. :::::::::::

VIRÁG ÉS SIPOSS

szobrász és kőfaragó ∴ Zalaegerszegen.

Nagy raktár: márvány, granit és homokkő sirkeresztekből. :::: Diszes utszéli keresztek. Építkezéshez mindennemű terménykövek és gipszdiszítések. :::::::::::

Legujabb kitüntetések:

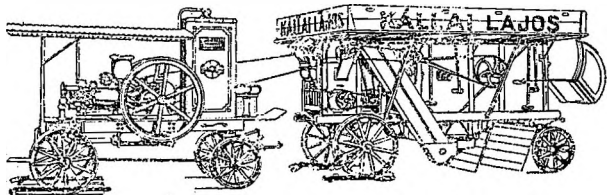
1902., 1903., 1904., 1905. és 1907. években 18 első díjjal, arany-, ezüstéremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

KÁLLAI LAJOS

motorgyára BUDAPEST
VI., GYÁR-UTCA 28. SZÁM.

■ ■ Teljes jótállás kitünő cséplésért! ■ ■

A gazdaközönségnek legjobban ajánlatnak a Kállai Lajos-féle benzinmotor és villamos benzinlokomobil cséplőkészletek kettős tisztító szerkezettel.

Egyedüli létező ujdonság! Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel Gyár-utca 28. szám alatt mindenkor üzemben láthatók.

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motorcséplő-készlete.

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők szalmafedeles házak között is.

Ezen legjobb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Külön gazdasági géposztály: Gőzgépek, malmok, járgányos cséplők, vetőgépek, szecs kavágók, répavágók. □

Olcso árak részletre! Legolcsóbb üzem! Árjegyzék bérmentve!

Kállai Lajos-féle motorcséplőkészletek, melyek mindenütt a legkitünőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek legmelegebben ajánlatnak.

Miltényi cipő utolérhetetlen, meghódította a jó ízlést.

Óriási választékban raktáron. Megrendelésre mérték vagy minta-cipő után.

Hölgyeknek öröme

Uraknak kedvence

A Miltényi cipő

Legsikerültebb estélyi cipő

MILTÉNYI SÁNDOR és FIA cipőárúháza

NAGYKANIZSA

A VÁROS PALOTÁJÁBAN.

Kunze Antalné utóda

LÖWY PÁL

órász, ékszerész és látszerész

Keszthely, Kossuth Lajos-u.
(Beck-féle ház.)

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát minden e szakba vágó tárgyakkól u. m. A legfinomabb zsebórák (minden fémbe), ékszerek ezüst és china-ezüst tárgyakkól, fali- és ingaórák, ébresztők stb. **Tárgyaimat különösen ajánlom névnap, születésnap, karácsony és ujévi alkalmakra.**

Előnyös ár!

Pontos kiszolgálás!

Áraim a következők:

Omega zsebóra	24 K
Schaffhausen	45 »
Zenith	28 »
Eterna	32 »
Acél zsebébresztő	14 »
Arany férfi órák	60 »
Arany női órák	24 »
Finom nickel és acél órák	5 »
6 drb ezüst kanál	16 »
Arany gyűrű	6 »
Arany férfi lánc	30 »
Arany női hosszú lánc	50 »
Arany női nyaklánc amulettel	24 »
Briliáns és gyémánt gyűrűk	20 »
Briliáns és gyémánt függők	36 »

és feljebb.

Kiváló tisztelettel

LÖWY PÁL

órász és ékszerész.

SCHWEIGER SÁNDOR

Alapítottat
1856.

SZÜCSMESTER ÉS
KALAPKERESKEDŐ
KESZTHELY, Fő-utca.

Alapítottat
1856.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat, melyben a legújabb divatu bel- és külföldi férfi- és gyermekkalapok, sport- és lodensapkákat, a legjobb minőségben tartok. ○ ○ Nagy raktár: saját készítményű utazó- és városi bundák, valamint mindennemű bélelt vadászkabátok, vadászmuffok, szőrmesapkák, bundás csizmák, kocsitakarókból stb. ○ ○ Különösen ajánlom nagyválasztéku női divatraktáromat, ugymint: szőrme-kabátok, gallérok (capes), női szőrme kalapok és sapkák, muffok, nyakékek (collier) stb. stb., melyek nálam mindig nagy választékban kaphatók vagy
===== minta szerint készíthetők. =====

Elvállalom mindennemű vadbőr kikészítését, szőnyegek készítését naturizált fejjel vagy anélkül.

Az összes fentnevezett tárgyakat megrendelésre saját műhelyemben a legrövidebb idő alatt izlésesen és pontosan készítem el. ○ Mindennemű szőrmeárut nyári ○ ○ gondozásra jótállás mellett elfogadok. ○ ○

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKET GYOR-
SAN ÉS PONTOSAN TELJESITEK.

Elektrotechnikai és Mechanikai Gépműhely.

A legalkalmasabb és legszebb ajándék egy valódi
»PATHE« BESZÉLŐGÉP.

A »PATHÉ« gépek tú nélkül, nemes szafir-kőből készített gömb véggel játszanak, minélfogva nem sértik a lemezeket és a felvett darabokat a legtisztábban adják le. A lemezeket nem teszik tönkre, mint a tüvel játszó gépek.

Más gyártmányu gépet csekély költséggel átalakítom eredeti «PATHE» hangperseny dobozhoz és lemezhez.

Elvállalom műhelyemben a következő cikkek szakszerű javítását: Az összes rendszerű beszélő-, író-, kötő-, photograph- és varrógépek, kerékpárok, motoros kerékpárok, telephonok, villamos jelzőkészülékek, fegyverek stb., stb. Ugy szintén ezen cikkek alkatrészeit állandóan raktáron tartom technikai cikkekkel együtt.

A szafir négy ha elkopna 10 éven belül, díjtalanul kicseréljük. Ajánlom saját gyártmányu motoros hajóimat.

Egyedüli
raktár

PÁMER ISTVÁN MÓR

szakműszerésznél Keszthelyen,

Rákóczi-tér 2. (ezelőtt Tapolcai-utca 32.)

A magyar „Automobil Club“ benzín és olaj állomása.
The W. H. Mullius Co. acél lemezből préselt motoros csónak-gyár és Ferro-motor Balaton tavi képviselete.

FONTOS !! □ LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁS □
ZALAEGERSZEG, KOSSUTH-LAJOS-UTCA 50. sz.

ARANYÉREMMEEL KITÜNTETVE!

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy 20 év óta fennálló szobrászati és kőfaragó gyáramat villamos gépekkel szereftem fel, mi által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a sírkő-kereskedőkkel szemben minden e szakmából vágó megrendelést első kézből legjutányosabban nálam szerezheti be a tisztelt vevő közönség.

Raktáron készletben tart nagy választékban

siremlékeket,

szobrászati műveket,

syenit, gránit, tiroli, sziléziai és steiermárvány fajokból, valamint homokkövekből 5 frtól 1000 frtig.

Készít építkezési munkálatokat, ol-tárokat, szent-szobrokat, úti keresztteket, keresztelő-medencéket, mauzoleumokat, sírszegélyeket vasrácszatokkal, vagy anélkül, stb.

A mélyen tisztelt gyászoló közönség szives pártfogását kérve, maradok mély tisztelettel

Raktáron tart a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelű

fa- és érckoporsókat,

halotti ruhákat, szemfedőket és az összes

temetkezési cikkeket.

Elvállal mérsékelt árak mellett egyszerű- és dísztemetkezéseket, hullaszállítást, átszállítást stb.

Halotti lárfák a leghűbebb kivitelben készíttetnek.

WAPPER IGNÁC,

szobrász és kőfaragó-mester.

„CONCORDIA“ dísztemetkezési vállalat tulajdonosa.

Központi Nagy Áruház
∴ **ZALAEGERSZEG.** ∴

Ajánlom nagyválasztékú raktáram a n. é. olvasó-közönség figyelmébe.

Mindenféle diszmű- és rövidáru, üveg-, porcellán- és lámpaárak a legnagyobb ∴ ∴ választékban kaphatók ∴ ∴

DEUTSCH HERMANNÁB.

